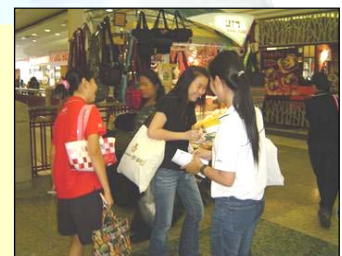

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

รายงานหลัก โครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

ศูนย์ทราฟเฟอเมทวาระชุมชนประเภท พลาสติก และ โฟม ใช้เวลาในการย่อยสลายเท่าไร?

หลีกเลี่ยงการซื้ออาหารบรรจุกล่องโฟม
(ควรใช้วัสดุรีไซเคิลหรือเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม)

ISBN 974-9879-26-0

กรมควบคุมมลพิษ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ISBN 974-9879-26-0

สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย

เล่มที่ 1/2

กรมควบคุมมลพิษ

ธันวาคม 2548

รายงานหลัก โครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

ดำเนินการศึกษาโดย สำนักงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งแวดล้อม

ที่ตั้ง คณะสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 420/1 ถนนราชวิถี ราชเทวี

กรุงเทพฯ 10400

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์และมีลิขสิทธิ์ในเอกสารฉบับนี้

คำนำ

ในปัจจุบัน พลาสติกและโฟมนับได้ว่าเป็นบรรจุภัณฑ์ที่มีปริมาณการใช้สอยเพิ่มมากขึ้น ถึงแม้ว่าพลาสติกและโฟมจะมีอายุยาวนาน แต่ผลิตภัณฑ์หลายชนิดที่ทำจากพลาสติกและโฟมมีอายุในการใช้งานที่สั้นมาก โดยเฉพาะพลาสติกที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ จากข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ ในปี 2547 มีปริมาณขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมที่พบในสิ่งแวดล้อมมีประมาณร้อยละ 17.6 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมดหรือประมาณ 2.6 ล้านตัน และจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 มกราคม 2546 ได้มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณากำหนดแนวทางและมาตรการที่เหมาะสมในการลดการใช้พลาสติกและโฟม โดยให้ร่วมประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางและมาตรการที่เหมาะสมในการลดการใช้พลาสติกและโฟม

กรมควบคุมมลพิษ ซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสม เพื่อประยุกต์ใช้ในการจัดการกากของเสียและสารอันตราย จึงได้ดำเนินโครงการศึกษาแนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์พลาสติกและโฟมขึ้น ในปีงบประมาณ 2546 และเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ในปีงบประมาณ 2548 กรมควบคุมมลพิษจึงได้จัดทำโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟมขึ้น โดยเป็นโครงการที่จัดทำเพื่อสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการลดปริมาณการใช้พลาสติกและโฟม ในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ ตลอดจนมีกิจกรรมที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมในการลดปริมาณการใช้พลาสติกและโฟม

หากท่านมีข้อสงสัยหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรายงานนี้ ท่านสามารถติดต่อสำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ โทรศัพท์ 0 2298 2408-11

สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย
กรมควบคุมมลพิษ
พฤษภาคม 2548

กิตติกรรมประกาศ

สำนักงานบริการเทคโนโลยีสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเป็นที่ปรึกษารับผิดชอบดำเนินงาน “โครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม” ขอขอบพระคุณ กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) ที่ได้ริเริ่มโครงการและสนับสนุนด้านงบประมาณในการดำเนินโครงการนี้

คณะที่ปรึกษาโครงการ ขอขอบคุณห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมดำเนินกิจกรรมของโครงการในครั้งนี้ ได้แก่

1. บริษัท เซ็นทรัล ฟู้ด รีเทล จำกัด สาขารังสิต
2. บริษัท รังสิต พลาซ่า จำกัด ผู้บริหาร ศูนย์การค้า ฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต
3. บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)
4. บริษัท ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน จำกัด (มหาชน)
5. บริษัท ซีคอนดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)
6. บริษัท เอก-ชัย ดีสทิวชั่น จำกัด

ขอขอบคุณตัวแทนจากห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ หน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้เข้าร่วมสัมมนา และแสดงความคิดเห็น ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อโครงการ

นอกจากนี้ คณะที่ปรึกษาโครงการ ใคร่ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือประสานงานโครงการ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์อย่างยิ่งในการดำเนินโครงการและการจัดทำรายงานฉบับต่าง ๆ มาโดยตลอด จนโครงการประสบผลสำเร็จโดยสมบูรณ์ คือ

1. นายอดิศักดิ์ ทองไข่มุกด์	รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
2. นางสุณี ปิยะพันธุ์พงศ์	ผู้อำนวยการสำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย
3. นายรังสรรค์ ปิ่นทอง	ผู้อำนวยการกองแผนงานและประเมินผล
4. นางสาวณิชานันท์ ทองนาค	รักษาการผู้อำนวยการส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
5. นางนุชนารถ ลีลาคหกิจ	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6ว
6. นายราเชนทร์ ราชพิลา	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6ว
7. นายไชยา บุญชิต	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 5
8. นางสาวศิริกาญจน์ คำยันต์	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม

ท้ายที่สุด คณะที่ปรึกษาโครงการ ขอขอบคุณผู้แทนหน่วยงานที่ร่วมเป็นคณะกรรมการฯ กับกรมควบคุมมลพิษ ในการให้การแนะนำและข้อคิดเห็นในการดำเนินโครงการ ดังนี้

1. นายสากล ฐิณะกุล	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
2. นางสาววรรณช พูนสวัสดิ์มงคล	สมาคมผู้ค้าปลีกไทย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	I
กิตติกรรมประกาศ	II
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาโครงการ	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-2
1.3 เป้าหมาย	1-2
1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	1-2
1.5 ระยะเวลาดำเนินงาน	1-2
1.6 ขอบเขตการศึกษา	1-2
บทที่ 2 แนวทางและวิธีการศึกษา	
2.1 บทนำ	2-1
2.2 การศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐาน	2-1
2.3 การประสานงานเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ	2-3
2.4 การจัดทำแผนปฏิบัติการลดการใช้พลาสติกและโฟม	2-3
2.5 การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติ	2-6
2.6 การวิเคราะห์และประเมินผลโครงการ	2-7
2.7 การจัดประชุมสัมมนา	2-8
2.8 การสรุปผลการดำเนินโครงการ	2-8

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ข้อมูลทั่วไปและการจัดการพลาสติกและโฟม	
3.1 บทนำ	3-1
3.2 ประเภท ปริมาณการผลิต และของเสียพลาสติกและโฟม	3-1
3.3 การจัดการของเสียพลาสติกและโฟม และสภาพปัญหา	3-12
3.4 มาตรการการจัดการผลิตภัณฑ์พลาสติกและโฟมในต่างประเทศ	3-16
3.5 แนวทางการจัดการพลาสติกและโฟมของประเทศไทย	3-25
3.6 แนวทางและมาตรการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ	3-26
บทที่ 4 การประสานงานโครงการและการจัดทำแผนปฏิบัติการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ	
4.1 การประสานงานเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ	4-1
4.2 การเข้าชี้แจงรายละเอียดโครงการ	4-2
4.3 ผลการตอบรับเข้าร่วมโครงการ	4-5
4.4 แผนปฏิบัติการด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟม	4-6
บทที่ 5 ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการลดการใช้พลาสติกและโฟมและการติดตามประเมินผล	
5.1 คำนำ	5-1
5.2 ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต	5-1
5.3 ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต	5-11
5.4 บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์	5-18
5.5 ศูนย์การค้าซีคอน สแควร์	5-21
5.6 ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน	5-23
5.7 เทสโก้ – โลตัส	5-24
5.8 ผลการสำรวจทัศนคติผู้ใช้บริการ	5-25

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 6	สรุปและวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	
6.1	สรุปและวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการ	6-1
6.2	ประเด็นผลสำเร็จจากความร่วมมือของบริษัท ที่เป็นเจ้าของห้างสรรพสินค้า	6-3
6.3	การประเมินผลโครงการ	6-3
6.4	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ	6-3
6.5	ข้อเสนอแนะจากการประชุมสัมมนา	6-8
6.6	ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม	6-9

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	หนังสือประสานงานเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการและแบบตอบรับการเข้าชี้แจง
ภาคผนวก ข	เอกสารตอบรับเข้าร่วมโครงการ
ภาคผนวก ค	แผนปฏิบัติการด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟม
ภาคผนวก ง	รายละเอียดการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย
ภาคผนวก จ	รายละเอียดข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมตลาดนัดรีไซเคิลของ ศูนย์การค้า ฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต
ภาคผนวก ฉ	รายละเอียดการกำหนดการและภาพการจัดงานของ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
ภาคผนวก ช	ผลการสำรวจทัศนคติการดำเนินโครงการ
ภาคผนวก ซ	สรุปการประชุมสัมมนาโครงการ

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.2-1 กำลังการผลิต ปริมาณการผลิต การนำเข้า – ออก การใช้เม็ดพลาสติก ชนิดต่างๆ การส่งออกผลิตภัณฑ์และการนำพลาสติกกลับมาใช้ใหม่	3-4
ตารางที่ 3.2-2 จำนวนโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกในกรุงเทพฯและปริมณฑล จำแนกตามประเภท ผลิตภัณฑ์	3-5
ตารางที่ 3.2-3 ตัวอย่างการใช้งานพลาสติกในการบรรจุผลิตภัณฑ์	3-6
ตารางที่ 3.2-4 แสดงปริมาณร้อยละขององค์ประกอบขยะมูลฝอยชุมชนระดับภูมิภาค	3-7
ตารางที่ 3.2-5 ร้อยละของพลาสติกและโฟมในองค์ประกอบทางกายภาพของ ขยะมูลฝอยในชุมชนกรุงเทพฯและปริมณฑล	3-9
ตารางที่ 3.3-1 สรุปสภาพปัญหาการจัดการพลาสติกและโฟมทั้งระบบ	3-15
ตารางที่ 3.4-1 มาตรการที่ควบคุมการผลิตและการใช้ถุงพลาสติกและโฟมใน ประเทศสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)	3-17
ตารางที่ 3.4-2 มาตรการที่ควบคุมการผลิตและการใช้ถุงพลาสติกและโฟมใน ประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้	3-18
ตารางที่ 3.4-3 มาตรการที่ควบคุมการผลิตและการใช้ถุงพลาสติกและโฟมใน สาธารณรัฐไอร์แลนด์	3-20
ตารางที่ 3.4-4 มาตรการที่ควบคุมการผลิตและการใช้ถุงพลาสติกและโฟมใน สหราชอาณาจักร	3-22
ตารางที่ 3.4-5 ลักษณะการริเริ่มของภาคเอกชนในการนำถุงพลาสติกที่ ย่อยสลายง่ายมาใช้ในห้างสรรพสินค้า ในประเทศสหราชอาณาจักรอังกฤษ	3-23
ตารางที่ 3.6-1 มาตรการทางสังคมในการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อและร้านอาหาร	3-27
ตารางที่ 3.6-2 มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ในการลดการใช้พลาสติกและโฟมใน ห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ และร้านอาหาร มาตรการที่ 1	2-29
ตารางที่ 3.6-3 มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ในการลดการใช้พลาสติกและโฟมใน ห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ และร้านอาหาร มาตรการที่ 2	3-30
ตารางที่ 3.6-4 มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ในการลดการใช้พลาสติกและโฟมใน ห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ และร้านอาหาร มาตรการที่ 2	3-31
ตารางที่ 3.6-5 มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ในการลดการใช้พลาสติกและโฟมใน ห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ และร้านอาหาร	3-32

สารบัญตาราง (ต่อ)

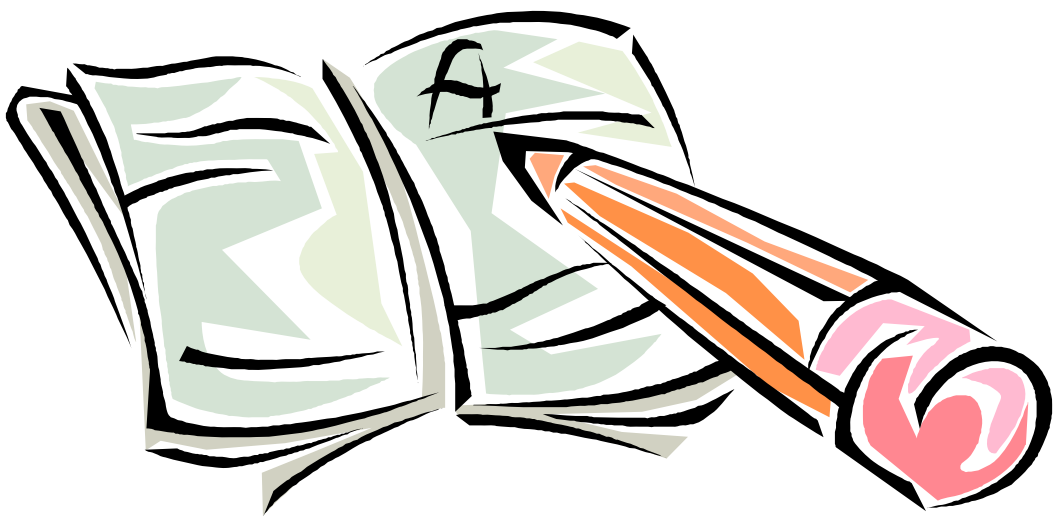
	หน้า
ตารางที่ 4.4-1 สรุปแผนการปฏิบัติงานด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟม ของห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการ	4-7
ตารางที่ 5.8-1 ผลการสำรวจความรู้ ความเข้าใจเรื่องพลาสติกและโฟมของผู้ใช้บริการ	5-26

สารบัญรูป

	หน้า
รูปที่ 2.1-1 กรอบแนวคิดการดำเนินโครงการ	2-2
รูปที่ 3.2-1 สัญลักษณ์แสดงประเภทของพลาสติกบนบรรจุภัณฑ์พลาสติก	3-2
รูปที่ 3.2-2 จำนวนถุงพลาสติกต่อครั้งที่ได้รับจากการซื้อสินค้าที่ห้างสรรพสินค้า	3-10
รูปที่ 3.2-3 จำนวนภาชนะโฟมที่ได้รับจากห้างสรรพสินค้า	3-11
รูปที่ 3.2-4 ลักษณะการจัดการถุงพลาสติกของครัวเรือน	3-11
รูปที่ 5.2-1 กิจกรรมเสียงตามสายของท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต	5-3
รูปที่ 5.2-2 การดำเนินกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์โครงการใน ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต	5-5
รูปที่ 5.2-3 กิจกรรมการจัดทำป้ายและบอร์ดประชาสัมพันธ์ของ ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต	5-7
รูปที่ 5.2-4 ปากกาและกระเป๋าผ้าที่ใช้ในการดำเนินโครงการ	5-8
รูปที่ 5.2-5 กิจกรรมการซื้อสินค้าไม่ใส่ถุงพลาสติกในท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต	5-10
รูปที่ 5.3-1 กิจกรรมเคาะประตูร้านค้าในศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต	5-12
รูปที่ 5.3-2 การรณรงค์ประชาสัมพันธ์กิจกรรมในศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต	5-14
รูปที่ 5.3-3 การดำเนินกิจกรรมตลาดนัดรีไซเคิลของศูนย์การค้า ฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต	5-17
รูปที่ 5.4-1 การดำเนินกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขารังสิต	5-19

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2546 ได้มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณากำหนดแนวทางและมาตรการลดการใช้พลาสติกและโฟม โดยให้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางและมาตรการที่เหมาะสมในการลดการใช้พลาสติกและโฟม ที่มุ่งเน้นการลดและนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากที่สุดก่อนการบำบัดหรือกำจัดขั้นสุดท้าย

ปริมาณการใช้พลาสติกและโฟมเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2535 มีการใช้พลาสติก 1.12 ล้านตัน และเพิ่มเป็น 2.93 ล้านตัน ในปี พ.ศ. 2544 หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 3 เท่า ในช่วงระยะเวลา 10 ปี ที่ผ่านมา และมีผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมที่พบในสิ่งแวดล้อม ในปี พ.ศ. 2546 มีประมาณร้อยละ 16 หรือ 2.3 ล้านตัน¹ ขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมเหล่านี้จะถูกนำไปฝังกลบรวมกับขยะมูลฝอยทั่วไป ซึ่งจะใช้พื้นที่ในการฝังกลบมากกว่าขยะมูลฝอยประเภทเศษอาหาร ประมาณ 3 เท่า เนื่องจากขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมมีปริมาตรสูง เมื่อเทียบกับน้ำหนักและมีความสามารถทนต่อแรงอัดได้สูง ทำให้ต้องสิ้นเปลืองพื้นที่ฝังกลบ และใช้ระยะเวลาในการย่อยสลายนาน นอกจากนี้ มีแนวโน้มว่าจะเกิดการรั่วไหลของสารปรุรงแต่ง หรือสารประกอบที่เป็นพิษที่ใช้ในกระบวนการผลิตของพลาสติกและโฟม ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสุขภาพอนามัยของประชาชน

ดังนั้น ปี พ.ศ. 2546 กรมควบคุมมลพิษ ได้ว่าจ้างศูนย์ปฏิบัติการวิศวกรรมพลังงานและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศึกษาผลกระทบและความเป็นไปได้ของการประยุกต์ใช้มาตรการจัดการผลิตภัณฑ์พลาสติกและโฟม ซึ่งได้กำหนดแนวทางและมาตรการลดการใช้พลาสติกและโฟม ในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ แล้วเสร็จในปี 2547 โดยมีการนำเสนอมาตรการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มาตรการด้านเศรษฐศาสตร์ มาตรการด้านกฎหมาย มาตรการทางภาษี มาตรการด้านเทคโนโลยี และมาตรการประชาสัมพันธ์ เนื่องจากมาตรการดังกล่าวอาจจะส่งผลกระทบต่อผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และผู้บริโภคที่เกี่ยวข้อง จึงมีความจำเป็นต้องนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มเป้าหมายในปีต่อไป

เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ กรมควบคุมมลพิษ จึงได้จัดทำโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟมขึ้น เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาขยายผลและประยุกต์ใช้ให้เกิดการลดปริมาณขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ

¹ โครงการจัดทำฐานข้อมูลการลดและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาล กรมควบคุมมลพิษ 2546

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการลดปริมาณการใช้พลาสติกและโฟม ในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ

1.3 เป้าหมาย

ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ อย่างน้อยร้อยละ 60 มีกิจกรรมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการลดปริมาณการใช้พลาสติกและโฟม

1.4 ระยะเวลาดำเนินงาน

135 วัน

1.5 ขอบเขตการดำเนินงาน

1.5.1 ประสานกับห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อสำนักงานใหญ่ทั้งหมด ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการและขอความร่วมมือในการสมัคร เข้าร่วมดำเนินกิจกรรมการลดปริมาณการใช้พลาสติกและโฟม

1.5.2 ร่วมกับห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้ออย่างน้อยร้อยละ 60 ของห้างสรรพสินค้า และร้านสะดวกซื้อที่สมัครเข้าร่วมโครงการ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการลดการใช้พลาสติก และโฟม ซึ่งแผนปฏิบัติการดังกล่าว อย่างน้อยต้องประกอบด้วยแนวทาง วิธีการ โดยเน้นการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการลดการใช้พลาสติกและโฟม ระยะเวลาดำเนินการ เป้าหมาย รูปแบบ การดำเนินงาน และแนวทางการติดตามและประเมินผลโครงการ

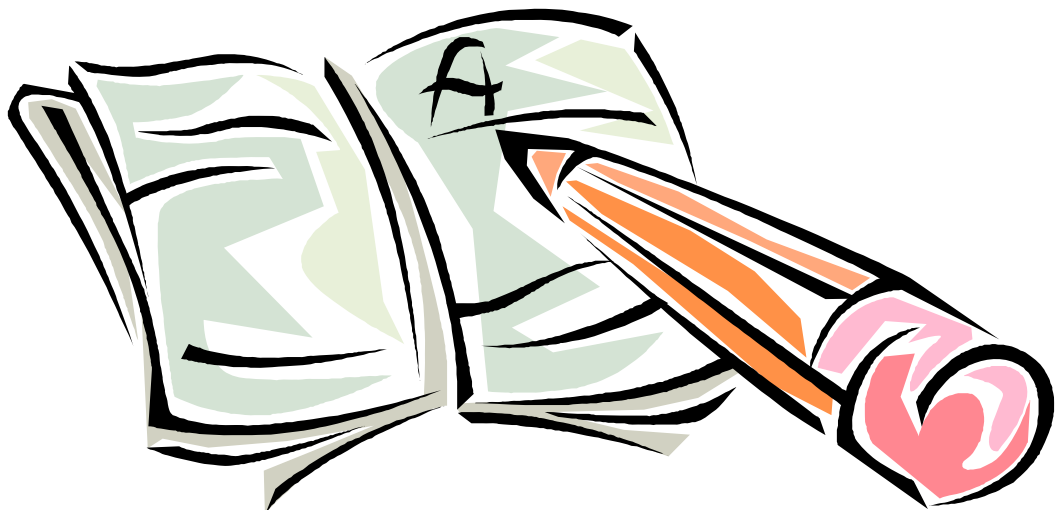
1.5.3 ร่วมกับห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการเพื่อดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการที่ได้จัดทำไว้ พร้อมทั้งติดตามและประเมินผล รวมทั้งวิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรค ที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ รวมทั้งจัดทำแนวทางการแก้ไขปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการดำเนินงานโดยมีระยะเวลาดำเนินการอย่างน้อย 45 วัน

1.5.4 จัดประชุมสัมมนาเป็นเวลา 1 วัน เพื่อสรุปผลการดำเนินงาน และรับฟังข้อคิดเห็น ต่อผลการดำเนินงาน รวมทั้งผลที่ได้จากการประเมินในข้อ 1.5.3 โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาจากผู้เข้าร่วม โครงการและจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 50 คน

1.5.5 สรุปผลการดำเนินโครงการ พร้อมทั้งจัดทำเอกสารเผยแพร่การดำเนินโครงการ สำหรับเป็นแนวทางปฏิบัติในการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ เสนอต่อกรมควบคุมมลพิษ เมื่อสิ้นสุดโครงการ จำนวน 500 ชุด

บทที่ 2

แนวทางและวิธีการศึกษา

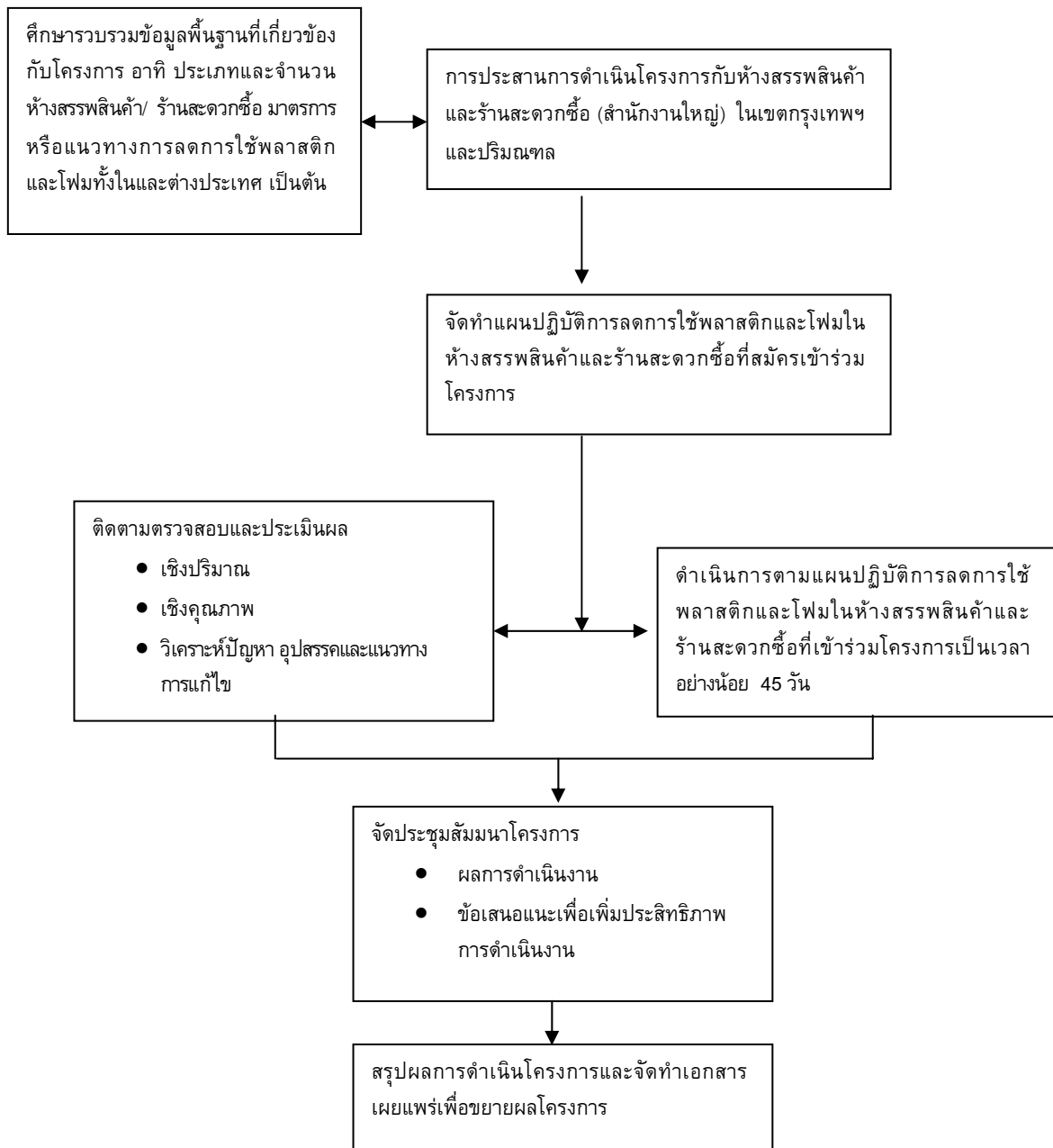
2.1 บทนำ

แนวทางการศึกษาและดำเนินโครงการ ที่ปรึกษาจะพิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้า และร้านสะดวกซื้อ เพื่อนำมากำหนดแนวทางและ วิธีการดำเนินงานร่วมกับผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ และกลุ่มองค์กรเอกชน ในชุมชน ในการเป็นเครือข่ายลดการใช้พลาสติกและโฟม โดยวิธีสมัครใจ (Voluntary Programs) กรอบแนวคิดและวิธีการดำเนินงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ จำเป็นต้อง กำหนดให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับขอบเขตการดำเนินงานทั้งหมดที่กำหนดไว้ในกำหนดการศึกษา (Term of References) ตั้งแต่การประสานการดำเนินงานกับห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ การจัดทำ แผนปฏิบัติการด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟม การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ การสัมมนา รับฟังความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงาน การสรุปผล และจัดทำเอกสารเผยแพร่โครงการ (รายละเอียดดังรูปที่ 2.1-1) โดยมีพื้นที่ดำเนินโครงการครอบคลุมกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งรายละเอียด แนวคิดและวิธีการศึกษาในแต่ละขั้นตอนจะได้นำเสนอไว้ตามลำดับในหัวข้อดังต่อไปนี้

2.2 การศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐาน

ในขั้นตอนนี้ ที่ปรึกษาได้ทำการศึกษา ทบทวนและรวบรวมข้อมูลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ การลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่ได้มีการศึกษาไว้ในหน่วยงาน ต่างๆ อาทิ กรมควบคุมมลพิษ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และองค์กรเอกชนต่างๆ (NGOs) เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการประสานการดำเนินงานโครงการกับห้างสรรพสินค้าและ ร้านสะดวกซื้อ เช่น ประเภท และจำนวนห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อในพื้นที่ศึกษา แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมที่สำคัญ ปัญหาพลาสติกและโฟมในสิ่งแวดล้อม รวมทั้งแนวทางการลดการใช้พลาสติกและโฟมทั้งในและต่างประเทศ เป็นต้น

รูปที่ 2.1-1 กรอบแนวคิดการดำเนินโครงการ

2.3 การประสานงานเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ

หลังจากการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานแล้วเสร็จ ที่ปรึกษาจะดำเนินการทำหนังสือจากสำนักงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งแวดล้อม คณะสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พร้อมกับแนบขอบเขตการศึกษา และแบบตอบรับการให้เข้าชี้แจงรายละเอียดโครงการ รวมทั้งการประสานโดยตรงกับห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เป็นสำนักงานใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ และประสานขอความร่วมมือกับผู้ประกอบการดังกล่าวในการเป็นเครือข่ายร่วมดำเนินกิจกรรมการลดการใช้พลาสติกและโฟม

ทั้งนี้ ในรายละเอียดการประสานงาน ที่ปรึกษาจะทำหนังสือเป็นทางการและเข้าประสานโดยตรงกับตัวแทนห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อเพื่อนำเสนอหลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานโครงการโดยละเอียด พร้อมทั้งนำเสนอผลตอบแทนที่คาดว่าผู้ประกอบการจะได้รับ อาทิ การส่งเสริมการขาย ใบประกาศเกียรติคุณ การเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ตลอดจนผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการลดการใช้พลาสติกและโฟม เพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการเข้าร่วมเป็นเครือข่าย ในการลดพลาสติกและโฟม โดยวิธีสมัครใจให้มากที่สุด

2.4 การจัดทำแผนปฏิบัติการลดการใช้พลาสติกและโฟม

หลังจากการประสานการดำเนินโครงการโดยตรงกับผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าแล้ว ในขั้นต่อไปที่ปรึกษาจะร่วมกับห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่สมัครเข้าร่วมโครงการอย่างน้อยร้อยละ 60 จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟม โดยแผนดังกล่าวจะต้องเป็นแผนปฏิบัติการที่มุ่งเน้นการเป็นเครือข่ายในการลดการใช้พลาสติกและโฟมของห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการ และมีรูปแบบอย่างน้อยประกอบไปด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.4.1 ความเป็นมา

นำเสนอหลักการและเหตุผลในการดำเนินงานลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ ซึ่งประกอบไปด้วย สถานการณ์ ปัญหาด้านการจัดการพลาสติกและโฟม ผลกระทบของพลาสติกและโฟมต่อสิ่งแวดล้อม และความจำเป็นในการดำเนินโครงการเพื่อลดการใช้พลาสติกและโฟม

2.4.2 วัตถุประสงค์

จะนำเสนอวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์หลักของโครงการ โดยจะเน้นการมีเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการลดปริมาณการใช้พลาสติกและโฟมของห้างสรรพสินค้า และร้านสะดวกซื้อ การลดการใช้พลาสติกและโฟมของผู้ที่ใช้บริการ และการสร้างกลไกการลดขยะมูลฝอย โดยการลดการใช้ผลิตภัณฑ์ที่จะก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยที่แหล่งกำเนิด

2.4.3 ผู้ดำเนินโครงการ

นำเสนอรายชื่อบริษัท ผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน สมาคม และองค์กรเอกชนที่จะเข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการดำเนินโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

2.4.4 รูปแบบการดำเนินงานและกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม

รูปแบบแนวทางในการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ ที่ยินดีจะเข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ ควรเป็นรูปแบบการดำเนินการที่เป็นความต้องการของ ลูกค้าและเป็นแนวทางที่จะไม่ทำให้ผู้ประกอบการ ที่เข้าร่วมโครงการเสียลูกค้าให้แก่ผู้ประกอบการรายอื่น รวมทั้งไม่ทำให้เสียภาพลักษณ์ในสายตาของผู้บริโภค ซึ่งรูปแบบการดำเนินงานจะมีลักษณะ ดังนี้

1) เป็นรูปแบบที่ไม่ทำให้เกิดภาพลักษณ์ในทางลบแก่ผู้ประกอบการ ที่เข้าร่วมโครงการ และทำให้ภาพลักษณ์ของห้างสรรพสินค้าดีขึ้นเมื่อดำเนินกิจกรรมการลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม

2) รูปแบบแนวทางดังกล่าวจะต้องไม่ทำให้ห้างสรรพสินค้าที่เข้าร่วมดำเนินการ เสียเปรียบทางด้านภาพลักษณ์ ยอดขาย และต้นทุน เมื่อเปรียบเทียบกับห้างสรรพสินค้าที่ไม่ได้ เข้าร่วมโครงการ

สำหรับรูปแบบกิจกรรมการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อในเบื้องต้น มีดังนี้

1) การรณรงค์ประชาสัมพันธ์โดยอาศัยสื่อต่างๆ ได้แก่ แผ่นพับ โปสเตอร์ เสียงตามสายและสื่ออื่นๆ เพื่อให้ผู้ใช้บริการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อลดการใช้พลาสติกและโฟม เช่น รณรงค์ให้หลีกเลี่ยงการใช้ถุงพลาสติกหากซื้อสินค้าน้อยชิ้น การใช้ถุงพลาสติกซ้ำในรูปแบบต่างๆ การหลีกเลี่ยงการใช้ถุงพลาสติกที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เป็นต้น

2) การให้ความรู้แก่พนักงานห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อในการสอบถามความต้องการถุงพลาสติกสำหรับลูกค้าที่ซื้อสินค้าจำนวนน้อยชิ้น การหลีกเลี่ยงการใช้ถุงพลาสติกสำหรับสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์แบบมีหูหิ้ว การหลีกเลี่ยงการใช้ถุงซ้อน 2 ใบ และการใช้ถุงบรรจุสินค้าให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3) การส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ นำถุงหรือภาชนะที่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้ เช่น ถุงผ้า ถุงพลาสติกประเภท HDPE ถุงกระดาษรีไซเคิล ตะกร้าหรือกล่องติดตัวไปด้วยทุกครั้งที่ซื้อสินค้า โดยใช้มาตรการจูงใจด้านราคา รางวัลตอบแทน และการชิงโชค เป็นต้น

4) การส่งเสริมให้ห้างสรรพสินค้าใช้ถุงพลาสติกที่มีโลโก้ รูปภาพ หรือข้อความที่เกี่ยวกับการลดใช้ถุงพลาสติก การใช้ซ้ำถุงพลาสติกและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้ผู้ใช้บริการตระหนักถึงปัญหาจากการใช้ถุงพลาสติก และเพิ่มอัตราการใช้ซ้ำถุงพลาสติก

5) การขอความร่วมมือผู้ประกอบการร้านค้าในห้างสรรพสินค้างดการใช้โฟมบรรจุอาหาร

6) การจัดหาถังหรือภาชนะ สำหรับรวบรวมวัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เพื่อบริการลูกค้าที่ไม่ต้องการนำถุงพลาสติก หรือบรรจุภัณฑ์ห่อหุ้มสินค้าประเภทต่างๆ กลับบ้าน โดยตั้งในจุดที่มองเห็นได้ชัดเจน และแจ้งให้ลูกค้าทราบถึงความสำคัญในการดำเนินการดังกล่าว อาทิ เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม เพื่อส่งเสริมให้มีการใช้ซ้ำถุงพลาสติก หรือ เพื่อการกุศลจากการขายวัสดุรีไซเคิล เป็นต้น

ทั้งนี้รูปแบบแนวทางและกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมดังกล่าวข้างต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงความเหมาะสมซึ่งจะขึ้นอยู่กับ ข้อคิดเห็น และความเป็นไปได้ในการดำเนินงานของห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้ง ข้อเสนอแนะของกรมควบคุมมลพิษ โดยที่ปรึกษาจะพยายามใช้รูปแบบแนวทางที่ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อส่วนใหญ่เห็นชอบ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานเป็นเครือข่ายในการลดการใช้พลาสติกและโฟมให้ครอบคลุมมากที่สุด

2.4.5 การติดตามประเมินผล

จะประกอบไปด้วยแนวทางการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ตั้งแต่ขั้นตอนการเริ่มปฏิบัติงานตามแผนที่ได้จัดทำไว้ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ อาทิ ปริมาณการใช้พลาสติกและโฟมที่ลดลง ทศนคติของผู้บริโภค ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรคต่างๆ เป็นต้น โดยการใช้การสังเกต การตอบแบบสอบถาม และแบบสำรวจอื่นๆ ในระหว่างการทำงานและภายหลังการดำเนินงานแล้วเสร็จ

2.4.6 รายละเอียดอื่นๆ

ประกอบไปด้วยรายละเอียดที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงาน อาทิ ระยะเวลาดำเนินการงบประมาณ ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการเป็นเครือข่ายลดการใช้พลาสติกและโฟมทั้งภาครัฐ ผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ ภาคเอกชนอื่นๆ และองค์กรเอกชน

2.5 การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติ

เมื่อแผนปฏิบัติการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ ได้รับความเห็นชอบแล้ว ในขั้นตอนต่อไป ที่ปรึกษาจะร่วมกับห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการ องค์กรเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการลดการใช้พลาสติกและโฟมตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ในข้อ 2.4 โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

2.5.1 การจัดเตรียมความพร้อมขององค์กร

การจัดเตรียมความพร้อมขององค์กรที่จะเข้าร่วมในโครงการ ประกอบด้วย การจัดตั้งคณะทำงานร่วมระหว่างที่ปรึกษา ตัวแทนห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้ง องค์กรเอกชน และสมาคมต่างๆ เพื่อเสนอแนะ ควบคุมดูแล และกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละฝ่าย รวมทั้งการจัดตั้งทีมเฉพาะของที่ปรึกษา ในการประสานการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.5.2 การเตรียมบุคลากรและประชาสัมพันธ์โครงการ

การเตรียมความพร้อมของบุคลากร และการประชาสัมพันธ์โครงการ รวมทั้ง การอบรมให้ความรู้แก่คณะทำงานและพนักงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้รับทราบและมีความรู้ ความเข้าใจ ในรูปแบบการดำเนินงาน การโฆษณา เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานต่อสาธารณะในรูปแบบ สื่อต่างๆ เพื่อให้ประชาชนหรือผู้ใช้บริการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อทราบและให้ความร่วมมือ ในการดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม

2.5.3 การดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม

หลังจากการจัดเตรียมองค์กร บุคลากร และประชาสัมพันธ์โครงการแล้วเสร็จ คณะที่ปรึกษา จะเข้าดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมร่วมกับห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการ ตามแผนงานที่กำหนดไว้ในข้อ 2.4 เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 45 วัน โดยที่ปรึกษาจะเป็น

หน่วยงานหลักในการดำเนินงานตามแผนฯ การติดตามประสานงาน ตลอดจนติดตามประเมินผล และวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน และให้องค์กรพันธมิตรที่สมัครเข้าร่วมโครงการเป็นหน่วยงานสนับสนุน

2.6 การวิเคราะห์และประเมินผลโครงการ

การวิเคราะห์และประเมินผลโครงการจะดำเนินการพิจารณาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ปรึกษาจะดำเนินการติดตามประเมินผลการดำเนินงานทั้งในระหว่างช่วงการดำเนินกิจกรรมจนกระทั่งการดำเนินงานแล้วเสร็จ โดยจะดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ อาทิ ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้ง สรุปวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ซึ่งในรายละเอียดมีแนวทางการดำเนินการดังนี้

2.6.1 การติดตามประเมินผลในเชิงปริมาณ

1) การประเมินผลด้านเศรษฐศาสตร์

การประเมินผลด้านเศรษฐศาสตร์จะเป็นการวิเคราะห์และประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินกิจกรรม โดยใช้ค่าวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง อาทิ Benefit-cost ratio (B/C ratio) การวิเคราะห์ผลตอบแทนด้านการเงิน (Financial Effect Analysis) ซึ่งมีตัวแปรสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ มูลค่าของการลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม และเงินลงทุนที่ใช้ในกิจกรรม ซึ่งหากค่าทางเศรษฐศาสตร์ วิเคราะห์แล้วว่ามีค่าความคุ้มค่าในการดำเนินงานก็จะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจต่อผู้ประกอบการรายอื่นๆ ต่อไป

2) การประเมินผลทางด้านสิ่งแวดล้อม

การประเมินผลทางด้านสิ่งแวดล้อมจะพิจารณาในด้านปริมาณการลดการใช้พลาสติกและโฟม ซึ่งปริมาณการใช้พลาสติกและโฟมที่ลดลงดังกล่าวสามารถนำมาประเมินในทางสิ่งแวดล้อมได้ เช่น การลดค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะมูลฝอย การประหยัดพลังงานและทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น โดยมีตัวแปรที่สำคัญ คือ ปริมาณการใช้พลาสติกของผู้ประกอบการที่ลดลง ซึ่งจะมีบันทึกไว้ในช่วงการดำเนินกิจกรรม

2.6.2 การติดตามประเมินผลในเชิงคุณภาพ

การติดตามประเมินผลเชิงคุณภาพจะพิจารณาในด้านผลกระทบต่อสังคมและองค์กรจากการดำเนินโครงการ โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ คือ การก่อให้เกิดความตระหนักของผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ รวมทั้งประชาชนผู้บริโภคสินค้าเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมจากขยะมูลฝอยโดยเฉพาะพลาสติกและโฟม การก่อให้เกิดความร่วมมือขององค์กรต่างๆ ในการจัดการ

ขยะมูลฝอย การมีภาพลักษณ์ที่ดีในด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมของบริษัทเอกชนหรือผู้จำหน่ายสินค้าที่เข้าร่วมโครงการ โดยที่ปรึกษาจะทำการประเมินผลกระทบดังกล่าวโดยใช้แบบสอบถาม เจาะตามกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ทั้งประชาชน ผู้ประกอบการ องค์กรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ศึกษา เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่เที่ยงตรง แม่นยำและสะท้อนผลกระทบที่เกิดขึ้นให้มากที่สุด

2.7 การจัดประชุมสัมมนา

ในขั้นตอนนี้ ที่ปรึกษาจะจัดให้มีการสัมมนาสรุปผลการดำเนินโครงการเป็นระยะเวลา 1 วัน โดยมีผู้ร่วมสัมมนาจากผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และผู้ที่สนใจอย่างน้อย 50 คน เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมแสดงความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานลดการใช้พลาสติกและโฟมตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพและความยั่งยืนในการดำเนินงาน และการขยายผลโครงการไปสู่หน่วยงานอื่นๆ โดยข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ คณะที่ปรึกษาจะได้ผนวกไว้ในรายงานการศึกษาต่อไป

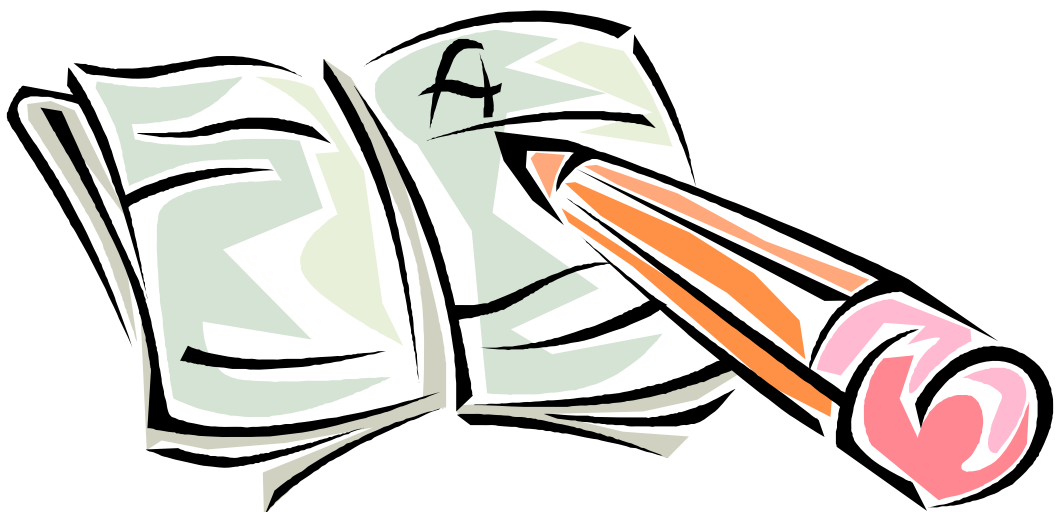
2.8 การสรุปผลการดำเนินโครงการ

ภายหลังจากการดำเนินโครงการเสร็จสิ้น คณะที่ปรึกษาจะสรุปผลการดำเนินโครงการตั้งแต่นั้นขั้นตอนการประสานการดำเนินโครงการกับห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ การจัดทำแผนปฏิบัติการลดการใช้พลาสติกและโฟม การดำเนินงานตามแผนฯ การติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงาน ผลการจัดประชุมสัมมนา และแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนของโครงการ พร้อมกันนี้ที่ปรึกษาจะได้ทำเอกสารเผยแพร่โครงการ ดังนี้

2.8.1 เอกสารเผยแพร่การดำเนินงานโครงการ จำนวน 500 ชุด สำหรับเป็นแนวทางปฏิบัติในการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ โดยเอกสารจะมีเนื้อหาอย่างน้อยประกอบไปด้วย สถานการณ์ด้านการจัดการพลาสติกและโฟม ปัญหาของพลาสติกและโฟมในสิ่งแวดล้อม รูปแบบแนวทางการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ รายละเอียดสรุปผลการนำรูปแบบแนวทางการลดการใช้พลาสติกและโฟมไปประยุกต์ใช้ในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการ และแนวทางการดำเนินงานที่ยั่งยืน

2.8.2 เอกสารเสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน 100 ชุด สำหรับให้กรมควบคุมมลพิษใช้ประกอบในการนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อทราบในการดำเนินงานลดการใช้พลาสติกและโฟมตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2546 โดยจะมีรายละเอียดของโครงการ ผลการดำเนินงานร่วมกับห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ รวมทั้งข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานเพื่อขยายผลไปยังแหล่งกำเนิดขยะประเภทพลาสติกและโฟมอื่นๆ ด้วย

บทที่ 3
ข้อมูลทั่วไป
และการจัดการพลาสติกและโฟม

ข้อมูลทั่วไปและการจัดการพลาสติกและโฟม

3.1 บทนำ

พลาสติก (รวมทั้งโฟม ซึ่งเป็นพลาสติกชนิดฟู) ส่วนใหญ่สังเคราะห์ขึ้นจากผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม พลาสติกตัวแรกที่ถูกสังเคราะห์ขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1868 คือ “เซลลูลอยด์” แต่เซลลูลอยด์นี้ ได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นมากมาย และยังเป็นจุดเริ่มต้นของการนำไปสู่การสังเคราะห์พลาสติกชนิดอื่นๆ ขึ้นอีกนับไม่ถ้วน จนถึงปัจจุบัน พลาสติกส่วนใหญ่เป็นฉนวนทางไฟฟ้า แต่ก็มีชนิดพิเศษที่เป็นตัวนำไฟฟ้าได้ ทำให้ “พลาสติก” เป็นวัสดุแห่งศตวรรษ สามารถใช้ทดแทนวัสดุอื่นได้มากมาย

อย่างไรก็ตามแม้จะมีการใช้งานพลาสติกในชีวิตประจำวัน ในลักษณะหลากหลายรูปแบบ แต่การใช้งานในรูปแบบบรรจุภัณฑ์ (Plastic Packaging) โดยเฉพาะบรรจุภัณฑ์อาหาร (รวมถึงกล่องโฟมและถาดโฟม) จะมีสัดส่วนการใช้งานสูงสุด ขณะที่มียาอายุการใช้งานสั้นที่สุด กลายเป็นขยะมูลฝอยทันทีหลังการใช้งาน จึงเป็นภาระในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากพลาสติกและโฟมเป็นวัสดุที่ไม่สามารถย่อยสลายได้ในธรรมชาติ หากนำไปเผาทำลายไม่ถูกวิธีจะก่อให้เกิดมลพิษรวมทั้งสารไดออกซิน ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพชุมชน จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการการใช้งานและการจัดการขยะมูลฝอยจากพลาสติกและโฟมโดยเร่งด่วน

3.2 ประเภท ปริมาณการผลิต และของเสียพลาสติกและโฟม

3.2.1 ประเภทของพลาสติกและโฟม

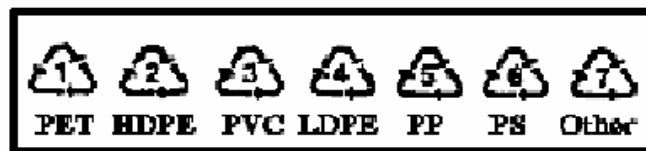
หากพิจารณา “พลาสติก” ตามโครงสร้างและสมบัติทางความร้อน (Structure and Thermal Properties) สามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภทหลัก คือ พลาสติกเทอร์โมเซต (Thermosetting Plastic) และพลาสติกเทอร์โมพลาสติก (Thermoplastic)

พลาสติกเทอร์โมเซต (Thermosetting Plastic) เป็นพลาสติกที่มีโครงสร้างตาข่าย เนื่องจากมีการเชื่อมต่อกันระหว่างสายโซ่ (Cross-Linked Structure) แข็งตัวด้วยความร้อนแบบไม่ย้อนกลับ สามารถขึ้นรูปผลิตภัณฑ์รูปทรงต่างๆ ได้โดยทำให้แข็งตัวด้วยความร้อนในแม่แบบ และเมื่อแข็งตัวแล้วจะมีความคงรูปสูงมาก เนื่องจากไม่สามารถหลอมเหลวได้อีก พลาสติกในกลุ่มนี้จึงจัดเป็นผลิตภัณฑ์พลาสติกประเภท “รีไซเคิลไม่ได้” ตัวอย่างพลาสติกในกลุ่มนี้ได้แก่ อีพอกซี (Epoxy) เมลามีน (Melamine) ยูเรีย (Urea) ฟีนอลิก (Phenolic) โพลีเอสเตอร์ไม่อิ่มตัว (Unsaturated Polyester) เป็นต้น

พลาสติกเทอร์โมพลาสติกหรือเทอร์โมพลาสติก (Thermoplastic) เป็นพลาสติกที่มีโครงสร้างเป็นสายโซ่ (Linear/Branched Chain Structure) หลอมตัวด้วยความร้อน และกลับแข็งตัวเมื่ออุณหภูมิลดต่ำลง พลาสติกชนิดนี้จัดเป็นวัสดุประเภท “รีไซเคิลได้” พลาสติกประเภทนี้ผลิตได้ในปริมาณมากและราคาถูก จึงเป็นพลาสติกที่มีการใช้งานแพร่หลาย โดยมีสัดส่วนการใช้งานมากกว่าร้อยละ 60 ตัวอย่างพลาสติกในกลุ่มนี้ ได้แก่ โพลีเอทิลีน ทั้งชนิดความหนาแน่นต่ำ (Low-density Polyethylene : LDPE) และชนิดความหนาแน่นสูง (High-density Polyethylene : HDPE) โพลีโพรพิลีน (Polypropylene : PP) โพลีสไตรีน (Polystyrene : PS) โพลีไวนิลคลอไรด์ (Polyvinyl Chloride : PVC) โพลีเอทิลีน เทเลฟทาเลท (Polyethylene-terephthalate : PET)

ถ้าเป็นพลาสติกชนิดเดียวกัน การแปรรูปใช้ใหม่หรือรีไซเคิลพลาสติกเทอร์โมพลาสติกนิยมบดให้มีขนาดเล็ก แล้วนำกลับเข้าสู่กระบวนการหลอมขึ้นรูปใหม่ โดยผสมกับเม็ดพลาสติกใหม่ (Virgin Material) ด้วยสัดส่วนที่เหมาะสม ถ้าเป็นพลาสติกผสมหรือไม่ทราบชนิดแน่นอน นิยมบดให้มีขนาดเล็ก แล้วนำกลับเข้าสู่กระบวนการหลอมขึ้นรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดอื่นที่มีคุณสมบัติหรือมูลค่าต่ำลง จะเน้นการกำหนดรหัสแสดงชนิดของพลาสติกบนผลิตภัณฑ์ จะช่วยจำแนกชนิดของผลิตภัณฑ์พลาสติกเพื่อการรีไซเคิลได้

เพื่อให้ง่ายต่อการแยกชนิดบรรจุภัณฑ์พลาสติก สมาคมอุตสาหกรรมพลาสติกของอเมริกาได้กำหนดสัญลักษณ์ชนิดของพลาสติกบนบรรจุภัณฑ์พลาสติก ดังรูปที่ 3.2-1 โดยได้มีการเริ่มใช้ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2531 ในประเทศอื่นๆ ได้มีการนำสัญลักษณ์ดังกล่าวมาใช้อย่างแพร่หลาย จนเป็นสัญลักษณ์ทางสากล

รูปที่ 3.2-1 สัญลักษณ์แสดงประเภทของพลาสติกบนบรรจุภัณฑ์พลาสติก

ส่วน “โฟม” ซึ่งหมายถึง พลาสติกที่ฟูหรือถูกทำให้ขยายตัวด้วยก๊าซที่ใช้เป็นตัวทำให้พลาสติกฟู (Blowing Agent) ขณะขึ้นรูปสามารถผลิตจากวัตถุดิบพลาสติกหลากหลายชนิด เช่น พีโอ (Polyethylene : PE) พีเอส (Polystyrene : PS) พียู (Polyurethane : PU) เป็นต้น แต่โฟมที่มีการใช้งานแพร่หลายและเป็นขยะมูลฝอยชนิดหนึ่งในกองขยะมูลฝอยและสิ่งแฉะคือ โฟมพีเอส (PS Foam) โดยทั่วไปโฟมพีเอส สามารถจำแนกได้เป็นสองประเภทหลัก คือ โฟม อีพีเอส ที่ขยายตัวได้ (Expandable Polystyrene : EPS) และโฟม พีเอส พี (Polystyrene Paper : PSP)

โฟมโพลีสไตรีนที่ขยายตัวได้ (Expandable Polystyrene : EPS) เป็นโฟมแผ่นหรือโฟมก้อน หรือขึ้นรูปในแบบพิมพ์ต่างๆ ส่วนใหญ่ใช้กันกระแทกในการบรรจุสินค้ามีค่า โดยเฉพาะเครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์ หรือใช้ในหมวกกันน็อค ใช้เป็นฉนวน ใช้ผลิตกล่องน้ำแข็ง เป็นต้น

โฟมโพลีสไตรีนชนิดแผ่น (Polystyrene Paper : PSP) เป็นโฟมที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์อาหาร ส่วนใหญ่ใช้ทำถาดหรือกล่องอาหาร ซึ่งมีสัดส่วนการใช้งานสูงมากเมื่อเทียบกับโฟม EPS และเป็นโฟมที่เมื่อเป็นขยะมูลฝอยแล้วจัดการยาก เนื่องจากปนเปื้อนอาหารที่ใช้บรรจุ

3.2.2 การผลิต การนำเข้า และส่งออก เม็ดพลาสติก

เม็ดพลาสติกเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ผลิตภัณฑ์พลาสติกชนิดต่างๆ จากข้อมูลการผลิต การนำเข้า-ส่งออก และการรีไซเคิลของเม็ดพลาสติกที่สำคัญ ในประเทศปี พ.ศ.2545 พบว่าประเทศไทยมีกำลังการผลิตเม็ดพลาสติกชนิดต่างๆ รวม 5,551,000 ตัน โดยผลิตจริงคิดเป็นปริมาณการผลิต 4,977,000 ตัน ปริมาณการนำเข้าเม็ดพลาสติก 467,000 ตัน ปริมาณการส่งออก 1,924,000 ตัน ปริมาณเม็ดพลาสติกใหม่ที่อุตสาหกรรมในประเทศใช้ คือ 3,099,000 ตัน มีการใช้พลาสติกที่ผ่านการใช้งานแล้ว 672,000 ตัน ดังนั้น ปริมาณเม็ดพลาสติกที่ใช้ในประเทศ คือ 3,771,000 ตัน เม็ดพลาสติกใหม่ที่มีการนำไปใช้ ได้แก่ PE PP PVC และ PS รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.2-1

ในปี พ.ศ.2545 ประเทศไทยมีการผลิตเม็ดพลาสติก HDPE, LDPE และ PP โดยผู้ผลิตรายใหญ่สามราย ทั้งสามโรงงานใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นวัตถุดิบ โรงงานเหล่านี้ผลิตเม็ดพลาสติกขายให้แก่โรงงาน ที่ต้องการใช้เม็ดพลาสติกไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ

อุตสาหกรรมเม็ดพลาสติกในประเทศได้รับความคุ้มครองจากรัฐบาลในรูปของการกำหนดพิกัตศุลกากรขาเข้าของเม็ดพลาสติก และผลิตภัณฑ์พลาสติกประเภทต่างๆ ในอัตราร้อยละ 30 ของราคานำเข้า หรืออัตรากำหนดต่อหน่วยกิโลกรัมละ 8 บาท อย่างไรก็ตามยังคงมีการนำเข้าเม็ดพลาสติกชนิดต่างๆ เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเม็ดพลาสติกที่นำเข้ามีราคาถูกใกล้เคียงกับเม็ดพลาสติกในประเทศแต่มีคุณภาพของเม็ดพลาสติกดีกว่า

จากสถิติการนำเข้าในปี พ.ศ. 2546 พลาสติกประเภท HDPE LDPE และ PP มีราคาโดยเฉลี่ย 30 บาทต่อกิโลกรัม ในปี พ.ศ. 2546 มีปริมาณการนำเข้าเม็ดพลาสติกที่สำคัญ 36 ชนิด จำนวน 899,913 ตัน คิดเป็นมูลค่า 51,965 ล้านบาท ประเทศไทยมีการส่งออกพลาสติกที่สำคัญในรูปวัตถุดิบซึ่งมีมูลค่าในปี พ.ศ.2546 จำนวน 2,461,554 ตัน เป็นมูลค่า 89,312.87 ล้านบาท นอกจากนี้การส่งออกยังอยู่ในรูปของบรรจุภัณฑ์และส่วนประกอบของสินค้า

ตารางที่ 3.2-1 กำลังการผลิต ปริมาณการผลิต การนำเข้า-ส่งออก การใช้เม็ดพลาสติกชนิดต่างๆ และการนำพลาสติกกลับมาใช้ใหม่เป็นวัตถุดิบ
ในการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกของไทย พ.ศ. 2535

หน่วย: 1,000 ตัน/ปี

รายการ	ชนิดของเม็ดพลาสติก										
	พีอี	พีพี	พีวีซี	พีเอส	เอบีเอส/ เอสบีเอ็น	พีซี	พีโอเอ็ม	พีอีที	โพลอน	พีเอ็มเอ็มเอ	รวม
กำลังการผลิต ^{1/}	1,312	1,085	761	440	170	190	20	231	20	10	5,551
ปริมาณการผลิต ^{2/}	1,115	1,020	685	299	165	179	16	226	19	10	4,977
ปริมาณการนำเข้า ^{3/}	154	85	49	35	77	16	5	36	9	1	467
ปริมาณการส่งออก ^{3/}	575	468	295	115	146	151	13	148	11	2	1,924
ปริมาณเม็ดพลาสติกใหม่ที่อุตสาหกรรมในประเทศใช้	694	637	439	220	96	44	10	115	17	8	3,099
ปริมาณเม็ดพลาสติกจากการรีไซเคิล ^{4/}	243	242	101	66	14	4	1	-	-	-	672
ปริมาณเม็ดพลาสติกและโฟมที่ใช้ในประเทศ	937	879	540	286	110	48	11	115	17	8	3,771

หมายเหตุ: พีอี = Polyethylene ; PE

พีพี = Polypropylene ; PP

เอสเอเอ็น = Styrene-Acrylonitrile ; SAN

พีอีที = Polyethylene-terephthalate ; PET

พีเอส = Polystyrene ; PS

พีซี = Polycarbonates ; PC

พีวีซี = Polyvinyl Chloride ; PVC

เอบีเอส = Acrylonitrile-Butadiene-Styrene ; ABS

พีเอ็มเอ็มเอ = Poly Methyl Methacrylate ; PMMA

ที่มา: 1/ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

2/ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2545

3/ กรมศุลกากร

4/ ปริมาณรีไซเคิลประเมินโดยลูกค้าที่ใช้เม็ดพลาสติก

3.2.3 อุตสาหกรรมการผลิต ผลิตภัณฑ์พลาสติก และการใช้ประโยชน์พลาสติกและโฟมในปัจจุบัน

อุตสาหกรรมการผลิต ผลิตภัณฑ์ต่างๆ จากพลาสติกและโฟม เป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มีโรงงานทั้งสิ้นทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2546 ประมาณ 3,396 โรงงาน เขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลมีประมาณ 947 โรงงาน ในภาพรวมโรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการผลิต ผลิตภัณฑ์พลาสติกและโฟมในกรุงเทพฯและปริมณฑล เป็นโรงงานผลิตถุงพลาสติก ผลิตภัณฑ์โฟมเม็ดพลาสติกเกรดบี ผลิตภัณฑ์พลาสติกรีไซเคิล รวมกันเป็นจำนวนกว่า 1 ใน 4 ของโรงงานที่ผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก ทั้งหมดทั่วประเทศ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.2-2 โรงงานเหล่านี้ใช้วัตถุดิบจากแหล่งที่มา 3 แหล่ง ได้แก่ เม็ดพลาสติกที่ผลิตจากโรงงานในประเทศ เม็ดพลาสติกที่นำเข้าจากต่างประเทศ และเม็ดพลาสติกที่ผลิตจากพลาสติกที่ผ่านการใช้งานแล้ว

ตารางที่ 3.2-2 จำนวนโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกในกรุงเทพฯและปริมณฑล จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวนโรงงาน						รวม
	กรุงเทพฯ	สมุทรปราการ	นนทบุรี	ปทุมธานี	นครปฐม	สมุทรสาคร	
ผลิตถุงพลาสติก	356	110	6	8	63	79	622
เม็ดพลาสติกรีไซเคิลเกรดบี	86	59	2	7	25	51	230
บด ย่อย ล้าง หลอมเศษพลาสติก	10	14	3	8	8	10	53
ผลิตโฟม	12	16	4	6	2	2	42
รวม	464	199	15	29	98	142	947

ที่มา : กระทรวงอุตสาหกรรม กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2546

ประเทศไทยมีการใช้พลาสติกในงานเกือบทุกสาขา ทั้งในการบรรจุภัณฑ์การผลิตเฟอร์นิเจอร์ การขนส่งยานยนต์ การก่อสร้าง การผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (Electrical & Electronics) เครื่องใช้ในครัวเรือนและอื่นๆ จากสถิติการผลิตพลาสติกในประเทศไทยจำแนกตามตลาดหรือกลุ่มผลิตภัณฑ์ เปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2539 และ ปี พ.ศ. 2542 พบว่า สัดส่วนการใช้พลาสติกเพื่อผลิต ผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาดทั้งสองปีใกล้เคียงกัน คือ ใช้ผลิตบรรจุภัณฑ์ (Packaging) มากที่สุด (ในปี พ.ศ. 2539 ร้อยละ 32 และ ปี พ.ศ. 2542 ร้อยละ 35) ดังแสดงตัวอย่างการใช้งานพลาสติกในบรรจุภัณฑ์ในตารางที่ 3.2-3

ตารางที่ 3.2-3 ตัวอย่างการใช้งานพลาสติกในบรรจุผลิตภัณฑ์

ชนิดพลาสติก	ตัวอย่างการใช้งาน
PET (Polyethylene-terephthalate)	ขวดเครื่องดื่มที่ไม่ใช่แอลกอฮอล์ ขวดน้ำดื่ม ขวดน้ำมันพืช
HDPE (High-density Polyethylene)	ขวดบรรจุนม น้ำดื่ม เครื่องสำอาง แชมพู สบู่เหลว ถุง shopping หรือ retail bags
PVC (Polyvinyl Chloride)	พลาสติกห่อเนื้อสัตว์ อุปกรณ์การแพทย์ (medical tubing)
LDPE (Low-density Polyethylene)	ถุงบรรจุอาหารแช่แข็ง ขวดน้ำยาซักแห้ง
PP (Polypropylene)	ขวดซอสมะเขือเทศ ภาชนะบรรจุเนยเทียม ขวดยา อุปกรณ์ การแพทย์ (medical tubing)
PS (Polystyrene)	กล่องใส่ CD กล่องอาหารสะดวกซื้อ รวมทั้งกล่องโฟม ถ้วยน้ำ งาน อาหาร ภาชนะบรรจุไข่

3.2.4 ปริมาณและแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม

ปัจจุบันผลิตภัณฑ์พลาสติกได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวัน และมีแนวโน้มที่ปริมาณการใช้จะเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ผ่านการใช้งานแล้ว มีคุณสมบัติพิเศษ คือ ไม่สลายตัวและเสื่อมสภาพโดยง่าย ทำให้ขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมคงอยู่ในสภาพแวดล้อมได้เป็นเวลานาน เป็นภาระในการจัดการและกำจัดเป็นอย่างมาก

จากการสำรวจปริมาณขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมทั่วประเทศของกรมควบคุมมลพิษในปี พ.ศ.2544 พบว่า ปริมาณขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมมีประมาณร้อยละ 16 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมด หรือคิดเป็นปริมาณ 2.3 ล้านตันต่อปี ปริมาณขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 17.6 หรือ 2.5 ล้านตันในปี พ.ศ. 2546 จากการเติบโตและขยายตัวทางด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจและสังคม ทำให้มีความต้องการบริโภคพลาสติกและโฟมเพิ่มขึ้น ซึ่งร้อยละองค์ประกอบขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกในระดับภูมิภาคแสดงไว้ในตารางที่ 3.2-4

ตารางที่ 3.2-4 แสดงปริมาณร้อยละขององค์ประกอบขยะมูลฝอยชุมชนในระดับภูมิภาค

พื้นที่	องค์ประกอบของขยะมูลฝอย (ร้อยละโดยน้ำหนักเปียก)								
	เศษอาหาร / อินทรีย์สาร	กระดาษ	พลาสติก	แก้ว	โลหะ	ไม้	ยาง/หนัง	ผ้า	อื่นๆ
ภาคเหนือ									
ครั้งที่ 1	67.91	6.59	15.56	3.19	1.74	0.74	0.44	1.26	2.57
ครั้งที่ 2	59.71	7.77	21.48	3.03	1.44	0.96	0.20	1.19	4.23
รวมเฉลี่ย	63.81	7.18	18.52	3.11	1.59	0.85	0.32	1.22	3.40
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ									
ครั้งที่ 1	71.58	6.25	14.46	2.50	1.50	0.37	0.37	0.75	2.23
ครั้งที่ 2	67.53	5.77	16.05	3.87	2.11	0.51	0.60	1.25	2.32
รวมเฉลี่ย	69.55	6.01	15.26	3.19	1.81	0.44	0.49	1.00	2.28
ภาคกลาง									
ครั้งที่ 1	66.42	6.77	15.22	2.39	1.60	2.00	0.40	1.64	3.56
ครั้งที่ 2	62.56	7.85	20.01	1.41	1.48	0.60	0.32	1.37	4.41
รวมเฉลี่ย	64.49	7.31	17.62	19.0	1.54	1.30	0.36	1.51	3.99
ภาคตะวันออก									
ครั้งที่ 1	59.00	9.39	18.30	2.98	2.42	1.04	0.54	1.48	4.85
ครั้งที่ 2	59.68	7.41	18.85	3.63	2.78	0.77	0.59	2.29	4.01
รวมเฉลี่ย	59.34	8.40	18.58	3.31	2.60	0.91	0.57	1.89	4.43
ภาคใต้									
ครั้งที่ 1	60.55	8.69	17.82	4.77	2.26	0.61	0.77	1.51	3.02
ครั้งที่ 2	57.65	11.78	18.46	3.96	2.27	0.25	0.49	1.28	3.85
รวมเฉลี่ย	59.10	10.24	18.14	4.37	2.27	0.43	0.63	1.40	3.44

ที่มา : โครงการสำรวจวิเคราะห์องค์ประกอบขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลทั่วประเทศ กรมควบคุมมลพิษ (2546)

หมายเหตุ : ครั้งที่ 1 สำรวจช่วงมิถุนายน – สิงหาคม 2546

ครั้งที่ 2 สำรวจช่วงกันยายน – ตุลาคม 2546

สำหรับพื้นที่ศึกษา (กรุงเทพมหานครและปริมณฑล) พบว่ามีองค์ประกอบขยะมูลฝอยที่เป็นพวกพลาสติกเฉลี่ยร้อยละ 15.43 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.2-5 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมดหรือประมาณ 1.3 แสนตันต่อวัน โดยกรุงเทพมหานครมีองค์ประกอบขยะมูลฝอยที่เป็นพลาสติกและโฟมสูงสุดเฉลี่ยร้อยละ 17.5 รองลงมาได้แก่จังหวัดนนทบุรีและสมุทรสาครเฉลี่ยร้อยละ 14 ในส่วนของจังหวัดนครปฐม สมุทรปราการและปทุมธานี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 13 โดยมีชนิดของพลาสติกที่ตกค้างอยู่ในขยะมูลฝอยชุมชนที่สำคัญ ได้แก่ พลาสติกชนิด HDPE LDPE และ PP ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 39.54 ร้อยละ 29.20 และ ร้อยละ 16.10 ของปริมาณขยะมูลฝอยพลาสติกที่พบในขยะมูลฝอย ตามลำดับ ดังนั้นการที่จะลดปริมาณขยะมูลฝอยพลาสติกในขยะมูลฝอยชุมชนควรมุ่งเน้นไปในขยะมูลฝอยพลาสติกประเภท HDPE LDPE และ PP

ตารางที่ 3.2-5 ร้อยละของพลาสติกและโฟมในองค์ประกอบทางกายภาพของขยะมูลฝอยชุมชนในกรุงเทพฯ และปริมณฑล

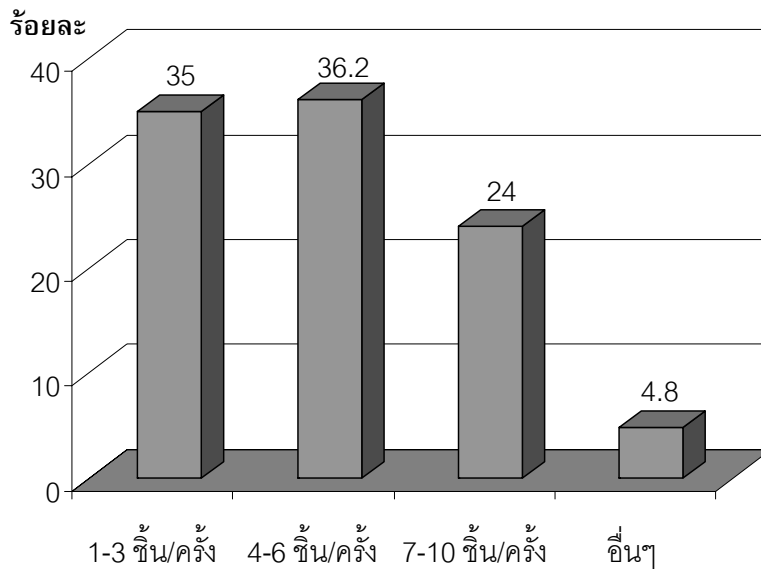
จังหวัด	ชนิดของพลาสติก								รวม (ร้อยละ)
	พีพี	พีอีที	พีวีซี	พีเอส	อีพีเอส	เอชดีพีอี	แอลดีพีอี	ถุงขหม พลาสติก	
นครปฐม	3.90	0.11	0.04	0.68	0.00	7.73	1.19	0.00	13.65
นนทบุรี	3.74	0.64	0.96	0.28	0.56	7.14	1.12	0.48	14.92
สมุทรปราการ	0.99	0.21	0.10	0.08	0.12	0.12	12.13	0.00	13.75
ปทุมธานี	2.18	0.09	0.18	0.27	0.40	0.58	8.02	2.23	13.95
สมุทรสาคร	3.47	0.07	0.24	1.56	0.30	7.09	1.74	0.00	14.47
กรุงเทพฯ : อ่อนนุช	2.27	0.17	0.07	0.92	0.47	9.98	6.13	0.78	20.79
หนองแขม	2.02	0.61	0.69	1.05	0.44	7.81	2.26	0.76	15.64
ท่าแร้ง	1.30	0.23	0.06	0.52	0.97	8.36	3.46	1.37	16.27
เฉลี่ยรายชนิดพลาสติก	2.48	0.27	0.29	0.67	0.41	6.10	4.51	0.70	15.43

ที่มา: รายงานศึกษาโครงการสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลทั่วประเทศ กรมควบคุมมลพิษ, 2546

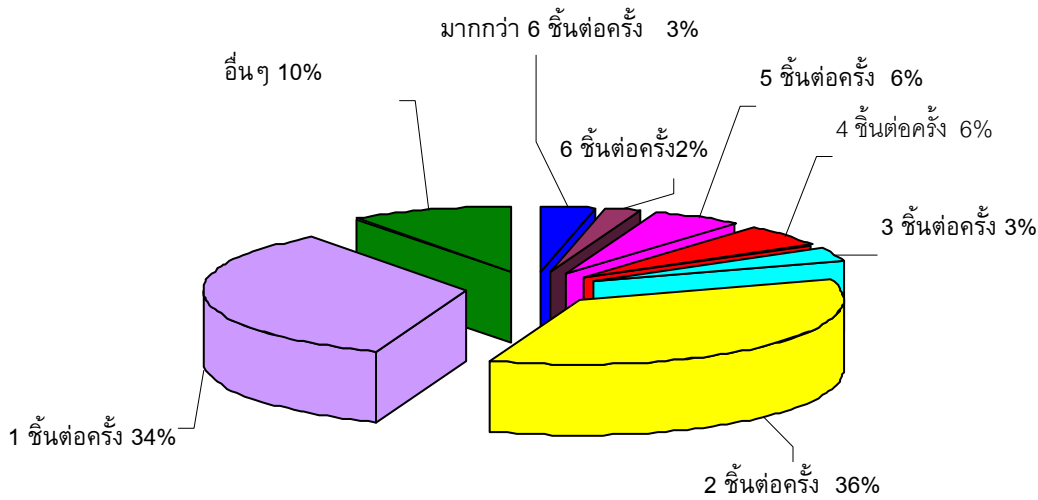
หมายเหตุ: พีพี = Polypropylene (PP)   พีอีที = Polyethylene-terephthalate (PET)
 พีวีซี = Polyvinyl Chloride (PVC)   พีเอส = Polystyrene (PS)
 พีอี = Polyethylene (PE)   อีพีเอส = Expandable Polyethylene (EPS)
 เอชดีพีอี = High-density Polyethylene (HDPE)   แอลดีพีอี = Low-density Polyethylene (LDPE)

แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมที่สำคัญในชุมชน ได้แก่ คริวเรือน ห้างสรรพสินค้า โรงแรม ร้านอาหาร โรงเรียน และสำนักงานต่างๆ อย่างไรก็ตาม คริวเรือนนับเป็นแหล่งกำเนิดที่สำคัญในฐานะผู้บริโภคหลักของชุมชน ซึ่งจากการสำรวจของกรมควบคุมมลพิษ พบว่า คริวเรือนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลส่วนใหญ่ร้อยละ 70 ได้รับถุงพลาสติกมาจาก ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่มีอยู่กว่า 3,076 แห่ง รองลงมาได้จากตลาดสดและร้านค้าย่อย คิดเป็นร้อยละ 20 และจากที่อื่นร้อยละ 10 ดังนั้น หากลดปริมาณถุงพลาสติกที่ได้จากห้างสรรพสินค้า และร้านสะดวกซื้อ ก็จะลดขยะมูลฝอยถุงพลาสติกและภาชนะโฟมลงได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

ความถี่หรือความบ่อยครั้งของคริวเรือนที่ไปห้างสรรพสินค้าใกล้เคียงกันมาก คือ สัปดาห์ละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 28.1 ไป 2-3 ครั้ง/เดือน ร้อยละ 27.9 ไป 2-3 ครั้ง/สัปดาห์ ร้อยละ 21.5 ไปเดือนละครั้ง ร้อยละ 15.5 โดยส่วนใหญ่ไปเพื่อซื้อของอุปโภคบริโภคเมื่อใช้หมดแล้วก็จะมาซื้ออีก จำนวนถุงพลาสติกที่ได้โดยเฉลี่ยในการไปห้างแต่ละครั้งอยู่ที่ 1-3 ชิ้น/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 35.0 ได้รับ 4-5 ชิ้น/ครั้ง ร้อยละ 36.2 และร้อยละ 24.0 ได้รับ 7-10 ชิ้น/ครั้ง หรือเฉลี่ย 5 ชิ้นต่อครั้ง ดังรูปที่ 3.2-2 จำนวนโฟมที่ได้เมื่อซื้อของที่ห้างสรรพสินค้าส่วนใหญ่ได้รับ 1 ชิ้น/ครั้ง ร้อยละ 31.9 และ 2 ชิ้น/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 31.7 ร้อยละ 13.4 ได้รับ 3 ชิ้น/ครั้ง ดังรูปที่ 3.2-3

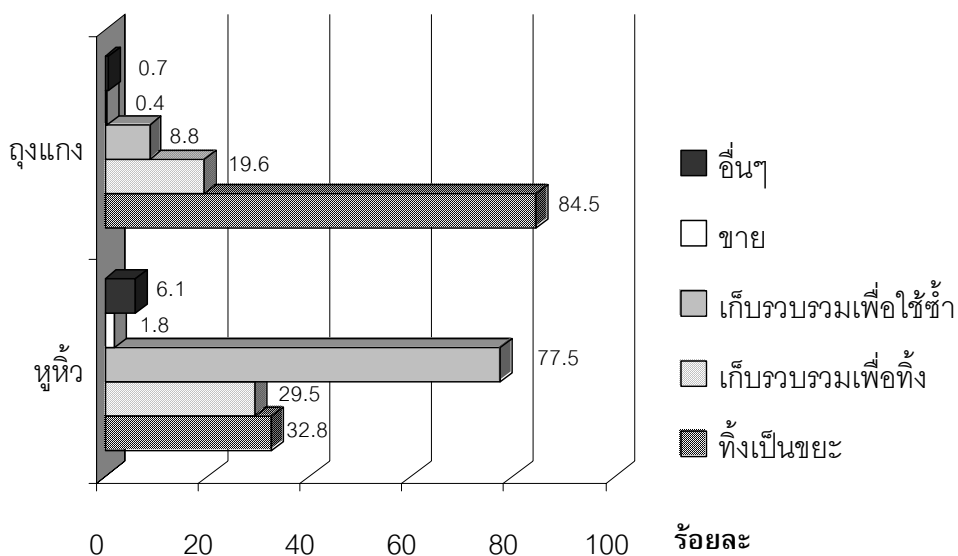

รูปที่ 3.2-2 จำนวนถุงพลาสติกต่อครั้งที่ได้รับการซื้อสินค้าที่ห้างสรรพสินค้า

รูปที่ 3.2-3 จำนวนภาชนะโฟมที่ได้รับจากห้างสรรพสินค้า

การจัดการถุงพลาสติกประเภทหูหิ้วที่ใช้แล้ว พบว่าวิธีการจัดการถุงพลาสติกของครัวเรือน โดยให้ครัวเรือนเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ส่วนใหญ่ร้อยละ 77.3 เก็บไว้ใช้เพื่อใส่ขยะมูลฝอยทิ้งเป็นขยะมูลฝอยทันทีร้อยละ 32.8 และเก็บรวบรวมทิ้งเป็นขยะมูลฝอยในคราวเดียวกัน ร้อยละ 29.5 การจัดการขยะมูลฝอยถุงพลาสติกประเภทถุงร้อน-ถุงเย็น ซึ่งปกติใช้ใส่อาหาร ร้อยละ 86.2 ของครัวเรือนจะทิ้งเป็นขยะมูลฝอยทันทีเมื่อใช้แล้ว มีครัวเรือนร้อยละ 19.6 เก็บไว้ใส่ขยะมูลฝอยดังรูปที่ 3.2-4 สำหรับภาชนะโฟมบรรจุอาหารครัวเรือนร้อยละ 84.2 ทิ้งเป็นขยะมูลฝอยทันทีเมื่อใช้แล้ว และมีร้อยละ 18.9 จะเก็บรวบรวมไว้ทิ้งเป็นขยะมูลฝอยคราวเดียวกัน

รูปที่ 3.2-4 ลักษณะการจัดการถุงพลาสติกของครัวเรือน

3.3 การจัดการของเสียพลาสติกและโฟม และสภาพปัญหา

3.3.1 การจัดการของเสียพลาสติกและโฟม

ปัจจุบันขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมบางส่วนได้ถูกคัดแยกและรวบรวมเพื่อนำกลับไปแปรรูปใหม่ (Recycling) โดยกลุ่มผู้คัดแยกนอกระบบและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องซึ่งพลาสติกส่วนใหญ่ที่ผลิตจากเทอร์โมพลาสติกสามารถนำกลับมารีไซเคิลได้ อย่างไรก็ตาม ขบวนการรีไซเคิลพลาสติกมีความยุ่งยากและมีค่าใช้จ่ายสูง เนื่องจากพลาสติกมีหลากหลายชนิด การนำกลับมาใช้ในขบวนการผลิตใหม่จะต้องแยกพลาสติกแต่ละชนิดออกจากกันก่อน นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดด้านเทคนิคจากการที่คุณภาพของเม็ดพลาสติกรีไซเคิลด้อยลง ทำให้ต้องมีการผสมเม็ดพลาสติกใหม่ ในสัดส่วนที่เหมาะสมก่อนนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้มีการนำขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ในอัตราที่ต่ำเพียงร้อยละ 26 (รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย กรมควบคุมมลพิษ: 2546) และมีการคาดการณ์ว่าขยะมูลฝอยที่เป็นถุงพลาสติกถูกนำกลับเข้าสู่โรงงานรีไซเคิลเพียงร้อยละ 3 ของจำนวนถุงพลาสติกที่ผลิตออกมาเท่านั้น (โครงการศึกษาแนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์พลาสติกและโฟม กรมควบคุมมลพิษ : 2546)

ขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมที่ไม่ได้ถูกนำกลับมาใช้ใหม่จะถูกเก็บรวบรวมและนำไปกำจัดรวมกับขยะมูลฝอยประเภทอื่นๆ โดยวิธีการฝัง (Burial) การฝังกลบ (Landfill) และการเผาเป็นเชื้อเพลิง (Incinerator) และด้วยคุณสมบัติของพลาสติกในด้านความคงทนต่อสารเคมีไม่เป็นสนิม ไม่ผุกร่อน รวมทั้งไม่ย่อยสลายโดยจุลินทรีย์ ส่งผลให้ขยะมูลฝอยพลาสติกและโฟมสามารถตกค้างยาวนานนับร้อยปีในสิ่งแวดล้อม ดังนั้นหากไม่สามารถควบคุมหรือลดปริมาณการใช้พลาสติกและโฟมลงได้ การนำพลาสติกกลับมาใช้ใหม่ จึงจำเป็นต้องเลือกที่มีประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุดทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยพลาสติกและโฟม

3.3.2 สภาพปัญหาขยะมูลฝอยพลาสติก และโฟม

ด้วยสมบัติของพลาสติกในด้านความคงทนต่อสารเคมี ไม่เป็นสนิม ไม่ผุกร่อน รวมทั้งไม่ย่อยสลายโดยจุลินทรีย์ ผลิตภัณฑ์พลาสติกหลายชนิดกลับมีอายุการใช้งานสั้นมาก โดยเฉพาะพลาสติกที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ เช่น ถุง ขวด กล่องพลาสติก กล่องโฟม และภาชนะพลาสติกรูปแบบต่างๆ เป็นต้น ผลิตภัณฑ์เหล่านี้จะถูกทิ้งเป็นขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมที่ไม่ย่อยสลายในธรรมชาติสะสมเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาในการจัดการขยะมูลฝอย

นอกจากนี้การทิ้งขยะมูลฝอยพลาสติกและโฟมในที่สาธารณะ และที่รกร้างว่างเปล่า มักก่อให้เกิดปัญหา ทำให้ท่อระบายน้ำในเมืองอุดตัน เกิดปัญหาการระบายน้ำ และน้ำท่วมขังเมื่อฝนตกหนัก การทิ้งขยะมูลฝอยลงไปในลำคลอง แม่น้ำ ทำให้ขยะมูลฝอยพลาสติกลอยออกสู่ทะเล ขยะมูลฝอยพลาสติกและโฟมจะปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม ป่าชายเลน ชายหาด นอกจากทำลายสิ่งแวดล้อมแล้วยังพบว่าปลา และสัตว์ทะเล มักกินถุงพลาสติกเข้าไป ทำให้เป็นอันตรายต่อระบบย่อยอาหาร และอาจตายในที่สุด

ขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมในกองขยะมูลฝอย ส่วนใหญ่เป็นบรรจุภัณฑ์อาหาร โดยแยกเป็นชนิดได้ดังนี้

1) **ถุงพลาสติกชนิดของ** (นิยมเรียก “ถุงร้อน”) ส่วนใหญ่เป็นถุงที่ใช้บรรจุอาหาร นักกลับบ้าน ใช้ในร้านอาหารทั่วไป ถุงพลาสติกชนิดนี้มีสองประเภท คือ ชนิดโปร่งใส ผลิตจากโพลีโพรไพลีน หรือ PP และ ชนิดโปร่งแสง ผลิตจากโพลีเอทิลีนความหนาแน่นสูง หรือ HDPE ถุงพลาสติกชนิดนี้มักถูกทิ้งเป็นขยะมูลฝอยทันทีหลังการใช้งาน เนื่องจากส่วนใหญ่มีเศษอาหารปนเปื้อน จึงมีข้อจำกัดในการนำกลับไปหลอมใช้ใหม่ แม้พลาสติกชนิด PP และ HDPE จะเป็นเทอร์โมพลาสติก

2) **ถุงหิ้ว (T-shirt Bag)** ส่วนใหญ่เป็นถุงที่ผลิตจากโพลีเอทิลีน มีทั้งชนิด เนื้อบางใส ผลิตจากโพลีเอทิลีนความหนาแน่นสูง หรือ HDPE และชนิดหนาทึบ ผลิตจากโพลีเอทิลีนความหนาแน่นต่ำ หรือ LDPE ถุงหิ้วชนิดนี้ประชาชนส่วนใหญ่มีการใช้ซ้ำ โดยนำไปใส่ของ และสุดท้ายใช้เป็นถุงขยะมูลฝอยในครัวเรือน ซึ่งในที่สุดถุงพลาสติกจะถูกทิ้งพร้อมขยะมูลฝอยอื่นๆ ไปสู่กองขยะมูลฝอยและสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่จึงสกปรก เก่า ฉีกขาด มีข้อจำกัดในการนำกลับไปหลอมใช้ใหม่

3) **ถุงลามิเนต (Laminated Bag หรือ Multi-layer Bag)** ส่วนใหญ่เป็นถุงที่ผลิตจากวัสดุหลายชนิดซ้อนกัน แต่ละชนิดหรือแต่ละชั้นจะมีสมบัติเด่นแตกต่างกันไป นิยมใช้บรรจุสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่ม รวมทั้งขนมขบเคี้ยว ถุงเหล่านี้ประกอบด้วยวัสดุหลากหลายชนิด ในปัจจุบันจึงเป็นขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกที่จัดการยาก ไม่มีการนำถุงลามิเนตที่เป็นขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่

4) **หลอดบีบลามิเนต (Laminated Collapsible Tube)** เป็นหลอดที่ผลิตจากวัสดุหลายชนิดซ้อนกัน แต่ละชนิดหรือแต่ละชั้นจะมีสมบัติเด่นแตกต่างกันไป นิยมใช้บรรจุสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น ยาสีฟัน โฟมล้างหน้า แชมพู ครีมนวดผผ ฯลฯ หลอดบีบลามิเนตเป็นขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกที่จัดการยาก และทั้งหมดถูกทิ้งอยู่ในกองขยะมูลฝอย ไม่มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

5) กล่องลามิเนต (Laminated Box) เป็นกล่องที่ผลิตจากวัสดุหลายชนิดซ้อนกัน แต่ละชนิดหรือแต่ละชั้นจะมีสมบัติเด่นแตกต่างกันไป นิยมใช้บรรจุนมสด น้ำผลไม้ กล่องลามิเนตเป็นขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกที่จัดการยาก ทั้งหมดจึงถูกทิ้งทันทีและตกค้างอยู่ในกองขยะมูลฝอย

6) กล่องโฟม/ถาดโฟม ผลิตจากพลาสติกโพลีสไตรีน ชนิด PSP ส่วนใหญ่บรรจุอาหาร เมื่อใช้เสร็จจะถูกทิ้งทันทีและมีการสะสมอยู่ในกองขยะมูลฝอย

7) สำหรับบรรจุภัณฑ์ประเภทขวด ไม่ว่าจะเป็นขวดแก้วหรือขวดพลาสติกไม่พบในกองขยะมูลฝอย เนื่องจากขวดใช้แล้วเหล่านี้มีมูลค่า จึงมีการรับซื้อ เพื่อรวบรวมนำกลับสู่กระบวนการรีไซเคิล

ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้ โดยเฉลี่ยมีอายุการใช้งานสั้นมาก เมื่อเทียบกับความทนทานของเนื้อวัสดุ และส่วนใหญ่ผลิตจากเทอร์โมพลาสติก 6 ชนิดหลัก คือ แอลดีพีอี (LDPE) เอชดีพีอี (HDPE) พีพี (PP) พีเอส (PS) พีวีซี (PVC) และ พีอีที (PET) จึงส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านการจัดการพลาสติกและโฟมทั้งระบบในประเทศไทย พบว่ามีปัญหาตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การบริโภคจนถึงการจัดการของเสียภายหลังการบริโภค สามารถวิเคราะห์และสรุปได้ดังแสดงในตารางที่ 3.3-1 สภาพปัญหาของตลาดวัตถุดิบสำหรับการนำกลับมาใช้ใหม่ประกอบด้วยปัญหาด้านการผลิต ปัญหาด้านการตลาดผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากพลาสติกผ่านการใช้งานแล้ว ปัญหาด้านคุณภาพวัตถุดิบ และปัญหาด้านเทคโนโลยีของบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภท

ตารางที่ 3.3-1 สรุปสภาพปัญหาการจัดการพลาสติกและโฟมทั้งระบบ

ขั้นตอน	สภาพปัญหา
การออกแบบและการผลิต	1. ผู้ผลิตไม่ระบุประเภทของพลาสติกที่ใช้ในผลิตภัณฑ์เนื่องจากไม่มีกฎหมายบังคับ ทำให้ไม่สามารถจำแนกประเภทของพลาสติกเพื่อการรีไซเคิลได้ 2. ผู้ผลิตไม่แสดงสัญลักษณ์รีไซเคิลในฉลากผลิตภัณฑ์ ทำให้ผู้บริโภคไม่ทราบว่าสามารถนำไปรีไซเคิลได้ 3. ผู้ผลิตใช้พลาสติกสำหรับบรรจุภัณฑ์ฟุ่มเฟือย สินค้าบางชนิด มีบรรจุภัณฑ์ที่เป็นพลาสติกและโฟมหลายชั้น (ทั้งนี้ต้องปรับแก้ที่ค่านิยมของผู้บริโภค) 4. ขาดการวิจัยและพัฒนาการใช้วัสดุทดแทนพลาสติกและโฟม 5. ไม่มีกฎหมายจำกัดความหนาของถุงพลาสติก (ซึ่งมีผลทำให้สามารถใช้ซ้ำได้หลายครั้งและง่ายต่อการนำมารีไซเคิล) ทำให้ผู้ผลิต ผลิตถุงพลาสติกที่มีความหนาน้อย ซึ่งทำให้เกิดเป็นขยะมูลฝอยออกสู่สิ่งแวดล้อมได้ง่าย และเร็ว
การบริโภค	1. ผู้บริโภคใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกประเภทใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง 2. พฤติกรรมการบริโภคของสังคมไทยนิยมใช้พลาสติกเป็นบรรจุภัณฑ์โดยเฉพาะใช้บรรจุอาหาร 3. ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายการคัดแยกขยะมูลฝอยพลาสติกและโฟมจากแหล่งกำเนิด
การจัดการของเสียภายหลังการบริโภค	● การคัดแยก 1. ผู้บริโภคยังขาดจิตสำนึกในการคัดแยกขยะมูลฝอย 2. ผู้บริโภคยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการรีไซเคิล และไม่ทราบว่าพลาสติกชนิดใดสามารถนำมารีไซเคิลได้ และส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าโฟม สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้ 3. ถุงพลาสติกประเภท HDPE , LDPE (ถุงร้อน ถุงเย็น หรือถุงซ้อปปิ้ง) มีการปนเปื้อนสูง ผู้บริโภคจึงไม่นิยมคัดแยก ทำให้ถูกพบในกองขยะมูลฝอยมากที่สุด 4. ขาดการรณรงค์อย่างจริงจัง อย่างเป็นทางการจากรัฐ และภาคเอกชน เช่น ขาดภาชนะรองรับขยะรีไซเคิล ซึ่งแยกประเภท แก้ว กระดาษ พลาสติก และโฟม ขาดรถเก็บขนขยะรีไซเคิลตามประเภทที่แยก ● การเก็บรวบรวม และเก็บขน 1. ขาดการเก็บรวบรวมอย่างเป็นระบบ เนื่องจากปัจจุบัน การเก็บขยะมูลฝอยพลาสติกและโฟมที่สามารถนำไปรีไซเคิลได้ กระทำโดย 3 กลุ่ม คือ พนักงานเก็บขนขยะมูลฝอยประจำรถเก็บขนขยะมูลฝอยของหน่วยงานราชการ ชาลิ่งที่รับซื้อของเก่า

ตารางที่ 3.3-1 สรุปสภาพปัญหาการจัดการพลาสติกและโฟมทั้งระบบ (ต่อ)

ขั้นตอน	สภาพปัญหา
การจัดการของเสียภายหลังการบริโภค	● การเก็บรวบรวม และเก็บขน (ต่อ) และคนค้าขยะมูลฝอย ที่สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และนำไปขายให้แก่ร้านรับซื้อของเก่า ซึ่งมีอยู่ทั่วไปในกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยมีทั้งร้านที่มีทะเบียนการค้าถูกต้องและไม่ถูกต้อง ทำให้ยากต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยพลาสติกและโฟมที่กลับเข้าสู่กระบวนการผลิตใหม่ 2. สถานที่รวบรวมขยะรีไซเคิลในชุมชนหรือในห้างสรรพสินค้ายังมีน้อยไม่ครอบคลุมทุกชุมชน 3. การจัดเก็บโฟมในที่สาธารณะยังมีไม่มาก เนื่องจากโฟมมักมีขนาดใหญ่ แต่น้ำหนักเบา ทำให้ต้นทุนการขนส่งสูง ● การกำจัด ปัจจุบันการกำจัดขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมขั้นสุดท้าย คือ การเผาและฝังกลบ ซึ่งการเผาต้องใช้อุณหภูมิสูง ทำให้ต้องมีเงินลงทุน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูง เตาเผาธรรมดาไม่สามารถเผาได้ เนื่องจากจะทำให้เกิดสารไดออกซินเป็นอันตรายต่อสุขภาพ และก่อให้เกิดมลภาวะทางอากาศ ส่วนการฝังกลบ เนื่องจากพลาสติกและโฟมต้องใช้เวลาในการย่อยสลายยาวนาน บางชนิดไม่สามารถย่อยสลายได้ในธรรมชาติ ทำให้สิ้นเปลืองพื้นที่ฝังกลบ และเป็นปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งทางดินและทางน้ำ

3.4 มาตรการการจัดการผลิตภัณฑ์พลาสติกและโฟมในต่างประเทศ

มาตรการที่ใช้ในการจัดการผลิตภัณฑ์พลาสติกและโฟมในต่างประเทศนั้นส่วนใหญ่เป็นมาตรการที่มุ่งเน้นการลดการใช้พลาสติกและโฟม อาทิ มาตรการควบคุมห้ามใช้และมาตรการทางภาษี ได้แก่ มาตรการห้ามใช้ถุงพลาสติกที่บางและห้ามใช้กล่องโฟม มาตรการเก็บภาษีถุงพลาสติก มาตรการลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติกของห้างสรรพสินค้า มาตรการใช้วัสดุทดแทนถุงพลาสติก ตัวอย่างบางประเทศที่ใช้มาตรการเหล่านี้ มีดังนี้

3.4.1 มาตรการควบคุมการใช้ถุงพลาสติกในประเทศสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)

ตามมาตรา 51 ของกฎหมายทำความสะอาดของเสีย (Article 51 of the waste clean act) หรือที่เรียกว่า นโยบายจำกัดการใช้ถุงพลาสติก ใส่ของ “Plastic Shopping Bag Use Restriction Policy” โดยมีผลบังคับกับถุงพลาสติกที่ทำจากพลาสติกชนิด LDPE ห้ามร้านค้าให้ถุงพลาสติกและกล่องโฟมโดยไม่คิดราคา ค่าปรับสำหรับผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย อยู่ระหว่าง 66,000 - 300,000 ดอลลาร์ไต้หวัน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.4-1

ตารางที่ 3.4-1 มาตรการที่ควบคุมการผลิตและการใช้ถุงพลาสติกและโฟม ในประเทศสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)

หัวข้อ	รายการ
1. ประเทศ/รัฐบาล	สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)
2. ชนิดมาตรการ	ห้ามให้ถุงพลาสติกและกล่องโฟมโดยไม่คิดมูลค่า (Ban the distribution of free plastic shopping bags and foam box)
3. มาตรการนี้ใช้เมื่อใด	ตุลาคม พ.ศ.2544
4. หน่วยงานที่รับผิดชอบในการออกมาตรการ	องค์กรคุ้มครองสิ่งแวดล้อมไต้หวัน (Taiwan Environmental Protection Agency; EPA) ออกกฎหมายเพื่อดำเนินนโยบาย "Plastic shopping bag use restriction Policy" โดยผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ เป็นผู้อธิบายให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นทุกท้องที่ทราบ มีการออกโทรทัศน์ และวิทยุ เกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าว ประกาศลงหนังสือพิมพ์ และสื่อประเภทต่างๆ มีโปสเตอร์แจกออกไปทุกร้านคาเฟ่ และร้านค้าปลีกต่างๆ เพื่อให้ทุกคนในสังคมได้รับรู้ถึงข้อห้ามดังกล่าว ประกาศดังกล่าวเริ่มมีขึ้นในวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ.2545 ซึ่งเป็นวันสิ่งแวดล้อมโลก (world environment day)
5. สาเหตุของการออกมาตรการ	มีขยะถุงพลาสติกเกิดขึ้นในไต้หวัน 16 ล้านชิ้นต่อวัน ทำให้เกิดปัญหาในการกำจัดขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม
6. วิธีดำเนินการเพื่อออกมาตรการ	มี 2 ขั้นตอน คือ 1. เดือน กรกฎาคม พ.ศ.2545 EPA ประกาศขั้นตอนแรกของ "Plastic shopping bag use restriction policy" ในขั้นตอนนี้ หน่วยงานราชการ หน่วยงานสาธารณะต่างๆ ได้แก่ ร้านค้าของทหาร โรงเรียนรัฐและโรงเรียนเอกชน โรงพยาบาลรัฐ โรงอาหารในหน่วยงานของรัฐ จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายนี้ มีหน่วยงานในเป้าหมายทั้งสิ้น 7,670 แห่ง ในวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ.2545 มีเจ้าหน้าที่ EPA กับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นตรวจสอบ และมีการเตือนหน่วยงานที่ไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมาย 2. วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ.2545 EPA ได้ประกาศชนิดของสถานที่ของเอกชนที่จะต้องดำเนินการตามกฎหมาย ซึ่งมีทั้งหมด 7 ประเภท โดยประกาศให้ดำเนินการในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2003 ครอบคลุมทั้งถุงหิ้ว (shopping bags plastic) และถาดโฟม (disposable dishes) รวมทั้งภาชนะที่ทำจาก polystyrene; PS
7. ผู้ได้รับผลกระทบจากการออกมาตรการ	1. การต่อต้านจากผู้ประกอบการ ในช่วงแรกของการประกาศบริษัทขนาดใหญ่และโรงงานพลาสติกต่อต้านและคัดค้านทันที 2. บริษัทที่ปฏิบัติตามได้รับการส่งเสริมและคำชมจากรัฐ ว่าเป็นผู้คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม "environmentally concerned"

ที่มา: <http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/asia-pacific/>

BBC News/ASIA-PACIFIC/Taiwan to ban plastic bags, 3 October 2001

3.4.2 มาตรการกำจัดการใช้ถุงพลาสติกของสาธารณรัฐแอฟริกาใต้

ภายใต้กฎหมายใหม่ ถุงที่นำมาใช้จะต้องมีความหนา 24 ไมครอน โดยรัฐบาลตั้งใจให้มีความหนาเพิ่มขึ้น และยังกำหนดให้ต้องนำไปรีไซเคิลให้มากขึ้นด้วย ขณะที่ผู้บริโภคจะต้องจ่ายเงินเพิ่มขึ้นอีก 40 เซ็นต์ต่อหนึ่งใบ รายละเอียดแสดงในตารางที่**3.4-2**

ตารางที่ **3.4-2** มาตรการที่ซ้ควบคุมการผลิตและการใช้ถุงพลาสติกและโฟม ในประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้

หัวข้อ	รายการ
1. ประเทศ/รัฐบาล	สาธารณรัฐแอฟริกาใต้
2. ชนิดมาตรการ	ออกเป็นกฎหมายห้ามผลิตจำหน่าย และใช้ถุงพลาสติกที่มีความบางและชนิดที่เป็นฟิล์ม ซึ่งโดยเฉลี่ยมีความหนาประมาณ 17 ไมครอน เป้าหมายเพื่อต้องการลดการใช้ถุงพลาสติกลงร้อยละ 50 ด้วยการรีไซเคิล
3. มาตรการนี้ใช้เมื่อใด	เริ่มใช้ประกาศเป็นกฎหมายเมื่อประมาณปี พ.ศ.2544 โรงงานและผู้ผลิตลงนามร่วมกันที่จะดำเนินการตามกฎหมาย ในเดือนกันยายน พ.ศ.2545 และในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2546 บังคับใช้กฎหมายห้ามใช้ถุงพลาสติกชนิดบาง
4. หน่วยงานที่รับผิดชอบการออกมาตรการ	รัฐบาลสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ โดยกระทรวงสิ่งแวดล้อม
5. สาเหตุของการออกมาตรการ	- ขยะมูลฝอยจากถุงพลาสติกที่มีความบางให้ภาพในภาพลบแก่ประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ โดยขยะมูลฝอยถุงพลาสติกได้ชื่อว่าเป็น ดอกไม้แห่งชาติ "National flower" เนื่องจากการทิ้งขยะมูลฝอยตามท้องถนน และลมพัดไปติดตามต้นไม้ ต้องการกำจัดขยะมูลฝอยถุงพลาสติกออกไปจากท้องถนนอย่างสมบูรณ์ - รัฐบาลสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ให้ข้อมูลว่า ประเทศมีการใช้ถุงพลาสติกปีละ 8 พันล้านถุงต่อปี
6. วิธีดำเนินการเพื่อออกมาตรการ	- ต้องการให้ทุกคนตั้งแต่ ผู้ผลิตไปจนถึงผู้ค้าปลีก และผู้บริโภค เริ่มที่จะรีไซเคิลพลาสติกแรกเริ่มรัฐต้องการยกเลิกการใช้ถุงพลาสติกที่มีความหนาท่ำกว่า 80 ไมครอน แต่เครื่องจักรที่ผลิตไม่สามารถผลิตถุงหนาได้ และจะมีคนตกงาน 3,800 คน ถ้าโรงงานปิดจึงได้ทำการตกลงกับผู้ผลิตเพื่อให้ได้ข้อสรุปใหม่ โดยให้ผู้ผลิตถุงพลาสติกจะต้องผลิตถุงพลาสติกที่มีความหนาน้อย 30 ไมครอน และประกาศใช้เมื่อ พ.ศ.2544 ซึ่งจะ ทำให้ไม่มีการตกงานและมีการจ้างงานมากขึ้นใน อุตสาหกรรมรีไซเคิล - ผู้ค้าปลีก(retailer) ห้ามแจกถุงพลาสติก ถ้าฝ่าฝืนลงโทษปรับ 100,000 Rand หรือ (13,800 \$ หรือจำคุก 10 ปี) - ผู้บริโภคจะต้องจ่ายค่าถุงพลาสติก และต้องมีการนำกลับมาใช้ใหม่ โดยเริ่มเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ.2546 (หลังจากประกาศกฎหมาย 2 ปี นับจากปี พ.ศ.2544)

ตารางที่ 3.4-2 มาตรการที่ควบคุมการผลิตและการใช้ถุงพลาสติกและโฟม ในประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (ต่อ)

หัวข้อ	รายการ
7. ผู้ได้รับผลกระทบจากการออกมาตรการ	1. ก่อนประกาศมาตรการเกี่ยวกับความหนาของถุงพลาสติกที่ 30 ไมครอน รัฐต้องการให้โรงงานผลิตถุงพลาสติกหนา 80 ไมครอน เพื่อรีไซเคิลถุงพลาสติกใช้แล้ว แต่เกณฑ์ดังกล่าวจะทำให้โรงงานจะปิดตัวเนื่องจากเครื่องจักร ไม่สามารถผลิตถุงหนา 80 ไมครอน ได้ ซึ่งถ้าหากโรงงานปิดจะมีการว่างงาน 3,800 ตำแหน่ง จึงได้มีข้อตกลงใหม่ที่ความหนา 30 ไมครอน และโดยมีการเซ็นลงนามในข้อตกลงจากผู้ผลิต เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.2545 ในการที่เริ่มให้มีการบังคับใช้ตามกฎหมายในวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ.2546 2. มีผู้คัดค้านกฎหมาย ได้แก่ กลุ่มผู้ยากจน ผู้ใช้ถุงพลาสติกทำหามวก ทำ hand bag ทำกระเป๋าต่างค์ ซึ่งทำให้ต้นทุนสูงขึ้น 3. ผู้บริโภคบางรายบอกว่า ถ้าซื้ออาหารก็ต้องซื้อถุงพลาสติกด้วย 4. ประชาชนหลายรายประเมินว่าเป็นมาตรการดี มีผลในทางที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม

ที่มา: http://news.bbc.co.uk/1/hi/south_africa/

BBC NEWS/World/Africa/South Africa ban plastic bags, 9 may 2003

3.4.3 มาตรการจัดเก็บภาษีจากถุงพลาสติก ในสาธารณรัฐไอร์แลนด์

ในสาธารณรัฐไอร์แลนด์ เมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ.2545 ได้เริ่มดำเนินการมาตรการจัดเก็บภาษีจากถุงพลาสติก มีชื่อในนาม “ภาษีถุงพลาสติก (Plastic bag tax)” ภาษีที่จัดเก็บจะเก็บจากถุงพลาสติกทุกใบที่ใช้บรรจุสินค้าจากการซื้อสินค้าปลีก ในอัตรา 9 เพนนีต่อใบ หรือประมาณ 15 เซ็นยูโร หากลูกค้าไม่นำถุงพลาสติกหรือบรรจุภัณฑ์มาใส่สินค้าที่ซื้อ ดังแสดงรายละเอียดใน ตารางที่ 3.4-3

ห้างสรรพสินค้า เช่น เทสโก้ (TESCO) มาร์คแอนสเปนเซอร์ (Marks&Spencer) และร้านค้าสหกรณ์ (Co-op store) ได้ตอบสนองต่อมาตรการของรัฐดังกล่าว โดยการจัดจำหน่ายถุงพลาสติกที่มีความคงทน สามารถใช้งานได้หลายครั้งให้แก่ลูกค้า ผลการใช้มาตรการดังกล่าว ห้างเทสโก้ในประเทศไอร์แลนด์ได้รายงานว่ายอดแจกถุงพลาสติกจากเดิมจำนวน 220 ล้านใบต่อปี ลดลงร้อยละ 40 และลูกค้ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งสังเกตได้จากยอดจำหน่ายถุงพลาสติกที่นำกลับไปใช้ได้หลายครั้งมียอดจำหน่ายเพิ่มขึ้น ลูกค้าใช้ถุงกระดาษทดแทนถุงพลาสติก ภายหลังจากเริ่มจัดเก็บภาษี 3 เดือน ยอดการใช้ถุงพลาสติกลดลงร้อยละ 90

ตารางที่ 3.4-3 มาตรการที่ควบคุมการใช้ถุงพลาสติกและโฟม ในสาธารณรัฐไอร์แลนด์

หัวข้อ	รายการ
1. ประเทศ/รัฐบาล	สาธารณรัฐไอร์แลนด์
2. ชนิดมาตรการ	เก็บภาษีถุงพลาสติกทุกใบ โดยรัฐจะบังคับให้ร้านค้าเก็บภาษีถุง และต้องซื้อถุงทุกใบในราคา 9 เพนนี หรือ 15 เซ็น (โดยยกเว้นถุงพลาสติกบางประเภทที่ใช้จ่ายกับข้าว ปัจจุบันขายอยู่ 70 cents/ถุง)
3. มาตรการที่ใช้เมื่อใด	4 มีนาคม พ.ศ.2545
4. หน่วยงานที่รับผิดชอบการออกมาตรการ	รัฐบาลสาธารณรัฐไอร์แลนด์
5. สาเหตุของการออกมาตรการ	การออกมาตรการอยู่บนรากฐานปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากถุงพลาสติกเพื่อยุติปัญหาถุงพลาสติกปลิวไปทั่วเมือง และลดมลพิษทางทัศนียภาพ ประมาณว่ามีถุงจำนวน 1,000 ล้านใบ ที่ถูกทิ้งในแต่ละปี
6. วิธีดำเนินการเพื่อออกมาตรการ	1. มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับ "Plastax" แก่สาธารณะชน ทางสื่อสาธารณะผ่านทางโทรทัศน์ โฆษณา และโปสเตอร์รณรงค์ประชาสัมพันธ์ 2. ห้างเทสโก้ ห้างมาร์คแอนสเปนเซอร์ และร้านสหกรณ์ ขายถุงพลาสติกเพื่อส่งเสริมให้ลูกค้านำกลับมาใช้ใหม่หลายๆ ครั้ง ห้างฯไม่ยอมให้ลูกค้านำถุงมาเองเพราะห่วงเรื่องความปลอดภัย กลัวถูกใช้ใส่ของที่ขโมยจากร้าน แต่ต้องการให้ลูกค้าซื้อถุงพลาสติกของห้าง เพื่อจะได้เป็นการโฆษณาได้ด้วย
7. ผู้ได้รับผลกระทบจากการออกมาตรการ	1. ผู้จัดการสิ่งแวดล้อมของห้างเทสโก้ ที่ไอร์แลนด์ รับสนองความคิดริเริ่มของรัฐบาล เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ.2546 ห้างเทสโก้ ประเทศไอร์แลนด์ ใช้ถุงจำนวน 220 ล้านใบต่อปี ซึ่งหลังจากใช้มาตรการ ปริมาณถุงพลาสติกที่ไหลลงประมาณร้อยละ 40 2. มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของลูกค้าที่เกิดจากการใช้มาตรการเก็บภาษีถุงพลาสติก (levy) ซึ่งสังเกตได้จากยอดขายถุง (reusable bag) ของห้างมีปริมาณมากขึ้น 3. ลูกค้าทดแทนถุงพลาสติกด้วยกระดาษ 4. ภายหลังที่เก็บภาษีในอัตรา 9 เพนนี /ใบ ในเดือนมีนาคม พ.ศ.2545 การใช้ถุงพลาสติกใน 3 เดือนแรกลดลง ร้อยละ 90

- ที่มา: 1. http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/northren_ireland/
BBC News/UK/NI shoppers "would bring their own bags", 4 March 2002
2. <http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/UK/>
BBC News/UK /tax on plastic bags considered, 6 May 2002

3.4.4 มาตรการการจัดเก็บภาษีถุงพลาสติกในสหราชอาณาจักร

ในสหราชอาณาจักรได้มีการดำเนินการจัดเก็บภาษีถุงพลาสติกครั้งแรกที่เมืองเดอร์แฮม (Country Durham) เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2546 โดยประชาชนในเมืองจะถูกถามความคิดเห็นที่จะออกและบังคับใช้มาตรการดังกล่าว เมื่อประชาชนเห็นด้วย เมืองเดอร์แฮมก็จะดำเนินการใช้มาตรการต่อไป จากการสำรวจในปี พ.ศ. 2546 สภาของเมืองเดอร์แฮมได้ประเมินว่าร้อยละ 70 ยินดีที่จะจ่ายค่าถุงพลาสติก และจะใช้ถุงพลาสติกที่ใช้แล้วนำไปบรรจุของใช้ซ้ำ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3.4-4

เมืองแดลตัน ได้มีการจัด “เดือนปลอดถุงพลาสติก (a plastic bag free month)” ขึ้นเพื่อลดปริมาณพลาสติกในสหกรณ์ร้านค้า ลูกค้าจะถูกถามสองครั้งว่าต้องการถุงพลาสติกหรือไม่ (ให้ลูกค้าคิดสองครั้งก่อนที่จะตอบว่าต้องการถุงใส่ของประเภทใด)

ร้านสหกรณ์ (Co-op supermarket) และผู้ค้าปลีก ร้านสหกรณ์ในอังกฤษมีการนำพลาสติกที่ย่อยสลายง่าย (Biodegradable Plastic) ใช้ใส่ของให้ลูกค้า โดยเป็นถุงพลาสติกที่ย่อยสลายได้ 100 % และเมื่อย่อยสลายแล้วจะได้น้ำกับคาร์บอนไดออกไซด์ซึ่งไม่เป็นพิษกับสิ่งแวดล้อม ถุงพลาสติกดังกล่าวผลิตโดยบริษัทซิมโฟนี เอนไวโรนเมนทอล (Symphony Environmental) มีคุณสมบัติของพลาสติกที่ย่อยสลายได้เป็นไปตามมาตรฐานพลาสติกที่ย่อยสลายได้ของสหภาพยุโรป ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3.4-5

ตารางที่ 3.4-4 มาตรการที่ควบคุมการใช้ถุงพลาสติกและโฟม ในสหราชอาณาจักร

หัวข้อ	รายการ
1. ประเทศ/รัฐบาล	สหราชอาณาจักร
2. ชนิดมาตรการ	เก็บภาษีถุงพลาสติกแต่ละใบจากลูกค้า โดยห้ามร้านจ่ายภาษีแทนลูกค้า
3. มาตรการที่ใช้เมื่อใด	ยังไม่ระบุ (ประมาณว่า 2 ปี)
4. หน่วยงานที่รับผิดชอบการออกมาตรการ	-
5. สาเหตุของการออกมาตรการ	มีถุงพลาสติกใส่ของจำนวน 8,000 ล้านถุง เฉลี่ย 133 ถุง/คน/ปี มีการผลิตถุงพลาสติกในอังกฤษทุกปีแต่มีเพียง 1 ใน 200 เท่านั้น ที่ถูก recycle ส่วนใหญ่ถูกทิ้งขว้าง หรือไม่ก็ถูกฝังกลบในสถานที่ฝังกลบ ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 30 ปี ถึงจะย่อยสลาย หรืออาจจะใช้เวลาถึง 1,000 ปี และในกระบวนการผลิต polythene ก็เป็นอันตรายต่อผู้ผลิต ดังนั้นรัฐบาลจะต้องการเก็บภาษีถุงพลาสติกทุกประเภทเพื่อส่งเสริมให้เกิดการรีไซเคิล
6. วิธีดำเนินการเพื่อออกมาตรการ	1. ห้างเทศไคยินดีที่จะเก็บภาษีถุงพลาสติก 2. เมือง Dalton ของสหราชอาณาจักรมีการณรงค์ให้เดือนพฤษภาคมเป็น “เดือนปลอดถุงพลาสติก (a plastic bag free month)” เพื่อลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติก โดยผู้ซื้อของที่ร้านสหกรณ์จะถูกถามสองครั้งว่าต้องการถุงพลาสติกหรือไม่
7. ผู้ได้รับผลกระทบจากการออกมาตรการ	ยังไม่สามารถประเมินได้ต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมว่า หลังวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ.2545 จะเกิดอะไรขึ้นจากการใช้มาตรการภาษีถุงพลาสติกนี้

ที่มา: 1. <http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/england/>

BBC News/ENGLAND /bag tax “could hit jobs”, 21 October 2002

ตารางที่ 3.4-5 ลักษณะการริเริ่มของภาคเอกชนในการนำถุงพลาสติกที่ย่อยสลายง่ายมาใช้ใน
ห้างสรรพสินค้า ในประเทศสหราชอาณาจักรอังกฤษ

หัวข้อ	รายการ
1. ผู้ใช้	ผู้ค้าปลีกร้านค้าสหกรณ์ (Cooperative Store) ในอังกฤษ
2. วันที่เริ่มใช้	2 กันยายน พ.ศ.2545
3. ลักษณะวัสดุ	1. ถุงหูหิ้วพลาสติกที่ย่อยสลายได้ 100 % (degradable plastic carrier bag) 2. มีความแข็งแรงเท่ากับถุงพลาสติกธรรมดา (Non – degradable bag) และสามารถนำกลับไปใช้ใหม่ได้ 3. นับจากวันที่ผลิตพลาสติกชนิดนี้จะเริ่มย่อยสลายภายในระยะเวลา 18 เดือนเมื่อเปรียบเทียบกับถุงพลาสติกที่ไม่ย่อยสลายซึ่งจะใช้เวลา 100 ปี หรือมากกว่าในการย่อยสลาย 4. เป็นวัสดุที่ผลิตโดยบริษัทซิมโฟนี เอนไวโรนเมนทอล จำกัด (Symphony Environmental Co.Ltd.) บริษัท ซิมโฟนี เอนไวโรนเมนทอล จำกัด แจ้งคุณสมบัติของพลาสติกที่ย่อยสลายได้ว่าได้มาตรฐานสหภาพยุโรป และเมื่อย่อยสลายแล้วไม่เป็นพิษกับสิ่งแวดล้อม ผลผลิตส่งขายที่ สาธารณรัฐไอร์แลนด์ สาธารณรัฐอาหรับเอมิเรตประเทศแถบแคริบเบียน
4. สาเหตุที่ร้านสหกรณ์ใช้	1. จากตัวเลขของรัฐบาล ชาวอังกฤษใช้ถุงพลาสติกเฉลี่ย 134 ถุง/คน/ปี หรือประมาณ 323 ถุง/ครัวเรือน/ปี 2. จากการสำรวจผู้บริโภคชาวอังกฤษ ให้ความสำคัญต่อของเสียที่เกิดจากการใช้ ถุงพลาสติก 3. 1 ใน 3 ของการสำรวจในคราวเดียวกันกับข้อสอง ระบุว่าห้างสรรพสินค้าไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อการคืนกำไรสู่สิ่งแวดล้อม ซึ่งชาวอังกฤษ 90% ให้ความเห็นว่า ร้านซูเปอร์มาเก็ตที่เขาเป็นลูกค้าควรจะสนใจปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม 4. เพื่อลดก๊าซเรือนกระจก เพื่อลดของเสียก่อนนำไปกำจัดโดยการฝังกลบและเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม
5. วิธีดำเนินการมาตรการ	ร้านค้าสหกรณ์เริ่มก่อนร้านอื่น โดยการแจกฟรีถุงพลาสติกที่ย่อยสลายได้
6. ประเมินผลของมาตรการ	ยังไม่พบรายงานที่เกี่ยวกับการประเมินผล หลังจากที่ร้านสหกรณ์ใน อังกฤษ ได้ใช้ถุงพลาสติกที่ย่อยสลาย

ที่มา: 1. <http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/europe/> BBC News/EUROPE /A world drowning in litter, 4 March 2002

2. <http://co-op.co.uk> co-op bags Britain's first 100% degradable plastic carrier

3.4.5 ทางตอนเหนือของประเทศอินเดียและประเทศโมร็อกโก

ในเมืองบอมเบย์และ รัฐหิมาจัล ประเทศอินเดีย (Himachal Pradesh) มีมาตรการควบคุมการผลิตและการใช้ถุงพลาสติกและโฟม

3.4.6 มาตรการห้ามใช้ถุงพลาสติกในประเทศบังคลาเทศ

มีการประกาศห้ามใช้ ถุงพลาสติกทุกชนิดทั่วประเทศเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2545 ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลบังคลาเทศได้ให้ความเห็นชอบให้ผลิตถุงพลาสติก (Polythene bags) ที่มีความหนาเกิน 100 ไมครอนได้แล้ว แต่ต้องเป็นไปเพื่อการส่งออกเท่านั้น

3.4.7 เมืองชายฝั่งออสเตรเลียช่วยป้องกันโลก ร่วมลงนาม "ห้ามใช้ถุงพลาสติก"

"ฮัสคิสสัน" (Huskisson) เมืองเล็ก ๆ ที่มีประชากรเพียง 750 คน อยู่ห่างจากทางตอนใต้ของซิดนีย์ไป 180 กิโลเมตร ปัจจุบันเป็นแหล่งดำน้ำและชมโลมา เป็นอีกเมืองหนึ่งในออสเตรเลียที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเช่นเดียวกับอีกหลาย ๆ เมือง เพื่อช่วยลดจำนวนการใช้ถุงพลาสติกในออสเตรเลีย ล่าสุดรัฐบาลประเทศออสเตรเลียประกาศแล้วว่าภายในปีหน้าจะลดจำนวนการใช้ถุงพลาสติกลงให้ได้ครึ่งหนึ่ง

จากการทบทวนเอกสารและประสบการณ์ของต่างประเทศในการลดขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมนั้น ทุกประเทศจะต้องมีการระบุเหตุผลของการออกมาตรการ ซึ่งส่วนใหญ่คือปัญหาจากขยะมูลฝอยถุงพลาสติกที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม เช่น การอุดตันท่อระบายน้ำ ความสูญเสียของทัศนียภาพ มลพิษทางน้ำ ปัญหาการขาดแคลนสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย ซึ่งจะมีการระบุน้ำหนักของปัญหาในรูปปริมาณขยะพลาสติกและโฟมที่เกิดขึ้นในแต่ละวันและแต่ละปี สภาพน้ำท่วมขังเมืองเพราะการอุดตันของท่อระบายน้ำ สัตว์ป่าถูกทำลายหรือตายเพราะขยะมูลฝอยพลาสติก มาตรการที่ดำเนินการใช้เพื่อจะลดปริมาณขยะมูลฝอยพลาสติก เริ่มตั้งแต่การห้ามผลิตและห้ามใช้ มาตรการลดการใช้ด้วยการห้ามห้างสรรพสินค้า และร้านค้าแจกถุงพลาสติก

3.5 แนวทางการจัดการพลาสติกและโฟมของประเทศไทย

ในปี 2546 กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยศูนย์ปฏิบัติการวิศวกรรมพลังงานและสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็นผู้ดำเนินการวิจัย เพื่อ

3.5.1 หาแนวทางและมาตรการในการลดของเสียประเภทพลาสติกและโฟม

3.5.2 เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการนำขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ภายหลังการบริโภค

3.5.3 เพื่อหาแนวทางและมาตรการส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติกและโฟมหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้แพร่หลายมากขึ้น

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า บรรจุภัณฑ์ประเภทพลาสติกและโฟมที่เป็นปัญหาในการฝังกลบขยะมูลฝอยและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ถุงพลาสติกที่ทำจากพลาสติกประเภท PP HDPE และ LDPE ซึ่งได้แก่ ถุงร้อนถุงเย็นที่ใช้บรรจุอาหาร ถุงหิ้วที่ใช้ใส่ของ (T-shirt bag) ถุงซองพลาสติกกล่องพลาสติกลามิเนต (laminated bag, laminated box, laminated collapsible tube) ที่ใช้บรรจุอาหารสำเร็จรูปประเภทต่างๆ และกล่องโฟมบรรจุอาหาร PS ผลิตภัณฑ์พลาสติกประเภทอื่น ได้แก่ PE PET PVC ถุงและภาชนะ HDPE LDPE ที่มีขนาดใหญ่และมีน้ำหนัก ส่วนใหญ่ได้มีการนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ ส่วนขยะมูลฝอยพลาสติกและโฟมที่ปรากฏอยู่ในสิ่งแวดล้อมและกองขยะมูลฝอยเป็นเศษขยะมูลฝอยพลาสติกที่มีการปนเปื้อน มีขนาดเล็ก ไม่คุ้มกับต้นทุนในการจัดเก็บและการล้างทำความสะอาดของผู้เก็บของใช้แล้วมาขายเป็นอาชีพ ซึ่งขยะมูลฝอยเหล่านี้มีอยู่ ร้อยละ 13 – 16 โดยน้ำหนักของขยะมูลฝอยในแต่ละวัน ขยะเหล่านี้ถูกนำไปในสถานที่ฝังกลบ ดังนั้น แนวทางการลดขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม จึงมุ่งเน้นไปสู่ถุงพลาสติกและภาชนะโฟมที่ปรากฏอยู่ในสิ่งแวดล้อมและสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย

ในต่างประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น เกาหลีเหนือ สาธารณรัฐไอร์แลนด์ อินเดีย สหราชอาณาจักร ใต้หวัน และออสเตรเลีย รัฐบาลได้มีกฎหมายห้ามไม่ให้ประชาชนต้องนำถุงพลาสติก เพื่อบรรจุของที่มีการจัดเก็บภาษีถุงพลาสติก ประชาชนต้องนำถุงพลาสติกหรือภาชนะเพื่อบรรจุของที่ซื้อจากห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ มีมาตรการห้ามใช้กล่องโฟมบรรจุอาหาร เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยจากกล่องโฟมบรรจุอาหาร สำหรับประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงที่จะใช้จัดการขยะมูลฝอยพลาสติกและโฟม การรีไซเคิลพลาสติกและโฟม กฎหมายต่างๆ ที่จะใช้ได้และมีอยู่แล้วในปัจจุบันเพื่อจัดการขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม คือ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติว่าด้วยสินค้าและบริการ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527 พระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ดังนั้นแนวทางและมาตรการในการลดของเสียประเภทพลาสติกและโฟมเป็นการดำเนินการภายใต้กรอบของกฎหมายที่เป็นอยู่ในลักษณะกระจายภาระซึ่งไม่สามารถ จัดการลดปริมาณขยะมูลฝอยพลาสติกและโฟมแบบบูรณาการได้ ดังนั้น จึงต้องอาศัย มาตรการการจัดการที่หลากหลายตั้งแต่การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงประโยชน์ และโทษของพลาสติกและโฟม การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ประกอบการร่วมมือในการลดปริมาณการผลิต บริโภคพลาสติกและโฟมโดยวิธีสมัครใจ อาทิ การสนับสนุนการวิจัยพัฒนาขบวนการผลิตที่สะอาด (Cleaner production) การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม (Eco-design packaging) การสนับสนุนการสร้างเครือข่ายในการลดการใช้พลาสติกและโฟมและการสนับสนุนการใช้วัสดุ ทดแทนพลาสติกและโฟม เป็นต้น นอกจากนี้แนวโน้มในอนาคตอาจจะต้องมีการนำมาตรการด้านภาษี และกฎหมายมาบังคับใช้เพื่อควบคุมปริมาณการบริโภคและปริมาณขยะมูลฝอยพลาสติกและโฟม ในสิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกับในต่างประเทศ

3.6 แนวทางและมาตรการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ

แนวทางและมาตรการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ ที่นำเสนอนี้ เป็นผลการศึกษาโครงการการศึกษาแนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์พลาสติกและโฟม โดยศูนย์ปฏิบัติการวิศวกรรมพลังงานและสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เสนอกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยแนวทางที่เสนอเป็น มาตรการแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

3.6.1 มาตรการทางสังคม

เป็นมาตรการในลักษณะการชักจูงใจ (Moral suasion) ที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมโดยไม่ใช้กฎหมาย เป็นการปลุกจิตสำนึกให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริโภค ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ฯลฯ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการบริโภคและการทิ้งขยะมูลฝอยพลาสติกและโฟม

สำหรับมาตรการทางสังคมในการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อและร้านอาหารมีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญเพื่อที่จะลดของเสียบรรจุภัณฑ์พลาสติกและโฟมจากห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อและร้านอาหารที่อยู่ในห้างสรรพสินค้าหรือศูนย์การค้า ลักษณะของกิจกรรมมุ่งเน้นการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ระยะเวลาในการดำเนินงาน รวมทั้งความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ดังสรุปในตารางที่ 3.6-1

ตารางที่ 3.6-1 มาตรการทางสังคมในการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ และร้านอาหาร

หัวข้อ	รายการ
1. ลักษณะของมาตรการ	รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคซื้อสินค้า Big pack หรือสินค้าแบบ Refill
2. วัตถุประสงค์	เพื่อลดปริมาณของเสียประเภทบรรจุภัณฑ์พลาสติกจากห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ
3. แนวทางการดำเนินงาน	รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าขนาดใหญ่ (big pack) หรือสินค้าแบบเติม (Refill)
4. หน่วยงานที่ดำเนินการตามมาตรการ	1. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กรมควบคุมมลพิษ - กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม 2. สำนักนายกรัฐมนตรี - กรมประชาสัมพันธ์
5. ระยะเวลาดำเนินการ	ระยะสั้น 1-2 ปี และระยะกลาง 3-4 ปี
6. ผู้ได้รับผลกระทบจากมาตรการ	1. ผู้ผลิต 2. ผู้บริโภค
7. ความคิดเห็นของประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในมาตรการและกิจกรรม	ครัวเรือนเห็นด้วยร้อยละ 90 ผู้เข้าร่วมสัมมนากลุ่มย่อยเห็นด้วยร้อยละ 57 และผู้เข้าร่วมสัมมนารวมกลุ่มเห็นด้วยกับมาตรการร้อยละ 92
8. ความเห็นของผู้วิจัย	มาตรการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าขนาดใหญ่หรือสินค้าแบบเติม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ประชาชน ในเรื่องของการเลือกซื้อสินค้าขนาดใหญ่หรือสินค้าแบบเติมเพื่อช่วยลดปริมาณของเสียจากบรรจุภัณฑ์ผ่านสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

ที่มา : โครงการศึกษาแนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์พลาสติกและโฟม : กรมควบคุมมลพิษ กันยายน 2547

3.6.2 มาตรการทางเศรษฐศาสตร์

เป็นมาตรการการใช้แรงจูงใจในทางเศรษฐศาสตร์ เช่น การเก็บภาษี การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการทิ้งขยะมูลฝอยให้แตกต่างกัน การอุดหนุนสร้างแรงจูงใจในการลงทุน โดยมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ในการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ และร้านอาหาร มีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญเพื่อให้ผู้บริโภคลดการใช้ถุงพลาสติก ตระหนักถึงมูลค่าถุงพลาสติกและปัญหาจากขยะมูลฝอยพลาสติกและโฟม และมีทางเลือกในการใช้บรรจุภัณฑ์ประเภทอื่นที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลักษณะของกิจกรรมจะมุ่งเน้นในการขอความร่วมมือจากห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ เพื่อดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ระยะเวลาในการดำเนินงาน และความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องสรุปได้ดังที่ตารางที่ 3.6-2 ถึง 3.6-4

ตารางที่ 3.6-2 มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ในการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้า
ร้านสะดวกซื้อ และร้านอาหาร มาตรการที่ 1

หัวข้อ	รายการ
1. ลักษณะของมาตรการ	มาตรการให้ห้างสรรพสินค้าสอบถามลูกค้าในการเลือกใช้ถุงพลาสติกและถุงกระดาษ
2. วัตถุประสงค์	1. เพื่อลดการใช้ถุงพลาสติก 2. เพื่อให้ผู้บริโภคมีทางเลือกในการใช้บรรจุภัณฑ์
3. แนวทางการดำเนินงาน	ให้ห้างสรรพสินค้าสอบถามลูกค้าในการเลือกใช้ถุงพลาสติกหรือ ถุงกระดาษ
4. หน่วยงานที่ดำเนินการตามมาตรการ	1. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กรมควบคุมมลพิษ 2. ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ
5. ระยะเวลาดำเนินการ	ระยะสั้น 1 ปี
6. ผู้ได้รับผลกระทบจากมาตรการ	หน่วยธุรกิจทั้งหมดที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับการขายสินค้าอุปโภคบริโภคให้ผู้บริโภค
7. ความคิดเห็นของประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในมาตรการและกิจกรรม	ครัวเรือนเห็นด้วยร้อยละ 93 ผู้เข้าร่วมสัมมนากลุ่มย่อยเห็นด้วยร้อยละ 43 และผู้เข้าร่วมสัมมนารวมกลุ่มเห็นด้วยกับมาตรการร้อยละ 77
8. ความเห็นของผู้วิจัย	การใช้มาตรการนี้จะต้องครอบคลุมหน่วยธุรกิจทั้งหมดที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับการขายสินค้าอุปโภคบริโภคให้ผู้บริโภค เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ให้ลูกค้าเลือกใช้ถุงพลาสติกหรือถุงกระดาษ รวมทั้งถุงในลักษณะอื่นๆ ที่ย่อยสลายได้ โดยอาศัยกระแสกดดันจากความต้องการของลูกค้า อาจทดลองใช้ระยะเวลาสั้น 3 – 6 เดือน ดำเนินการเสนอห้างสรรพสินค้าประชุมอบรมพนักงานในการให้บริการ ณ เคาน์เตอร์ชำระเงิน โดยสอบถามลูกค้าในการเลือกใช้ถุงพลาสติกหรือถุงกระดาษ อนึ่งมาตรการนี้น่าจะเริ่มดำเนินการจากความสมัครใจของห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ

ที่มา : โครงการศึกษาแนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์พลาสติกและโฟม : กรมควบคุมมลพิษ กันยายน 2547

ตารางที่ 3.6-3 มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ในการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้า
ร้านสะดวกซื้อ และร้านอาหาร มาตรการที่ 2

หัวข้อ	รายการ
1. ลักษณะของมาตรการ	มาตรการให้ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อจำหน่ายถุงพลาสติกสำหรับใส่ของให้ลูกค้าห้ามให้ฟรี
2. วัตถุประสงค์	1. ทำให้ผู้บริโภคตระหนักถึงมูลค่าถุงพลาสติก และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริโภคถุงพลาสติก 2. ช่วยส่งเสริมให้มีการลดการใช้พลาสติกอย่างฟุ่มเฟือย และเข้าใจถึงความจำเป็นของรัฐ และสังคมในการแก้ไขปัญหาของขยะมูลฝอยพลาสติกและโฟม 3. ลดปริมาณขยะมูลฝอยถุงพลาสติกประเภทหิ้ว 4. ส่งเสริมให้ผู้บริโภคเตรียมถุงหรือภาชนะบรรจุของ เช่น ตะกร้าใส่สินค้าที่ซื้อจากห้างสรรพสินค้า
3. แนวทางการดำเนินงาน	ห้ามไม่ให้ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อแจกถุงพลาสติกที่ย่อยสลายยากให้แก่ลูกค้าอีกต่อไป แต่ให้ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อจำหน่ายถุงพลาสติกให้ลูกค้าโดยราคาปรากฏอยู่ในใบเสร็จ
4. หน่วยงานที่ดำเนินการตามมาตรการ	1. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กรมควบคุมมลพิษ 2. ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ
5. ระยะเวลาดำเนินการ	ระยะกลาง 3-5 ปี
6. ผู้ได้รับผลกระทบจากมาตรการ	1. ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ 2. ผู้บริโภค
7. ความคิดเห็นของประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้เข้าร่วมสัมมนาในมาตรการและกิจกรรม	ครัวเรือนเห็นด้วยร้อยละ 84 ผู้เข้าร่วมสัมมนากลุ่มย่อยเห็นด้วยร้อยละ 57 และผู้เข้าร่วมสัมมนารวมกลุ่มเห็นด้วยกับมาตรการร้อยละ 47
8. ความเห็นของผู้วิจัย	มาตรการดังกล่าวหากดำเนินการได้จะเป็นประโยชน์ต่อห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อเนื่องจากประหยัดค่าใช้จ่ายการบังคับให้ห้างสรรพสินค้าทุกแห่งดำเนินการจำหน่ายถุงพลาสติกเป็นสิ่งจำเป็นในการทำให้มาตรการดังกล่าวบรรลุผลแต่ในทางกฎหมายก็ไม่สามารถบังคับได้หากไม่มีกฎหมายรองรับหากห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อใช้มาตรการนี้ ก็จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงรายการในใบเสร็จรับเงินที่ออกให้แก่ลูกค้า และจะต้องมีการกำหนดราคาถุงพลาสติกบรรจุสินค้า

ที่มา : โครงการศึกษาแนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์พลาสติกและโฟม : กรมควบคุมมลพิษ กันยายน 2547

ตารางที่ 3.6-4 มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ในการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้า
ร้านสะดวกซื้อ และร้านอาหาร มาตรการที่ 3

หัวข้อ	รายการ
1. ลักษณะของมาตรการ	มาตรการให้ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อเปลี่ยนมาใช้และจำหน่ายถุงพลาสติกที่ย่อยสลายได้ง่าย
2. วัตถุประสงค์	1. เพื่อลดมลภาวะจากขยะมูลฝอยพลาสติกที่ย่อยสลายยาก 2. ทำให้ผู้บริโภคตระหนักถึงมูลค่าถุงพลาสติกและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริโภคถุงพลาสติก 3. ช่วยส่งเสริมให้มีการลดการใช้พลาสติกอย่างฟุ่มเฟือย และเข้าใจถึงความจำเป็นของรัฐ และสังคมในการแก้ปัญหาของขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม
3. แนวทางการดำเนินงาน	1. ระยะแรกห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อทำด้วยความสมัครใจ 2. ยกเว้นอากรขาเข้า สำหรับสารประเภท UV Biodegradable plastic ซึ่งจะทำให้ราคาวัตถุดิบนำเข้มาราคาลดลง
4. หน่วยงานที่ดำเนินการตามมาตรการ	1. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กรมควบคุมมลพิษ 2. ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ
5. ระยะเวลาดำเนินการ	ระยะกลาง 2-3 ปี
6. ผู้ได้รับผลกระทบจากมาตรการ	1. ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ 2. ผู้บริโภค
7. ความคิดเห็นของประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในมาตรการและกิจกรรม	ครัวเรือนเห็นด้วยร้อยละ 75 ผู้เข้าร่วมสัมมนาในกลุ่มย่อยเห็นด้วยร้อยละ 57 และผู้เข้าร่วมสัมมนารวมกลุ่มเห็นด้วยกับมาตรการร้อยละ 69
8. ความเห็นของผู้วิจัย	มาตรการดังกล่าวนี้ถ้าจะให้ได้ผลจะต้องไม่มีการแจกถุงพลาสติกที่ย่อยสลายไม่ได้ ถ้าหากยังคงมีการแจกถุงพลาสติกดังกล่าว ถุงพลาสติกที่ย่อยสลายง่ายอาจขายไม่ได้เลย

ที่มา : โครงการศึกษาแนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์พลาสติกและโฟม : กรมควบคุมมลพิษ กันยายน 2547

3.6.3 มาตรการทางกฎหมาย

เป็นมาตรการแบบสั่งการและการควบคุมโดยตรงเพื่อให้ผู้บริโภค ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเจ้าหน้าที่รัฐปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยมาตรการทางกฎหมายในการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ และร้านอาหาร มีวัตถุประสงค์หลักและลักษณะของกิจกรรม เพื่อให้ผู้บริโภคลดการใช้พลาสติกและโฟมอย่างฟุ่มเฟือย โดยทำให้ถุงพลาสติกมีราคา ห้ามแจกให้ลูกค้า รวมทั้งความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องดังแสดงในตารางที่ 3.6-5

ตารางที่ 3.6-5 มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ในการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ และร้านอาหาร

หัวข้อ	รายการ
1. ลักษณะของมาตรการ	มาตรการให้ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อจำหน่ายถุงพลาสติกสำหรับใส่สินค้าให้ลูกค้า ห้ามให้ฟรี
2. วัตถุประสงค์	1. ทำให้ผู้บริโภคตระหนักถึงมูลค่าถุงพลาสติก และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริโภคถุงพลาสติก 2. ช่วยส่งเสริมให้มีการลดการใช้พลาสติกอย่างฟุ่มเฟือย และเข้าใจถึงความจำเป็นของรัฐ และสังคมในการแก้ปัญหาของขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม
3. แนวทางการดำเนินงาน	กำหนดให้ถุงพลาสติกและกล่องหรือภาชนะโฟมเป็นสินค้าควบคุม และกำหนดมาตรการด้านราคาจำหน่าย
4. หน่วยงานที่ดำเนินการตามมาตรการ	1. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กรมควบคุมมลพิษ 2. กระทรวงพาณิชย์ - กรมการค้าภายใน
5. ระยะเวลาดำเนินการ	ระยะกลาง 3-5 ปี
6. ผู้ได้รับผลกระทบจากมาตรการ	1. ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ 2. ผู้บริโภค
7. ความคิดเห็นของประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในมาตรการและกิจกรรม	ผู้เข้าร่วมสัมมนากลุ่มย่อยเห็นด้วยร้อยละ 28 และผู้เข้าร่วมสัมมนารวมกลุ่มเห็นด้วยกับมาตรการร้อยละ 47

ตารางที่ 3.6-5 มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ในการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้า
ร้านสะดวกซื้อ และร้านอาหาร (ต่อ)

หัวข้อ	รายการ
8.ความเห็นของผู้วิจัย	มาตรการให้ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อจำหน่ายถุงพลาสติกสำหรับใส่ของให้ลูกค้าห้ามให้ฟรี ทางกรมอาจจะใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ.2542 ซึ่งคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธานกรรมการสามารถใช้อำนาจตาม มาตรา 9(1)(2)¹ กำหนดให้ถุงพลาสติกและกล่องหรือภาชนะโฟมเป็นสินค้าควบคุม และกำหนดมาตรการด้านราคาจำหน่ายให้ผู้ซื้อ ซื้อในราคาไม่ต่ำกว่าราคาที่กำหนดหรือตรึงราคาไว้ในราคาใดราคาหนึ่ง² ทำให้ผู้จำหน่ายสินค้าไม่อาจแจกถุงพลาสติกและกล่องหรือภาชนะโฟมให้กับลูกค้าโดยไม่คิดมูลค่าได้อีกต่อไป การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของคณะกรรมการฯ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 37

ที่มา : โครงการศึกษาแนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์พลาสติกและโฟม : กรมควบคุมมลพิษ กันยายน 2547

หมายเหตุ :

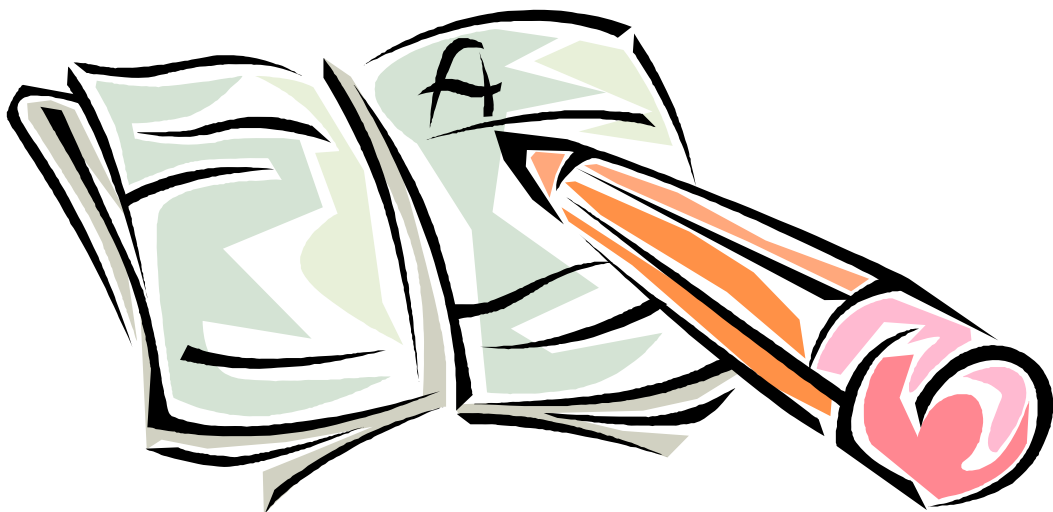
¹ พระราชบัญญัติว่าด้วยสินค้าและบริการ พ.ศ. 2542 มาตรา 9 ให้ กกร.มีอำนาจหน้าที่ในทุกท้องที่ที่พระราชอาณาจักรดังต่อไปนี้

- (1) ประกาศกำหนดให้สินค้าหรือบริการใดเป็นสินค้าหรือบริการควบคุมตามมาตรา 24
- (2) กำหนดมาตรการที่ใช้สำหรับสินค้าหรือบริการควบคุมตามมาตร 25

² พระราชบัญญัติว่าด้วยสินค้าและบริการ พ.ศ. 2542 มาตรา 25(1)

บทที่ 4

การประสานงานและการจัดทำแผนปฏิบัติการ
ลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้า
และร้านสะดวกซื้อ

การประสานงานและการจัดทำแผนปฏิบัติการ
ลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ

4.1 การประสานงานเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ

4.1.1 วิธีการดำเนินงาน

การประสานงานเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ ที่ปรึกษาได้จัดส่งหนังสือไปยังสำนักงานใหญ่ของห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล โดยจัดทำเป็นหนังสือจากสำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศฯและสิ่งแวดล้อม คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2547 พร้อมแนบเอกสารรายละเอียดโครงการและแบบตอบรับการให้เข้าชี้แจงรายละเอียดโครงการ ดังตัวอย่างที่แสดงไว้ในภาคผนวก ก

การเข้าชี้แจงรายละเอียดโครงการและเชิญชวนเข้าร่วมโครงการต่อผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่ได้จัดส่งหนังสือไปนั้น ได้กำหนดช่วงเวลาไว้ในระหว่างวันที่ 4-15 กรกฎาคม 2548 โดยการให้ผู้ประกอบการฯ ตอบรับและกำหนดวันและเวลา เพื่อให้คณะที่ปรึกษาเข้าชี้แจงฯ ภายในวันที่ 5 กรกฎาคม 2548

4.1.2 รายชื่อผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ

ผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่ส่งหนังสือขอเข้าชี้แจงรายละเอียดโครงการและขอความร่วมมือในการสมัครเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมที่มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 25 ราย ดังนี้

1) ซูเปอร์มาร์เก็ต

- (1) บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) (บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์)
- (2) บริษัท เอก-ชัย ดีสทิวชั่น จำกัด (เทสโก้ โลตัส)
- (3) บริษัท สยามแม็คโคร จำกัด (มหาชน)
- (4) บริษัท เซ็นทรัล ฟู้ด รีเทล จำกัด (ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต)
- (5) บริษัท ฟู้ดแลนด์ ซูเปอร์มาร์เก็ต จำกัด
- (6) บริษัท เซ็นคาร์ จำกัด (คาร์ฟูร์ ซูเปอร์มาร์เก็ต)

2) ห้างสรรพสินค้า

- (1) บริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด
- (2) บริษัท เดอะมอลล์กรุ๊ป จำกัด
- (3) บริษัท ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน จำกัด (มหาชน)
- (4) บริษัท สยาม-จัสโก้ จำกัด
- (5) บริษัท สยาม รีเทล ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (ศูนย์การค้าแฟชั่นไอส์แลนด์)
- (6) บริษัท เอ็ม บี เค จำกัด (มหาชน) (ศูนย์การค้ามาบุญครอง)
- (7) บริษัท ไอที ซีแยร์ รังสิต จำกัด
- (8) เอ็มโพเรียม ซอปปิง คอมเพล็กซ์
- (9) สยามเซ็นเตอร์ สยามดิสคัฟเวอรีเซ็นเตอร์ สยามทาวเวอร์
- (10) บริษัท ซีคอนดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)
- (11) บริษัท สรรพสินค้าตั้งห้วยเส็ง จำกัด
- (12) บริษัท แอมเวย์ ประเทศไทย จำกัด
- (13) บริษัท รังสิตพลาซ่า จำกัด (ฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต)
- (14) ห้างสรรพสินค้า แอทอิส (ศูนย์การค้า เสรีเซ็นเตอร์)
- (15) บริษัท ออฟฟิศ คลับ (ไทย) จำกัด

3) ร้านสะดวกซื้อ

- (1) บริษัท วี. ซ็อบ จำกัด
- (2) บริษัท ซี. พี. เซเวนอีเลฟเว่น จำกัด (มหาชน)
- (3) บริษัท สยามแพมิลี่มาร์ท จำกัด
- (4) บริษัท ไอซีซี อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) (ร้านสะดวกซื้อ 108 SHOP)

4.2 การเข้าชี้แจงรายละเอียดโครงการ

4.2.1 การตอบรับให้เข้าชี้แจงรายละเอียดโครงการ

ผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่ตอบรับให้สำนักงานฯ เข้าชี้แจงรายละเอียดโครงการมีจำนวน 6 ราย ดังนี้

- 1) บริษัท เซ็นทรัล ฟู้ด รีเทล จำกัด สาขา รังสิต (ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต)
- 2) บริษัท ซีคอนดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) (ศูนย์การค้าซีคอนสแควร์)
- 3) บริษัท รังสิตพลาซ่า จำกัด ผู้บริหาร ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต
- 4) บริษัท ฟู้ดแลนด์ ซูเปอร์มาร์เก็ต จำกัด (ฟู้ดแลนด์ ซูเปอร์เซ็นเตอร์)

- 5) บริษัท บีคี่ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) (บีคี่ ซูเปอร์เซ็นเตอร์)
- 6) บริษัท ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน จำกัด (มหาชน) (ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน)

4.2.2 การเข้าชี้แจงรายละเอียดโครงการ

การเข้าชี้แจงรายละเอียดโครงการกับผู้ประกอบการศูนย์การค้า ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อทั้ง 6 แห่ง สรุปผลได้ดังนี้

1) ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต

เข้าชี้แจงฯ วันที่ 4 กรกฎาคม 2548 กับผู้จัดการท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต สรุปได้ว่า ท็อปส์ฯ มีความสนใจและยินดีเข้าร่วมโครงการ โดยในเบื้องต้นมีแนวทางการดำเนินกิจกรรมดังนี้

- (1) จัดทำบอร์ดตั้งประชาสัมพันธ์ไว้ทางเข้าของร้านฯ
- (2) ประชาสัมพันธ์เสียงตามสายรณรงค์ให้ผู้ใช้บริการเข้าร่วมกิจกรรม
- (3) ให้ผู้ใช้บริการที่ไม่เอาถุงพลาสติกนำไปเสร็จมารับของ/จับรางวัล (ถุงผ้าและสินค้าอื่นๆ)
- (4) เปิดช่องจ่ายเงินพิเศษไม่เอาถุงพลาสติก

อนึ่ง ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต ได้เคยดำเนินกิจกรรมการลดการใช้พลาสติกมาบ้างแล้ว และมีความยินดีให้ทางโครงการเข้ามาสนับสนุนกิจกรรมต่อ รวมทั้งจะขอความร่วมมือไปยังสาขาอื่นๆ ที่อยู่ในบริเวณเดียวกันอีกประมาณ 10 สาขา เพื่อเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมด้วย ในเบื้องต้น ห้างฯ ต้องการให้ทางโครงการสนับสนุนแผ่นพับและป้ายประชาสัมพันธ์โครงการ และประสานงานขอการสนับสนุนไปยังสำนักงานใหญ่ รวมทั้งผู้ผลิตสินค้าต่างๆ ในการนำสินค้ามาเข้าร่วมรายการเพื่อเป็นของสมนาคุณและเป็นสิ่งจูงใจต่อลูกค้าที่จะมาใช้บริการต่อไป

2) ศูนย์การค้าซีคอน สแควร์

เข้าชี้แจงฯ เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม กับผู้จัดการฝ่ายบริการทั่วไปของ ศูนย์การค้าซีคอน สแควร์ สรุปได้ว่า ทางศูนย์การค้าฯ จะนำเรื่องเข้าที่ประชุมผู้บริหารเพื่อพิจารณาและแจ้งผลให้ทราบต่อไป โดยในเบื้องต้นมีแนวทางการดำเนินกิจกรรมดังนี้

- (1) จัดนิทรรศการให้ความรู้เรื่องลดการใช้พลาสติกและโฟม
- (2) ประชาสัมพันธ์โดยการแจกเอกสารเผยแพร่ให้ความรู้

3) ศูนย์การค้า ฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

เข้าชี้แจงรายละเอียดโครงการวันที่ 6 กรกฎาคม 2548 กับผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรกิจสัมพันธ์ สรุปได้ว่า ศูนย์การค้าฯ มีความสนใจและยินดีที่จะเข้าร่วมโครงการ โดยมีแนวทางการดำเนินกิจกรรมในเบื้องต้น ดังนี้

- (1) เข้าพบผู้ประกอบการร้านค้าที่เช่าพื้นที่เพื่อขอความร่วมมือในการลดการใช้พลาสติกและโฟม
- (2) ประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของศูนย์การค้าฯ เพื่อรณรงค์และให้ความรู้เรื่องปัญหาและการจัดการขยะมูลฝอยพลาสติกและโฟม
- (3) จัดกิจกรรมอื่นๆ ร่วมกับกิจกรรมเดิมของห้างฯ ได้แก่ โครงการตลาดนัดรีไซเคิล

ปัจจุบัน ศูนย์การค้า ฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต ได้ดำเนินโครงการตลาดนัดรีไซเคิล บริเวณชั้นใต้ดินในวันจันทร์ พุธ และศุกร์ เวลาประมาณ 11.00 – 14.00 น. โดยเป็นการจัดทำโครงการเพื่อให้ผู้ประกอบการร้านค้าที่เช่าพื้นที่ศูนย์การค้าฯ ได้เก็บรวบรวมวัสดุรีไซเคิลต่างๆ แล้วนำมาขายให้กับผู้ซื้อที่จะเข้ามารับซื้อ จำนวน 3-4 ราย ตามวันและเวลาดังกล่าว ในเบื้องต้น ศูนย์การค้าฯ ขอให้ทางโครงการเข้ามาสนับสนุนกิจกรรม โดยการร่วมกันประชาสัมพันธ์และเข้าชี้แจงต่อร้านค้าซึ่งมีอยู่ประมาณ 700 ราย ในลักษณะเกาะประตู เพื่อให้ร้านค้าเกิดการตื่นตัวและเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมเดิมของศูนย์การค้าฯ เพิ่มมากขึ้น รวมทั้ง เชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมในครั้งนี้ด้วย

4) ฟู้ดแลนด์ ซูเปอร์มาร์เก็ต

เข้าชี้แจงฯ เมื่อวันที่ 7 และ 12 กรกฎาคม 2548 กับคณะผู้บริหารและผู้จัดการสาขา ในเบื้องต้น สรุปได้ว่า ฟู้ดแลนด์ฯ มีความสนใจและยินดีที่จะเข้าร่วมโครงการ แต่จะต้องขอเวลาในการพิจารณารายละเอียดก่อน และหากเข้าร่วมโครงการจะมีแนวทางการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

- (1) ประชาสัมพันธ์และอบรมให้ความรู้พนักงานและเจ้าหน้าที่ของห้างฯ
- (2) ประชาสัมพันธ์เสียงตามสายรณรงค์ให้ผู้ใช้บริการเข้าร่วมกิจกรรม
- (3) ให้ผู้ให้บริการที่ไม่เอาถุงพลาสติกนำไปเสร็จมารับของ/จับรางวัล
- (4) เปิดช่องเก็บเงินพิเศษไม่เอาถุงพลาสติก
- (5) ใช้ถุงพลาสติกและภาชนะที่ย่อยสลายได้ง่าย

5) บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์

เข้าชี้แจงฯ วันที่ 8 กรกฎาคม 2548 กับผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อและฝ่ายการตลาดของบิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สรุปได้ว่า บิ๊กซีฯ จะนำเรื่องเข้าที่ประชุมเพื่อพิจารณาและแจ้งผลภายใน 2 สัปดาห์ ทั้งนี้ ได้ให้สำนักงานฯ จัดส่งรูปแบบกิจกรรมเพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาดำเนินกิจกรรมร่วมกับโครงการ โดยในเบื้องต้นมีแนวทางการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

- (1) ประชาสัมพันธ์เสียงตามสายรณรงค์ให้ผู้ใช้บริการเข้าร่วมกิจกรรม
- (2) ประชาสัมพันธ์และอบรมให้ความรู้พนักงานและเจ้าหน้าที่ของบิ๊กซีฯ
- (3) ให้ผู้ให้บริการที่ไม่เอาถุงพลาสติกนำไปเสิร์ฟมารับของ/จับรางวัล (ตะกร้า ถุงผ้าและสินค้าอื่นๆ)

6) ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน

เข้าชี้แจงฯ ในวันที่ 11 กรกฎาคม 2548 กับผู้จัดการ ได้ข้อสรุปว่าห้างสรรพสินค้าโรบินสัน มีความสนใจและยินดีเข้าร่วมโครงการ แต่ทั้งนี้จะต้องพิจารณาความเป็นไปได้ของกิจกรรมก่อน ซึ่งกิจกรรมที่คาดว่าจะสามารถดำเนินการได้ คือ การพิจารณาปรับเปลี่ยนถุงพลาสติกเพื่อลดขนาดความหนาให้เหมาะสม และการปรับเปลี่ยนถุงพลาสติก

4.3 ผลการตอบรับเข้าร่วมโครงการ

หลังการเข้าชี้แจงรายละเอียดของโครงการฯ กับผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อดังกล่าวแล้ว สำนักงานฯ ได้ประสานงานกับผู้ประกอบการต่างๆ พบว่ามีห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่สนใจและยินดีเข้าร่วมโครงการโดยตอบรับการเข้าร่วมกิจกรรมทางเอกสาร จำนวน 5 ราย ได้แก่ (เอกสารการตอบรับการเข้าร่วมโครงการแสดงไว้ในภาคผนวก ข)

1. ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต
2. บิ๊กซี ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต
3. ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน
4. ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต
5. ศูนย์การค้าซีคอน สแควร์

เนื่องจากโครงการมีระยะเวลาศึกษาค้นคว้าก่อนข้างจำกัดทำให้ผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่มีระยะเวลาในการพิจารณาการเข้าร่วมโครงการน้อย ส่งผลให้มีผู้ตอบรับการเข้าร่วมโครงการไม่มากนัก ซึ่งจากการประสานงานในเบื้องต้นผู้ประกอบการเป็นจำนวนมากสนใจกิจกรรมของโครงการ เนื่องจากเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ ทั้งในแง่ของผู้ประกอบการเองและสังคม

แต่การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดๆ ในรูปของบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งมีสาขาเป็นจำนวนมาก และส่วนใหญ่มีต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นจะต้องมีการพิจารณาอย่างละเอียด รอบคอบ ทั้งผลดี-ผลเสียที่จะเกิดขึ้นหากเข้าร่วมโครงการ จึงทำให้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังไม่สามารถตอบรับการเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการได้ในระยะเวลานี้ โดยจะต้องนำเรื่องเข้าที่ประชุมต่อผู้บริหารก่อน และอาจจะต้องใช้เวลามากในกระบวนการต่างๆ รวมทั้งการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการด้วย ซึ่งในแง่ของขั้นตอนและกระบวนการดำเนินงานของโครงการไม่สามารถรอได้ เนื่องจากข้อกำหนดการศึกษาได้กำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรมไว้

4.4 แผนปฏิบัติการด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟม

หลังจากที่สำนักงานฯ ได้เข้าชี้แจงรายละเอียดโครงการและขอความร่วมมือในการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมการลดปริมาณการใช้พลาสติกและโฟมกับห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อในระหว่างวันที่ 4-15 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2548 และมีผู้ประกอบการฯ ตอบรับเข้าร่วมโครงการอย่างเป็นทางการ จำนวน 5 ราย ดังได้กล่าวแล้ว ขั้นตอนต่อไป สำนักงานฯ ได้ร่วมกับผู้ประกอบการฯ จัดทำแผนปฏิบัติการลดการใช้พลาสติกและโฟมของแต่ละราย จากนั้นจะนำแผนฯ ดังกล่าวไปปฏิบัติในพื้นที่ต่อไป ซึ่งแผนปฏิบัติการฯ ของห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.3-1 ส่วนรายละเอียดได้นำเสนอไว้ในภาคผนวก ค

ตารางที่ 4.3-1 สรุปแผนการปฏิบัติงานด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟมของห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการ

ห้าง/ ร้านสะดวกซื้อ	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	ตัวชี้วัด	การติดตาม ประเมินผล
1. ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต	1.กิจกรรมประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย	1.เพื่อเผยแพร่ความรู้และแนวทาง ลดการใช้พลาสติกและโฟมต่อ ผู้บริโภค ผ่านเสียงตามสาย ภายในท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต ทำ ให้ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วม และทัศนคติที่ดีต่อโครงการ 2.เพื่อชวนเชิญผู้บริโภคเข้าร่วม ดำเนินกิจกรรมกับโครงการ	1.จัดเตรียมเนื้อหา/ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการในการ ประชาสัมพันธ์ 2.ทำความเข้าใจกับประชาสัมพันธ์ (ดีเจ) ของท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขาพิวเจอร์ พาร์ค รังสิต เพื่ออธิบาย ขอบเขตการดำเนินกิจกรรม 3.กำหนดช่วงเวลาในการประชาสัมพันธ์และเวลาที่ ในการประชาสัมพันธ์ในหนึ่งวัน ซึ่งจะทำการ ประชาสัมพันธ์ 2 ครั้งต่อวัน ได้แก่ ครั้งที่ 1 เวลา 12.00 น. ครั้งที่ 2 เวลา 19.00 น 4.ดำเนินการประชาสัมพันธ์ตามข้อมูลที่จัดเตรียมไว้ ตามหมยกำหนดการในแต่ละวัน 5.ติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรม	1.ประชาชนผู้ใช้บริการ 2.พนักงานบริษัท	ตามปกติ	1. ความพึงพอใจ และความรู้ความ เข้าใจ เรื่อง ความสำคัญของ ลดการใช้พลาสติก และโฟม 2. ทัศนคติ ต่อ กิจกรรม ของ โครงการ	-แบบสอบถาม ทัศนคติ
	2.กิจกรรมการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์	1.เพื่อเผยแพร่ความรู้ แนวทางลดการ ใช้พลาสติกและโฟมไปยังประชาชน ผู้ใช้บริการในท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต 2.เพื่อให้ประชาชนเกิดการรับรู้ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและ ทัศนคติที่ดีต่อโครงการ 3. เพื่อสร้างความเข้าใจและ ส่งเสริมให้เกิดการผู้บริโภค และจัดกิจกรรมเกมส์ต่างๆ 4.ติดตามและประเมินผล	1. จัดเตรียม สื่อ สิ่ง พิมพ์ ต่าง ๆ ที่ จะ นำ ไป ประชาสัมพันธ์ 2.จัดเตรียมสถานที่สำหรับจัดทำกิจกรรม 3.วางแผนการดำเนินกิจกรรมในการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดผลสูงสุด 4. ดำเนินกิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ โครงการ โดยประชาสัมพันธ์แบ่งเป็นดังนี้ - การประชาสัมพันธ์โดยแจกตามจุดทางเข้าของห้างฯ จะดำเนินการ 1 ครั้ง/ 2 สัปดาห์ โดยแจกสื่อ สิ่งพิมพ์ต่างๆ พร้อมเชิญชวน สสำรวจและสอบถาม ทัศนคติของ	1.ประชาชนผู้ใช้บริการ 2.พนักงานบริษัท	10,000	1. จำนวนประชาชน ผู้ใช้บริการที่ตอบ สำรวจแบบสอบถาม ในแต่ละครั้งของ การประชาสัมพันธ์ 2. จำนวนเอกสาร เผยแพร่ ที่ประชาสัมพันธ์ ณ จุด เคา์เตอร์ ประชาสัมพันธ์	-แบบสอบถาม ทัศนคติ และ การสังเกต พฤติกรรม ผู้ใช้บริการ

ตารางที่ 4.3-1 สรุปแผนการปฏิบัติงานด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟมของห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการ (ต่อ-1)

ห้าง/ ร้านสะดวกซื้อ	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	ตัวชี้วัด	การติดตาม ประเมินผล
1. ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต (ต่อ)	3.กิจกรรมการจัดทำป้าย และบอร์ดประชาสัมพันธ์	1.เพื่อให้ความรู้ และข้อมูลด้านลด การใช้พลาสติกและโฟมให้กับ ผู้ใช้บริการและพนักงานในบริษัท เกิดความตระหนักด้านลดการใช้ พลาสติกและโฟม 2.เพื่อประชาสัมพันธ์เชิญชวน และ ขอความร่วมมือ ประชาชน ผู้ใช้บริการ และพนักงานในห้างฯ เข้าร่วมทำกิจกรรม	1.การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์เชิญชวน - สำรวจพื้นที่ในการตั้งป้ายและ กำหนดขนาดป้าย ประชาสัมพันธ์เชิญชวน - ออกแบบรูปแบบและข้อความการประชาสัมพันธ์ เชิญชวน - จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ - นำป้ายประชาสัมพันธ์ตั้ง ณ จุดประชาสัมพันธ์ ที่กำหนดไว้ (ทางเข้าของห้างฯ) 2.การจัดทำบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ - ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับพลาสติกและโฟม ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการจัดทำ - คัดเลือกเนื้อหาที่ใช้ในการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ - จัดทำบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้	1.ประชาชน ผู้ใช้บริการ 2.พนักงานบริษัท	2,200	1. การรับรู้และความ เข้าใจกิจกรรมของ โครงการ 2. แนวโน้มการเข้ามา ส่วนร่วมในกิจกรรมของ โครงการ	- แบบสอบถาม ทัศนคติต่อ กิจกรรมของ โครงการ
	4.กิจกรรมการแลกเปลี่ยน สนทนาคุณ	1.เพื่อให้ประชาชน ผู้ใช้บริการให้ ความร่วมมือต่อผู้ประกอบการ ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต เข้าร่วม โครงการ 2.เพื่อลดปริมาณการใช้พลาสติก และโฟม ของประชาชน ผู้ใช้บริการ ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต 3.เพื่อปลูกจิตสำนึกและเสริมสร้างให้ ประชาชน ผู้ใช้บริการมีส่วนร่วม ในการลดการใช้พลาสติกและโฟม	1.ทำความเข้าใจกับพนักงานที่จุดชำระเงินและจุดรับแลกของ 2.จัดทำตารางเพื่อใช้ประทับลงใบเสร็จเพื่อนำไปปรับ ของสนทนาคุณ หรือสะสมแต้มคะแนนของรางวัล หรือ จับฉลากเพื่อรับส่วนลดในการซื้อครั้งต่อไป 3.ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมและ ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการให้กับประชาชน ผู้ใช้บริการรับทราบ 4.นำใบเสร็จไปแลกของรางวัลที่จุดรับแลกของที่ทาง ห้างฯหรือร้านสะดวกซื้อจัดให้ โดยเงื่อนไขการแลก ของรางวัล 5.ติดตามประเมินผล	ประชาชนผู้ใช้บริการ	28,000	1. ความรู้ความเข้าใจ และความพึงพอใจของ ผู้ใช้บริการที่ประสงค์ ไม่เอาถุงพลาสติก 2. จำนวนผู้ปฏิเสธการ ใช้ถุงพลาสติกและ ปริมาณถุงพลาสติกที่ใช้ ลดลง	1.แบบสอบถาม ทัศนคติ 2. การบันทึก สถิติจำนวน ผู้ปฏิเสธการใช้ ถุงพลาสติกและ ปริมาณถุงพลาสติกที่ ลดลง

ตารางที่ 4.3-1 สรุปแผนการปฏิบัติงานด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟมของห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการ(ต่อ-2)

ห้าง/ ร้านสะดวกซื้อ	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	ตัวชี้วัด	การติดตาม ประเมินผล
2. ศูนย์การค้า ฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต	1.กิจกรรมประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย	1.เพื่อเผยแพร่ความรู้และแนวทาง ลดการใช้พลาสติกและโฟมต่อ ผู้บริโภค ผ่านเสียงตามสาย ภายในศูนย์การค้า ทำให้ ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมและ ทัศนคติที่ดีต่อโครงการ 2.เพื่อชวนเชิญ ประชาชน ผู้ใช้บริการ ผู้ประกอบการ ร้านค้า และพนักงานใน ศูนย์การค้า เข้าร่วมดำเนิน กิจกรรมกับโครงการ	1. จัดเตรียมเนื้อหา/ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการใน การประชาสัมพันธ์ โดยแบ่งเป็น - เนื้อหาของการรณรงค์ความยาว 45 วินาที - เนื้อหาความรู้และสารคดีเกี่ยวกับพลาสติก และโฟมและความรู้ทั่วไปเรื่อง สถานการณ์ขยะ มูลฝอยที่เกี่ยวข้อง ความยาวประมาณ 1 นาที 2. กำหนดช่วงเวลาในการประชาสัมพันธ์และ ความถี่ในการประชาสัมพันธ์ในหนึ่งวัน เช่น - ศูนย์การค้าจะทำการประชาสัมพันธ์ 2 ครั้งต่อวัน ได้แก่ ครั้งที่ 1 เวลา 12.00 น. ครั้งที่ 2 เวลา 19.00 น. 3. ดำเนินการประชาสัมพันธ์ตามข้อมูลความรู้ ที่จัดเตรียมไว้ตามกำหนดการในแต่ละวัน 4. ติดตามประเมินผลกิจกรรมโดยใช้แบบสอบถาม ทัศนคติ	1.ประชาชนใช้บริการ 2.ผู้ประกอบการ ร้านค้า 3.พนักงานใน ศูนย์การค้า	-	1. ความพึงพอใจและ ความรู้ความเข้าใจ เรื่องความสำคัญของ ลดการใช้พลาสติก และโฟม 2. ทัศนคติต่อกิจกรรม ของโครงการ	- แบบสอบถาม ทัศนคติต่อ กิจกรรม โครงการ
	2.กิจกรรมเคาะประตู ร้านค้า ในศูนย์การค้า	1. เพื่อการกระตุ้นให้กลุ่ม ผู้ประกอบการร้านค้ากลุ่มย่อย ในศูนย์การค้าเกิดความตระหนัก และเกิดการมีส่วนร่วมในการเข้า ร่วมกิจกรรมลดการใช้พลาสติก และโฟม 2.เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ประกอบการ ร้านค้าและประชาชนผู้ใช้บริการ ต่อกิจกรรมของโครงการ	1.จัดตั้งคณะทำงาน 2.ร่วมประชุมคณะทำงานเพื่อกำหนดวัน เวลา และ แนวทางในการประชาสัมพันธ์ร้านค้า 3.ดำเนินกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ตามร้านค้า ภายในศูนย์การค้า 4.ติดตามและประเมินผลความรู้ความเข้าใจและ ทัศนคติต่อโครงการ	ผู้ประกอบการ ร้านค้า	ตามปกติ	1. ความพึงพอใจและ ความรู้ความเข้าใจเรื่อง ความสำคัญของลด การใช้พลาสติก และโฟม 2. จำนวนร้านค้าที่มี ความสนใจเข้าร่วม/ กับกิจกรรมของ โครงการ	1.แบบสอบถาม ทัศนคติต่อ กิจกรรม โครงการ

ตารางที่ 4.3-1 สรุปแผนการปฏิบัติงานด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟมของห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการ (ต่อ-3)

ห้าง/ ร้านสะดวกซื้อ	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	ตัวชี้วัด	การติดตาม ประเมินผล
2. ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต (ต่อ)	3.กิจกรรมการจัด นิทรรศการ	1. เพื่อให้ความรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับรจกัณฑ์พลาสติกและโฟม แก่ ประชาชนผู้ใช้บริการของ ศูนย์การค้าฯ 2. เพื่อให้ประชาชนผู้ใช้บริการ ศูนย์การค้าฯ ทราบถึงสถานการณ์ ปัจจุบัน การก่าจัด รวมทั้งแนวทาง ในการลดการใช้พลาสติกและโฟม 3. เพื่อประชาสัมพันธ์ และเชิญชวน ให้ผู้ใช้บริการผู้ประกอบการร้านค้า และพนักงานของศูนย์การค้าฯ เข้าร่วมการดำเนินโครงการ	1.วางแผนรูปแบบการนำเสนอกิจกรรม 2.เตรียมบุคลากรในการนำเสนอและประชาสัมพันธ์ 3.จัดซุ่มให้ความรู้แก่ผู้ใช้บริการ กิจกรรมการให้ ความรู้โดยให้ผู้ใช้บริการห้างสรรพสินค้ามีส่วนร่วม เช่น การตอบแบบสอบถามในส่วนของวิธีการลด การใช้ พ ล าส ต ิก และ โฟ ม ของ ผู้ ใช้ บ ริ ก าร ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น 4.จัดนิทรรศการลดการใช้พลาสติกและโฟม 5.ติดตามประเมินผลโดยใช้แบบสอบถามผู้ใช้บริการ ในห้างสรรพสินค้า	1.ประชาชนใช้บริการ 2.ผู้ประกอบการ ร้านค้า 3.พนักงานใน ศูนย์การค้าฯ	17,500	1. จำนวนผู้เข้าชม นิทรรศการ 2. ทั ค น ค ตี และ แนวโนม้การเข้ามา มีส่วนร่วมในกิจกรรม ของโครงการ	1. การสังเกต และบันทึกผู้ให้ ความสนใจเข้า ชมนิทรรศการ 2.แบบสอบถาม ทัศนคติ
3. บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์	1.กิจกรรมการผลิตสื่อ รณรงค์ประชาสัมพันธ์ ลดการใช้ พ ล าส ต ิก และ โฟ ม	1. เพื่อให้ความรู้และข้อมูลด้านลด การใช้พลาสติกและโฟมให้กับ ผู้ใช้บริการในบิ๊กซีซูเปอร์- เซ็นเตอร์ เกิดความตระหนักด้าน การลดการใช้พลาสติกและโฟม 2. เพื่อประชาสัมพันธ์ให้โครงการ ลดการใช้พลาสติกและโฟม 3. เพื่อประชาสัมพันธ์เชิญชวน ประชาชนหรือผู้ใช้บริการบิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ เข้าร่วมทำ กิจกรรมกับโครงการ	1.ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับพลาสติกและโฟม ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การผลิต การใช้งาน การก่าจัด ปัญหาเรื่องการจัดการและการทำลาย แนวทางการลดใช้ ฯลฯ เพื่อใช้ประกอบการจัดทำ สื่อการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ 2.ออกแบบแผ่นพับประชาสัมพันธ์ 3.ดำเนินการผลิตและนำไปเผยแพร่	ป ร ะ ช า ช น หรือ ผู้ ใช้ บ ริ ก าร บ ิ๊ก ซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์	8,000	1. จำนวนเอกสาร เผยแพร่ที่ผู้ใช้บริการ สนใจหยิบไป 2. ความพึงพอใจและ ความรู้ความเข้าใจ เรื่องความสำคัญของ ลดการใช้พลาสติก และโฟม 3. ทั ค น ค ตี และ แนวโนม้การเข้ามามี ส่วนร่วมต่อกิจกรรม ของโครงการ	1.แบบสอบถาม ทั ค น ค ตี ต่อ กิจกรรมโครงการ

ตารางที่ 4.3-1 สรุปแผนการปฏิบัติงานด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟมของห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการ (ต่อ-4)

ห้าง/ ร้านสะดวกซื้อ	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	ตัวชี้วัด	การติดตาม ประเมินผล
3. บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (ต่อ)	2.กิจกรรมประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย	1.เพื่อเผยแพร่ความรู้และแนวทางการใช้พลาสติกและโฟมต่อผู้บริโภคผ่านเสียงตามสายภายในศูนย์การค้า ห้างสรรพสินค้า และร้านสะดวกซื้อ ทำให้ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมและทัศนคติที่ดีต่อโครงการ 2.เพื่อชวนเชิญผู้บริโภคเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมกับโครงการ	1.จัดเตรียมเนื้อหา/ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการในการประชาสัมพันธ์ 2.ประชุมหารือกับฝ่ายประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งอธิบายแนวทางการดำเนินกิจกรรมให้กับประชาสัมพันธ์ทราบ 3.กำหนดช่วงเวลาในการประชาสัมพันธ์และความสำเร็จในการประชาสัมพันธ์ในวัน โดยจะทำการประชาสัมพันธ์ 2 ครั้งต่อวัน ได้แก่ ครั้งที่ 1 เวลา 12.00 น. ครั้งที่ 2 เวลา 19.00 น. 4.ดำเนินการประชาสัมพันธ์ตามข้อมูลที่จัดเตรียมไว้ตามหมายกำหนดการในแต่ละวัน	ประชาชนหรือผู้ให้บริการบิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์	ตามปกติ	1. ความพึงพอใจและความรู้ความเข้าใจเรื่องความสำคัญของลดการใช้พลาสติกและโฟม 2. ทัศนคติและการให้ความสำคัญต่อกิจกรรมลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม	- แบบสอบถามทัศนคติต่อกิจกรรมของโครงการ
	3.กิจกรรมเปิดช่องทางพิเศษสำหรับผู้ไม่ใช้ถุงพลาสติก	1.เพื่อให้ประชาชนผู้ใช้บริการให้ความร่วมมือต่อผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าหรือร้านสะดวกซื้อเข้าร่วมโครงการ 2.เพื่อลดปริมาณการใช้พลาสติกและโฟมของผู้ใช้บริการบิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ 3.เพื่อปลูกจิตสำนึกและเสริมสร้างให้ผู้ประชาชนผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมในการลดการใช้พลาสติกและโฟม	1.จัดทำป้ายเพื่อแจ้งให้ผู้ใช้บริการทราบถึงวิธีการใช้ช่องทางพิเศษ 2.ทำความเข้าใจกับพนักงานที่จะประจำอยู่ช่องทางพิเศษและจุดรับแลกของ 3.จัดช่องทางพิเศษ ณ บริเวณจุดชำระเงินของห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อสำหรับผู้ไม่เอาถุงพลาสติก 4.จัดทำตารางที่มีข้อความว่า “ลดใช้พลาสติกและโฟม” เพื่อใช้ประทับลงใบเสร็จเพื่อนำไปรับของสมนาคุณ การสะสมแต้มคะแนนของรางวัล การจับฉลากเพื่อรับส่วนลดในการซื้อครั้งต่อไป 5.เปิดให้บริการ โดยผู้ใช้บริการที่ไม่มีความต้องการเอาถุงพลาสติก 6.ติดตามประเมินผล	ประชาชน ผู้ให้บริการ และพนักงาน บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์	93,000	1. จำนวนผู้ใช้บริการช่องทางพิเศษและปริมาณถุงพลาสติกที่ใช้ลดลง 2. ความรู้ความเข้าใจและการให้ความสำคัญต่อการลดการใช้พลาสติกและโฟม	1.การบันทึกสถิติจำนวนผู้ใช้บริการและปริมาณการใช้ถุงพลาสติกในช่วงดำเนินกิจกรรม 2.แบบสอบถามทัศนคติความรู้ความเข้าใจต่อกิจกรรมของโครงการ

ตารางที่ 4.3-1 สรุปแผนการปฏิบัติงานด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟมของห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการ (ต่อ-5)

ห้าง/ ร้านสะดวกซื้อ	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	ตัวชี้วัด	การติดตาม ประเมินผล
4.ศูนย์การค้า ฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต	1. กิจกรรมการจัด นิทรรศการลดการใช้ พลาสติกและโฟม	เพื่อจัดนิทรรศการให้ความรู้และ ความเข้าใจ สถานการณ์การจัดการ สภาพปัญหา แนวทางการหลีกเลี่ยง หรือการลดการใช้ที่เกี่ยวกับบรรจุ ภัณฑ์พลาสติกและโฟม พร้อมทั้ง ประชาสัมพันธ์โครงการ	1.วางแผนรูปแบบการนำเสนอกิจกรรม 2.เตรียมบุคลากรในการนำเสนอและประชาสัมพันธ์ 3.จัดชุดให้ความรู้แก่ผู้ใช้บริการ กิจกรรมการให้ ความรู้โดยให้ผู้ใช้บริการห้างสรรพสินค้ามีส่วนร่วม 4.จัดนิทรรศการลดการใช้พลาสติกและโฟม 5.ติดตามประเมินผลโดยใช้แบบสอบถามผู้ใช้บริการ	ประชาชนผู้ใช้บริการ	3,500	1. จำนวนผู้เข้าชม นิทรรศการ 2. ทักษะคติ และ แนวโน้มการเข้ามามี ส่วนร่วมในกิจกรรม ของโครงการ	1. การสังเกตและ บันทึกผู้ให้ความ สนใจ เข้า ชม นิทรรศการ 2. แบบสอบถาม ทัศนคติ
	2.กิจกรรม ประชาสัมพันธ์เสียง ตามสาย	1.เพื่อเผยแพร่ความรู้ รวมทั้งแนวทาง ลดการใช้พลาสติกและโฟมของ ประชาชนผู้ใช้บริการ ใน ห้างสรรพสินค้าซีคอนสแควร์ ทำให้ ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมและ ทัศนคติที่ดีต่อโครงการ 2.เพื่อสร้างความเข้าใจและส่งเสริม ให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติ หรือ พฤติกรรมของผู้ใช้บริการใน ห้างซีคอนสแควร์ด้านการใช้ พลาสติกและโฟม	1.จัดเตรียมเนื้อหา/ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้พลาสติก และโฟมที่จะใช้ประชาสัมพันธ์ณรงค์ 2.กำหนดช่วงเวลาในการประชาสัมพันธ์และเวลาที่ ในการประชาสัมพันธ์ในวัน โดยจะทำการ ประชาสัมพันธ์ 2 ครั้งต่อวัน ได้แก่ ครั้งที่ 1 เวลา 12.00 น. ครั้งที่ 2 เวลา 19.00 น. 3.ดำเนินการประชาสัมพันธ์ตามข้อมูลที่จัดเตรียมไว้ ตามหมายกำหนดการในแต่ละวัน	ประชาชนผู้ใช้บริการ และพนักงาน	ตามปกติ	1. ความพึงพอใจและ ความรู้ความเข้าใจ เรื่องความสำคัญของ ลดการใช้พลาสติก และโฟม 2. พฤติกรรมและ การให้ความสำคัญ ต่อกิจกรรมลดการใช้ ถุงพลาสติกและโฟม	- แบบสอบถาม ทัศนคติ ต่อ กิจกรรมของ โครงการ

ตารางที่ 4.3-1 สรุปแผนการปฏิบัติงานด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟมของห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการ (ต่อ-6)

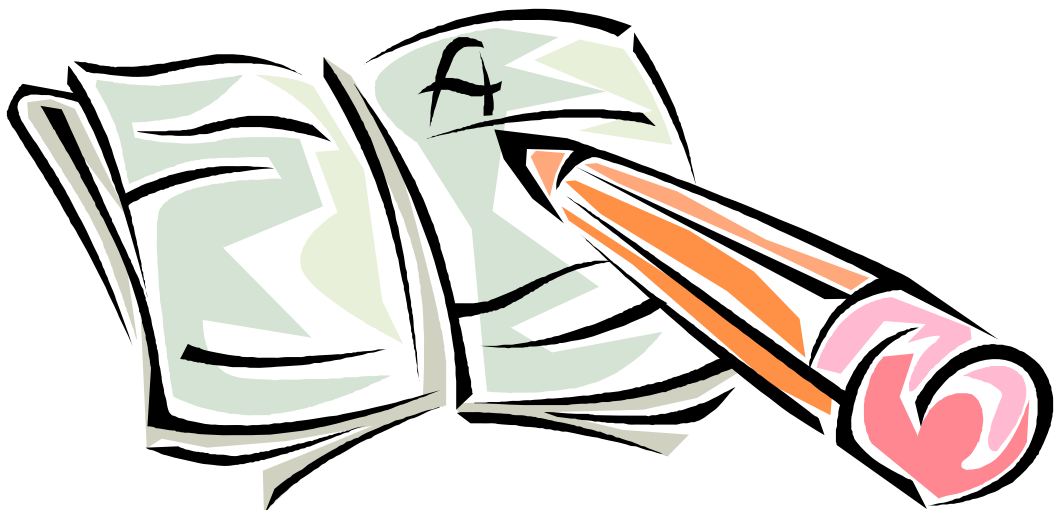
ห้าง/ ร้านสะดวกซื้อ	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	ตัวชี้วัด	การติดตาม ประเมินผล
5. ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน	1.กิจกรรมการปรับเปลี่ยนลักษณะถุงพลาสติก	เพื่อลดต้นทุนการใช้วัสดุถุงและการบริหารจัดการ การใช้อย่างคุ้มค่า	1.ออกแบบถุงพลาสติกและดำเนินการผลิตถุง 2.นำไปใช้แทนถุงพลาสติกเดิม 3.ติดตามประเมินผล	การปรับเปลี่ยนการใช้ถุงพลาสติกให้มีขนาดที่เหมาะสมในการบรรจุสินค้า		1.ความพึงพอใจต่อการปรับเปลี่ยนขนาดถุงพลาสติก 2. ความรู้ความเข้าใจด้านลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม	- แบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจและความรู้ความเข้าใจด้านลดการใช้พลาสติกและโฟม
	2.กิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย	1.เพื่อเผยแพร่ความรู้และแนวทางการใช้พลาสติกและโฟมต่อผู้บริโภคผ่านเสียงตามสายภายในห้างสรรพสินค้าโรบินสัน 2. เพื่อประชาสัมพันธ์ชวนเชิญผู้บริโภคเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมกับโครงการ	1.จัดเตรียมเนื้อหา/ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการในการประชาสัมพันธ์ 2.อธิบายแนวทางการดำเนินงานและทำความเข้าใจกับประชาสัมพันธ์ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน 3.กำหนดช่วงเวลาในการประชาสัมพันธ์และเวทีในการประชาสัมพันธ์ในวัน ซึ่งจะมีการประชาสัมพันธ์ 2 ครั้งต่อวัน ได้แก่ ครั้งที่ 1 เวลา 12.00 น. ครั้งที่ 2 เวลา 19.00 น. 4.ดำเนินการประชาสัมพันธ์ตามข้อมูลที่จัดเตรียมไว้ตามหมายกำหนดการในแต่ละวัน	1.ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการและกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม 2.ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมกับโครงการ	ตามปกติ	1. ความพึงพอใจและความรู้ความเข้าใจเรื่องความสำคัญของลดการใช้พลาสติกและโฟม 2. ทัศนคติและการให้ความสำคัญต่อกิจกรรมลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม	- แบบสอบถามทัศนคติต่อกิจกรรมของโครงการ

บทที่ 5

ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ
ลดการใช้พลาสติกและโฟมและ
การติดตามประเมินผล

**ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการลดการใช้พลาสติกและโฟม
และการติดตามประเมินผล****5.1 คำนำ**

หลังจากที่ได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟม ร่วมกับห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการตั้งได้กล่าวไว้ในบทที่ 4 ของรายงานฉบับนี้ จากนั้นสำนักงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งแวดล้อม คณะสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในฐานะที่ปรึกษาโครงการ ร่วมกับห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการได้นำแผนปฏิบัติการฯ ไปปฏิบัติในพื้นที่ของแต่ละราย โดยได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2548 และมีกำหนดวันสิ้นสุดการทดลองดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการฯ ในวันที่ 15 กันยายน 2548 รวมระยะเวลา 45 วัน ตามกรอบระยะเวลาในข้อกำหนดการศึกษา

อย่างไรก็ตาม หลังจากได้มีการดำเนินกิจกรรมร่วมกับห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 5 ราย ตั้งได้กล่าวไปแล้วนั้น ปรากฏว่ามีผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าประสานงานขอเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น จำนวน 1 ราย ได้แก่ เทสโก้-โลตัส จึงได้นำผลการดำเนินงานมานำเสนอร่วมกับผู้ประกอบการทั้ง 5 รายด้วย ซึ่งมีผลการดำเนินกิจกรรมของผู้ประกอบการ ที่เข้าร่วมโครงการ สรุปได้ดังนี้

5.2 ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต

ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต มีกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการลดการใช้พลาสติกและโฟม จำนวน 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย กิจกรรมการณรงค์ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมการจัดทำป้ายและบอร์ดประชาสัมพันธ์ และกิจกรรมการซื้อสินค้าไม่ใช่ถุงพลาสติก ซึ่งผลการดำเนินการมีดังนี้

5.2.1 กิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย

1) ผลการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสายในทิวลิปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต ได้ดำเนินการในลักษณะของการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านทางดีเจและประชาสัมพันธ์ของทิวลิปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต เป็นประจำทุกวันๆ ละ 5-6 ครั้ง โดยมีเนื้อหาการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความเป็นมาของโครงการ การให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม และการจัดการ รวมทั้งขอเชิญชวนผู้บริโภคและลูกค้าที่ใช้บริการของทิวลิปส์ฯ ร่วมกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมของโครงการในลักษณะต่างๆ เช่น การใช้ถุงผ้าหรือภาชนะอื่นๆ ใส่สินค้าที่ซื้อจากทิวลิปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต แทนการใช้ถุงพลาสติก การปฏิเสธไม่รับถุงพลาสติก ณ ช่องทางชำระเงิน การใช้ถุงใหญ่ใบเดียวแทนการใช้ถุงเล็กถุงน้อย เป็นต้น ซึ่งการดำเนินกิจกรรมเสียงตามสายได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2548 และคงดำเนินการไปเรื่อยๆ ตามความเหมาะสมแต่จะไม่น้อยกว่ากำหนดการสิ้นสุดการดำเนินกิจกรรมของโครงการ คือวันที่ 15 กันยายน 2548 โดยรายละเอียดการประชาสัมพันธ์แสดงในภาคผนวก ง (ดูรูปที่ 5.2-1 ประกอบ)

2) การติดตามและประเมินผล

การติดตามตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของทิวลิปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต จะดำเนินการในภาพรวมของผู้ใช้บริการภายในศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต โดยการทำแบบสำรวจทัศนคติของผู้ใช้บริการ ซึ่งเป็นการติดตามและประเมินผลในเชิงคุณภาพ ผลการสำรวจจะนำเสนอในภาพรวมต่อไป

3) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม

เนื่องจากทิวลิปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต มีการประกอบการค้าที่หลากหลาย อาทิ แหล่งจำหน่ายอาหาร/ศูนย์อาหาร และการขายของในสตอร์ ซึ่งบางครั้งเสียงที่เกิดจากการประกอบกิจการดังกล่าวทำให้เกิดเสียงดังอีกทีก็ จึงทำให้ผู้ใช้บริการที่อยู่ในบริเวณดังกล่าวไม่ได้ยินหรือได้ยินไม่ค่อยชัดเจนในการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ของโครงการ

รูปที่ 5.2-1 กิจกรรมเสียงตามสายของท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต

5.2.2 กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์

1) ผลการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ สำนักงานบริการฯ ได้ร่วมกับท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต ดำเนินการในลักษณะการเดินรณรงค์และประชาสัมพันธ์ผ่านเครื่องขยายเสียง (โทรโข่ง) เชิญชวนผู้ใช้บริการ ผู้ประกอบการร้านค้า ร้านอาหาร และพนักงานของท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต เข้าร่วมกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมของโครงการ รวมทั้งการแจกแผ่นพับให้ความรู้เรื่องของบรรจุภัณฑ์พลาสติกและโฟม การจัดการขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม แนวทางการลดการใช้พลาสติกและโฟม เป็นต้น

นอกจากนี้ สำนักงานบริการฯ ยังได้ร่วมกับท็อปส์ฯ จัดให้มีกิจกรรมการสาธิตแนวทางการลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟมในท็อปส์ฯ ในลักษณะการปฏิเสธไม่รับถุงพลาสติก และนำใบเสร็จมาจับสลากรับของรางวัลเป็นถุงผ้าหรือของชำร่วยต่างๆ เช่น ปากกา เป็นต้น ซึ่งเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่จะดำเนินงานในท็อปส์ฯ ซึ่งการประชาสัมพันธ์ในลักษณะดังกล่าว จะดำเนินการเป็นช่วงเวลาตามความเหมาะสม อย่างน้อยประมาณ 2-3 ครั้ง ในระหว่างการดำเนินโครงการ ดังแสดงในรูปที่ 5.2-2

2) การติดตามและประเมินผล

การติดตามตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ของ ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต จะดำเนินการในภาพรวมของผู้ใช้บริการภายในศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต โดยการทำแบบสำรวจทัศนคติของผู้ใช้บริการ ซึ่งเป็นการติดตามและประเมินผลในเชิงคุณภาพ ผลการสำรวจทัศนคติจะนำเสนอในภาพรวมต่อไป

3) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม

ปัญหาอุปสรรคในดำเนินกิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ของ ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต ได้แก่ พื้นที่ในการดำเนินกิจกรรมค่อนข้างมีอย่างจำกัด ซึ่งอาจรบกวนต่อผู้ใช้บริการของท็อปส์ฯ บ้าง แต่ผู้ประกอบการยินดีให้ความร่วมมือและสนับสนุนโครงการอย่างเต็มที่

รูปที่ 5.2-2 การดำเนินกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ของท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต

5.2.3 กิจกรรมการจัดทำป้ายและบอร์ดประชาสัมพันธ์

1) ผลการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมการจัดทำป้ายและบอร์ดประชาสัมพันธ์ เป็นรูปแบบการรณรงค์ประชาสัมพันธ์อีกแบบหนึ่งเพื่อนำเสนอและสื่อสารให้กับผู้ใช้บริการ ผู้ประกอบการร้านค้า ร้านอาหาร และพนักงาน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง ได้รับทราบเกี่ยวกับกิจกรรมของโครงการ การเชิญชวนเข้าร่วมกิจกรรม และการให้ข้อมูลความรู้ต่างๆ ซึ่งสำนักงานบริการฯ ได้จัดทำป้ายและบอร์ดประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต ในรูปแบบต่างๆ ดังนี้ (ดูรูปที่ 5.2-3 ประกอบ)

(1) แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ (X-stand) : ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม และแนวทางการลดการใช้แก่ผู้ใช้บริการ

(2) โปสเตอร์ : ประชาสัมพันธ์โครงการ

(3) บอร์ดประชาสัมพันธ์ : ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมและแนวทางการลดการใช้แก่พนักงาน

2) การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมการจัดทำป้ายและบอร์ดประชาสัมพันธ์มีลักษณะเช่นเดียวกับกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ กล่าวคือ ใช้วิธีการสำรวจทัศนคติของผู้ใช้บริการในภาพรวมของศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต ซึ่งเป็นการประเมินผลในเชิงคุณภาพ โดยจะได้นำเสนอผลการสำรวจต่อไป

3) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม

สำหรับปัญหาอุปสรรคของการดำเนินกิจกรรมการจัดทำป้ายและบอร์ดประชาสัมพันธ์นั้น ในระหว่างการดำเนินกิจกรรมไม่ค่อยประสบกับปัญหา เนื่องจากที่ปรึกษาโครงการได้รับการสนับสนุนจากห้างฯ จึงทำให้การดำเนินกิจกรรมดังกล่าวเป็นไปด้วยดี

รูปที่ 5.2-3 กิจกรรมการจัดทำป้ายและบอร์ดประชาสัมพันธ์ของคำท้อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต

5.2.4 กิจกรรมการซื้อสินค้าไม่ใช้ถุงพลาสติก

1) ผลการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมการซื้อสินค้าไม่ใช้ถุงพลาสติกเป็นกิจกรรมหลักที่ทำให้สามารถลดการใช้ถุงพลาสติกได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการดำเนินกิจกรรมในระยะแรกจะต้องมีสิ่งจูงใจให้กับลูกค้าผู้ใช้บริการภายในท้อปส์ เพื่อให้ลูกค้าปฏิเสธการใช้ถุงพลาสติกเมื่อซื้อสินค้า ดังนั้น สำนักงานบริการฯ จึงได้จัดหาสิ่งจูงใจเป็นของรางวัลสำหรับลูกค้าที่ปฏิเสธถุงพลาสติกเพื่อใส่สินค้า ได้แก่ ถุงผ้าและปากกาของโครงการ โดยถุงผ้าที่จัดทำขึ้นเป็นภาชนะอย่างหนึ่งที่ใช้ทดแทนถุงพลาสติกได้ รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนร่วมมือกันใช้ภาชนะทดแทนถุงพลาสติก รวมทั้ง ได้ตระหนักถึงปัญหาของขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม แนวทางการลดการใช้ถุงพลาสติก เป็นต้น เช่นเดียวกันปากกาที่โครงการจัดทำก็เป็นสื่อรณรงค์และกระตุ้นให้ลดการใช้ถุงพลาสติกอีกรูปแบบหนึ่งที่สามารถมองเห็นได้ตลอดเวลาหากมีการนำมาใช้ เนื่องจากถุงผ้าและปากกามีการพิมพ์ข้อความในเชิงเชิญชวนให้ลดการใช้พลาสติกและโฟม และให้ข้อมูลที่เป็นแนวทางสำหรับการลดใช้ถุงพลาสติกและโฟม ดังตัวอย่างในรูปที่ 5.2-4

รูปที่ 5.2-4 ปากกาและกระเป๋าผ้าที่ใช้ในการดำเนินโครงการ

ลักษณะของการดำเนินกิจกรรมซื้อสินค้าไม่ใช่ถุงพลาสติก ผู้ใช้บริการสามารถนำถุงผ้าหรือภาชนะอื่นๆ เช่น กระเป๋ เป้ ตะกร้า เข้ามาในท็อปส์ เพื่อเลือกซื้อสินค้าภายในท็อปส์ หลังจากนั้นนำไปคิดเงินในช่องจ่ายเงินและใส่ในภาชนะเดิมนำสินค้าออกไป โดยใบเสร็จรับเงินจะประทับตราคำว่า “ลดการใช้พลาสติกและโฟม” สามารถนำไปจับสลากแลกของรางวัล เช่น ถุงผ้า และปากกาของโครงการ และของอื่นๆ ที่ทางท็อปส์ จะจัดหามาในแต่ละโอกาส ดังรูปที่ 5.2-5

2) การติดตามและประเมินผล

การติดตามประเมินผลในการดำเนินกิจกรรมการซื้อสินค้าโดยไม่ใช้ถุงพลาสติกสามารถติดตามและประเมินผลในเชิงปริมาณได้ เนื่องจากสามารถลดการใช้ถุงพลาสติกได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเปรียบเทียบกับปริมาณการใช้ที่ผ่านมา แต่ทั้งนี้การดำเนินงานจะต้องมีระยะเวลาที่นานพอสมควรและมีความต่อเนื่อง เพราะมีปัจจัยอื่นๆ ที่อาจจะมีผลต่อปริมาณการใช้ถุงพลาสติกของท็อปส์ ด้วย เช่น ฤดูกาล เทศกาล และภาวะเศรษฐกิจของประเทศ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่ผ่านมา ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขา รังสิต ได้เคยดำเนินกิจกรรมในลักษณะนี้มาแล้ว และมีการบันทึกสถิติการใช้ถุงพลาสติกก่อนมีกิจกรรมและช่วงการดำเนินกิจกรรม พบว่า กิจกรรมต่างๆ สามารถลดการใช้ถุงพลาสติกลงได้ประมาณเดือนละ 60 กิโลกรัม เฉลี่ยวันละ 2 กิโลกรัม หรือลดลงร้อยละ 3-4 (ก่อนมีกิจกรรมใช้ถุงเดือนละ 1,700 กิโลกรัม ลดลงเหลือเดือนละ 1,640 กิโลกรัม)

สำหรับการติดตามและประเมินผลในเชิงคุณภาพสามารถดำเนินการได้โดยการสำรวจทัศนคติของผู้ใช้บริการในภาพรวมของศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต เช่นเดียวกับการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ของโครงการ ซึ่งจะได้นำเสนอต่อไป

3) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมการปฏิเสธการใช้ถุงพลาสติกของผู้ใช้บริการ เป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยการดำเนินงานที่ต่อเนื่องและยาวนาน รวมทั้ง จะต้องประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ความรู้ควบคู่กันไป ถึงจะได้ผล เนื่องจากเป็นกิจกรรมต้องอาศัยความสมัครใจและตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ไม่ใช่เป็นเพียงเพื่อเห็นแก่ของรางวัลที่นำมาแจก ทั้งนี้ หากโครงการหรือท็อปส์ ไม่มีของรางวัลแจกแล้วจะทำให้กิจกรรมไม่สามารถดำเนินได้ ปัญหาของโครงการก็คือ การศึกษาในครั้งนี้มีระยะเวลาดำเนินการสั้น รวมถึงงบประมาณในการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ค่อนข้างจำกัด ประกอบกับการอบรมและให้ความรู้กับพนักงานแคชเชียร์ในการเชิญชวนหรือสอบถามลูกค้าว่าต้องการใส่ถุงพลาสติกหรือไม่ และการบอกกล่าวกับลูกค้าถึงเหตุผลความจำเป็นของการลดการใช้พลาสติกและโฟม เป็นสิ่งที่จะต้องดำเนินการด้วย ซึ่งการดำเนินโครงการจะต้องใช้เวลาพอสมควร

รูปที่ 5.2-5 กิจกรรมการซื้อสินค้าไม่ใส่ถุงพลาสติกในท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต

5.3 ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต ได้ร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟมกับสำนักงานบริการฯ ซึ่งมีกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ได้แก่ กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย กิจกรรมเคาะประตูร้านค้า และกิจกรรมการจัดนิทรรศการ ซึ่งผลการดำเนินกิจกรรมมีดังนี้

5.3.1 กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย

1) ผลการดำเนินกิจกรรม

การดำเนินกิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสายภายในศูนย์การค้า ฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต ได้ดำเนินการเป็นประจำทุกวันๆ ละประมาณ 5-6 ครั้ง โดยเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของศูนย์การค้าฯ โดยเนื้อหาการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายเป็นการบอกกล่าวรายละเอียดความเป็นมาของโครงการ การเชิญชวนและรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ใช้บริการภายในศูนย์การค้าฯ ผู้ประกอบการร้านค้าที่เช่าพื้นที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ ด้วยการลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟมในกิจกรรมการซื้อขายสินค้า โดยได้ประชาสัมพันธ์เสนอแนะแนวทางที่จะสามารถลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟมได้ เช่น การใช้ภาชนะทดแทน การปฏิเสธการใส่ถุงพลาสติกจากผู้จำหน่ายสินค้า การใช้ถุงใหญ่ใบเดียวแทนการใช้ถุงเล็กถุงน้อย เป็นต้น ทั้งนี้ การดำเนินการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายของกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมจะทำความเข้าใจกับกิจกรรมของโครงการคัดแยกขยะมูลฝอยและวัสดุรีไซเคิลเพื่อนำไปจำหน่ายในตลาดนัดรีไซเคิลและธนาคารวัสดุรีไซเคิล ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ศูนย์การค้าฯ ได้ดำเนินการมาก่อนแล้ว ตลอดจนเพื่อให้กิจกรรมเดิมมีความต่อเนื่องและเพิ่มการนำวัสดุกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากขึ้นกว่าเดิม ขณะเดียวกันขยะมูลฝอยที่มีมูลค่าน้อยและไม่คุ้มทุนต่อการเก็บรวบรวมไปจำหน่าย ได้แก่ ถุงพลาสติกและกล่องโฟม จะต้องลดปริมาณลงด้วยการลดการใช้และการผลิต

2) การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต สำนักงานบริการฯ ได้ประสานงานติดต่อสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและออกแบบสำรวจทัศนคติกับผู้ใช้บริการของศูนย์การค้าฯ โดยเป็นการติดตามตรวจสอบและประเมินผลเชิงคุณภาพในภาพรวมของพื้นที่ศูนย์การค้า ซึ่งผลการสำรวจจะได้นำเสนอต่อไป

3) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม

เนื่องจากศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต เป็นศูนย์การค้าขนาดใหญ่ มีพื้นที่กว้างขวาง มีผู้ประกอบการร้านค้าที่เช่าพื้นที่ค้าขายเป็นจำนวนมาก ทั้งขนาดใหญ่และเล็ก ซึ่งร้านค้าที่เช่าพื้นที่ก็มีการประชาสัมพันธ์สินค้าของตนเองโดยการเปิดเครื่องขยายเสียงภายในร้านค้าแต่ละ

ร้าน นอกจากนี้ ยังมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ในลานจัดกิจกรรมของศูนย์การค้าฯ มากมาย ซึ่งค่อนข้างมีเสียงดังอีกทีก็ตลอดเวลา ดังนั้น การประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของโครงการในบางครั้ง จึงไม่ค่อยได้ยิน ยกเว้นบริเวณที่ไม่มีกิจกรรมการใช้เครื่องขยายเสียง

5.3.2 กิจกรรมเคาะประตูร้านค้า

1) ผลการดำเนินกิจกรรม

การดำเนินกิจกรรมการเคาะประตูร้านค้าในศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต นั้น สำนักงานบริการฯ ได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของศูนย์การค้าฯ เข้าพบผู้ประกอบการร้านค้าทุกร้านที่อยู่ภายในศูนย์การค้าฯ เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการและขอเชิญผู้ประกอบการร้านค้าเข้าร่วมโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม รวมทั้งเข้าร่วมโครงการคัดแยกวัสดุรีไซเคิลเพื่อขายในตลาดนัดรีไซเคิลและธนาคารรีไซเคิลที่ทางศูนย์การค้าฯ ได้ดำเนินการมาก่อนแล้ว ทั้งนี้ทางศูนย์การค้าฯ ต้องการประชาสัมพันธ์โครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งการพบผู้ประกอบการร้านค้านั้น จะทำควบคู่กับกิจกรรมการณรงค์ประชาสัมพันธ์ของโครงการ (รูปที่ 5.3-1 แสดงกิจกรรมเคาะประตูร้านค้าเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการ)

รูปที่ 5.3-1 กิจกรรมเคาะประตูร้านค้าในศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

2) การติดตามและประเมินผล

การติดตามประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมการเคาะประตูร้านค้า ในศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต สำนักงานบริการฯ ได้จัดทำแบบสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินโครงการกับผู้ประกอบการร้านค้าพร้อมกับการประชาสัมพันธ์ ซึ่งจากการสำรวจร้านค้าจำนวน 169 ร้าน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 91.50 ทราบว่าพลาสติกสามารถนำกลับไปใช้ใหม่ได้ แต่ร้อยละ 48.52 ไม่ทราบว่าพลาสติกใช้เวลาในการย่อยสลาย 450 ปี ในส่วนของโฟมผู้ประกอบการร้านค้าร้อยละ 37.28 ไม่ทราบว่าโฟมสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ ซึ่งร้อยละ 60.35 ของผู้ประกอบการร้านค้าที่ทำการสำรวจได้ให้ความสำคัญของปัญหาเรื่องพลาสติกและโฟมอยู่ในระดับมาก

ในส่วนของพฤติกรรมการใช้ถุงพลาสติกของร้านค้า ร้อยละ 36.09 มีปริมาณการใช้ถุงพลาสติกใน 1 สัปดาห์อยู่ในช่วง 1-50 ถุง ซึ่งร้อยละ 28.99 ของร้านค้าจะทิ้งถุงพลาสติกและโฟมให้เป็นขยะมูลฝอยทันทีเมื่อมีการใช้เสร็จ และกิจกรรมที่ร้านค้ามีความยินดีที่จะร่วมลดการใช้พลาสติกและโฟมคือ การใช้ถุงให้น้อยขึ้น (ถุงใหญ่ใบเดียว) คิดเป็นร้อยละ 55.03

ด้านทัศนคติของร้านค้าที่มีต่อการจัดทำโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม ส่วนใหญ่ยินดีให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการ คิดเป็นร้อยละ 68.64 และร้อยละ 98.22 เห็นด้วยกับการดำเนินกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ซึ่งร้อยละ 97.04 มีความคิดเห็นว่าการดำเนินโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟมเป็นโครงการที่ดี

3) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม

ในการดำเนินกิจกรรมการเคาะประตูร้านค้าในศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิตนั้น ระหว่างการดำเนินกิจกรรมไม่ค่อยจะประสบกับปัญหา เนื่องจากผู้ประกอบการร้านค้าให้ความร่วมมือในการเข้าไปประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดี

5.3.3 กิจกรรมเดินรณรงค์ประชาสัมพันธ์

1) ผลการดำเนินกิจกรรม

การเดินรณรงค์ประชาสัมพันธ์เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการแทนกิจกรรมการจัดนิทรรศการ เนื่องจากเห็นว่าการจัดนิทรรศการเป็นการประชาสัมพันธ์อยู่กับที่จะไม่เป็นที่สนใจเท่าที่ควร สำนักงานบริการฯ และศูนย์การค้าฯ จึงปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติการมาเป็นการเดินรณรงค์และประชาสัมพันธ์ผ่านเครื่องขยายเสียง (โทรโข่ง) แทน โดยได้ดำเนินการในคราวเดียวกับกิจกรรมการเคาะประตูร้านค้า ซึ่งทำให้โครงการเป็นที่สนใจแก่ผู้ใช้บริการภายในศูนย์การค้า ผู้ประกอบการร้านค้าและผู้เกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก

การเดินรณรงค์ประชาสัมพันธ์จะใช้คณะทำงานของสำนักงานบริการฯ ประชาสัมพันธ์ผ่านเครื่องขยายเสียง (โทรโข่ง) มีการแจกแผ่นพับ และแสดงป้ายโปสเตอร์รณรงค์ โครงการ รวมทั้ง จัดกิจกรรมการเล่นเกมส์แจกของรางวัลต่างๆ เช่น ถุงผ้า ปากกา ฯลฯ ทั่วทั้ง บริเวณของศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต ซึ่งการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง และได้ดำเนินการครั้งใหญ่ดำเนินการในระหว่างวันที่ 25 – 26 สิงหาคม 2548 และวันที่ 1 กันยายน 2548 ดังแสดงในรูปที่ 5.3-2

รูปที่ 5.3-2 การรณรงค์ประชาสัมพันธ์กิจกรรมในศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

2) การติดตามและประเมินผล

กิจกรรมการเดินรณรงค์ประชาสัมพันธ์โครงการเป็นที่สนใจของผู้ใช้บริการและผู้ประกอบการร้านค้าที่เช่าพื้นที่ศูนย์การค้าค่อนข้างมาก และส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ซึ่งการติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมสามารถประเมินผลในเชิงคุณภาพได้ โดยสำนักงานบริการฯ ได้จัดทำแบบสำรวจผู้ใช้บริการภายในศูนย์การค้าฯ ทั้งหมด จำนวน 200 คน ซึ่งผลการสำรวจจะได้นำเสนอในภาพรวมของศูนย์การค้าฯ ต่อไป

3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม

เนื่องจากกิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เป็นกิจกรรมที่ต้องเคลื่อนที่อยู่ตลอดเวลา ดังนั้น อุปกรณ์ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์จะต้องคล่องตัว ซึ่งบางครั้งในระหว่างการประชาสัมพันธ์จะมีเสียงเพลง/เสียงการประชาสัมพันธ์สินค้าจากร้านค้าที่อยู่ในศูนย์การค้าฯ เข้ามาแทรก จึงทำให้การประชาสัมพันธ์โครงการไม่ทั่วถึง

5.3.4 กิจกรรมตลาดนัดรีไซเคิล

1) ความเป็นมาโครงการ

ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต ได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยที่กำลังเป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน ประกอบกับเป็นศูนย์การค้าที่มีขนาดใหญ่ และมีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นต่อวันเป็นจำนวนมาก (ประมาณ 10 ตัน/วัน) ซึ่งจากปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นดังกล่าวนั้นมีขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้คิดเป็นร้อยละ 35.59 หรือประมาณ 2.36 ตัน/วัน ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมด ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2545 ศูนย์การค้าฯ จึงร่วมมือกับสมาคมสร้างสรรค์ไทยหรือ “ตาวิเศษ” จัดทำโครงการ ฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต รวมใจแยกขยะมูลฝอยซึ่งภายใต้โครงการดังกล่าวมีกิจกรรมต่างๆ อาทิ กิจกรรมการสำรวจการจัดการขยะมูลฝอยของศูนย์การค้าฯ กิจกรรมการรณรงค์ให้ข้อมูลความรู้เพื่อให้เกิดความตระหนัก และสร้างความร่วมมือในการสร้างระบบให้เข้มแข็งและยั่งยืน กิจกรรมตลาดนัดรีไซเคิล เป็นต้น โดยวัตถุประสงค์ของการดำเนินโครงการนี้ คือ เพื่อให้ศูนย์การค้าฯ เป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร โดยเสริมสร้างระบบและกระบวนการลดปริมาณขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมพนักงานของศูนย์การค้าฯ ให้เกิดการมีส่วนร่วมโดยสร้างความตระหนัก ให้ความรู้ มีความเข้าใจช่วยกันแยกขยะมูลฝอยภายในสำนักงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ร้านค้าภายในศูนย์การค้าฯ ตระหนัก เข้าใจ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในรูปแบบที่เหมาะสมกับธุรกิจและสินค้าที่จำหน่าย

สำหรับกิจกรรมตลาดนัดรีไซเคิลเป็นโครงการที่ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต ได้ริเริ่มจัดทำขึ้น เพื่อเป็นสื่อกลางในการส่งเสริมกลไกการจัดการขยะมูลฝอยภายในศูนย์การค้าให้ครบวงจร โดยมีจุดรับซื้ออยู่บริเวณลานจอดรถชั้นใต้ดินของศูนย์การค้าฯ

ในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว ทางศูนย์การค้าฯ ได้เชิญชวนผู้ประกอบการรับซื้อของเก่าเข้ามารับซื้อด้วย โดยปัจจุบันมีผู้รับซื้อของเก่าเข้ามาร่วมกิจกรรมจำนวน 3-4 ราย เดิมกำหนดวันและเวลาการจัดทำกิจกรรมตลาดนัดรีไซเคิลจะดำเนินกิจกรรมทุกวันจันทร์ ตั้งแต่เวลา 08.00 – 11.00 น. แต่ในปัจจุบันได้ดำเนินกิจกรรมทุกวันจันทร์ พุธ และศุกร์ ตั้งแต่เวลา 11.00 – 14.00 น. โดยร้านค้าใดที่ต้องการขายวัสดุรีไซเคิลก็นำมาขายได้ และส่วนร้านค้าใดที่มีปริมาณขยะมูลฝอยที่ขายได้ไม่มากนัก ทางศูนย์การค้าฯ ได้จัดให้มีธนาคารรีไซเคิล กล่าวคือ ผู้ประกอบการร้านค้านำขยะมูลฝอยมาชั่งและจดปริมาณน้ำหนักและคิดออกมาเป็นราคาและนำฝากไว้ก่อนได้

2) ผลการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมา

ศูนย์การค้าฯ ได้ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จากสถิติที่มีการสำรวจการดำเนินกิจกรรมในเดือนมกราคม - มิถุนายน 2548 พบว่า มีจำนวนร้านค้าที่นำขยะมูลฝอยมาขายให้กับกิจกรรมตลาดนัดรีไซเคิลเฉลี่ย 49 ร้านค้า มีผู้รับซื้อจำนวน 3-4 ราย (ดังแสดงในรูปที่ 5.3-3)

3) การติดตามและประเมินผล

ผลการสำรวจในเชิงปริมาณ พบว่า ในช่วงเดือน มกราคม-มิถุนายน 2548 สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยลงได้อยู่ในช่วง 71,802.00 - 98,696.00 กิโลกรัมต่อเดือน หรือเฉลี่ย 87,825.50 กิโลกรัมต่อเดือน จากปริมาณขยะมูลฝอยรวมที่อยู่ในช่วง 366,662.00 - 475,187.00 กิโลกรัมต่อเดือน หรือเฉลี่ย 423,120.50 กิโลกรัมต่อเดือน และคิดเป็นปริมาณขยะมูลฝอยที่ลดลงร้อยละ 22.00 กิโลกรัมต่อเดือน (รายละเอียดข้อมูลผลการดำเนินงานที่ผ่านมาแสดงในภาคผนวก จ)

สำหรับปริมาณการซื้อขายวัสดุรีไซเคิลประเภทพลาสติกจากร้านค้าที่เข้าพื้นที่ศูนย์การค้าฯ (ไม่รวมวัสดุจากพื้นที่ส่วนกลาง สำนักงาน และธนาคารรีไซเคิล พบว่า ในช่วงเดือน มกราคม-มิถุนายน 2548 (6 เดือน) มีค่าอยู่ในช่วง 2,953.40 – 4,283.00 กิโลกรัมต่อเดือน เฉลี่ยเท่ากับ 3,738.57 กิโลกรัมต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 12.77 โดยน้ำหนัก ของปริมาณวัสดุรีไซเคิลทั้งหมดที่มีการซื้อขายจากร้านค้า (เฉลี่ย 29,282.62 กิโลกรัม) และคิดเป็นร้อยละ 0.88 ของขยะมูลฝอยรวม (เฉลี่ย 423,120.50 กิโลกรัมต่อเดือน)

4) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการในระยะแรกของการดำเนินกิจกรรมไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการร้านค้ามากนัก ทั้งนี้เนื่องจากผู้ประกอบการร้านค้ายังไม่เห็นถึงผลการดำเนินงานที่จะเกิดขึ้นกับผู้ประกอบการเองอย่างเป็นรูปธรรมจึงไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร หลังจากที่ร้านค้าที่เข้าร่วมโครงการตั้งแต่เริ่มแรกประสบความสำเร็จและนำผลจากการปฏิบัติของร้านค้าไปบอกกล่าวยังร้านค้าใกล้เคียงถึงผลการเข้าร่วมโครงการ ผู้ประกอบการร้านค้าเริ่มให้ความสนใจและเข้าร่วมโครงการมากขึ้น ประกอบกับในระยะแรกการประชาสัมพันธ์กิจกรรมไม่ต่อเนื่องจึงทำให้การดำเนินงานในระยะแรกไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการร้านค้าเท่าที่ควร

รูปที่ 5.3-3 การดำเนินกิจกรรมตลาดนัดรีไซเคิลของศูนย์การค้า ฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

5.4 บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขารังสิต

บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขารังสิต มีกิจกรรมการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟมจำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการผลิตสื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์ลดการใช้พลาสติกและโฟม กิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย และกิจกรรมเปิดช่องทางพิเศษสำหรับผู้ไม่ใช้ถุงพลาสติก มีรายละเอียดผลการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

5.4.1 กิจกรรมการผลิตสื่อและรณรงค์ประชาสัมพันธ์

1) ผลการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมการผลิตสื่อและรณรงค์ประชาสัมพันธ์ลดการใช้พลาสติกและโฟมของบิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขารังสิต ในเบื้องต้นสำนักงานบริการฯ ได้จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ (X-Stand) และแผ่นพับเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม รวมถึงเพื่อใช้ในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์โครงการ ซึ่งได้ดำเนินการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ครั้งใหญ่ไปเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2548 โดยให้คณะทำงานของสำนักงานบริการฯ เข้าประชาสัมพันธ์โครงการให้ความรู้และการเชิญชวนให้ลดการใช้ถุงพลาสติกและกล่องโฟมผ่านเครื่องขยายเสียง (โทรโข่ง) การแจกแผ่นพับ การสอบถามทัศนคติ และการจัดให้มีการสาธิตกิจกรรมแจกถุงผ้าสำหรับผู้ใช้บริการที่ไม่ใส่ถุงพลาสติก เป็นต้น (ดังรูปที่ 5.4-1)

รูปที่ 5.4-1 การดำเนินกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขารังสิต

2) การติดตามและตรวจสอบ

ในส่วนของการติดตามประเมินผลด้านการผลิตสื่อและการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ สำนักงานบริการฯ ได้ติดตามการดำเนินงานโดยการประสานงานไปยังเจ้าหน้าที่ของบีคีสี่ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขารังสิต สอบถามถึงการดำเนินงานของกิจกรรมเป็นระยะๆ รวมทั้ง การสำรวจทัศนคติของผู้ใช้บริการของห้างฯ ในคราวเดียวกับการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ โดยจะนำเสนอผลการสำรวจในภาพรวมของผู้ใช้บริการภายในศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิตต่อไป

3) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม

การติดตั้งสื่อและการแจกสื่อประเภทแผ่นพับจะต้องทำควบคู่ไปกับกิจกรรมการรณรงค์อื่นๆ ด้วยถึงจะได้ผล ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย การเดินรณรงค์และประชาสัมพันธ์ผ่านเครื่องขยายเสียง และมีความจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากโครงการมีเวลาค่อนข้างจำกัด จึงทำให้กิจกรรมอื่นๆ ทำได้ไม่มากและต่อเนื่องเท่าที่ควร

5.4.2 กิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย

1) ผลการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมเสียงตามสายของบีคีสี่ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ ได้ปรับเปลี่ยนจากที่มีแผนจะดำเนินการเฉพาะสาขารังสิต เพียงสาขาเดียว มาเป็นการดำเนินการทุกสาขาทั่วประเทศ ซึ่งปัจจุบันได้ดำเนินการแล้ว โดยเริ่มมาตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน 2548 และจะไปสิ้นสุดประมาณวันที่ 12 ตุลาคม 2548 เนื้อหาการประชาสัมพันธ์ กล่าวถึงความเป็นมาโครงการ การให้ความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอย พลาสติกและโฟม รวมทั้งเชิญชวนให้ผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมลดการใช้ถุงพลาสติกและบรรจุภัณฑ์ประเภทโฟม พร้อมแนะนำแนวทางลดการใช้พลาสติกและโฟม นอกจากนั้นยังเป็นการชี้แจงให้ประชาชน หรือลูกค้ามีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินกิจกรรมของโครงการ สำหรับความถี่ในการประชาสัมพันธ์นั้นทางบีคีสี่ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จะทำการประชาสัมพันธ์ทุกชั่วโมง ชั่วโมงละ 3 ครั้ง ในช่วงเวลาเปิดทำการของแต่ละห้างฯ

2) การติดตามและตรวจสอบ

ไม่มีติดตามตรวจสอบผลดำเนินงาน เนื่องจากบีคีสี่ฯ เพิ่งเริ่มกิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ซึ่งใกล้หมดระยะเวลาดำเนินกิจกรรมของโครงการ (15 กันยายน 2548)

3) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม

เนื่องจากบิกซี มีความประสงค์จะให้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ในทุกสาขา ซึ่งต้องใช้เวลาในการพิจารณา การจัดเตรียมแผนงานและรายละเอียดการดำเนินงาน ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมล่าช้าออกไป เนื่องจากโครงการมีระยะเวลาจำกัด ดังนั้น จึงไม่ได้มีการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงาน

5.4.3 กิจกรรมเปิดช่องทางพิเศษสำหรับผู้ไม่ใช้ถุงพลาสติก

1) ผลการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมเปิดช่องทางพิเศษสำหรับผู้ไม่ใช้ถุงพลาสติกของ บิกซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขารังสิต ปัจจุบันยังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาจากผู้บริหารเนื่องจากการดำเนินกิจกรรมอาจส่งผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ จึงยังไม่สามารถดำเนินการได้ในขณะนี้ จะต้องวางแผนการดำเนินงานและพิจารณาให้รอบคอบ ในเบื้องต้นยังเป็นการสนใจของผู้ใช้บริการเองในการที่จะไม่รับถุงและนำไปเสร็จไปแลกปากกาหรือถุงผ้าของโครงการ โดยจะเข้าช่องทางบริการใดก็ได้ ซึ่งการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวจะทำร่วมกับกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ในบิกซี เพื่อให้ประชาชนและผู้ใช้บริการได้รับทราบถึงการดำเนินโครงการฯ

2) การติดตามและตรวจสอบ

ไม่มีการติดตามตรวจสอบ เนื่องจากยังไม่ได้ดำเนินการ

3) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม

เนื่องจากกิจกรรมการเปิดช่องทางพิเศษสำหรับผู้ไม่ใช้ถุงพลาสติกนั้น เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการหรือการพิจารณาจากทางบริษัท จึงทำให้กิจกรรมดังกล่าวดำเนินการได้ไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการฯ

5.5 ศูนย์การค้าซีคอน สแควร์

ศูนย์การค้าซีคอน สแควร์ มีกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟม จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการจัดนิทรรศการลดการใช้พลาสติกและโฟม และกิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย โดยมีรายละเอียดผลการดำเนินงาน ดังนี้

5.5.1 กิจกรรมการจัดนิทรรศการลดการใช้พลาสติกและโฟม

1) ผลการดำเนินกิจกรรม

หลังจาก ที่ปรึกษาได้ร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการฯ กับศูนย์การค้าซีคอน สแควร์ และได้ประสานงานเพื่อกำหนดวัน เวลาดำเนินการจัดนิทรรศการลดการใช้พลาสติกและโฟมแล้วนั้น ปรากฏว่า กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ก็จะจัดกิจกรรมในระหว่างวันที่ 12-17 กันยายน 2548 ภายใต้โครงการ “ลดทิ้ง ลดใช้ ถูกลงใหญ่ใบเดียว” ซึ่งเป็นการรณรงค์และส่งเสริมเรื่องการใช้ถุงพลาสติกเช่นเดียวกัน และได้จัดงานเปิดโครงการในวันที่ 17 กันยายน 2548 สำนักงานบริการฯ จึงได้ประชุมหารือกับคณะกรรมการกำกับกรกว่าจ้างที่ปรึกษา ของกรมควบคุมมลพิษถึงแนวทางการดำเนินงานใหม่เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเพื่อป้องกันการสับสนของผู้ประกอบการและประชาชนผู้ใช้บริการในศูนย์การค้าฯ ผลการหารือสรุปว่าควรจะดำเนินการร่วมกันกับกิจกรรมของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีบริษัท รักลูก เอ็ดดูเทคซ์จำกัด เป็นที่ปรึกษา และดำเนินโครงการ ในลักษณะของการเข้าสังเกตการณ์ (รายละเอียดกำหนดการและภาพเหตุการณ์ วันจัดงาน แสดงในภาคผนวก ฉ)

2) การติดตามและประเมินผล

ไม่มีการติดตามประเมินผลในส่วนของกิจกรรมโครงการ เนื่องจากทางศูนย์การค้าซีคอน สแควร์ ไม่สะดวกให้เข้าไปดำเนินการในพื้นที่

3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม

การดำเนินกิจกรรมของโครงการมีความสอดคล้องและมีแนวทางเดียวกันกับกิจกรรมของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในโครงการ “ลดทิ้ง ลดใช้ ถูกลงใหญ่ใบเดียว” ซึ่งมีพื้นที่และช่วงเวลาการจัดกิจกรรมเดียวกัน ดังนั้น จึงอาจสร้างความสับสนแก่ศูนย์การค้าฯ และไม่สะดวกที่จะให้ใช้พื้นที่ในการจัดทำกิจกรรมที่ซ้ำซ้อนกัน เนื่องจากเกรงว่าอาจจะสร้างความสับสนต่อผู้ใช้บริการของศูนย์การค้าซีคอน สแควร์ ได้

5.5.2 กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย

1) ผลการดำเนินกิจกรรม

การประชาสัมพันธ์เสียงตามสายเพื่อรณรงค์และประชาสัมพันธ์ลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟมของศูนย์การค้าซีคอน สแควร์ เริ่มดำเนินการในวันที่ 29 เดือนสิงหาคม 2548 และสิ้นสุดในวันที่ 29 กันยายน 2548 โดยในแต่ละวันจะมีการประชาสัมพันธ์แบบพูดคุยสนทนากัน (Variety) 1 ครั้ง ดำเนินการในช่วงเวลา 17.00 น. และการประชาสัมพันธ์ผ่านทางผู้ประชาสัมพันธ์ของห้างฯ อีก 4 ครั้ง คือ ช่วงเวลา 11.00 น. 12.30 น. 15.00 น. และ 17.00 น. โดยช่วงเวลา

17.00 น. จะเป็นการประชาสัมพันธ์หลังจากการดำเนินแบบพุดคุยสนทนาเสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งเนื้อหาเป็นการกล่าวถึงความเป็นมาและเหตุผลความจำเป็นของการดำเนินโครงการฯ การให้ข้อมูลความรู้และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม แนวทางการจัดการ รวมถึงการขอความร่วมมือผู้ใช้บริการ ร้านค้า และพนักงานร้านค้า ร้านอาหารต่างๆ ที่อยู่ภายในศูนย์การค้าฯ ช่วยกันรณรงค์และลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม

2) การติดตามและประเมินผล

การติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมเสี่ยงตามสาย ไม่ได้ดำเนินการเนื่องจากทางศูนย์การค้าไม่สะดวกให้ใช้พื้นที่ดำเนินการ

3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม

ไม่มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานที่สำคัญแต่อย่างใด

5.6 ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน

ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน มีกิจกรรมภายใต้แผนการปฏิบัติการด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟมจำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการปรับเปลี่ยนลักษณะถุงพลาสติก และกิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ซึ่งมีรายละเอียดของกิจกรรมดังต่อไปนี้

5.6.1 กิจกรรมการปรับเปลี่ยนถุงพลาสติก

1) ผลการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมการปรับเปลี่ยนถุงพลาสติกของห้างสรรพสินค้าโรบินสัน ซึ่งแต่เดิมนั้นทางห้างฯ ได้มีการใช้ถุงพลาสติกที่มีขนาดใหญ่ในการบรรจุสินค้าเพียงอย่างเดียว ซึ่งบางครั้งขนาดของถุงพลาสติกมีขนาดใหญ่กว่าสินค้ามาก ดังนั้นทางห้างฯ จึงมีความคิดที่จะปรับเปลี่ยนถุงพลาสติกให้เป็นถุงพลาสติกที่มีขนาดที่เหมาะสมต่อการบรรจุสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของห้างฯ ซึ่งได้เริ่มใช้ถุงพลาสติกดังกล่าวในเขตกรุงเทพฯ ในวันที่ 29 กันยายน 2548 และใช้ทั่วประเทศภายในวันที่ 15 ตุลาคม 2548 โดยขนาดถุงที่ปรับเปลี่ยนใหม่มี 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 ได้แก่ ถุงหิ้ว มีขนาด 4 ขนาด แต่ละขนาดมีความกว้าง x ความยาว ขยายข้าง (หน่วยเป็นนิ้ว) ดังนี้ ขนาดเบอร์ 3 มีขนาดเท่ากับ 16 x 17 ขยายข้าง 4 นิ้ว ขนาดเบอร์ 4 มีขนาดเท่ากับ 12 x 15 ขยายข้าง 3 นิ้ว ขนาดเบอร์ 5 มีขนาดเท่ากับ 9 x 15 ขยายข้าง 3 นิ้ว และขนาดเบอร์ 6 มีขนาดเท่ากับ 6.7 x 9.75 นิ้ว ส่วนประเภทที่ 2 ถุงพลาสติกประเภทเสื้อกั๊กมีขนาด 4 ขนาด ได้แก่ ขนาดยักษ์ มีขนาดเท่ากับ 16.5 x 17 ขยายข้าง 4 นิ้ว ขนาดใหญ่ มีขนาดเท่ากับ 12 x 15 ขยายข้าง 3 นิ้ว ขนาดกลาง มีขนาดเท่ากับ 8.5 x 15 ขยายข้าง 3 นิ้ว และขนาดเล็ก มีขนาดเท่ากับ 6.5 x 9.5 นิ้ว

2) การติดตามและประเมินผล

ไม่มีการติดตามและประเมินผล เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมของห้างฯ ดำเนินการหลังระยะเวลาการติดตามตรวจสอบโครงการ

3) ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินกิจกรรม

เนื่องจากต้นทุนการผลิตถุงพลาสติกที่ย่อยสลายได้ด้วยแสงอาทิตย์ ยังมีต้นทุนที่สูงอยู่ ซึ่งในเชิงของผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้า นั้น ยังไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ ทั้งนี้ ต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆ ด้าน เช่น ความคุ้มทุนการดำเนินงาน เป็นต้น

5.6.2 กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย

กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของห้างสรรพสินค้าโรบินสัน สาขารังสิต ได้ดำเนินกิจกรรม ประมาณช่วงเดือนสิงหาคม 2548 ซึ่งเป็นช่วงรณรงค์ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโครงการภายในศูนย์การค้า ฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต โดยการติดตามและประเมินผลจะดำเนินการในภาพรวมของศูนย์การค้าฯ ต่อไป

5.7 เทสโก้ - โลตัส

เทสโก้ - โลตัส ได้เข้าร่วมดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมในช่วงท้ายของการดำเนินโครงการ ประมาณเดือนตุลาคม 2548 โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ซึ่งรายละเอียดผลการดำเนินงานมีดังต่อไปนี้

5.7.1 กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย

1) ผลการดำเนินกิจกรรม

เทสโก้-โลตัส ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม ผ่านเสียงตามสายในสาขานำร่องไปแล้ว จำนวน 3 สาขา ได้แก่ สาขารามอินทรา สาขาสุขุมวิท 50 และสาขาพระราม 4 โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 28 ตุลาคม 2548 ความถี่ในการประชาสัมพันธ์ วันละ 3-5 ครั้ง เนื้อหาในการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ความเป็นมาและเหตุผลความจำเป็นของการดำเนินโครงการฯ การให้ข้อมูลความรู้และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม แนวทางการจัดการ รวมถึงการขอความร่วมมือผู้ใช้บริการ ร้านค้า และพนักงานร้านค้า ร้านอาหารต่างๆ ที่อยู่ภายในห้างสรรพสินค้า ช่วยกันรณรงค์และลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม ซึ่งการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวนี้ทางห้างสรรพสินค้าฯ จะปรับการดำเนินกิจกรรมให้อยู่ในรูปแบบของเทสโก้ เอฟ.เอ็ม และจะขยายการดำเนินกิจกรรมให้ครอบคลุมทุกสาขาของเทสโก้-โลตัส

2) การติดตามประเมินผล

ไม่มีการติดตามและประเมินผล เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมของห้างฯ ดำเนินการหลังระยะเวลาการติดตามตรวจสอบโครงการ

3) ปัญหาอุปสรรค

เนื่องจากการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมของเทสโก้-โลตัส ช้ากว่าการดำเนินกิจกรรมของโครงการ จึงไม่สามารถติดตามตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมได้

5.8 ผลการสำรวจทัศนคติผู้ใช้บริการ

5.8.1 ผู้ใช้บริการศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

การติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกิจกรรมของโครงการฯ สำนักงานบริการฯ ได้จัดทำแบบสำรวจทัศนคติกับผู้ใช้บริการภายในศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจเรื่องพลาสติกและโฟม และส่วนที่ 2 พฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับโครงการฯ จากการสำรวจผู้ใช้บริการ จำนวน 200 คน สามารถสรุปผลได้ดังนี้ (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ข)

1) ข้อมูลทั่วไปและความรู้ความเข้าใจเรื่องพลาสติกและโฟม

ผู้ตอบแบบสำรวจทัศนคติเป็นเพศชาย และเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 40.0 และร้อยละ 60.0 ตามลำดับ โดยร้อยละ 74.5 มีอายุอยู่ในช่วง 16 – 30 ปี เป็นนักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 34.5 ของจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจทัศนคติทั้งหมด ส่วนความรู้ ความเข้าใจในเรื่องพลาสติกและโฟม ของผู้ใช้บริการภายในศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต สามารถสรุปได้ในตารางที่ 5.8-1

2) พฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับโครงการ

จากการสำรวจผู้ใช้บริการเกี่ยวกับพฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับโครงการฯ พบว่า ร้อยละ 31.0 มีการใช้ถุงพลาสติกอยู่ในช่วง 6 – 10 ใบ/สัปดาห์ ร้อยละ 58.0 ให้ความสำคัญต่อการช่วยลดการใช้พลาสติกและโฟมมาก โดยในครัวเรือนได้เก็บถุงพลาสติกไว้เพื่อใช้ซ้ำคิดเป็นร้อยละ 39.5 และกิจกรรมที่ครัวเรือนจะมีส่วนร่วมในการลดการใช้พลาสติกและโฟม ได้แก่ การใช้ถุงให้น้อยขึ้น และครัวเรือนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสำรวจทัศนคติมีความยินดีและเห็นด้วยกับการรณรงค์ลดการใช้พลาสติกโฟม โดยคิดเป็นร้อยละ 98.0 ของผู้ตอบแบบสำรวจทัศนคติทั้งหมด

ตารางที่ 5.8 – 1 ผลการสำรวจความรู้ ความเข้าใจเรื่องพลาสติกและโฟมของผู้ใช้บริการของศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

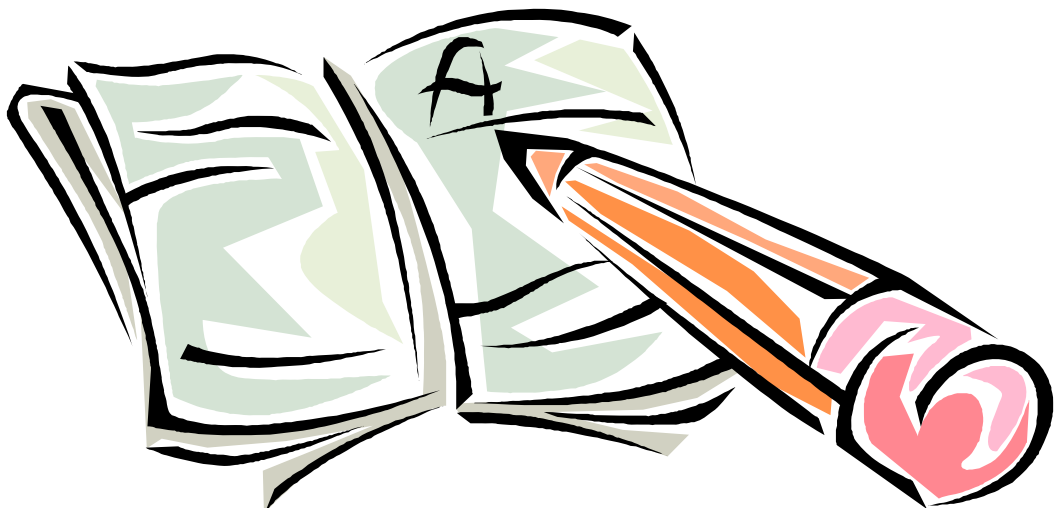
ความรู้ทั่วไป	จำนวน (คน)		ร้อยละ	
	ทราบ	ไม่ทราบ	ทราบ	ไม่ทราบ
1. ถูกลงพลาสติกและโฟมที่ใช้อยู่ปัจจุบันเป็นปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม	195	5	97.5	2.5
2. พลาสติกและโฟมเป็นขยะมูลฝอยที่ย่อยสลายได้ยากในธรรมชาติ	184	16	92.0	8.0
3. พลาสติกใช้เวลาในการย่อยสลาย 450 ปี	108	92	54.0	46.0
4. โฟมไม่สามารถย่อยสลาย	175	25	87.5	12.5
5. การกำจัดพลาสติกและโฟมโดยการฝังกลบทำให้สิ้นเปลืองพื้นที่ในการกำจัด	159	41	79.5	20.5
6. พลาสติก เช่น พิวซี่ ขวดพลาสติก ถูงหิ้ว สามารถนำมารีไซเคิลกลับมาใช้ใหม่ได้	183	17	91.5	8.5
7. โฟมสามารถนำกลับมารีไซเคิลได้	131	69	65.5	34.5
8. การนำพลาสติกและโฟมกลับมาใช้ใหม่และการใช้ซ้ำสามารถลดขยะมูลฝอยพลาสติกและโฟมได้	187	13	93.5	6.5

5.8.2 ผู้ใช้บริการศูนย์การค้าซีคอน สแควร์

เนื่องจากทางศูนย์การค้าฯ ไม่สะดวกที่จะให้เข้าไปติดตามและประเมินผลในพื้นที่ จึงไม่มีผลการสำรวจทัศนคติของผู้ใช้บริการแต่อย่างใด

บทที่ 6

สรุปและวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการ
ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

สรุปและวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปและวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการ

การดำเนินโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อในครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการฯ เข้าร่วมดำเนินกิจกรรมกับโครงการ เป็นจำนวน 6 ราย โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินการหลักๆ ของผู้เข้าร่วมโครงการ ดังนี้

6.1.1 ประเภทศูนย์การค้า

- 1) ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต
  - (1) กิจกรรมประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย
  - (2) กิจกรรมเคาะประตูร้านค้า
  - (3) กิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์

- 2) ศูนย์การค้าซีคอน สแควร์
  - (1) กิจกรรมประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย

6.1.2 ซูเปอร์มาร์เก็ต

- 1) ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต
  - (1) กิจกรรมประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย
  - (2) กิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์
  - (3) กิจกรรมทำป้ายและบอร์ดประชาสัมพันธ์
  - (4) กิจกรรมซื้อสินค้าไม่ใช้ถุงพลาสติก

- 2) บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขารังสิต
  - (1) กิจกรรมการผลิตสื่อและรณรงค์ประชาสัมพันธ์
  - (2) กิจกรรมประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย

3) ห้างสรรพสินค้าเทสโก้-โลตัส

- กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย

6.1.3 ห้างสรรพสินค้า

1) ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน สาขารังสิต

- กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย

การดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ศูนย์การค้าและห้างสรรพสินค้าที่เข้าร่วมดำเนินกิจกรรม ใช้ระยะเวลาประมาณ 45 วัน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2548 และสิ้นสุดประมาณ วันที่ 15 กันยายน 2548 ทั้งนี้ การกำหนดระยะเวลาดังกล่าวก็เพื่อที่จะเป็นกรอบเวลาของการดำเนินงาน หลังจากนั้นจะต้องสรุป และประเมินผลการดำเนินโครงการเสนอต่อกรมควบคุมมลพิษเพื่อพิจารณาต่อไป แต่อย่างไรก็ตาม กิจกรรมบางอย่างยังไม่ได้หยุดตามกรอบเวลานี้ เนื่องจากสามารถนำไปประยุกต์ดำเนินการอย่างต่อเนื่องได้ ซึ่งสำนักงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งแวดล้อม คณะสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จะยังคงสนับสนุนและร่วมดำเนินกิจกรรมอยู่จนกว่าจะจบโครงการ หลังจากนั้น กรมควบคุมมลพิษและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องหาแนวทางในการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ต่อไป

ผลการติดตามและประเมินผลโครงการ พบว่า *ในเชิงคุณภาพ* ผู้ใช้บริการและประชาชนทั่วไปส่วนใหญ่ให้ความสนใจและยินดีเข้าร่วมโครงการลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟมในกิจกรรมต่างๆ ที่สามารถทำได้ เช่น การใช้ภาชนะทดแทนถุงพลาสติก การใช้ถุงใหญ่ใบเดียวเมื่อมีการซื้อสินค้าในห้างสรรพสินค้า การหลีกเลี่ยงการซื้ออาหารบรรจุกล่องโฟม ฯลฯ และส่วนใหญ่มีความเห็นว่า จะสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมได้ *ในเชิงปริมาณ* ค่อนข้างจะติดตาม และประเมินผลได้ยาก เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมของโครงการมีระยะเวลาสั้น และส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมรณรงค์และประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความรู้ความตระหนักถึงปัญหาของขยะมูลฝอยจากบรรจุภัณฑ์ประเภทพลาสติกและโฟม ในส่วนของลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟมอย่างเป็นทางการยังไม่ได้นำกิจกรรมอย่างจริงจัง ได้แก่ การไม่รับถุงพลาสติกเมื่อซื้อสินค้าจากร้านค้าหรือห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ แต่อย่างไรก็ตาม จากการทดลองกิจกรรมของท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต พบว่า สามารถลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติกลงได้ประมาณ ร้อยละ 3-4

สำหรับผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความสนใจที่จะเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมกับโครงการ เนื่องจากเห็นว่าเป็นโครงการที่ดีที่จะเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม และเป็นการสนับสนุนให้ทุกๆ ฝ่ายรับผิดชอบร่วมกัน และยังช่วยลดค่าใช้จ่ายในการซื้อถุงพลาสติกลงได้หากการดำเนินกิจกรรมได้ผล แต่ด้วยเงื่อนไขของระยะเวลาของโครงการมีจำกัด ทำให้ผู้ประกอบการรายอื่นๆ ยังไม่สามารถพิจารณาและตัดสินใจเข้าร่วมโครงการได้ทัน

6.2 ประเด็นผลสำเร็จจากความร่วมมือของบริษัทฯ ที่เป็นเจ้าของห้างสรรพสินค้า

จากการดำเนินกิจกรรมร่วมกับห้างสรรพสินค้า 6 แห่ง ได้แก่ ศูนย์การค้า ฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขารังสิต ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน สาขารังสิต ศูนย์การค้าซีคอนสแควร์ และเทสโก้ โลตัส สามารถสรุปปัจจัยที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมดำเนินกิจกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานโครงการดังต่อไปนี้

6.2.1 องค์กร /ผู้บริหารของห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อมีวิสัยทัศน์ และนโยบายในด้านการจัดการขยะมูลฝอย สิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีความตระหนักสภาพปัญหาที่ทุกภาคส่วนจะต้องร่วมมือกันแก้ไข

6.2.2 การดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมนั้น กิจกรรมที่ใช้ในการดำเนินการดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่สามารถดำเนินการได้เลยโดยผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าไม่ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบหรือสร้างความยุ่งยากให้กับผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ เช่น กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ซึ่งปกติแล้วห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อจะมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ ให้กับประชาชน และผู้มาใช้บริการในห้างฯ ได้รับรู้ตลอดเวลาในช่วงเปิดให้บริการอยู่แล้ว การดำเนินกิจกรรมรณรงค์ผ่านเสียงตามสายจึงเป็นการสอดแทรกช่วงเวลาในการประชาสัมพันธ์ ซึ่งผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่มีการประชาสัมพันธ์สามารถทำได้

6.2.3 รูปแบบของการดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมเป็นรูปแบบที่ไม่ทำให้เกิดภาพลักษณ์ในทางลบแก่ผู้ประกอบการ ที่เข้าร่วมโครงการ และทำให้ภาพลักษณ์ของห้างสรรพสินค้าเท่าเดิม หรือดีขึ้นเมื่อดำเนินกิจกรรมการลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม

6.3 การประเมินผลโครงการ

6.3.1 การประเมินผลเชิงคุณภาพ

การประเมินผลการดำเนินโครงการในเชิงคุณภาพ ผลจากการจัดทำแบบสอบถามการดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมกับผู้ใช้บริการและประชาชนทั่วไปในพื้นที่ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 200 คน ผลการประเมิน คือ ผู้ใช้บริการและประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสนใจและยินดีเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 64.00 และเห็นด้วยกับการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ลดการใช้พลาสติกและโฟม คิดเป็นร้อยละ 98.00 ของผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมด โดยประชาชนส่วนใหญ่สามารถร่วมกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมได้ เช่น การใช้ภาชนะทดแทนถุงพลาสติก การใช้ถุงใหญ่ใบเดียวเมื่อมีการซื้อสินค้าในห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

6.3.1 การประเมินผลเชิงปริมาณ

ในการประเมินผลของโครงการนั้น เนื่องจากระยะเวลาในการดำเนินงานของโครงการค่อนข้างมีจำกัด ดังนั้นการประเมินผลโครงการในรูปแบบของปริมาณการลดใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้า ไม่สามารถประเมินผลได้ว่าการดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมสามารถลดปริมาณการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าเป็นปริมาณเท่าไร ทั้งนี้การประเมินผลดังกล่าวจะต้องอาศัยระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมค่อนข้างนานจึงจะสามารถประเมินผลได้ รวมทั้งจะต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ที่อาจจะมีผลต่อปริมาณการใช้ถุงพลาสติกของห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ เช่น ฤดูกาล เทศกาล และเศรษฐกิจของประเทศ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม สำนักงานฯ ได้ติดตามการดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ ซึ่งห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมดำเนินกิจกรรม ได้มีการขยายผลการดำเนินกิจกรรม สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1) บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ ได้ดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมในบิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขารังสิต ซึ่งปัจจุบันได้ดำเนินการขยายการดำเนินกิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย และการทำป้ายคำขวัญประชาสัมพันธ์ติดไว้ตามที่ต่างๆ ไปทุกสาขาทั่วประเทศ รวมทั้งหมด 43 สาขา

2) เทสโก้ โลตัส ได้เข้าร่วมดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม ได้แก่ กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ซึ่งได้นำร่องการดำเนินกิจกรรม 3 สาขา ได้แก่ สาขา รามอินทรา สาขาสุขุมวิท 40 และสาขาลาดพร้าว และปัจจุบันทางบริษัทฯ ได้ดำเนินกิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสายในรูปแบบของ เทสโก้ เอฟ.เอ็ม และได้ขยายการดำเนินกิจกรรมไปทุกสาขาของเทสโก้-โลตัส ซึ่งมีสาขาทั้งหมด 174 สาขาทั่วประเทศ นอกจากนี้ ยังดำเนินการจำหน่ายถุงพลาสติกขนาดใหญ่ เพื่อการใช้ซ้ำ โดยจำหน่ายใบละ 10 บาท เพื่อลดการใช้ถุงขนาดเล็ก และการทิ้งถุงโดยไม่จำเป็น

3) ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต ผู้จัดการสาขารังสิต ได้นำเรื่องการดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมร่วมกับสำนักงานฯ เข้าหารือต่อที่ประชุมเขต เพื่อขยายผลไปสู่สาขาในเขตประมาณ 10 สาขา ซึ่งปัจจุบันยังอยู่ในระหว่างพิจารณา

นอกจากการขยายผลของผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการแล้ว ได้มีผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าจำนวน 1 แห่ง ได้แก่ บริษัท เซ็นคาร์ จำกัด ผู้ประกอบการคาร์ฟูร์ ได้ติดต่อประสานงานเพื่อขอบทความเสียงตามสายเพื่อจะได้นำไปดำเนินการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายในห้างสรรพสินค้าต่อไป

6.3.2 แนวทางการขยายเครือข่ายในอนาคต

แนวทางในการขยายเครือข่ายในอนาคตนั้น จากข้อเสนอในการประชุมสัมมนา ในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2548 สามารถสรุปแนวทางการขยายเครือข่ายการดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม ได้ดังนี้

1) การให้หน่วยงานภาครัฐ โดยกรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานหลักในการประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการลดการใช้พลาสติกและโฟมร่วมกับห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ เพื่อกำหนดรายละเอียดของแผนงานกิจกรรมในแต่ละประเภทธุรกิจ เพื่อให้ดำเนินกิจกรรมในลักษณะเดียวกันในแต่ละประเภท

2) การใช้กระแสทางสังคม โดยการรณรงค์ปลุกจิตสำนึกต่อผู้บริโภคหรือประชาชนให้เกิดความตระหนักถึงปัญหาขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม รณรงค์ให้มีการลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟมที่ใช้บรรจุสินค้าจากห้างฯ และร้านสะดวกซื้อต่างๆ หรือหากมีความจำเป็นต้องใช้ก็ใช้เท่าที่จำเป็น ไม่ใช้ถุงเล็กถุงน้อย หรือใช้เฉพาะถุงที่ย่อยสลายได้ง่ายตามธรรมชาติ (UV หรือ BIO Degradable) นอกจากนี้ การสร้างกระแสให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อห้างฯ ที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขึ้นมา โดยการเชิญชวนให้ประชาชนเลือกใช้บริการในห้างฯ เหล่านี้ ก็จะทำให้ห้างสรรพสินค้าทั้งหลายหันมาสนใจและให้ความสำคัญต่อกิจกรรมลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟมของตนในที่สุด

6.3.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับหากมีการขยายเครือข่ายการดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ

จากการดำเนินกิจกรรมการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการนั้น ถ้าหากมีการขยายเครือข่ายการดำเนินกิจกรรมให้ครอบคลุมห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศนั้น ทางผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าที่มีสาขาหลายสาขาควรมีนโยบายหลักที่เกี่ยวข้องกับการลดการใช้พลาสติกและโฟม เพื่อให้สาขาย่อยนโยบายไปปฏิบัติตาม รวมทั้งการนำรูปแบบและแนวทางการดำเนินงานในโครงการนี้ไปเป็นต้นแบบประยุกต์ใช้ในภูมิภาคอื่นๆ ต่อไป โดยกิจกรรมการลดการใช้พลาสติกและโฟม ในเบื้องต้นที่เครือข่ายห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อดำเนินการได้ ดังนี้

1) การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ โดยอาศัยสื่อ แผ่นพับ โปสเตอร์ เสียงตามสาย และสื่ออื่นๆ เพื่อให้ผู้ใช้บริการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อลดการใช้พลาสติกและโฟม

- (1) รณรงค์ให้หลีกเลี่ยงถุงพลาสติกหากซื้อสินค้าน้อยชิ้น
- (2) การใช้ซ้ำถุงพลาสติกในรูปแบบต่างๆ
- (3) การหลีกเลี่ยงการใช้ถุงพลาสติกที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้
- (4) อื่นๆ

- 2) การให้ความรู้แก่พนักงานห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อในการสอบถามความต้องการถุงพลาสติกสำหรับลูกค้าที่ซื้อสินค้าจำนวนน้อยขึ้น
  - (1) การหลีกเลี่ยงการใช้ถุงพลาสติกสำหรับสินค้าที่บรรจุในบรรจุภัณฑ์แบบมีหูหิ้ว
  - (2) การหลีกเลี่ยงการใช้ถุงซ้อน 2 ใบ
  - (3) การใช้ถุงบรรจุสินค้าให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
- 3) การส่งเสริมให้ผู้ให้บริการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ นำถุงหรือภาชนะที่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้
  - (1) ถุงพลาสติกประเภท HDPE
  - (2) ถุงกระดาษรีไซเคิล
  - (3) ใช้ตะกร้าหรือถุงผ้าติดตัวไปทุกครั้งที่ซื้อสินค้า โดยใช้มาตรการจูงใจด้านราคา รางวัลตอบแทน และการชิงโชค
- 4) การส่งเสริมให้ห้างสรรพสินค้าใช้ถุงพลาสติกที่มีโลโก้ รูปภาพ หรือข้อความที่เกี่ยวกับการลดใช้ถุงพลาสติก การใช้ซ้ำถุงพลาสติก การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้ผู้ให้บริการตระหนักถึงปัญหาจากการใช้ถุงพลาสติก และเพิ่มอัตราการใช้ซ้ำถุงพลาสติก

6.4 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ

สำนักงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งแวดล้อม คณะสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้รับมอบหมายจากกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ดำเนินโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม โดยมีระยะเวลาในการดำเนินงานทั้งสิ้น 135 วัน ซึ่งการดำเนินโครงการเริ่มตั้งแต่การศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ ที่มีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล การติดต่อประสานงานเพื่อเข้าชี้แจงรายละเอียดของโครงการและเชิญชวนเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟม และการดำเนินการทดลองดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการกับห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการ สำนักงานฯ ได้วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ ในระหว่างการดำเนินโครงการฯ พบว่าปัญหาส่วนใหญ่มาจากระยะเวลาในการดำเนินโครงการและงบประมาณมีค่อนข้างจำกัด จึงทำให้การดำเนินงานต่างๆ ของโครงการถูกจำกัดไปด้วยเงื่อนไขดังกล่าวด้วย ซึ่งสามารถสรุปปัญหาอุปสรรคได้ดังนี้

6.4.1 มีผู้ประกอบการตอบรับเข้าร่วมโครงการจำนวนน้อยและไม่ครอบคลุมร้านสะดวกซื้อ (Convenience store) ซึ่งเป็นเป้าหมายของโครงการอย่างหนึ่งที่ต้องการให้เข้าร่วมดำเนินกิจกรรมของโครงการ เนื่องจากระยะเวลาประสานงานมีน้อย ผู้ประกอบการหลายรายโดยเฉพาะรายใหญ่ๆ ที่มีสาขาเป็นจำนวนมาก (Chain store) ไม่สามารถตัดสินใจได้ในระยะเวลาอันจำกัด เพราะกิจกรรมต่างๆ อาจส่งผลกระทบต่อให้บริการลูกค้า และอาจเสียเปรียบผู้ประกอบการที่ไม่เข้าโครงการได้ จึงต้องผ่าน

กระบวนการพิจารณาอย่างรอบคอบจากหลายๆ ฝ่าย ซึ่งต้องใช้เวลาในการตัดสินใจนาน ดังนั้น ด้วยระยะเวลาโครงการที่สั้นจึงไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้

6.4.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการลดการใช้พลาสติกและโฟมของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ ไม่สามารถบรรลุกิจกรรมที่ใช้งบประมาณสูงได้ เพราะผู้ประกอบการเองยังไม่แน่ใจในผลลัพธ์ของกิจกรรมเท่าที่ควร จึงยังไม่อยากลงทุนและสนับสนุนงบประมาณในด้านนี้มากนัก แต่อยากให้หน่วยงานของรัฐสนับสนุนและทดลองนำร่องก่อน ในขณะที่เดียวกันงบประมาณของโครงการก็มีอยู่อย่างจำกัดไม่สามารถสนับสนุนกิจกรรมที่ต้องใช้งบประมาณสูงได้ เช่น การทำสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ การโฆษณาผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หรือหนังสือพิมพ์ ฯลฯ การจัดกิจกรรมรณรงค์ขนาดใหญ่และต่อเนื่อง รวมถึง การจัดทำของชำร่วยหรือของสมนาคุณเพื่อจูงใจผู้ใช้บริการในการเข้าร่วมกิจกรรมลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม

6.4.3 กิจกรรมที่อยู่ในแผนปฏิบัติการที่ได้จัดทำไว้ หลังจากนำไปปฏิบัติจริง (Implement) ปรากฏว่าไม่สามารถเริ่มดำเนินงานได้ตรงตามแผนที่วางไว้ และผู้ประกอบการบางรายไม่สามารถปฏิบัติตามกิจกรรมบางอย่างตามแผนฯ ได้ สาเหตุหลักเนื่องมาจากมีระยะเวลาน้อยและยังไม่พร้อมดำเนินการในขณะนี้ เพราะกิจกรรมบางอย่างต้องปรับเปลี่ยนขั้นตอนการดำเนินงานเดิมที่เป็นอยู่ ซึ่งจะต้องมีการอบรมและให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่และพนักงานก่อน มิฉะนั้นอาจทำให้เกิดความสับสนและมีผลต่อการให้บริการลูกค้าได้

6.4.4 กิจกรรมเพื่อส่งเสริมลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟมบางอย่างจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระยะเวลานานพอสมควรถึงจะเห็นผลและประเมินผลได้อย่างถูกต้อง ทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ เนื่องจากมีปัจจัยหลายอย่างที่จะส่งผลกระทบต่อปริมาณการใช้ถุงพลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าหรือร้านสะดวกซื้อ เช่น ฤดูกาล เทศกาล ภาวะทางเศรษฐกิจ ช่วงระยะเวลาเปิด-ปิดเทอม ฯลฯ ซึ่งหากประเมินผลด้วยระยะเวลาการทดลองที่สั้น จะทำให้ได้ผลที่ไม่แน่นอน

6.4.5 เนื่องจาก “โครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม” ของกรมควบคุมมลพิษ ดำเนินการในระยะเวลาคาบเกี่ยวกันกับ “โครงการ ลดทิ้ง ลดใช้ ถุงใหญ่ใบเดียว” ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งสองโครงการมุ่งเน้นไปที่การลดขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมเช่นเดียวกัน จึงทำให้เกิดปัญหาความสับสนของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของโครงการ และอาจสร้างภาระให้กับผู้ประกอบการได้ เนื่องจากจะต้องให้ความร่วมมือทั้งสองโครงการไปพร้อมๆ กัน ส่งผลให้ผู้ประกอบการไม่สะดวกในการให้สำนักงานฯ เข้าไปใช้พื้นที่ดำเนินการซ้ำซ้อนกัน

6.5 ข้อเสนอแนะจากการประชุมสัมมนา

จากการจัดประชุมสัมมนาโครงการฯ เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2548 (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ข) โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย กรมควบคุมมลพิษ ผู้แทนจากสมาคมผู้ค้าปลีกไทย สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ และสื่อมวลชน ซึ่งในการประชุมสัมมนาได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมอยู่ 3 ประเด็นหลัก ได้แก่

6.5.1 รูปแบบแนวทางการขยายเครือข่ายการมีส่วนร่วมในกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม

6.5.2 บทบาทการสนับสนุนการดำเนินงานจากภาครัฐ

6.5.3 บทบาทของผู้ประกอบการที่จะทำให้การดำเนินโครงการยั่งยืนตลอดไป

ทั้งนี้ จากการประชุมสัมมนา และการอภิปรายประเด็นดังกล่าวสามารถสรุปได้ดังนี้

1) แนวทางการขยายเครือข่ายการมีส่วนร่วมในกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม ห้างสรรพสินค้าที่เข้าร่วมโครงการและเป็นเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรม โดยรูปแบบของการสร้างเครือข่ายอาจดำเนินการในรูปแบบของการทำความตกลงร่วมกันระหว่างภาครัฐกับเอกชน และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน

2) บทบาทการสนับสนุนการดำเนินงานจากภาครัฐ โดยส่วนใหญ่อยากให้ภาครัฐมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ ปลุกจิตสำนึก และเสนอให้มีการใช้มาตรการทางด้านกฎหมาย โดยการเก็บภาษี ซึ่งในส่วนของมาตรการทางด้านกฎหมายยังเป็นมาตรการที่ค่อนข้างมีผลกระทบในหลายๆ ด้านหากมีการประกาศใช้ ดังนั้นจึงยังไม่มีมีการดำเนินการในส่วนของการออกมาตรการอย่างชัดเจน ซึ่งปัจจุบันภาครัฐเน้นการดำเนินการให้เป็นไปโดยความสมัครใจในการดำเนินกิจกรรมเป็นหลัก

3) ในส่วนของบทบาทผู้ประกอบการที่จะทำให้การดำเนินโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟมมีความยั่งยืน ในเบื้องต้นผู้ประกอบการอยากให้ภาครัฐ โดยกรมควบคุมมลพิษเป็นแกนหลักในการดำเนินกิจกรรมให้กับห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ โดยรูปแบบการดำเนินกิจกรรมในเบื้องต้นที่จะสามารถดำเนินการให้เกิดความยั่งยืนได้คือ การรณรงค์ประชาสัมพันธ์

6.6 ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

จากปัญหาและอุปสรรคที่กล่าวมาข้างต้น ประกอบกับข้อคิดเห็นที่ได้จากการประชุมสัมมนา สำนักงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งแวดล้อม คณะสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในฐานะเป็นที่ปรึกษาโครงการ มีข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม ดังต่อไปนี้

6.6.1 กรมควบคุมมลพิษ ในฐานะหน่วยงานของรัฐจะต้องจัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการให้เพียงพอและเหมาะสมกับกิจกรรมการณรงค์เพื่อการลดใช้พลาสติกและโฟม ในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ เนื่องจากหากงบประมาณมีจำกัดจึงทำให้การดำเนินกิจกรรมบางอย่างที่จำเป็นไม่สามารถดำเนินการได้ อาจส่งผลให้วัตถุประสงค์และเป้าหมายในการลดปริมาณขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้

6.6.2 กรมควบคุมมลพิษ ในฐานะหน่วยงานของรัฐควรมีการกำหนดร่างแนวปฏิบัติให้กับผู้ประกอบการเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ รวมทั้งเป็นแกนหลักในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ โดยการกำหนดรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสมและเป็นรูปแบบเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชน ผู้ใช้บริการเกิดความเคยชินและคุ้นเคยในทางปฏิบัติที่เหมือนกัน ซึ่งจะทำให้การดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมสามารถดำเนินการได้ต่อเนื่องและยั่งยืน

6.6.3 ภาครัฐควรสนับสนุนหน่วยงาน/ องค์กรที่ดำเนินการเกี่ยวกับการลด หรือการส่งเสริมการรีไซเคิลขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการสนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับภาชนะหรือวัสดุที่ย่อยสลายได้ง่ายสำหรับใช้ทดแทนพลาสติกและโฟมให้มากขึ้น

6.6.4 กรมควบคุมมลพิษควรจัดทำโครงการในลักษณะเดียวกันให้ครอบคลุมพื้นที่อื่นๆ ทั่วประเทศ โดยอาจแบ่งเป็นรายภาคหรือลุ่มน้ำเพื่อให้เกิดกระแสการรับรู้และตระหนักถึงปัญหา ร่วมกันของคนทั้งประเทศไม่ใช่เฉพาะคนกรุงเทพฯ และปริมณฑลอย่างเดียว นอกจากนี้ ควรมุ่งเน้นไปทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ผู้ผลิตสินค้า ผู้จำหน่ายสินค้า ผู้บริโภค หน่วยงานท้องถิ่นในฐานะผู้มีหน้าที่จัดการขยะมูลฝอย รวมทั้ง ควรจะมีโครงการในลักษณะติดตามตรวจสอบโครงการเดิมที่ได้ดำเนินการไปแล้วว่ายังดำเนินกิจกรรมอยู่หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรค มีความยั่งยืนเพียงใด และสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมได้อย่างเป็นรูปธรรมหรือไม่ และควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง

6.6.5 การดำเนินโครงการ ภาครัฐไม่ควรดำเนินโครงการให้มีความซ้ำซ้อนกับระหว่างหน่วยงาน เนื่องจากจะเกิดการสับสนและสร้างภาระให้กับผู้ประกอบการ และอาจทำให้ผู้ประกอบการไม่ยินดีเข้าร่วมโครงการได้

6.6.6 โครงการลดการใช้พลาสติกและโฟมเป็นโครงการที่เน้นความสมัครใจของผู้ประกอบการ ซึ่งผู้ประกอบการบางรายมองเห็นความสำคัญและตระหนักถึงปัญหาส่วนรวมของประเทศ จึงยินดีเข้าร่วมดำเนินโครงการ ซึ่งถือว่าเป็นการเสียสละเพื่อส่วนรวมและสังคมอย่างหนึ่ง รัฐจึงควรให้การสนับสนุนและให้รางวัลหรือผลตอบแทนทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (Incentive) แก่ผู้ประกอบการเหล่านี้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ทำประโยชน์แก่สังคมรายอื่นๆ ต่อไป

6.6.7 การดำเนินโครงการด้วยความสมัครใจของผู้ประกอบการเป็นมาตรการทางสังคมที่รัฐควรนำมาใช้ในระยะแรกๆ (1-5 ปี) แต่หากเห็นว่าไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและไม่ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม รัฐควรนำมาตรการทางด้านอื่นๆ มาดำเนินการ เช่น มาตรการทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการทางกฎหมาย ทั้งนี้จะต้องวิเคราะห์ถึงผลได้ผลเสียก่อนนำมาบังคับใช้จริง เพราะมาตรการในเชิงบังคับยอมได้ผลรวดเร็วและชัดเจน แต่จะส่งผลกระทบต่ออื่นๆ ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะผู้บริโภคซึ่งเป็นประชากรหลักของประเทศอาจจะต้องเป็นผู้แบกรับภาระจากมาตรการในเชิงบังคับ ดังนั้น จะต้องพิจารณาเลือกใช้มาตรการอย่างเหมาะสม

6.6.8 กิจกรรมที่เสนอแนะให้ศูนย์การค้าอื่นๆ ที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการในครั้งนี้ ในเบื้องต้น ได้แก่ กิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย กิจกรรมเคาะประตูร้านค้า ส่วนกิจกรรมสำหรับห้างสรรพสินค้าและซูเปอร์มาร์เก็ต เสนอแนะให้มีกิจกรรมเสียงตามสาย กิจกรรมเดินรณรงค์ประชาสัมพันธ์ และกิจกรรมเปิดช่องทางพิเศษสำหรับลูกค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติก โดยเบื้องต้นควรจัดให้มีของรางวัลหรือสิ่งจูงใจ

6.6.9 จากการดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการลดการใช้พลาสติกและโฟมร่วมกับห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ สำนักงานฯ ได้แบ่งประเภทของผู้ประกอบการเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ผู้ประกอบการศูนย์การค้า ผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้า และผู้ประกอบการซูเปอร์เซ็นเตอร์/ซูเปอร์สโตร์ ซึ่งสามารถสรุปกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมที่เหมาะสมกับประเภทของผู้ประกอบการแต่ละประเภท ดังต่อไปนี้

1) ศูนย์การค้า

เนื่องจากศูนย์การค้าเป็นลักษณะการประกอบการที่ให้เข้าพื้นที่ แต่ละร้านมีการดำเนินการจัดการของตนเอง ดังนั้น กิจกรรมที่เหมาะสมในการดำเนินการลดการใช้พลาสติกและโฟม ได้แก่ กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เคาะประตูร้านค้า และกิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์

2) ห้างสรรพสินค้า

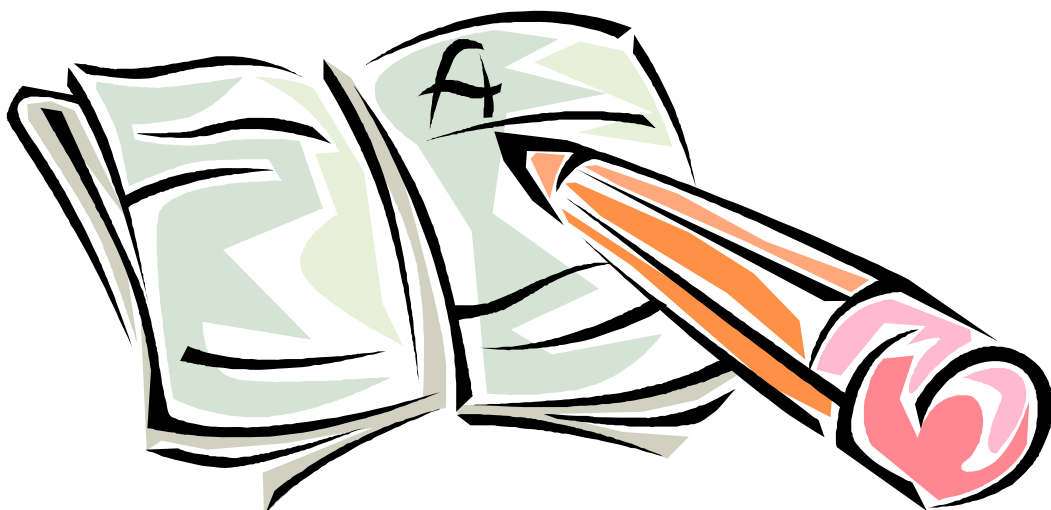
ลักษณะการประกอบการของห้างสรรพสินค้าจะเป็นลักษณะการให้เข้าพื้นที่ โดยแต่ละร้านค้าที่มีการเช่าในพื้นที่ห้างสรรพสินค้าต้องมีการปฏิบัติตามระเบียบของห้างสรรพสินค้า เช่น การใช้ถุงพลาสติกที่มีโลโก้ของห้างสรรพสินค้านั้นๆ เป็นต้น ดังนั้น กิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมที่มีความเหมาะสมในการดำเนินการกับห้างสรรพสินค้า ได้แก่ กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์และกิจกรรมการปรับเปลี่ยนการใช้ถุงพลาสติกที่ย่อยสลายได้ง่าย

3) ซูเปอร์มาร์เก็ต/ซูเปอร์สโตร์

เนื่องจากลักษณะการดำเนินกิจกรรมของผู้ประกอบการซูเปอร์มาร์เก็ตและซูเปอร์สโตร์ มีความหลากหลายในการประกอบการ เช่น มีศูนย์อาหาร มีซูเปอร์สโตร์ในการซื้อสินค้า และมีช่องบริการในการชำระเงิน เป็นต้น ดังนั้น กิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมที่มีความเหมาะสมในการดำเนินการในการประกอบการประเภทนี้ ได้แก่ กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย กิจกรรมการเปิดช่องทางสำหรับผู้ไม่ใช้ถุงพลาสติก กิจกรรมการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ และกิจกรรมการปรับเปลี่ยนการใช้ถุงพลาสติกที่ย่อยสลายได้ง่าย

ภาคผนวก ก

หนังสือประสานงานเพื่อชี้แจงรายละเอียด
โครงการและแบบตอรับการเข้าชี้แจง

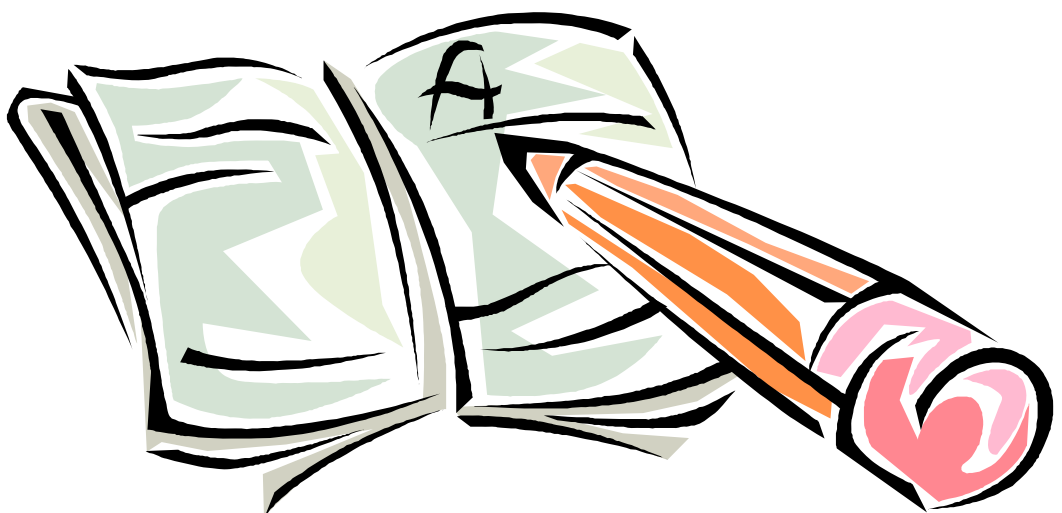

ภาคผนวก ข
เอกสารการตอบรับการเข้าร่วมโครงการ

ภาคผนวก ค
แผนปฏิบัติการ
ด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟม

แผนปฏิบัติการลดการใช้พลาสติกและโฟม

1. บริษัท เซ็นทรัลฟู๊ด รีเทล จำกัด สาขารังสิต/ ท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต

บริษัทฯ มีกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการฯ จำนวน 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมการจัดทำป้ายและบอร์ดประชาสัมพันธ์ และกิจกรรมลดการใช้พลาสติกของผู้ใช้บริการ โดยมีรายละเอียดของแผนปฏิบัติการฯ ดังต่อไปนี้

1) กิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย

(1) หลักการและเหตุผล

การดำเนินโครงการใดๆ เพื่อการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม จำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนได้รับรู้เกี่ยวกับรายละเอียดกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการ รวมถึงการนำเสนอข้อมูลที่จำเป็นและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการพิจารณาและการตัดสินใจ

กิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่บริษัท เซ็นทรัล ฟู๊ด รีเทล จำกัด สาขารังสิต/ ท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต ที่ใช้ประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ประชาชนผู้ให้บริการ รวมทั้งพนักงาน ตระหนักถึงความจำเป็นและประโยชน์ที่เกิดขึ้น หากทุกคนมีส่วนร่วมในการลดการใช้พลาสติกและโฟม อีกทั้งทำให้ผู้ได้รับข่าวสารมีความคิดที่พิจารณาและสามารถวิเคราะห์ตัดสินใจถึงข้อมูลข่าวสารที่ผู้สื่อสารต้องการที่จะสื่อออกไปได้ตรงตามวัตถุประสงค์มากขึ้น ซึ่งช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและสร้างการมีส่วนร่วมกิจกรรมของโครงการ

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้และแนวทางลดการใช้พลาสติกและโฟมต่อผู้บริโภคผ่านเสียงตามสายภายในท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต ทำให้ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมและทัศนคติที่ดีต่อโครงการ

2. เพื่อเชิญชวนผู้บริโภคเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมกับโครงการ

(3) เป้าหมาย

1. ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการและกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม

2. ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมกับโครงการ

(4) ระยะเวลา

45 วัน (1 ส.ค. – 15 ก.ย. 2548)

(5) พื้นที่ดำเนินกิจกรรม

ศูนย์ประชาสัมพันธ์ของท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต สาขาฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดเตรียมเนื้อหา/ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการในการประชาสัมพันธ์
2. ทำความตกลงกับประชาสัมพันธ์ (ดีเจ) ของท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต สาขา รังสิต เพื่ออธิบายขอบเขตการดำเนินกิจกรรม
3. กำหนดช่วงเวลาในการประชาสัมพันธ์และความถี่ในการประชาสัมพันธ์ในหนึ่งวัน ซึ่งจะทำการประชาสัมพันธ์อย่างน้อยวันละ 2 ครั้งต่อวัน เช่น ครั้งที่ 1 เวลา 12.00 น. ครั้งที่ 2 เวลา 19.00 น.
4. ดำเนินการประชาสัมพันธ์ตามข้อมูลที่ได้เตรียมไว้ตามหมายกำหนดการในแต่ละวัน
5. ติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรม

(7) ผู้ดำเนินกิจกรรม

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ (ดีเจ) ของห้างท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต สาขา รังสิต

(8) งบประมาณ

งบประมาณตามปกติ

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชาชนผู้ใช้บริการและพนักงานในท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต มีส่วนร่วมในกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม
2. ประชาชนผู้ใช้บริการและพนักงานมีทัศนคติที่ดี ในกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมของท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต
3. ปริมาณการใช้ถุงพลาสติกและโฟมของท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต มีแนวโน้มการนำไปใช้ในทางลดลง

(10) ตัวชี้วัด

1. พฤติกรรม ทัศนคติของประชาชนผู้ใช้บริการ และพนักงานในการใช้ถุงพลาสติกและโฟม
2. ปริมาณการใช้ถุงพลาสติกและโฟม

(11) การติดตามและประเมินผล

ที่ปรึกษาโครงการฯ ร่วมกับบริษัทฯ จัดทำแบบสำรวจ สอบถามประชาชนและผู้ใช้บริการ เดือนละ 1 ครั้ง

2) กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์

(1) หลักการและเหตุผล

การดำเนินโครงการเพื่อการเสริมสร้างและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม จำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนให้ได้รับรู้เกี่ยวกับรายละเอียดโครงการ กิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการ รวมถึงการนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น บริษัทฯ/ ท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต สาขารังสิต จึงเล็งเห็นความสำคัญของการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชน จึงจัดให้มีกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ให้ประชาชนรับทราบด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น การแจกเอกสารเผยแพร่ความรู้ การจัดกิจกรรมรูปแบบต่างๆ การติดป้ายประชาสัมพันธ์ การอบรม ฯลฯ ซึ่งการรณรงค์และประชาสัมพันธ์หากมีการสื่อสารกันอย่างต่อเนื่องแล้ว จะทำให้ผู้ได้รับข่าวสารมีความคิดที่คล้อยตาม และสามารถวิเคราะห์ถึงข้อมูลต่างๆ ที่ผู้สื่อสารต้องการที่จะสื่อออกไปได้ตรงตามวัตถุประสงค์มากขึ้น จะช่วยเกิดความรู้ความเข้าใจและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดการร่วมมือและมีทัศนคติที่ดีต่อโครงการ

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้ แนวทางลดการใช้พลาสติกและโฟมไปยังประชาชนผู้ใช้บริการในท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต
2. เพื่อให้ประชาชนเกิดการรับรู้เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและทัศนคติที่ดีต่อโครงการ
3. เพื่อสร้างความเข้าใจและส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติ หรือพฤติกรรมด้านลดการใช้พลาสติกและโฟม

(3) เป้าหมาย

ประชาชนผู้ใช้บริการ และพนักงานของท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต สาขารังสิต

(4) ระยะเวลา

45 วัน (1 ส.ค. – 15 ก.ย. 2548)

(5) พื้นที่ดำเนินกิจกรรม

1. บริเวณทางเข้าห้างสรรพสินค้าท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต
2. เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ของห้างฯ
3. จุดชำระเงินของห้างฯ

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดเตรียมสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่จะนำไปประชาสัมพันธ์
2. จัดเตรียมสถานที่สำหรับจัดทำกิจกรรม
3. วางแผนการดำเนินกิจกรรมในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดผลสูงสุด
4. ดำเนินกิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์โครงการ โดยประชาสัมพันธ์แบ่งเป็น

ดังนี้

- การประชาสัมพันธ์โดยแจกตามจุดทางเข้าของห้างฯ จะดำเนินการ 1 ครั้ง/ 2 สัปดาห์ โดยแจกสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ พร้อมเชิญชวน สํารวจและสอบถามทัศนคติของผู้บริโภค และจัดกิจกรรมเกมส์ต่างๆ

- การประชาสัมพันธ์โดยวางเอกสารสื่อประชาสัมพันธ์ไว้ ณ จุด เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ของห้างสรรพสินค้า

5. ติดตามและประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินกิจกรรม

1. ห้างสรรพสินค้าท็อปซูเปอร์มาเกต สาขาฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต
2. ที่ปรึกษาโครงการฯ สำนักงานบริการเทคโนโลยีสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

(8) งบประมาณ

1. ค่าเอกสารที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์	4,000 บาท
(1,000 แผ่น x 4 บาท)	
2. ของขวัญที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	6,000 บาท
รวมงบประมาณ	10,000 บาท

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชาชนผู้ใช้บริการมีทัศนคติที่ดีต่อห้างฯ และห้างฯ มีภาพลักษณ์ที่ดีในด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม

2. ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดี และตระหนักเกี่ยวกับลดการใช้พลาสติกและโฟม

3. เมื่อประชาชนผู้ใช้บริการมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความจำเป็นในเรื่องลดการใช้พลาสติกและโฟม ส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยในพื้นที่ลดลง ทำให้ลดค่าใช้จ่ายและงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอย รักษาสิ่งแวดล้อม ลดการสิ้นเปลืองทรัพยากรธรรมชาติ สร้างความร่วมมือของคนในสังคม

(10) ตัวชี้วัด

1. จำนวนประชาชนผู้ใช้บริการที่เข้าร่วมกิจกรรมในการตอบสำรวจสอบถามในแต่ละครั้งของการประชาสัมพันธ์
2. จำนวนเอกสารเผยแพร่ที่ประชาสัมพันธ์ ณ จุด เคา์เตอร์ประชาสัมพันธ์และจุดชำระเงินของห้างฯ

(11) การติดตามและประเมินผล

ที่ปรึกษาโครงการเข้าสอบถามพนักงานเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้พลาสติกและโฟมของประชาชนผู้ใช้บริการ และสำรวจปริมาณเอกสารเผยแพร่วางไว้ตามจุดต่างๆ

3) กิจกรรมการจัดทำป้ายและบอร์ดประชาสัมพันธ์

(1) หลักการและเหตุผล

การลดการใช้พลาสติกและโฟมของกลุ่มลูกค้าผู้บริโภคอุปโภค จะสัมฤทธิ์ผลต้องอาศัยปัจจัยในการดำเนินงานหลายด้าน บริษัท เซ็นทรัล ฟู้ด รีเทล จำกัด/ ท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต สาขาฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการลดการใช้พลาสติกและโฟม ซึ่งในปัจจุบันกำลังเป็นปัญหาอย่างมากในการจัดการขยะมูลฝอย ดังนั้น บริษัทฯ จึงได้จัดทำป้ายและบอร์ดที่ช่วยในการประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้ต่างๆ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติตามในกิจกรรมที่กำหนด อันจะเป็นหนทางนำไปสู่ความร่วมมือที่ให้ผลชัดเจน

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ความรู้ และข้อมูลด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟมให้กับผู้ใช้บริการ และพนักงานในบริษัทฯ ให้เกิดความตระหนักในด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟม
2. เพื่อประชาสัมพันธ์เชิญชวน และขอความร่วมมือประชาชน ผู้ใช้บริการ และพนักงานในห้างฯ เข้าร่วมทำกิจกรรม

(3) เป้าหมาย

ประชาชน ผู้ใช้บริการ และพนักงานในท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต สาขา รังสิต

(4) ระยะเวลาการดำเนินกิจกรรม

45 วัน (1 สิงหาคม – 15 กันยายน 2548)

(5) พื้นที่ดำเนินกิจกรรม

พื้นที่บริเวณของห้างฯ ที่ได้จัดให้ดำเนินกิจกรรม สาขาฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์เชิญชวน

- สำรวจพื้นที่ในการตั้งป้ายและ กำหนดขนาดป้ายประชาสัมพันธ์เชิญชวน
- ออกแบบรูปแบบและข้อความการประชาสัมพันธ์เชิญชวน
- จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์
- นำป้ายประชาสัมพันธ์ตั้ง ณ จุดประชาสัมพันธ์ที่กำหนดไว้ (ทางเข้าของห้างฯ)

2. การจัดทำบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้

- ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับพลาสติกและโฟมในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การผลิต การใช้งาน การกำจัด ปัญหาเรื่องการจัดการและทำลาย สถานการณ์ปัจจุบัน แนวทางการลดการใช้พลาสติกและโฟม ฯลฯ เพื่อใช้ประกอบการจัดทำ
- คัดเลือกเนื้อหาที่ใช้ในการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้
- จัดทำบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้

(7) ผู้ดำเนินกิจกรรม

1. ท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต สาขาฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต
2. คณะทำงานที่ปรึกษาโครงการ สำนักงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งแวดล้อม คณะสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

(8) งบประมาณ

1. ค่าอุปกรณ์ในการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์เชิญชวน	1,500	บาท
2. ค่าอุปกรณ์การจัดทำบอร์ดประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้	700	บาท
รวมงบประมาณทั้งสิ้น	2,200	บาท

(9) ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. บริษัทฯ มีแนวทางการลดปริมาณการใช้พลาสติกและโฟม ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนได้
2. ประชาชน ผู้ใช้บริการ และพนักงานห้างฯ มีทัศนคติที่ดีต่อโครงการและห้างฯ รวมทั้งเกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม
3. ประชาชน ผู้ใช้บริการ และพนักงานห้างฯ ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นในการลดการใช้พลาสติกและโฟม

4. ปริมาณขยะมูลฝอยในพื้นที่ลดลง ทำให้ลดค่าใช้จ่ายและงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอย รักษาสิ่งแวดล้อม ลดการสิ้นเปลืองทรัพยากรธรรมชาติ สร้างความร่วมมือของคนในสังคม

4) กิจกรรมลดการใช้พลาสติกของผู้ใช้บริการ

(1) หลักการและเหตุผล

การลดการใช้พลาสติกและโฟมของกลุ่มลูกค้าผู้ใช้บริการในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ จะสัมฤทธิ์ผลต้องอาศัยปัจจัยในการดำเนินงานหลายด้าน ทั้งตัวผู้ประกอบการและผู้ใช้บริการที่จะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ดังนั้น ท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต จึงได้จัดทำกิจกรรมลดการใช้ถุงพลาสติกสำหรับเพื่อให้ผู้ใช้บริการในท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต ที่มีความประสงค์ที่ไม่ต้องการหรือไม่เอาถุงพลาสติกเมื่อซื้อสินค้า ซึ่งเป็นแนวคิดที่ท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้บริการที่สามารถช่วยลดการใช้ถุงพลาสติกได้อีกทางหนึ่งสำหรับผู้ใช้บริการโดยตรง

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ประชาชน ผู้ใช้บริการให้ความร่วมมือต่อผู้ประกอบการท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต เข้าร่วมโครงการ
2. เพื่อลดปริมาณการใช้พลาสติกและโฟม ของประชาชน ผู้ใช้บริการท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต
3. เพื่อปลูกจิตสำนึกและเสริมสร้างให้ประชาชน ผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมในการลดการใช้พลาสติกและโฟม

(3) เป้าหมาย

ประชาชนผู้ใช้บริการท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต สาขารังสิต

(4) ระยะเวลา

45 วัน (1 ส.ค. – 15 ก.ย. 2548)

(5) พื้นที่ดำเนินโครงการ

จุดชำระเงินหรือเคาน์เตอร์บริการลูกค้า หรือจุดบริการแลกของสมนาคุณของท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต สาขารังสิต

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ทำความเข้าใจกับพนักงานที่จุดชำระเงินและจุดรับแลกของ
2. จัดทำตารางงานเพื่อใช้ประทับลงใบเสร็จเพื่อนำไปรับของสมนาคุณหรือสะสมแต้มคะแนนของรางวัล หรือจับฉลากเพื่อรับส่วนลดในการซื้อครั้งต่อไป
3. จัดเตรียมอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเช่น กล่องจับสลาก ลูกปิงปอง เป็นต้น
4. ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมและขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการให้กับประชาชน ผู้ใช้บริการรับทราบ
5. นำใบเสร็จไปประทับตราข้อความว่า “ลดใช้พลาสติกและโฟม” เพื่อจับฉลากแลกของรางวัลที่จุดรับแลกของ โดยมีเงื่อนไขในการจับฉลากดังนี้
  - จับฉลากได้ลูกปิงปองสีขาว รางวัลที่ได้รับคือปากกาของโครงการ
  - จับฉลากได้ลูกปิงปองสีส้ม รางวัลที่ได้รับคือถุงผ้าของโครงการ
6. ติดตามประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินกิจกรรม

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ และพนักงาน ณ จุดชำระเงิน จุดแลกของรางวัล ของท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ต สาขารังสิต

(8) งบประมาณ

1. ค่าจัดทำตารางงาน (15 อัน x 200 บาท)	3,000 บาท
2. ค่าของสมนาคุณ	25,000 บาท
งบประมาณรวมทั้งหมด	28,000 บาท

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนด้านการใช้ถุงพลาสติกในบริษัทฯ ได้
2. ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจ และแนวทางเกี่ยวกับลดการใช้พลาสติกและโฟม
3. ปริมาณถุงพลาสติกที่ใช้มีปริมาณลดลง
4. รัฐบาลสามารถลดค่าใช้จ่ายและงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอยซึ่งงบประมาณที่ลดลงสามารถนำไปพัฒนาและส่งเสริมในด้านอื่นๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมได้

(10) ตัวชี้วัด

1. จำนวนผู้ให้บริการที่มีความประสงค์ไม่เอาถุงพลาสติก
2. ความพึงพอใจของผู้ให้บริการที่มีความประสงค์ไม่เอาถุงพลาสติก

(11) การติดตามประเมินผล

1. ที่ปรึกษาโครงการสำรวจจำนวนผู้ใช้บริการและบันทึกไว้เพื่อเป็นสถิติในการหาแนวทางทุกสัปดาห์
2. จัดทำแบบสำรวจในด้านทัศนคติของผู้ใช้บริการลดการใช้ถุงพลาสติก

2. บริษัท รังสิตพลาซ่า จำกัด/ ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

ศูนย์การค้าฟิวเจอร์พาร์ค รังสิต มีกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติงานฯ จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย กิจกรรมการณรงค์ประชาสัมพันธ์ และกิจกรรมการจัดนิทรรศการลดการใช้พลาสติกและโฟม ซึ่งการดำเนินกิจกรรมทางตัวแทนของศูนย์จะได้นำเสนอต่อผู้บริหารของศูนย์ต่อไป โดยมีรายละเอียดของแผนปฏิบัติการฯดังต่อไปนี้

1) กิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย

(1) หลักการและเหตุผล

ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต เป็นศูนย์การค้าที่มีขนาดใหญ่ โดยเฉลี่ยแล้วมีผู้เข้าใช้บริการศูนย์การค้าเป็นจำนวนมาก และมีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณวันละ 10 ตัน/วัน โดยขยะมูลฝอยส่วนใหญ่เป็นถุงพลาสติก กระดาษ เศษอาหาร ซึ่งในปัจจุบันทางศูนย์ฯ ได้มีกิจกรรมในการคัดแยกขยะมูลฝอยโดยรณรงค์ขอความร่วมมือให้ผู้ประกอบการในศูนย์ฯ และประชาชนที่เข้ามาใช้บริการช่วยกันคัดแยกขยะมูลฝอย โดยกิจกรรมดังกล่าวได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการและผู้ใช้บริการในระดับหนึ่ง และเนื่องจากทางศูนย์ฯ ยังขาดการประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องจึงทำให้กิจกรรมในระยะหลัง ได้รับความร่วมมือลดลง ดังนั้นเมื่อมีโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟมขึ้น ทางศูนย์ฯ จึงมีแนวคิดจัดทำกิจกรรมการณรงค์ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย เพื่อประชาสัมพันธ์เชิญชวน รวมทั้งการให้ความรู้เกี่ยวกับพลาสติกและโฟม แก่ประชาชนผู้ใช้บริการ ผู้ประกอบการร้านค้า และพนักงานในศูนย์ฯ ร่วมกันคัดแยกและลดการใช้พลาสติกและโฟม

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้และแนวทางลดการใช้พลาสติกและโฟมต่อผู้บริโภค ผ่านเสียงตามสายภายในศูนย์ฯ ทำให้ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมและทัศนคติที่ดีต่อโครงการ
2. เพื่อเชิญชวนประชาชนผู้ใช้บริการ ผู้ประกอบการร้านค้า และพนักงานในศูนย์ฯ เข้าร่วมดำเนินกิจกรรมกับโครงการ

(3) เป้าหมาย

ประชาชนผู้ใช้บริการ ผู้ประกอบการร้านค้า และพนักงานในศูนย์ฯ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ และให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม

(4) ระยะเวลา

45 วัน (1 สิงหาคม – 15 กันยายน 2548)

(5) พื้นที่ดำเนินกิจกรรม

ห้องประชาสัมพันธ์ ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดเตรียมเนื้อหา/ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการในการประชาสัมพันธ์ โดยแบ่งเป็น
  - เนื้อหาของการรณรงค์ความยาว 45 วินาที
  - เนื้อหาความรู้และสารคดีเกี่ยวกับพลาสติกและโฟมและความรู้ทั่วไปเรื่องสถานการณ์ขยะมูลฝอยที่เกี่ยวข้อง ความยาวประมาณ 1 นาที
2. กำหนดช่วงเวลาในการประชาสัมพันธ์และความถี่ในการประชาสัมพันธ์ในหนึ่งวัน เช่น
  - ศูนย์การค้าจะทำการประชาสัมพันธ์ 2 ครั้งต่อวัน ได้แก่ ครั้งที่ 1 เวลา 12.00 น. ครั้งที่ 2 เวลา 19.00 น.
3. ดำเนินการประชาสัมพันธ์ตามข้อมูลความรู้ที่จัดเตรียมไว้ตามกำหนดการในแต่ละวัน
4. ติดตามประเมินผลกิจกรรมโดยใช้แบบสอบถามทัศนคติ

(7) ผู้ดำเนินกิจกรรม

ประชาสัมพันธ์ ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

(8) งบประมาณ

งบประมาณตามปกติ

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชาชนผู้ใช้บริการ ผู้ประกอบการร้านค้าและพนักงานในศูนย์ฯ มีส่วนร่วมในกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม
2. ผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนจากการลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม

(10) ตัวชี้วัด

แบบสอบถามทัศนคติของประชาชนผู้ใช้บริการและเจ้าหน้าที่ในศูนย์การค้า
ฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. ความรู้ความเข้าใจเรื่องการลดการใช้พลาสติกและโฟม
2. พฤติกรรมการใช้ถุงพลาสติกและโฟมภายในศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต
3. ทัศนคติและความพึงพอใจในกิจกรรมการณรงค์ประชาสัมพันธ์กิจกรรม
ลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟมในศูนย์การค้าและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ

(11) การติดตามตรวจสอบ

ที่ปรึกษาโครงการร่วมกับทางศูนย์ฯ จัดทำแบบสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจ
ของประชาชนผู้ใช้บริการ ผู้ประกอบการร้านค้าและพนักงานในศูนย์ฯ

2) กิจกรรมเคาะประตูร้านค้าในศูนย์การค้า

(1) หลักการและเหตุผล

ขยะมูลฝอย มีแหล่งกำเนิดหลักอยู่ 3 แหล่ง คือ กลุ่มชุมชน กลุ่มสถานประกอบการ
และพื้นที่ตลาดสด ในแหล่งกำเนิดของสถานประกอบการ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นนั้น
เป็นขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ หากมีการคัดแยกประเภทอย่างถูกต้อง ใน
ปัจจุบันกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการยังไม่ได้รับการตอบสนองเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจ
เนื่องมาจากขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้ประกอบการร้านค้าที่อยู่ในพื้นที่
ยังขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้อง อีกทั้งยังมีทัศนคติไม่ดีต่อการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย

ทางบริษัท รังสิตพลาซ่า จำกัด (ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต) ได้ดำเนิน
กิจกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยมาโดยตลอด เช่น กิจกรรมธนาคารขยะ เป็นต้น ซึ่งในการดำเนิน
กิจกรรมต่างๆ ได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการร้านค้าพอสมควร ดังนั้น ทางบริษัทฯ จึงมี
แนวคิดจัดทำกิจกรรมการเคาะประตูร้านค้าในศูนย์การค้า ซึ่งเป็นแนวทางเลือกของกิจกรรม
เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องของการจัดการด้านลดการใช้พลาสติกและโฟม
ซึ่งสามารถสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการร้านค้าในศูนย์การค้าให้เพิ่มมากขึ้น
รวมทั้งยังเป็นการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีของประชาชนผู้ใช้บริการต่อผู้ประกอบการร้านค้าและ
ผู้บริหารจัดการของหน่วยงานอีกด้วย

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อการกระตุ้นให้กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้ากลุ่มย่อยในศูนย์การค้าเกิดความตระหนักและเกิดการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม
2. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ประกอบการร้านค้าและประชาชนผู้ใช้บริการต่อกิจกรรมของโครงการ

(3) เป้าหมาย

1. ผู้ประกอบการร้านค้ามีความรู้ความเข้าใจโครงการและเกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการ
2. ปริมาณการใช้ถุงพลาสติกและโฟมในร้านค้าลดลง

(4) ระยะเวลา

45 วัน (1 ส.ค. – 15 ก.ย. 2548) โดยมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ทั้งหมด 3 ครั้ง ในสัปดาห์ที่ 2 และที่ 4 ของเดือนสิงหาคม และสัปดาห์ที่ 2 ของเดือนกันยายน 2548 แต่ละครั้งใช้เวลา 1 วัน

(5) ผู้ดำเนินกิจกรรม

เจ้าหน้าที่ศูนย์การค้าร่วมกับเจ้าหน้าที่และนักศึกษาจากสำนักงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งแวดล้อม คณะสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. อุปกรณ์

- เอกสารเผยแพร่ให้ความรู้
- เครื่องขยายเสียง
- แบบสอบถาม
- ของที่ระลึกหรือของสมนาคุณจากโครงการ

2. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

- จัดตั้งคณะทำงาน
- ร่วมประชุมคณะทำงานเพื่อกำหนดวัน เวลา และแนวทางในการประชาสัมพันธ์ร้านค้า
- ดำเนินกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ตามร้านค้าภายในศูนย์การค้า
- ติดตามและประเมินผลความรู้ความเข้าใจและทัศนคติต่อโครงการ

(7) พื้นที่ดำเนินกิจกรรม

ร้านค้าต่าง ๆ ในศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต จำนวน 700 ร้านค้า

(8) งบประมาณ

งบประมาณปกติ

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ประกอบการร้านค้าในศูนย์การค้าเกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม
2. ปริมาณการใช้พลาสติกและโฟมของร้านค้าลดลง

(10) ตัวชี้วัด

แบบสอบถามทัศนคติความพึงพอใจของผู้ประกอบการในศูนย์การค้า
ฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

(11) การติดตามประเมินผล

ผู้ดำเนินกิจกรรม ตรวจสอบถามผู้ประกอบการร้านค้าย่อยเกี่ยวกับผลการ
ปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยเป็นระยะๆ

3) กิจกรรมการจัดนิทรรศการลดการใช้พลาสติกและโฟม

(1) หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันมีการใช้พลาสติกและโฟมกันอย่างแพร่หลาย เช่น การใช้บริการอาหาร
บรรจุผลิตภัณฑ์ต่างๆ เป็นต้น และมีการคิดบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อทดแทนภาชนะ
บรรจุภัณฑ์ประเภทพลาสติกและโฟม แต่ยังไม่นิยมใช้กันมากนัก เนื่องจากยังมีต้นทุนค่อนข้างสูง
และผู้เกี่ยวข้องยังไม่ตระหนักถึงความจำเป็นต้องใช้วัสดุอื่นมาทดแทน ประกอบกับความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดจากบรรจุภัณฑ์ประเภทพลาสติกและโฟมของประชาชน
หรือผู้บริโภคยังมีน้อย และยังไม่ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้น การให้ความรู้แก่ผู้บริโภคหรือ
ประชาชนจึงเป็นสิ่งจำเป็น เช่น การจัดนิทรรศการ

ดังนั้น ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต จึงได้จัดกิจกรรมการจัดนิทรรศการ
เกี่ยวกับการลดการใช้พลาสติกและโฟม โดยกิจกรรมดังกล่าวจะทำให้เกิดการรับรู้และการมีส่วนร่วม
ของกิจกรรมประชาชนมากขึ้น โดยอาศัยสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวีดิทัศน์ การแสดงบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อ
สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์พลาสติกและโฟมให้ประชาชน ผู้ใช้บริการของศูนย์ฯ
2. เพื่อให้ประชาชนผู้ให้บริการศูนย์ฯ ทราบถึงสถานการณ์ปัจจุบัน การกำจัด รวมทั้งแนวทางในการลดการใช้พลาสติกและโฟม
3. เพื่อประชาสัมพันธ์ และเชิญชวนให้ผู้ให้บริการ ผู้ประกอบการร้านค้า และ พนักงานของศูนย์ฯ เข้าร่วมการดำเนินโครงการ

(3) เป้าหมาย

1. ประชาชนผู้ให้บริการ ผู้ประกอบการร้านค้า และพนักงานต่าง ๆ ของศูนย์ฯ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ
2. ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายลดการใช้พลาสติกและโฟม

(4) ระยะเวลา

ดำเนินงาน 5 วัน ช่วงวันที่ 25 - 29 สิงหาคม 2548

(5) ผู้ดำเนินกิจกรรม

คณะที่ปรึกษาโครงการฯ (สำนักงานบริการเทคโนโลยีสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล)

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. อุปกรณ์

- แผ่นป้ายและโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์โครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม
- แผ่นพับให้ข้อมูลความรู้เรื่องพลาสติกและโฟม
- เครื่องขยายเสียง (โทรโข่ง)
- สินค้าสนับสนุนหรือของสมนาคุณ
- อุปกรณ์การทำงาน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เป็นต้น
- สินค้าและบรรจุภัณฑ์ตัวอย่างเพื่อใช้ทดแทนพลาสติกหรือโฟม
- แบบสอบถามทัศนคติความรู้ความเข้าใจเรื่องพลาสติกและโฟม

2. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

- วางแผนรูปแบบการนำเสนอกิจกรรม
- เตรียมบุคลากรในการนำเสนอและประชาสัมพันธ์
- จัดชุ้มนำความรู้แก่ผู้ให้บริการ กิจกรรมการให้ความรู้โดยให้ผู้ให้บริการ

ห้างสรรพสินค้ามีส่วนร่วม เช่น การตอบแบบสอบถามในส่วนของวิธีการลดการใช้พลาสติกและโฟมของผู้ใช้บริการห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

- จัดนิทรรศการลดการใช้พลาสติกและโฟม
- ติดตามประเมินผลโดยใช้แบบสอบถามผู้ใช้บริการในห้างสรรพสินค้า

(7) พื้นที่ดำเนินกิจกรรม

พื้นที่ขนาด 4 X 5 เมตร (20 ตารางเมตร) ภายในศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

(8) งบประมาณ

1. ค่าจัดทำบอร์ดนิทรรศการ	2,500 บาท
2. ค่าจัดทำสินค้าสนับสนุนหรือของสมนาคุณ	10,000 บาท
3. ค่าเอกสารเผยแพร่	5,000 บาท
รวมงบประมาณทั้งหมด	17,500 บาท

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชาชนผู้ใช้บริการ ผู้ประกอบการร้านค้า และพนักงานของศูนย์ฯ ได้รับความรู้ความเข้าใจและเกิดความตระหนักเกี่ยวกับลดการใช้พลาสติกและโฟม
2. ประชาชนผู้ใช้บริการ ผู้ประกอบการร้านค้า และพนักงานของศูนย์ฯ มีทัศนคติที่ดีต่อผู้ประกอบการ
3. ประชาชนผู้ใช้บริการ ผู้ประกอบการร้านค้า และพนักงานของศูนย์ฯ มีความรู้ ความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่อโครงการมีแนวโน้มลดการใช้พลาสติกและโฟม รวมทั้งสร้างเครือข่ายลดการใช้พลาสติกและโฟม
4. ผู้ประกอบการร้านค้า สามารถลดต้นทุนจากการลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม

(10) ตัวชี้วัด

จำนวนผู้เข้าชมนิทรรศการและพฤติกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม

(11) การติดตามและประเมินผล

ผู้ดำเนินกิจกรรมจัดทำแบบสำรวจและประเมินผลจากผู้เข้าชมนิทรรศการ

3. บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)

บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) หลังจากที่ปรึกษาโครงการได้จัดส่งหนังสือ กำหนดการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟมให้กับทางบริษัทฯ โดยทาง บริษัทฯ มีความประสงค์ที่จะจัดทำกิจกรรมด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟมภายใต้แผนฯ จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการผลิตสื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์ลดการใช้พลาสติกและโฟม กิจกรรมประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย และกิจกรรมเปิดช่องทางพิเศษสำหรับผู้ไม่ใช้ถุงพลาสติก โดยมีรายละเอียดกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1) กิจกรรมการผลิตสื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์ลดการใช้พลาสติกและโฟม

(1) หลักการและเหตุผล

การลดการใช้พลาสติกและโฟมของกลุ่มลูกค้าผู้บริโภคอุปโภค จะสัมฤทธิ์ผลต้องอาศัยปัจจัยในการดำเนินงานหลายด้าน สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติตามในกิจกรรมที่กำหนด อันจะเป็นหนทางนำไปสู่ความร่วมมือที่ให้ผลชัดเจน

นอกจากนี้ การดำเนินโครงการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม และการให้ความร่วมมือจากประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องนั้น จะต้องมีการประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อให้สาธารณชนรับรู้ ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่กิจกรรมต่างๆ ซึ่งสื่อสิ่งพิมพ์เป็น อุปกรณ์ที่สำคัญที่จะสร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้ประชาชนรับทราบ และเป็นข้อมูลประกอบการ เลือกรับหรือตัดสินใจ รวมทั้งเชิญชวนผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือและยินดีเข้าร่วมทำกิจกรรมกับโครงการ

ดังนั้น บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) เป็นซูเปอร์มาร์เก็ต ที่ได้รับความนิยมนำหนึ่งจากประชาชนที่จะเข้าไปซื้อสิ่งของต่างๆ มากมาย ซึ่งทำให้มีการใช้ปริมาณ พลาสติกในแต่ละวันเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ทางบริษัทฯ จึงเห็นว่าการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในการ ลดการใช้พลาสติกและโฟมนั้นจะเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่จะมีส่วนช่วยรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนผู้ใช้บริการ ได้รับความรู้และตระหนักถึงความสำคัญของการลดการใช้พลาสติกและโฟมได้ จึงได้จัดทำกิจกรรมการผลิตสื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์ลดการใช้พลาสติกและโฟมขึ้น

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ความรู้และข้อมูลด้านลดการใช้พลาสติกและโฟมให้กับผู้ใช้บริการ ในบิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ เกิดความตระหนักด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟม
2. เพื่อประชาสัมพันธ์ให้โครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม
3. เพื่อประชาสัมพันธ์เชิญชวนและขอความร่วมมือประชาชนหรือผู้ใช้บริการ บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์เข้าร่วมทำกิจกรรมกับโครงการ

(3) เป้าหมาย

ประชาชนหรือผู้ใช้บริการบิกซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม

(4) ระยะเวลา

ระยะเวลาการดำเนินโครงการ 45 วัน (การผลิตสื่อทำในระยะเวลา 1 สัปดาห์แรกของการดำเนินโครงการ)

(5) ผู้ดำเนินกิจกรรม

1. ห้างสรรพสินค้าบิกซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขารังสิตที่เข้าร่วมโครงการ
2. สำนักงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งแวดล้อม คณะสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
3. ผู้ประกอบการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับพลาสติกและโฟมในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การผลิต การใช้งาน การกำจัด ปัญหาเรื่องการจัดการและทำลาย แนวทางการลดใช้ ฯลฯ เพื่อใช้ประกอบการจัดทำสื่อการประชาสัมพันธ์เผยแพร่
2. ออกแบบแผ่นพับประชาสัมพันธ์
3. ดำเนินการผลิตและนำไปเผยแพร่

(7) พื้นที่ดำเนินกิจกรรม

สำนักจัดทำผลิตสื่อสิ่งพิมพ์

(8) งบประมาณ

ค่าจัดทำแผ่นพับ (2,000 แผ่น x 4 บาท)	8,000	บาท
รวมงบประมาณทั้งสิ้น	8,000	บาท

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชาชน ผู้ใช้บริการบิกซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ ที่ได้รับสื่อเผยแพร่การลดการใช้พลาสติกและโฟม ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นในการลดการใช้พลาสติกและโฟม รวมทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้ดังกล่าวไปเผยแพร่ให้กับบุคคลอื่นได้
2. ประชาชน ผู้ใช้บริการมีทัศนคติที่ดีต่อบิกซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ที่ได้ให้ความสำคัญในด้านการช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมและเกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

(10) ตัวชี้วัด

ความพึงใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรม

(11) การติดตามและประเมินผล

ที่ปรึกษาโครงการร่วมกับบริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) จัดทำแบบสำรวจเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารเผยแพร่ให้ความรู้เรื่องการลดใช้พลาสติกและโฟม

2) กิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย

(1) หลักการและเหตุผล

การดำเนินโครงการใดๆ เพื่อการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม จำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนได้รับรู้เกี่ยวกับรายละเอียดกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการ รวมถึงการนำเสนอข้อมูลที่จำเป็นและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการพิจารณาและการตัดสินใจ ซึ่ง กิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสายจึงเป็นแนวทางหนึ่งให้กับทางบริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) ที่จะใช้ประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ประชาชนผู้ใช้บริการ รวมทั้งพนักงาน รับรู้ถึงความจำเป็นและประโยชน์ที่เกิดขึ้นหากทุกคนมีส่วนร่วมลดการใช้พลาสติกและโฟม อีกทั้งทำให้ผู้ได้รับข่าวสารมีความคิดที่พิจารณาและสามารถวิเคราะห์ตัดสินใจถึงข้อมูลข่าวสารที่ผู้สื่อสารต้องการที่จะสื่อออกไปได้ตรงตามวัตถุประสงค์มากขึ้น ซึ่งช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและสร้างการมีส่วนร่วมกิจกรรมของโครงการ

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้และแนวทางลดการใช้พลาสติกและโฟมต่อผู้บริโภค ผ่านเสียงตามสายภายในศูนย์การค้า ห้างสรรพสินค้า และร้านสะดวกซื้อ ทำให้ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมและทัศนคติที่ดีต่อโครงการ
2. เพื่อชวนเชิญผู้บริโภคเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมกับโครงการ

(3) เป้าหมาย

1. ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการและกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม
2. ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมกับโครงการ

(4) ระยะเวลา

45 วัน (1 ส.ค. – 15 ก.ย. 2548)

(5) ผู้ดำเนินกิจกรรม

บิกซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขารังสิตและสำนักงานบริการเทคโนโลยีสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. อุปกรณ์ที่ใช้ดำเนินกิจกรรม

- แผ่นพับความรู้ลดการใช้พลาสติกและโฟม
- โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ป้ายประชาสัมพันธ์โครงการ
- สินค้า ของสมนาคุณ หรือของชำร่วย
- เครื่องขยายเสียง

2. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

- จัดเตรียมเนื้อหา/ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการในการประชาสัมพันธ์
- ประชุมหารือกับฝ่ายประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งอธิบายแนวทางการดำเนินกิจกรรมให้กับประชาสัมพันธ์ทราบ
- กำหนดช่วงเวลาในการประชาสัมพันธ์และความถี่ในการประชาสัมพันธ์ในหนึ่งวัน โดยจะทำการประชาสัมพันธ์ 2 ครั้งต่อวัน ได้แก่ ครั้งที่ 1 เวลา 12.00 น. ครั้งที่ 2 เวลา 19.00 น.
- ดำเนินการประชาสัมพันธ์ตามข้อมูลที่จัดเตรียมไว้ตามหมายกำหนดการในแต่ละวัน

(7) พื้นที่ดำเนินกิจกรรม

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ห้างสรรพสินค้าบิกซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขารังสิต

(8) งบประมาณ

งบประมาณตามปกติ

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชาชนผู้ใช้บริการและพนักงานในบิกซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ มีส่วนร่วมในกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม
2. ผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนจากการลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม

(10) ตัวชี้วัด

1. พฤติกรรมการใช้ถุงพลาสติกและโฟมของพนักงานและประชาชนผู้ใช้บริการ
2. ปริมาณการใช้ถุงพลาสติกและโฟมในบิกซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ลดลง

(11) การติดตามและประเมินผล

ที่ปรึกษาโครงการจัดทำแบบสำรวจทัศนคติ พฤติกรรมการใช้ถุงพลาสติกและโฟมของพนักงานและประชาชนผู้ใช้บริการและบิกซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สำรวจสถิติถุงพลาสติกที่ใช้ในแต่ละวัน/สัปดาห์ ในระหว่างการดำเนินกิจกรรม

3) กิจกรรมเปิดช่องทางพิเศษสำหรับผู้ไม่ใช้ถุงพลาสติก

(1) หลักการและเหตุผล

การลดการใช้พลาสติกและโฟมของกลุ่มลูกค้าผู้ใช้บริการของบริษัท บิกซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) จะสัมฤทธิ์ผลต้องอาศัยปัจจัยในการดำเนินงานหลายด้าน ปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้เกิดการเข้าร่วมกิจกรรมคือการสร้างความสะดวกสบาย เมื่อผู้ใช้บริการเข้าร่วมทำกิจกรรม ดังนั้นกิจกรรมการเปิดช่องทางพิเศษ สำหรับเพื่อให้ผู้ใช้บริการในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ ที่มีความประสงค์ที่ไม่ต้องการหรือไม่เอาถุงพลาสติกเมื่อซื้อสินค้า เป็นแนวคิดที่บริษัท บิกซี ซูเปอร์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) จัดทำขึ้นเพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้ใช้บริการที่สามารถช่วยลดการใช้ถุงพลาสติกได้อีกทางหนึ่งสำหรับผู้ใช้บริการโดยตรง

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ประชาชนผู้ใช้บริการให้ความร่วมมือต่อผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าหรือร้านสะดวกซื้อเข้าร่วมโครงการ
2. เพื่อลดปริมาณการใช้พลาสติกและโฟม ของผู้ใช้บริการบิกซี ซูเปอร์ เซ็นเตอร์
3. เพื่อปลูกจิตสำนึกและเสริมสร้างให้ผู้ประชาชนผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมในการลดการใช้พลาสติกและโฟม

(3) เป้าหมาย

ประชาชนผู้ใช้บริการ และพนักงานบิกซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์

(4) ระยะเวลา

45 วัน (1 ส.ค. – 15 ก.ย. 2548)

(5) พื้นที่ดำเนินโครงการ

จุดชำระเงินหรือเคาน์เตอร์บริการลูกค้า และจุดบริการแลกเปลี่ยนของสมนาคุณของบิกซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขาฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

(6) ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. จัดทำป้ายเพื่อแจ้งให้ผู้ใช้บริการทราบถึงวิธีการใช้ช่องทางพิเศษ
2. ทำความเข้าใจกับพนักงานที่จะประจำอยู่ช่องทางพิเศษและจุดรับแลกของ
3. จัดช่องทางพิเศษ ณ บริเวณจุดชำระเงินของห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ สำหรับผู้ไม่เอาถุงพลาสติก
4. จัดทำรายงานที่ข้อความว่า “ลดใช้พลาสติกและโฟม” เพื่อใช้ประทับลงไปเสร็จเพื่อนำไปรับของสมนาคุณ การสะสมแต้มคะแนนของรางวัล การจับฉลากเพื่อรับส่วนลดในการซื้อครั้งต่อไป
5. เปิดให้บริการ โดยผู้ใช้บริการที่ไม่มีความต้องการเอาถุงพลาสติก โดยอาจจะมีขั้นตอนดังนี้
  - ผู้ใช้บริการช่องทางพิเศษ จะมีใบเสร็จที่ประทับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่บ่งบอกว่าไม่ใช่ถุงพลาสติก
  - นำใบเสร็จไปแลกของรางวัลที่จุดรับแลกของที่ทางห้างหรือร้านสะดวกซื้อจัดให้ โดยเงื่อนไขการแลกของรางวัล ดังนี้ นำใบเสร็จมาจับฉลากเพื่อแลกของรางวัล โดยสัญลักษณ์การจับสลากจะใช้ลูกปิงปอง หากเป็นลูกปิงปองสีขาว ได้รับแลกเป็นปากกา และลูกปิงปองสีส้ม ได้รับกระเป๋าผ้าโครงการฯ โดยจะกำหนดระยะเวลาในการแลกของรางวัลให้อยู่ระหว่างการดำเนินกิจกรรมของโครงการ
6. ติดตามประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินกิจกรรม

บิกซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขาฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

(8) งบประมาณ

1. ค่าป้ายประชาสัมพันธ์โครงการ	4,000	บาท
2. ค่าจัดทำรายงาน	4,000	บาท
3. ค่าถุงจัดทำถุงผ้า 1,000 ใบ	55,000	บาท
4. ค่าอื่นๆ	30,000	บาท
งบประมาณรวมทั้งหมด	93,000	บาท

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชาชน ผู้ใช้บริการและพนักงานให้ความสนใจ และให้ความร่วมมือในการลดการใช้พลาสติกและโฟม
2. ผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนด้านการใช้ถุงพลาสติกในซูเปอร์มาร์เก็ตได้

(10) ตัวชี้วัด

จำนวนผู้ใช้บริการในช่องทางพิเศษ และปริมาณการใช้ถุงพลาสติกของซูเปอร์มาร์เก็ต

(11) การติดตามประเมินผล

บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์มาร์เก็ตสำรวจจำนวนผู้ใช้บริการและปริมาณถุงพลาสติก และบันทึกไว้เพื่อเป็นสถิติในการหาแนวทางทุกสัปดาห์

4. บริษัท ซีคอนดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)

แผนปฏิบัติการด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟมของบริษัท ซีคอนดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) มีกิจกรรมภายใต้แผนฯ จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการจัดนิทรรศการลดการใช้พลาสติกและโฟม และกิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย รายละเอียดดังแสดงดังต่อไปนี้

1) กิจกรรมการจัดนิทรรศการลดการใช้พลาสติกและโฟม

(1) หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันมีการใช้พลาสติกและโฟมกันอย่างแพร่หลาย เช่น การใช้บรรจุอาหาร บรรจุผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เป็นต้น ปัจจุบันมีการศึกษาวิจัย และคิดค้นบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อทดแทนภาชนะบรรจุภัณฑ์ประเภทพลาสติกและโฟม แต่ยังไม่นิยมใช้กันแพร่หลาย เนื่องจากยังมีต้นทุนในการผลิตค่อนข้างสูง และผู้เกี่ยวข้องยังไม่ตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องใช้วัสดุอื่นมาทดแทน ประกอบกับประชาชนหรือผู้บริโภคยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดจากบรรจุภัณฑ์ประเภทพลาสติกและโฟม และไม่ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้น บริษัท ซีคอนดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) จึงมีแนวคิดที่จะจัดนิทรรศการลดการใช้พลาสติกและโฟมแก่ผู้บริโภคหรือประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจ โดยการจัดนิทรรศการ จะทำให้เกิดกิจกรรมการรับรู้และการมีส่วนร่วมกิจกรรมของประชาชนมากขึ้น กิจกรรมดังกล่าวจะได้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในด้านของการลดการใช้พลาสติกของทางบริษัทฯ ต่อไปในอนาคต

(2) วัตถุประสงค์

เพื่อจัดนิทรรศการให้ความรู้และความเข้าใจ สถานการณ์การจัดการ สภาพปัญหา แนวทางการหลีกเลี่ยงหรือการลดการใช้ที่เกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์พลาสติกและโฟม พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์โครงการ

(3) เป้าหมาย

1. ประชาชนผู้ใช้บริการ พนักงานและร้านค้าต่าง ๆ ในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการและกิจกรรมต่างๆ
2. ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายลดการใช้พลาสติกและโฟม

(4) ระยะเวลา

5 วัน (19 ส.ค. – 23 ส.ค. 2548)

(5) พื้นที่ดำเนินกิจกรรม

พื้นที่ 4 X 5 เมตร (20 ตารางเมตร) ภายในศูนย์การค้าซีคอน สแควร์

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน

- แผ่นป้ายและโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์โครงการฯ
- แผ่นพับให้ข้อมูลความรู้เรื่องพลาสติกและโฟม
- เครื่องขยายเสียง
- สินค้าสนับสนุนหรือของสมนาคุณ
- อุปกรณ์การทำงาน เช่น โต๊ะ เก้าอี้
- สินค้าและบรรจุภัณฑ์ตัวอย่างเพื่อใช้ทดแทนพลาสติกหรือโฟม
- แบบสอบถามทัศนคติความรู้ความเข้าใจเรื่องพลาสติกและโฟม

2. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

- วางแผนรูปแบบการนำเสนอกิจกรรม
- เตรียมบุคลากรในการนำเสนอและประชาสัมพันธ์
- จัดซุ้มให้ความรู้แก่ผู้ใช้บริการ กิจกรรมการให้ความรู้โดยให้ผู้ใช้บริการห้างสรรพสินค้ามีส่วนร่วม เช่น การตอบแบบสอบถามในส่วนของวิธีการลดการใช้พลาสติกและโฟมของผู้ใช้บริการห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

- จัดนิทรรศการลดการใช้พลาสติกและโฟม
- ติดตามประเมินผลโดยใช้แบบสอบถามผู้ใช้บริการ

(7) ผู้ดำเนินกิจกรรม

ศูนย์การค้าซีคอนสแควร์ และคณะทำงานจากสำนักงานบริการเทคโนโลยี
สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

(8) งบประมาณ

1. อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดทำบอร์ดให้ความรู้	2,000 บาท
2. แบบสอบถาม	500 บาท
3. วัสดุอุปกรณ์อื่นๆ	1,000 บาท
รวมงบประมาณทั้งหมด	3,500 บาท

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจ เกิดความตระหนักเกี่ยวกับลดการใช้พลาสติกและโฟม รวมทั้งสามารถเผยแพร่ให้กับบุคคลอื่นได้ และมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ประกอบการและโฟม
2. ประชาชน พนักงานเกิดการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายลดการใช้พลาสติกและโฟม
3. ลดค่าใช้จ่ายและประหยัดงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอย

(10) ตัวชี้วัด

จำนวนผู้เข้าชมนิทรรศการและพฤติกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม

(11) การติดตามตรวจสอบและประเมินผล

ที่ปรึกษาโครงการดำเนินการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม

2) กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย

(1) หลักการและเหตุผล

การดำเนินโครงการใดๆ เพื่อการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม จำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนได้รับรู้เกี่ยวกับรายละเอียดกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการ รวมถึงการนำเสนอข้อมูลที่เป็นและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการพิจารณาและการตัดสินใจ การประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ประชาชนรับรู้

กิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสายจึงเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ทางบริษัท ซีคอนดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) หรือห้างสรรพสินค้าซีคอนสแควร์ ซึ่งภายในห้างฯ ได้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารในเรื่องต่างๆ เป็นประจำอยู่แล้วทุกวัน ดังนั้นการนำความรู้ รวมทั้งสถานการณ์ปัญหาที่เกี่ยวกับการลดการใช้พลาสติกและโฟม สอดแทรกให้ประชาชนทราบซึ่งจะทำให้

รับรู้ถึงความจำเป็นและประโยชน์ที่เกิดขึ้นหากทุกคนมีส่วนร่วมลดการใช้พลาสติกและโฟมอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งทำให้ผู้ได้รับข่าวสารมีความคิดที่พิจารณาและสามารถวิเคราะห์ตัดสินใจถึงข้อมูลข่าวสารที่ผู้สื่อสารต้องการที่จะสื่อออกไปได้ตรงตามวัตถุประสงค์มากขึ้น ซึ่งช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดการร่วมมือที่ดีต่อกิจกรรมของโครงการ

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้ รวมทั้งแนวทางลดการใช้พลาสติกและโฟมของประชาชนผู้ใช้บริการในห้างสรรพสินค้าซีคอนสแควร์ ทำให้ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมและทัศนคติที่ดีต่อโครงการ
2. เพื่อสร้างความเข้าใจและส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติ หรือพฤติกรรมของผู้ใช้บริการในห้างซีคอนสแควร์ด้านการใช้พลาสติกและโฟม

(3) เป้าหมาย

ประชาชนผู้ใช้บริการ ผู้ประกอบการร้านค้าในห้างฯ และพนักงานของห้างฯ รวมทั้งพนักงานบริษัท ซีคอนดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)

(4) ระยะเวลา

45 วัน (1 ส.ค. – 15 ก.ย. 2548)

(5) พื้นที่ดำเนินกิจกรรม

ห้องประชาสัมพันธ์ ของบริษัทซีคอนดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดเตรียมเนื้อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้พลาสติกและโฟมที่จะใช้ประชาสัมพันธ์
รณรงค์
2. กำหนดช่วงเวลาในการประชาสัมพันธ์และความถี่ในการประชาสัมพันธ์ในหนึ่งวัน โดยจะทำการประชาสัมพันธ์ 2 ครั้งต่อวัน ได้แก่ ครั้งที่ 1 เวลา 12.00 น. ครั้งที่ 2 เวลา 19.00 น.
5. ดำเนินการประชาสัมพันธ์ตามข้อมูลที่จัดเตรียมไว้ตามหมายกำหนดการ
ในแต่ละวัน

(7) ผู้ดำเนินกิจกรรม

ประชาสัมพันธ์ บริษัทซีคอนดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)

(8) งบประมาณ

งบประมาณตามปกติ

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชาชนผู้ใช้บริการและพนักงานในห้างซีคอนสแควร์ได้รับความรู้ และพิจารณาทางเลือกเกี่ยวกับลดการใช้พลาสติกและโฟม
2. ประชาชนผู้ใช้บริการและพนักงานมีแนวโน้มลดการใช้พลาสติกและโฟม
3. ผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนจากการลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม

(10) ตัวชี้วัด

พฤติกรรมการใช้ถุงพลาสติกและโฟมของพนักงานและประชาชนผู้ใช้บริการ

(11) การติดตามตรวจสอบและประเมินผล

ที่ปรึกษาและบริษัท ซีคอนดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) ออกแบบสำรวจสอบความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ความรู้ทางเสียงตามสาย

5. บริษัท ห้างสรรพสินค้า โรบินสัน จำกัด (มหาชน)

บริษัทห้างสรรพสินค้าโรบินสัน จำกัด (มหาชน) มีกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟม จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการปรับเปลี่ยนลักษณะถุงพลาสติก และกิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ดังแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) กิจกรรมการปรับเปลี่ยนลักษณะถุงพลาสติก

(1) หลักการและเหตุผล

การลดการใช้พลาสติกและโฟมในร้านสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ จะสัมฤทธิ์ผลได้ ต้องอาศัยปัจจัยในการดำเนินงานหลายด้าน ซึ่งรูปแบบกิจกรรมที่สามารถนำมาปฏิบัติจะต้องเหมาะสม และสอดคล้องกับห้างสรรพสินค้าหรือร้านสะดวกซื้อ อันจะเป็นหนทางนำไปสู่ผลความสำเร็จของกิจกรรมอย่างชัดเจน กิจกรรมการเปลี่ยนลักษณะถุงพลาสติกโดยการปรับลดขนาด (Size Reduction) ของถุงพลาสติก (T-shirt bag) ที่ใช้ในปัจจุบันมีขนาดใหญ่ขนาดเดียว โดยเปลี่ยนขนาดถุงพลาสติกให้มีความเหมาะสมในบรรจุสินค้าแต่ละขนาด ซึ่งใช้เกณฑ์การปรับลดขนาดให้มีความเหมาะสมกับลักษณะการใช้งานเพื่อบรรจุสินค้าแต่ละชนิดด้วย

บริษัทห้างสรรพสินค้าโรบินสัน จำกัด (มหาชน) จึงมีแนวคิดว่าการปรับเปลี่ยนขนาดของถุงพลาสติกให้มีขนาดที่เหมาะสมกับลักษณะการใช้ นอกจากจะเป็นการลดต้นทุนในการผลิต

ถุงพลาสติกแล้วยังถือเป็นการบริหารจัดการเพื่อใช้วัตถุดิบให้ได้คุ้มค่าที่สุด โดยการใช้งานยังมีประสิทธิภาพดีเหมือนเดิม รวมทั้งบริษัท ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน จำกัด (มหาชน) ยังมีแนวโน้บายใช้วัตถุดิบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดต้นทุนการใช้วัตถุดิบและการบริหารจัดการการใช้ได้อย่างคุ้มค่า
2. เพื่อใช้ภาพลักษณ์ทางด้านสิ่งแวดล้อมโดยใช้ถุงพลาสติกให้มีความเหมาะสมกับ

การบรรจุสินค้าแต่ละประเภท

(3) เป้าหมาย

การปรับเปลี่ยนการใช้ถุงพลาสติกประเภทเดิมเป็นถุงพลาสติกที่มีขนาดเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์สินค้า

(4) พื้นที่ดำเนินกิจกรรม

บริษัท ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน จำกัด (มหาชน) สาขาฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

(5) ระยะเวลาการดำเนินกิจกรรม

7 สัปดาห์ (เดือนสิงหาคม - กันยายน 2548)

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูล และออกแบบถุงพลาสติกให้เหมาะสมกับลักษณะการใช้งาน
2. ออกแบบถุงพลาสติกและดำเนินการผลิตถุงพลาสติก
3. นำไปใช้แทนถุงพลาสติกเดิม
4. ติดตามและประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินกิจกรรม

บริษัท ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน จำกัด (มหาชน) สาขาฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

(8) งบประมาณ

ค่าออกแบบและผลิตถุงพลาสติก

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชาชนผู้ประกอบการมีทัศนคติที่ดีต่อโครงการและผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าโรบินสัน และเกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม
2. ห้างสรรพสินค้าโรบินสันมีแนวทางการลดปริมาณการใช้พลาสติกและโฟม ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนได้
3. สร้างภาพลักษณ์ที่ดี ผู้บริโภคมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ประกอบการ อันจะเป็นการส่งเสริมการขายและมีนโยบายที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
4. ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความจำเป็นในการลดการใช้พลาสติกและโฟม และเกิดความตระหนักด้านการใช้พลาสติกและโฟม ส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยในพื้นที่ลดลง ทำให้ ลดค่าใช้จ่ายและงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอย รักษาสิ่งแวดล้อม ลดการสิ้นเปลืองทรัพยากรธรรมชาติ สร้างความร่วมมือของคนในสังคม

(10) ตัวชี้วัด

1. ต้นทุนการผลิตหรือค่าใช้จ่ายซื้อถุงพลาสติก
2. ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการห้างสรรพสินค้าโรบินสัน สาขาฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

(11) การติดตามประเมินผล

ห้างสรรพสินค้าและที่ปรึกษาโครงการ สรุปเปรียบเทียบปริมาณการใช้วัสดุคุณภาพในการผลิตถุงพลาสติกแบบเดิมและแบบใหม่ รวมทั้งประสิทธิภาพการใช้งาน และความพึงพอใจของลูกค้า

2) กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย

(1) หลักการและเหตุผล

กิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสายเป็นแนวทางหนึ่งให้กับห้างสรรพสินค้าที่จะใช้ประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ประชาชนผู้ใช้บริการ รวมทั้งพนักงาน รับรู้ถึงความจำเป็นและประโยชน์ที่เกิดขึ้นหากทุกคนมีส่วนร่วมลดการใช้พลาสติกและโฟม อีกทั้งทำให้ผู้ได้รับข่าวสารมีความคิดที่พิจารณาและสามารถวิเคราะห์ตัดสินใจถึงข้อมูลข่าวสารที่ผู้สื่อสารต้องการที่จะสื่อออกไปได้ตรงตามวัตถุประสงค์มากขึ้น ซึ่งช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและสร้างการมีส่วนร่วมกิจกรรมของโครงการ

ดังนั้น ทางบริษัท ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน จำกัด (มหาชน) สาขา รังสิต จึงได้จัดให้มีกิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ผู้ใช้บริการของทางห้างสรรพสินค้าโรบินสันทราบถึงวิธีการลดการใช้พลาสติกและโฟม รวมทั้งประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมการดำเนินกิจกรรมด้านการลดการใช้พลาสติกและโฟม

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้และแนวทางลดการใช้พลาสติกและโฟมต่อผู้บริโภค ผ่านเสียงตามสายภายในห้างสรรพสินค้าโรบินสัน
2. เพื่อประชาสัมพันธ์ชวนเชิญผู้บริโภคเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมกับโครงการ

(3) เป้าหมาย

1. ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการและกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม
2. ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมกับโครงการ

(4) ระยะเวลา

45 วัน (1 ส.ค. – 15 ก.ย. 2548)

(5) พื้นที่ดำเนินกิจกรรม

ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน สาขาฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดเตรียมเนื้อหา/ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการในการประชาสัมพันธ์
2. อธิบายแนวทางการดำเนินงานและทำความเข้าใจกับประชาสัมพันธ์ของห้างสรรพสินค้าโรบินสัน
3. กำหนดช่วงเวลาในการประชาสัมพันธ์และความถี่ในการประชาสัมพันธ์ในหนึ่งวัน ซึ่งจะทำการประชาสัมพันธ์ 2 ครั้งต่อวัน ได้แก่ ครั้งที่ 1 เวลา 12.00 น. ครั้งที่ 2 เวลา 19.00 น.
4. ดำเนินการประชาสัมพันธ์ตามข้อมูลที่จัดเตรียมไว้ตามหมายกำหนดการในแต่ละวัน

(7) ผู้ดำเนินกิจกรรม

ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน สาขาฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

(8) งบประมาณ

งบประมาณตามปกติ

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชาชนผู้ให้บริการและพนักงานในห้างสรรพสินค้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม
2. ผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนจากการลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม

(10) ตัวชี้วัด

1. พฤติกรรมการใช้ถุงพลาสติกและโฟมของพนักงานและประชาชนผู้ใช้บริการ
2. ปริมาณการใช้ถุงพลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าโรบินสัน

(11) การติดตามประเมินผล

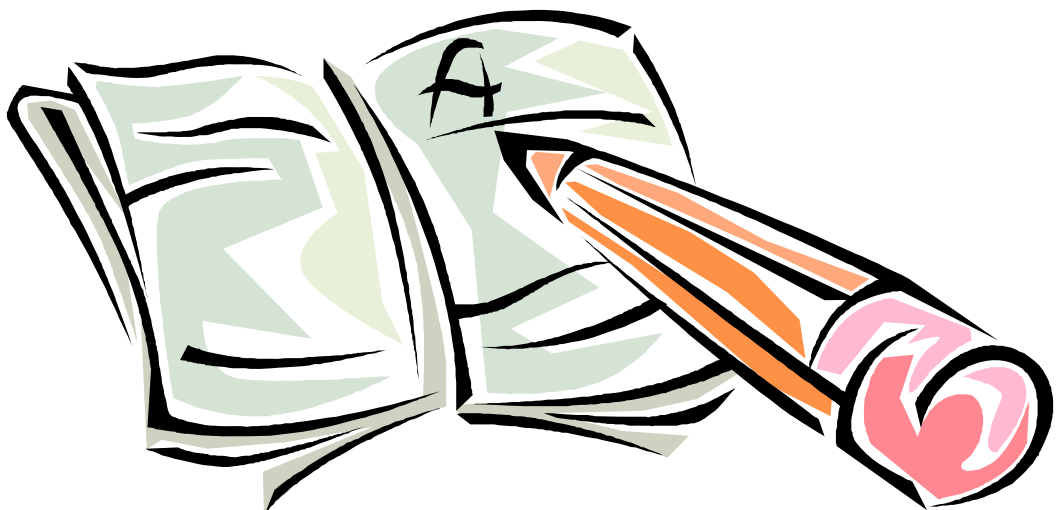
ที่ปรึกษาและห้างสรรพสินค้าโรบินสัน สาขารังสิตออกแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ความรู้ทางเสียงตามสาย

ภาคผนวก ง

รายละเอียดการประชาสัมพันธ์

กิจกรรมเสียงตามสาย

บทความเสียงตามสาย โครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต

เรียนท่านผู้มีอุปการคุณทุกท่าน ในระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2548 นี้ ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต สาขารังสิต กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ร่วมกันจัดทำโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและรณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้กับประชาชนเกี่ยวกับปัญหามลพิษและของเสียหรือขยะมูลฝอยอันเกิดจากวัสดุและบรรจุภัณฑ์ประเภทพลาสติกและโฟม อันจะนำไปสู่การลดปริมาณขยะมูลฝอยของชุมชนที่กำลังเป็นปัญหาอยู่ในขณะนี้ โดยเฉพาะประเภทถุงพลาสติกชนิดต่างๆ และโฟมบรรจุอาหาร

เราทราบกันดีอยู่แล้วว่า ปัจจุบัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในแต่ละวันมีจำนวนมากมายมหาศาล ในจำนวนนี้พลาสติกและโฟมเป็นองค์ประกอบอันหนึ่งของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ซึ่งโดยทั่วไปมีประมาณร้อยละ 15 นอกเหนือจากขยะมูลฝอยประเภทอื่นๆ แต่ท่านทราบหรือไม่ว่า ขยะมูลฝอยประเภทนี้มันคงทนถาวรและเป็นอมตะแค่ไหน และจะต้องใช้เวลาในการย่อยสลายกี่ปี ผลจากการศึกษาและวิจัย พบว่า พลาสติกจะต้องใช้เวลาในการย่อยสลายอย่างน้อย 450 ปี ส่วนโฟมไม่ต้องพูดถึง ไม่สามารถย่อยสลายได้ในธรรมชาติ ซึ่งเท่ากับว่าเราตายและเกิดใหม่ 5 ครั้ง ขยะมูลฝอยเหล่านี้ก็ยังอยู่ หากเรานำมันไปฝังกลบก็จะต้องหาพื้นที่ฝังกลบไปเรื่อยๆ นอกจากมันย่อยสลายยากแล้ว มันยังไม่ยุบตัวเหมือนขยะมูลฝอยประเภทอื่น ทนการบดอัดหรือกดทับได้ดีมาก แล้วเราจะหาพื้นที่ที่ไหนมาฝังกลบได้เพียงพอหากเรายังไม่ลดการผลิตขยะมูลฝอยที่มีอยู่มากมายอยู่ในขณะนี้ ท่านยินดีไหมถ้าข้างบ้านท่านมีบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย?

แล้วถ้านำขยะพลาสติกและโฟมไปเผาทำลายหละจะได้ไหม? ท่านทราบหรือไม่ว่าสารเคมีที่เป็นส่วนประกอบในพลาสติกและโฟมมีอะไรบ้างและถ้ามันถูกทำให้เกิดเป็นไอหรือควันจากการเผาจะเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมและตัวเราแค่ไหน สารพิษตัวหนึ่งที่อยู่ในไอหรือควันที่เกิดจากการเผาพลาสติกและโฟม ได้แก่ สารไดออกซิน ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็งที่ร้ายแรง รวมทั้งโรคทางเดินหายใจและโรคอื่นๆ อีกมากมาย แล้วสารพิษอื่นๆ อีกหละ เอาเป็นว่ามันน่ากลัวมากๆ แล้วท่านมั่นใจว่าเตาเผาขยะมูลฝอยข้างบ้านท่านมีประสิทธิภาพเพียงพอในการป้องกันสารพิษจากการเผาไหม้ขยะมูลฝอยเหล่านี้

วิธีการที่ดีที่สุดในการจัดการขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม ก็คือ การลดการผลิตมันนั่นเอง ซึ่งเราทุกคนทำได้ และทำได้ไม่ยากด้วย หากทุกคนในสังคมร่วมมือร่วมใจกัน เพียงท่านหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธการใช้ถุงพลาสติกและโฟมที่ใช้บรรจุอาหารหรือสิ่งของต่างๆ โดยหันมาใช้ภาชนะอื่นแทน เช่น ถ้วยผ้า ตะกร้า หรือกระเป๋าเป้ก็ได้ เพราะว่ามันสามารถใช้แล้วใช้อีกได้หลายครั้ง

หรือหากมีความจำเป็นต้องใช้ก็ขอให้ใช้มันเท่าที่จำเป็นและใช้ให้มันคุ้มค่าคือใช้แล้วใช้อีก ไม่จำเป็นก็อย่าไปใช้ เท่านั้นเอง ท่านก็เป็นคนหนึ่งที่จะช่วยรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโลกเราแล้ว

ในโอกาสนี้เราขอเชิญชวนท่านเข้าร่วมโครงการและทำกิจกรรมกับเรา โดยทางเราจะจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การรณรงค์และการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผ่านเสียงตามสาย การจัดนิทรรศการและติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ การเปิดโอกาสให้ท่านมีทางเลือกในการช่วยลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติก โดยท่านสามารถบอกกับเราว่าไม่ต้องใส่ถุงพลาสติกก็ได้ หรือท่านอาจจะนำภาชนะมาจากบ้าน เช่น เป้ กระเป่า หรือตะกร้ามาใส่ของที่ท่านจับจ่ายเราก็ยินดี นอกจากนี้เรากำลังจะจัดให้มีการแลกของสมนาคุณสำหรับท่านที่ไม่เอาถุงพลาสติกด้วย ซึ่งขณะนี้กำลังอยู่ระหว่างการดำเนินงานจัดเตรียมกิจกรรมอยู่ ท่านสามารถติดตามข่าวสารของเราได้

เรียนท่านผู้มีอุปการคุณอีกครั้ง **ท็อปส ซูเปอร์มาร์เก็ต** ไม่ได้มีเจตนาที่จะเอาเปรียบหรือทำความลำบากใดๆ ให้กับท่าน เรายังยึดมั่นในการให้บริการที่ดีและมอบความสะดวกสบายต่อลูกค้าของเราเสมอ แต่อีกทางหนึ่งเรากำลังช่วยกับมอบสิ่งที่ดีให้กับสังคมและสิ่งแวดล้อมของเรา ซึ่งท่านสามารถจับจ่ายใช้สอยและเลือกซื้อสินค้าของเราได้ตามปกติ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง เราหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะได้เป็นส่วนหนึ่งที่สามารถช่วยลดการใช้พลาสติกและโฟมลงได้ไม่มากนักน้อย **เรามาร่วมมือกันเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของเรากันเถิดนะครับ**

บทความเสียงตามสาย โครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์

เชื่อหรือไม่ว่าพลาสติกต้องใช้เวลาในการย่อยสลายถึง 450 ปี ส่วนโฟมนั้นไม่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ นานวันเข้าก็จะกลายเป็นปัญหาสำคัญให้กับระบบนิเวศน์ บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจึงได้ร่วมกับกรมควบคุมมลพิษและคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ทรนรงค์ปลูกจิตสำนึกให้กับประชาชนลดปริมาณการใช้บรรจุภัณฑ์ประเภทพลาสติกและโฟม โดยในระหว่างเดือนสิงหาคมและกันยายนนี้บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขา รังสิต ขอเชิญชวนท่านเข้าร่วมโครงการและทำกิจกรรมกับเรา โดยเปิดโอกาสให้ท่านมีส่วนร่วมในการลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติกโดยท่านสามารถบอกกับเราว่าไม่ต้องการถุงพลาสติกเมื่อชำระเงินที่เคาน์เตอร์แคชเชียร์ หรือท่านอาจจะนำภาชนะมาจากบ้านเช่น กระเป๋าทะกร้ามาใส่ของที่ท่านจับจ่ายก็ได้ เพียงเท่านี้ท่านก็เป็นผู้หนึ่งที่ช่วยรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโลกแล้ว

เรียนท่านผู้มีอุปการคุณอีกครั้ง บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ ไม่ได้มีเจตนาเอาเปรียบหรือทำความลำบากใดๆ ให้กับท่านเรายังยึดมั่นในการบริการที่ดีและมอบความสะดวกต่อลูกค้าของเราเสมอ แต่อีกทางหนึ่งเรากำลังช่วยกันมอบสิ่งที่ดีให้กับสังคมและสิ่งแวดล้อมของเรา ซึ่งท่านสามารถจับจ่ายใช้สอยและเลือกซื้อสินค้าของเราได้ตามปรกติ เรามาร่วมมือกัน เพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของเรากันเถอะครับ

บทความเสียงตามสาย โครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

ศูนย์การค้า ฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

“เรียนท่านผู้มีอุปการคุณทุกท่าน ในระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2548 นี้ ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งแวดล้อม คณะสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ร่วมกันจัดทำโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและรณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้กับประชาชนเกี่ยวกับปัญหามลพิษและของเสียหรือขยะมูลฝอยอันเกิดจากวัสดุและบรรจุภัณฑ์ประเภทพลาสติกและโฟม อันจะนำไปสู่การลดปริมาณขยะมูลฝอยของชุมชนที่กำลังเป็นปัญหาอยู่ในขณะนี้ โดยเฉพาะประเภทถุงพลาสติกชนิดต่างๆ และโฟมบรรจุอาหาร

เราทราบกันดีอยู่แล้วว่า ปัจจุบัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในแต่ละวันมีจำนวนมากมายมหาศาล ในจำนวนนี้พลาสติกและโฟมเป็นองค์ประกอบอันหนึ่งของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นซึ่งโดยทั่วไปมีประมาณร้อยละ 15 นอกเหนือจากขยะมูลฝอยประเภทอื่นๆ แต่ท่านทราบหรือไม่ว่าขยะมูลฝอยประเภทนี้มันคงทนถาวรและเป็นอมตะแค่ไหน และจะต้องใช้เวลาในการย่อยสลายกี่ปี ผลจากการศึกษาและวิจัย พบว่า พลาสติกจะต้องใช้เวลาในการย่อยสลายอย่างน้อย 450 ปี ส่วนโฟมไม่ต้องพูดถึง ไม่สามารถย่อยสลายได้ในธรรมชาติ ซึ่งเท่ากับว่าเราตายและเกิดใหม่ 5 ครั้ง ขยะมูลฝอยเหล่านี้ก็ยังอยู่ หากเรานำมันไปฝังกลบก็จะต้องหาพื้นที่ฝังกลบไปเรื่อยๆ นอกจากมันย่อยสลายยากแล้ว มันยังไม่ยุบตัวเหมือนขยะมูลฝอยประเภทอื่น ทนการบดอัดหรือกดทับได้ดีมาก แล้วเราจะหาพื้นที่ที่ไหนมาฝังกลบได้เพียงพอหากเรายังไม่ลดการผลิตขยะมูลฝอยที่มีอยู่มากมายอยู่ในขณะนี้ ท่านยินดีไหมถ้าข้างบ้านท่านมีบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย?

แล้วถ้านำขยะพลาสติกและโฟมไปเผาทำลายจะได้ไหม? ท่านทราบหรือไม่ว่าสารเคมีที่เป็นส่วนประกอบในพลาสติกและโฟมมีอะไรบ้างและถ้ามันถูกทำให้เกิดเป็นไอหรือควันจากการเผาจะเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมและตัวเราแค่ไหน สารพิษตัวหนึ่งที่อยู่ในไอหรือควันที่เกิดจากการเผาพลาสติกและโฟม ได้แก่ สารไดออกซิน ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็งที่ร้ายแรง รวมทั้งโรคทางเดินหายใจและโรคอื่นๆ อีกมากมาย แล้วสารพิษอื่นๆ เอาเป็นว่ามันน่ากลัวมากๆ แล้วท่านมั่นใจว่าเตาเผาขยะมูลฝอยข้างบ้านท่านมีประสิทธิภาพเพียงพอในการป้องกันสารพิษจากการเผาไหม้ขยะมูลฝอยเหล่านี้

วิธีการเดียวที่ดีที่สุดในการจัดการขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม ก็คือ การลดการผลิตมันนั่นเอง ซึ่งเราทุกคนทำได้ และทำได้ไม่ยากด้วย หากทุกคนในสังคมร่วมมือร่วมใจกัน เพียงท่านหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธการใช้ถุงพลาสติกและโฟมที่ใช้บรรจุอาหารหรือสิ่งของต่างๆ โดยหันมาใช้ภาชนะอื่นแทน เช่น ถ้วยผ้า ตะกร้า หรือกระเป๋าก็ได้ เพราะว่ามันสามารถใช้แล้วใช้อีกได้หลายครั้ง หรือหากมีความจำเป็นต้องใช้ก็ขอให้ใช้มันเท่าที่จำเป็นและใช้ให้มันคุ้มค่าคือใช้แล้วใช้อีก ไม่จำเป็นก็อย่าไปใช้ เท่านั้นเอง ท่านก็เป็นคนหนึ่งที่จะช่วยรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโลกเราแล้ว

ในโอกาสนี้เราขอเชิญชวนท่านเข้าร่วมโครงการและทำกิจกรรมกับเรา โดยทางเราจะจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การรณรงค์และการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผ่านเสียงตามสาย การจัดนิทรรศการและติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ การเปิดโอกาสให้ท่านมีทางเลือกในการช่วยลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติก โดยท่านสามารถบอกกับเราว่าไม่ต้องใส่ถุงพลาสติกก็ได้ หรือท่านอาจจะนำภาชนะมาจากบ้าน เช่น เป้ กระเป๋ หรือตะกร้ามาใส่ของที่ท่านจับจ่ายเราก็ยินดี นอกจากนี้เรากำลังจะจัดให้มีการแลกของสมนาคุณสำหรับท่านที่ไม่เอาถุงพลาสติกด้วย ซึ่งขณะนี้กำลังอยู่ระหว่างการดำเนินงานจัดเตรียมกิจกรรมอยู่ ท่านสามารถติดตามข่าวสารของเราได้

เรียนท่านผู้มีอุปการคุณอีกครั้ง **ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต** ไม่ได้มีเจตนาที่จะเอาเปรียบหรือทำความลำบากใดๆ ให้กับท่าน เรายังยึดมั่นในการให้บริการที่ดีและมอบความสะดวกสบายต่อลูกค้าของเราเสมอ แต่อีกทางหนึ่งเรากำลังช่วยกับมอบสิ่งที่ดีให้กับสังคมและสิ่งแวดล้อมของเรา ซึ่งท่านสามารถจับจ่ายใช้สอยและเลือกซื้อสินค้าของเราได้ตามปกติ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง เราหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะได้เป็นส่วนหนึ่งที่สามารถช่วยลดการใช้พลาสติกและโฟมลงได้ไม่มากนักน้อย เรามาร่วมมือกันเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของเรากันเถิด”

บทความเสียงตามสาย โครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม ศูนย์การค้า ซีคอน สแควร์

“เรียนท่านผู้มีอุปการคุณทุกท่าน ในระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2548 นี้ ศูนย์การค้าซีคอน สแควร์ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ร่วมกันจัดทำโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและรณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้กับประชาชนเกี่ยวกับปัญหามลพิษและของเสียหรือขยะมูลฝอยอันเกิดจากวัสดุและบรรจุภัณฑ์ประเภทพลาสติกและโฟม อันจะนำไปสู่การลดปริมาณขยะมูลฝอยของชุมชนที่กำลังเป็นปัญหาอยู่ในขณะนี้ โดยเฉพาะประเภทถุงพลาสติกชนิดต่างๆ และโฟมบรรจุอาหาร

เราทราบกันดีอยู่แล้วว่า ปัจจุบัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในแต่ละวันมีจำนวนมากมากมายมหาศาล ในจำนวนนี้พลาสติกและโฟมเป็นองค์ประกอบอันหนึ่งของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ซึ่งโดยทั่วไปมีประมาณร้อยละ 15 นอกเหนือจากขยะมูลฝอยประเภทอื่นๆ แต่ท่านทราบหรือไม่ว่า ขยะมูลฝอยประเภทนี้มันคงทนถาวรและเป็นอมตะแค่ไหน และจะต้องใช้เวลาในการย่อยสลายที่ปีผลจากการศึกษาและวิจัย พบว่า พลาสติกจะต้องใช้เวลาในการย่อยสลายอย่างน้อย 450 ปี ส่วนโฟมไม่ต้องพูดถึง ไม่สามารถย่อยสลายได้ในธรรมชาติ ซึ่งเท่ากับว่าเราตายและเกิดใหม่ 5 ครั้ง ขยะมูลฝอยเหล่านี้ก็ยังอยู่ หากเรานำมันไปฝังกลบก็จะต้องหาพื้นที่ฝังกลบไปเรื่อยๆ นอกจากมันย่อยสลายยากแล้ว มันยังไม่ยุบตัวเหมือนขยะมูลฝอยประเภทอื่น ทนการบดอัดหรือกดทับได้ดีมาก แล้วเราจะหาพื้นที่ที่ไหนมาฝังกลบได้เพียงพอหากเรายังไม่ลดการผลิตขยะมูลฝอยที่มีอยู่มากมายอยู่ในขณะนี้ ท่านยินดีไหมถ้าข้างบ้านท่านมีบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย?

แล้วถ้านำขยะพลาสติกและโฟมไปเผาทำลายจะจะได้ไหม? ท่านทราบหรือไม่ว่าสารเคมีที่เป็นส่วนประกอบในพลาสติกและโฟมมีอะไรบ้างและถ้ามันถูกทำให้เกิดเป็นไอหรือควันจากการเผาจะเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมและตัวเราแค่ไหน สารพิษตัวหนึ่งที่อยู่ในไอหรือควันที่เกิดจากการเผาพลาสติกและโฟม ได้แก่ สารไดออกซิน ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็งที่ร้ายแรง รวมทั้งโรคทางเดินหายใจและโรคอื่นๆ อีกมากมาย แล้วสารพิษอื่นๆ อีกหล่ะ เอาเป็นว่ามันน่ากลัวมากๆ แล้วท่านมั่นใจว่าเตาเผาขยะมูลฝอยข้างบ้านท่านมีประสิทธิภาพเพียงพอในการป้องกันสารพิษจากการเผาไหม้ขยะมูลฝอยเหล่านี้

วิธีการเดียวที่ดีที่สุดในการจัดการขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม ก็คือ การลดการผลิตมันนั่นเอง ซึ่งเราทุกคนทำได้ และทำได้ไม่ยากด้วย หากทุกคนในสังคมร่วมมือร่วมใจกัน เพียงท่านหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธการใช้ถุงพลาสติกและโฟมที่ใช้บรรจุอาหารหรือสิ่งของต่างๆ โดยหันมาใช้ภาชนะอื่นแทน เช่น ถุงผ้า ตะกร้า หรือกระเป๋าก็ได้ เพราะว่ามันสามารถใช้แล้วใช้อีกได้หลายครั้ง

หรือหากมีความจำเป็นต้องใช้ก็ขอให้ใช้มันเท่าที่จำเป็นและใช้ให้มันคุ้มค่าคือใช้แล้วใช้อีก ไม่จำเป็นก็อย่าไปใช้ เท่านั้นเอง ท่านก็เป็นคนหนึ่งที่จะช่วยรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโลกเราแล้ว

ในโอกาสนี้เราขอเชิญชวนท่านเข้าร่วมโครงการและทำกิจกรรมกับเรา โดยทางเราจะจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การรณรงค์และการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผ่านเสียงตามสาย การจัดนิทรรศการและติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ การเปิดโอกาสให้ท่านมีทางเลือกในการช่วยลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติก โดยท่านสามารถบอกกับเราว่าไม่ต้องใส่ถุงพลาสติกก็ได้ หรือท่านอาจจะนำภาชนะมาจากบ้าน เช่น เป้ กระเป่า หรือตะกร้ามาใส่ของที่ท่านจับจ่ายเราก็น่าจะดี นอกจากนี้ เรากำลังจะจัดให้มีการแลกของสมนาคุณสำหรับท่านที่ไม่เอาถุงพลาสติกด้วย ซึ่งขณะนี้กำลังอยู่ระหว่างการดำเนินงานจัดเตรียมกิจกรรมอยู่ ท่านสามารถติดตามข่าวสารของเราได้

เรียนท่านผู้มีอุปการคุณอีกครั้ง **ศูนย์การค้าซีคอน สแควร์** ไม่ได้มีเจตนาที่จะเอาเปรียบหรือทำความลำบากใดๆ ให้กับท่าน เรายังยึดมั่นในการให้บริการที่ดีและมอบความสะดวกสบายต่อลูกค้าของเราเสมอ แต่อีกทางหนึ่งเรากำลังช่วยกับมอบสิ่งที่ดีให้กับสังคมและสิ่งแวดล้อมของเรา ซึ่งท่านสามารถจับจ่ายใช้สอยและเลือกซื้อสินค้าของเราได้ตามปกติ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง เราหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะได้เป็นส่วนหนึ่งที่สามารถช่วยลดการใช้พลาสติกและโฟมลงได้ไม่มากนักน้อย เรามาร่วมมือกันเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของเรา
กันเถิดนะครับ”

บทเสียงตามสาย โครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

เทสโก้ โลตัส

“เรียนท่านผู้มีอุปการคุณทุกท่าน ในระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2548 นี้ บ. เทสโก้ โลตัส สาขา..... กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และคณะสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ร่วมกันจัดทำโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและรณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้กับประชาชนเกี่ยวกับปัญหามลพิษและของเสียหรือขยะมูลฝอยอันเกิดจากวัสดุและบรรจุภัณฑ์ประเภทพลาสติกและโฟม อันจะนำไปสู่การลดปริมาณขยะมูลฝอยของชุมชนที่กำลังเป็นปัญหาอยู่ในขณะนี้ โดยเฉพาะประเภทถุงพลาสติกชนิดต่างๆ และโฟมบรรจุอาหาร

เราทราบกันดีอยู่แล้วว่า ปัจจุบัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในแต่ละวันมีจำนวนมากมากมายมหาศาล ในจำนวนนี้พลาสติกและโฟมเป็นองค์ประกอบอันหนึ่งของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ซึ่งโดยทั่วไปมีประมาณร้อยละ 15 นอกเหนือจากขยะมูลฝอยประเภทอื่นๆ แต่ท่านทราบหรือไม่ว่า ขยะมูลฝอยประเภทนี้มันคงทนถาวรและเป็นอมตะแค่ไหน และจะต้องใช้เวลาในการย่อยสลายกี่ปี ผลจากการศึกษาและวิจัย พบว่า พลาสติกจะต้องใช้เวลาในการย่อยสลายอย่างน้อย 450 ปี ส่วนโฟมไม่ต้องพูดถึง ไม่สามารถย่อยสลายได้ในธรรมชาติ ซึ่งเท่ากับว่าเราตายและเกิดใหม่ 5 ครั้ง ขยะมูลฝอยเหล่านี้ก็ยังคงอยู่ หากเรานำมันไปฝังกลบก็จะต้องหาพื้นที่ฝังกลบไปเรื่อยๆ นอกจากมันย่อยสลายยากแล้ว มันยังไม่ยุบตัวเหมือนขยะมูลฝอยประเภทอื่น ทนการบดอัดหรือกดทับได้ดีมาก แล้วเราจะหาพื้นที่ที่ไหนมาฝังกลบได้เพียงพอหากเรายังไม่ลดการผลิตขยะมูลฝอยที่มีอยู่มากมายอยู่ในขณะนี้ ท่านยินดีไหมถ้าข้างบ้านท่านมีบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย?

แล้วถ้านำขยะพลาสติกและโฟมไปเผาทำลายหละจะได้ไหม? ท่านทราบหรือไม่ว่าสารเคมีที่เป็นส่วนประกอบในพลาสติกและโฟมมีอะไรบ้างและถ้ามันถูกทำให้เกิดเป็นไอหรือควันจากการเผาจะเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมและตัวเราแค่ไหน สารพิษตัวหนึ่งที่อยู่ในไอหรือควันที่เกิดจากการเผาพลาสติกและโฟม ได้แก่ สารไดออกซิน ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็งที่ร้ายแรง รวมทั้งโรคทางเดินหายใจและโรคอื่นๆ อีกมากมาย แล้วสารพิษอื่นๆ อีกหละ เอาเป็นว่ามันน่ากลัวมากๆ แล้วท่านมั่นใจว่าเตาเผาขยะมูลฝอยข้างบ้านท่านมีประสิทธิภาพเพียงพอในการป้องกันสารพิษจากการเผาไหม้ขยะมูลฝอยเหล่านี้

วิธีการเดียวที่ดีที่สุดในการจัดการขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม ก็คือการลดการผลิตมันนั่นเอง ซึ่งเราทุกคนทำได้ และทำได้ไม่ยากด้วย หากทุกคนในสังคมร่วมมือร่วมใจกัน เพียงท่านหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธการใช้ถุงพลาสติกและโฟมที่ใช้บรรจุอาหารหรือสิ่งของต่างๆ โดยหันมาใช้ภาชนะอื่นแทน เช่น ถ้วยผ้า ตะกร้า หรือกระเป๋าก็ได้ เพราะว่ามันสามารถใช้แล้วใช้อีกได้

หลายครั้ง หรือหากมีความจำเป็นต้องใช้ก็ขอให้ใช้มันเท่าที่จำเป็นและใช้ให้มันคุ้มค่าคือใช้แล้วใช้อีก ไม่จำเป็นก็อย่าไปใช้ เทำนี่เอง ท่านก็เป็นคนหนึ่งที่จะช่วยรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโลกเราแล้ว

ในโอกาสนี้เราขอเชิญชวนท่านเข้าร่วมโครงการและทำกิจกรรมกับเรา โดยทางเราจะจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การรณรงค์และการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผ่านเสียงตามสาย การจัดนิทรรศการและติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ การเปิดโอกาสให้ท่านมีทางเลือกในการช่วยลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติก โดยท่านสามารถบอกกับเราว่าไม่ต้องใส่ถุงพลาสติกก็ได้ หรือท่านอาจจะนำภาชนะมาจากบ้าน เช่น เป้ กระเป๋ หรือตะกร้ามาใส่ของที่ท่านจับจ่ายเราก็ยินดี นอกจากนี้ เรากำลังจะจัดให้มีการแลกของสมนาคุณสำหรับท่านที่ไม่เอาถุงพลาสติกด้วย ซึ่งขณะนี้กำลังอยู่ระหว่างการดำเนินงาน จัดเตรียมกิจกรรมอยู่ ท่านสามารถติดตามข่าวสารของเราได้

เรียนท่านผู้มีอุปการคุณอีกครั้ง **เทสโก้ โลตัส** ไม่ได้มีเจตนาที่จะเอาเปรียบหรือทำความลำบากใดๆ ให้กับท่าน เรายังยึดมั่นในการให้บริการที่ดีและมอบความสะดวกสบายต่อลูกค้าของเราเสมอ แต่อีกทางหนึ่งเรากำลังช่วยกับมอบสิ่งที่ดีให้กับสังคมและสิ่งแวดล้อมของเรา ซึ่งท่านสามารถจับจ่ายใช้สอยและเลือกซื้อสินค้าของเราได้ตามปกติ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง เราหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะได้เป็นส่วนหนึ่งที่สามารถช่วยลดการใช้พลาสติกและโฟมลงได้ไม่มากนักน้อย เรามาร่วมมือกันเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของเรากันเถิดนะครับ/ค่ะ”

ภาคผนวก จ

รายละเอียดข้อมูลผลการดำเนินงานกิจกรรม

ตลาดนัดรีไซเคิลของศูนย์การค้า

ฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต

สรุปผลการดำเนินการโครงการแยกขยะ เดือน มกราคม – ธันวาคม 2548

รายละเอียด	เดือน	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	รวมปริมาณ ขยะ (กก.)
รวมปริมาณขยะภายในศูนย์กลางค้าฯ(ก.ก.)		396,357	366,662	411,657	434,524	475,187	454,336							2,538,722
ปริมาณขยะที่ขนถ่ายออกจากศูนย์กลางค้าฯ		316,700	294,860	318,640	348,280	377,650	355,640							2,011,770
ปริมาณขยะที่คัดแยก														
- เศษอาหาร		29,795	17,580	22,441	18,360	32,240	24,720							145,136
- เศษอาหาร(ห้องขยะสวนกลาง)		10,900	17,300	21,900	20,800	21,525	24,300							116,725
รวมปริมาณเศษอาหารที่คัดแยก (ก.ก.)		40,695	34,880	44,341	39,160	53,765	49,020							261,861
ขยะรีไซเคิล														
- ขยะพื้นที่ส่วนกลาง(ห้องขยะ)		8,846	11,130	14,633	15,983	14,960	16,099							81,651
- ขยะสำนักงาน		590	579	486	369	495	533							3,052
- ขยะร้านค้า		29,297	23,831	32,671	30,613	28,009	31,275							175,696
- ขยะธนาคารรีไซเคิล (1-31 พ.ค 48)		229	1,382	886	119	308	1,769							4,693
รวมปริมาณขยะรีไซเคิล (ก.ก.)		38,962	36, 922	48,676	47,084	43,772	49,676							265,091
เศษอาหาร + ขยะรีไซเคิล (ก.ก.)		79,657	71,802	93,017	86,244	97,537	98,696							526,952
ปริมาณขยะลดลงคิดเป็น(%)		20	20	23	20	21	22							21
จำนวนเฉลี่ยร้านค้าที่มาขาย/เดือน		58	37	65	42	51	43							49
จำนวนร้านค้าที่มารับซื้อ		4	4	3	3	3	3							3

หมายเหตุ น้ำหนักขยะที่ออกจากศูนย์การค้าฯ ชั่งจากต่งนำหนักของเทศบาลทุกเที่ยว

ข้อมูลการคัดแยกขยะร้านค้าเพื่อขาย เดือน ม.ค. 48 – มิ.ย. 48

ประเภทขยะ	มกราคม		กุมภาพันธ์		มีนาคม		เมษายน		พฤษภาคม		มิถุนายน		รวมม.ค.- มิ.ย. 48	
	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้
เบียร์ไฮเนเก้น(ใหญ่)	1,224.50	3,224.00	1,138.00	2,990.00	1,181.00	3,032.00	1,400.00	3,756.00	1,419.00	3,913.00	1,726.00	4,711.00	8,088.50	21,626.00
เบียร์ไฮเนเก้น(เล็ก)	0	0							720.00	843.00			720.00	843.00
เบียร์สิงห์	3,012.00	3,154.00	2,543.00	3,007.00	2,869.00	3,382.00	3,973.00	4,594.00	2,702.00	3,135.00	4,194.00	4,900.00	19,293.00	22,532.00
เบียร์ช้าง	48.00	68.00					30.00	40.00	38.00	57.00			116.00	165.00
เบียร์คอลลอสเตอร์	0	0			162.00	236.00			54.00	72.00	48.00	60.00	264.00	368.00
بيب	200.00	2,277.00	178.00	2,066.00	173.00	1,832.00	173.00	2,076.00	172.00	2,062.00	173.00	2,078.00	1,069.00	12,391.00
น้ำมัน	1,306.00	12,159.00	1,278.00	12,130.00	1,476.00	13,979.00	1,245.00	11,801.00	1,555.00	14,485.00	1,335.00	12,636.00	8,195.00	77,190.00
ขวดน้ำปลา	188.50	548.50	163.50	477.00	310.00	2,085.50	223.00	1,225.00	220.00	654.00	213.00	624.50	1,318.00	5,614.50
เศษกระดาษ	4,501.00	9,270.00	3,844.50	7,861.00	5,969.00	12,069.00	4,748.00	9,570.00	4,510.00	9,056.00	6,112.00	12,268.00	29,684.50	60,094.00
กล่องกระดาษ	13,207.50	52,622.50	10,361.00	41,103.00	12,854.00	50,674.00	12,688.00	50,185.00	11,292.00	45,114.00	11,404.00	45,606.00	71,806.50	285,304.50
กระดาษขาว - ค่า	741.50	3,708.00	621.00	3,103.50	2,330.00	10,508.00	1,671.00	7,703.00	768.00	3,842.00	965.00	4,700.50	7,096.50	33,565.00
หนังสือพิมพ์	395.00	1,50.00	361.00	1,448.00	536.00	2,302.00	187.00	768.00	195.00	778.00	328.00	1,310.00	2,002.00	8,186.00
พลาสติก	385.50	3,016.00	221.70	1,718.00	248.00	1,930.00	322.00	2,559.00	309.00	2,550.00	403.00	3,202.00	1,889.20	14,975.00
ถุงพลาสติก	389.50	1,898.00	247.50	1,237.00	599.00	3,040.00	589.00	3,048.00	812.00	4,060.00	501.00	2,501.00	3,138.00	15,784.50
ขวดรวม	1,762.00	1,711.00	1,192.00	1,192.00	1,687.00	1,923.00	1,221.00	1,357.00	988.00	988.00	1,750.00	1,750.00	8,600.00	8,912.00
ขวดพลาสติกขุ่น	17.00	255.00	6.70	100.00	176.00	258.00	129.00	441.00	17.00	303.00	11.00	171.00	356.70	1,528.00
ขวดแก้ว	145.50	1,740.00			2.00	30.00	26.00	70.00	262.00	2,311.00	54.00	72.00	489.50	4,223.50
ขวดพลาสติกใส	945.00	11,539.00	1,171.50	14,925.00	1,214.00	16,166.00	1,237.00	16,476.00	1,227.00	16,723.00	1,461.00	18,337.50	7,255.50	94,166.50
แกลลอนพลาสติก	285.50	3,210.00	113.00	1,130.00	329.00	3,777.00	216.00	1,953.00	147.00	604.00			1,090.50	10,674.00
เหล็ก	92.00	499.00	231.50	1,184.00	224.00	1,616.00	192.00	1,299.00	256.00	1,689.00	293.00	1,983.00	1,288.50	8,270.00
กระป๋องเหล็ก	274.00	155.00	53.00	26.50	212.00	130.00	54.00	27.00	14.00	23.00	38.00	76.00	554.00	437.50
กระป๋องสังกะสี	78.05	185.00	9.00	9.00	75.00	98.00	14.00	24.00	2.00	49.00	75.00	75.00	253.05	440.00
อลูมิเนียม	14.55	535.00	22.20	813.50	44.00	1,471.00	26.00	998.00	21.00	576.00	15.00	575.00	142.75	4,968.50
ท่อ PVC	22.50	260.00	1.00	5.00	30.00	211.00	35.00	65.00	10.00	57.00	3.00	15.00	101.50	613.00
ฝาอลูมิเนียม	18.00	24.00			2.00	24.00			68.00	697.00			88.00	745.00
ทั่วไป	27.00	59.00	68.00	11.00	42.00	151.00	204.00	2,045.00	205.00	2,040.00	163.00	1,635.00	709.00	6,081.00
ยาง	17.00	83.00	3.50	17.00	15.00	75.00	13.00	60.00	7.00	36.00	7.00	35.00	62.50	306.00
ตะกั่ว	0.00	0.00							16.00	240.00	2.00	30.00	18.00	270.00
ทองแดง	0	0												
สแตนเลส	0	0	2.00	50.00	7.00	225.00			10.00	300.00	1.00	3.00	20.00	578.00
หลอดพลาสติก	0	0												
รวม	29,297.10	114,140.00	23,830.60	96,743.50	32,671.00	131,215.50	30,613.00	122,139.00	28,009.00	117,257.00	31,275.00	119,355.00	175,695.70	700,850.00

ข้อมูลการคัดแยกขยะที่ส่วนกลางเพื่อขาย เดือน มกราคม – มิถุนายน 2548 (ห้องขยะ)

ประเภทขยะ	มกราคม		กุมภาพันธ์		มีนาคม		เมษายน		พฤษภาคม		มิถุนายน		รวมม.ค.- มิ.ย. 48	
	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้
เบียร์ไอเซนเกิน(ใหญ่)														
เบียร์ไอเซนเกิน(เล็ก)														
เบียร์สิงห์														
เบียร์ช้าง														
เบียร์คอลลอสเตอร์														
เบียร์ลิโอ														
สปอร์ตเซอร์														
بيب														
น้ำมัน														
ขวดน้ำปลา														
เศษกระดาษ	1,779.00	3,600.00	2,183.00	4,366.00	3,374.00	6,748.00	4,037.00	8,074.00	3,752.00	7,504.00	4,117.00	8,056.00	23,359.00	38,348.00
กล่องกระดาษ	574.00	2,108.00	437.00	1,748.00	578.00	2,270.00	605.00	2,315.00	638.00	2,512.00	573.00	2,330.00	3,345.00	12,196.00
กระดาษขาว – ต่ำ														
หนังสือพิมพ์														
พลาสติก	649.10	5,429.70	490.00	3,916.00	524.00	4,092.00	490.50	3,924.00	504.00	4,070.00	506.00	4,048.00	3,163.60	25,479.70
ถุงพลาสติก	1,026.00	4,677.00	1302	5419	2,064.00	10,320.00	2,885.00	10,843.00	2,548.00	12,740.00	2,707.00	6,400.00	12,532.00	62,931.00
ขวดรวม	2,472.00	2,472.00	2,837.00	2,837.00	3,059.00	3,059.00	3,081.00	3,081.00	2,869.00	2,869.00	3,283.00	3,283.00	17,601.00	17,601.00
ขวดน้ำโพลาลิส	101.90	1,560.00	92.00	1,384.50	91.00	1,595.00	91.00	1,543.50	89.00	1,513.00	83.00	1,348.00	574.00	8,944.00
ขวดแก้ว														
ขวดพลาสติกใส	373.90	4,498.80	478.00	5,386.00	693.00	6,687.00	482.50	6,121.50	570.00	7,386.00	520.00	6,204.00	3,117.40	36,283.30
พลาสติกกรอบ	463.00	1,378.40	1113	2998	1,606.00	4,366.00	1,772.00	5,272.00	1,520.00	3,040.00	1,655.00	3,872.00	8,129.00	29,055.40
หลอดพลาสติก														
เหล็ก														
กระป๋องเหล็ก														
กระป๋องสังกะสี	1,359.00	1,359.00	2,162.00	2,231.00	2,597.00	2,597.00	2,506.00	2,597.00	2,469.00	2,469.00	2,627.00	2,627.00	12,720.00	13,880.00
ฝาอลูมิเนียม	50.60	1,922.80											50.60	1,922.80
อลูมิเนียม			36.00	1,349.00	47.00	1,170.80	32.90	1,625.60	42.00	1,572.00	28.00	1,058.00	185.90	6,771.40
แกลลอน														
รวม	8,846.00	28,871.00	11,130.00	31,634.50	14,633.00	43,504.30	15,982.90	45,396.60	14,960.00	45,634.00	16,099.00	39,226.00	81,651.20	234,262.40

ข้อมูลการคัดแยกขยะสำนักงานเพื่อขาย เดือน มกราคม – มิถุนายน 48

ที่มาของขยะ	ประเภทขยะ	มกราคม 2548		กุมภาพันธ์ 2548		มีนาคม 2548		เมษายน 2548		พฤษภาคม 2548		มิถุนายน 2548	
		น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้
ด้านอาคารและสถานที่	กระดาษ ขาว – ดำ	82	410	17	85	34	170	25	125	105	525	51	255
	เศษกระดาษ	41	82	4	8	13	26	12	24	99	198	3	6
	พลาสติก			1	8			1	8	3	24		
	กล่องกระดาษ	8	32	171	648	39	156	52	208	64	256	61	244
	เหล็ก												
	หนังสือพิมพ์	1	4	8	32							3	12
รวมขยะด้านอาคาร		132	528	201	817	86	352	90	365	271	1003	118	517
ด้านการตลาด	กระดาษ ขาว – ดำ	101	505	63	315	76	380	40	200	33	165	112	585
	เศษกระดาษ	119	238	73	146	48	96	8	16	104	208	46	92
	กล่องกระดาษ	16	64							2	8		
	หนังสือพิมพ์	85	340	123	492	125	500	111	444	59	236	123	492
	بيب												
	พลาสติก			1	8					1	8		
	เศษเหล็ก									3	3		
รวมขยะด้านการตลาด		321	1147	260.00	961.00	249.00	976.00	159.00	660.00	202.00	628.00	286	1169
ด้านบริหารทั่วไป	กระดาษ ขาว – ดำ	31	150	52	260	44	220	43	215			108	540
	เศษกระดาษ	71.5	143	41	82	45	90	9	18	22	44	19	38
	กล่องกระดาษ	8	32	18	72	13	52	25	100			2	8
	หนังสือพิมพ์	27	108			31	124	43	172				
	กระป๋องอลูมิเนียม												
	พลาสติก			7	56								
รวมขยะด้านบริหาร		136.5	433	188	470	133	486	120	505	22	44	129	586
รวมขยะทั้ง 3 ด้าน		589.50	2,108.00	579.00	2,248.00	486.00	1,814.00	369.00	1,530.00	495.00	1,675.00	533.00	2,272.00

ตารางสรุปยอดขายเศษอาหารของร้านค้า+ ห้องขยะส่วนกลางภายในศูนย์การค้าฯ ปี 2548

ลำดับ	ชื่อร้านค้า	ผู้ซื้อ	ม.ค 48 (กก.)	ก.พ 48 (กก.)	มี.ค 48 (กก.)	เม.ย 48 (กก.)	พ.ค 48 (กก.)	มิ.ย 48 (กก.)	ก.ค 48 (กก.)	ส.ค 48 (กก.)	ก.ย 48 (กก.)	ต.ค 48 (กก.)	พ.ย 48 (กก.)	ธ.ค 48 — (กก.)
1	ร้านค้าใน FOOD FAIR	กิจชัย	6,000	5,600	9,300	6,000	9,300	6,000	6,200					
2	ร้านฟูจิ	กิจชัย	2,100	1,680	2,790	2,100	1,860	2,100	2,170					
3	ร้านอาหารพนักงานชั้นใต้ดิน	กิจชัย	2,700	2,240	2,480	2,700	2,480	2,700	2,480					
4	ร้านโออิชิ ชั้นใต้ดิน	กิจชัย	900	1,120	1,240	1,200	1,240	900	930					
5	ร้านคุณเจน	มังซัง	2,700	2,460	2,880	2,820	2,760	2,520	2,760					
6	ร้าน MK.SUKI (BF)	เสี่ยไฮ้	1,504	420	558	600	775	1,750	2,100					
7	ร้าน MK.SUKI (2F)	เสี่ยไฮ้	-	-	-									
8	ร้านย่าแซ่บ	เสี่ยไฮ้	92	1,008	1,054	960	1,085	2,240	2,450					
9	ร้าน KFC (BF)	เสี่ยไฮ้	403	504	620	600	1,085	1,400	1,050					
10	ร้าน KFC (GF)	เสี่ยไฮ้	992	980	930	1,050	620	2,450	2,450					
11	ร้านKFC (BIG-C)	เสี่ยไฮ้	-	-	-									
12	ร้านพิชซ่าฮัท	เสี่ยไฮ้	-	-	-									
13	ร้านแมคโดนัลด์	เสี่ยไฮ้	93	112	62	90	124	140	140					
14	ร้านบัวบาน	เสี่ยไฮ้	310	420	248		465	1,050	490					
15	ร้านชูชิติง	เสี่ยไฮ้	93	-	-			420	420					
16	เฟอ	เสี่ยไฮ้	124	140	62	90	124							
17	เซสเตอร์กริล	เสี่ยไฮ้	155	336	217	150	248	350	420					
18	ฮ่องกงนู้ตเติ้ล	เสี่ยไฮ้	279	560	-			700						
19	ห้องขยะส่วนกลาง	สร้อยทอง	10,900	17,300	21,900	20,800	21,525	24,300	22,000					
รวมยอด		4 ร้าน	29,795	34,880	44,341	39,160	43,691	49,020	46,060					

สรุปข้อมูลตลาดนัดไซเคิล (ลูกค้าภายนอก) เดือน ม.ค 48 – มิ.ย 48

ประเภทขยะ	มกราคม		กุมภาพันธ์		มีนาคม		เมษายน		พฤษภาคม		มิถุนายน		รวมม.ค.– มิ.ย. 48	
	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้
เบียร์ไฮเนเก้น(ใหญ่)			252.00	756.00					9.50	19.00				
เบียร์ไฮเนเก้น(เล็ก)														
เบียร์สิงห์														
เบียร์ช้าง									12.00	20.00				
เบียร์คอสเตอร์														
بيب														
น้ำมัน											15.00	105.00		
ขวดน้ำปลา							157.00	492.00						
เศษกระดาษ	39.00	78.00	274.00	548.00	266.00	532.00	80.50	161.00	52.00	104.00				
กล่องกระดาษ	211.00	844.00	461.00	1,844.00	307.50	1,230.00	18.00	72.00	90.00	361.00	49.00	130.00		
กระดาษขาว – ต่ำ					12.00	92.00								
หนังสือพิมพ์					160.00	680.00	11.00	44.00	35.50	142.00	26.00	104.00		
พลาสติกสี	4.00	32.00			24.50	196.00	10.50	115.00	3.50	28.00	5.00	40.00		
ถุงพลาสติก					11.00	55.00	10.00	50.00						
ขวดรวม	170.00	170.00	91.00	91.00	554.00	554.00	170.00	170.00	299.00	299.00	188.00	188.00		
ขวดพลาสติกขุ่น					50.00	950.00	1.00	15.00						
ขวดแก้ว														
ขวดพลาสติกใส	5.00	60.00			48.00	624.00	32.50	432.00	5.00	65.00	6.00	78.00		
แกลลอนพลาสติก					23.00	230.00								
เหล็ก			42.00	294.00	17.00	85.00	16.00	112.00	21.00	147.00				
กระป๋องเหล็ก														
กระป๋องสังกะสี	16.00	16.00												
อลูมิเนียม							1.00	38.00	2.00	80.00	0.20	7.00		
ท่อ PVC					8.50	332.00								
ฝาอลูมิเนียม									0.50	7.00				
ทั่วไป									91.00	1,365.00	280.00	1,960.00		
ยาง														
ตะกั่ว														
ทองแดง		9.00									4.00	480.00		
สแตนเลส														
หลอดพลาสติก														
รวม	445.00	1,200.00	1,129.00	4,433.00	1,481.50	5,560.00	507.50	1,701.00	621.00	2,637.00	573.20	3,092.00		

สรุปข้อมูลตลาดนัดไซเคิล (ลูกค้าภายนอกธนาคารไซเคิล) เดือน ม.ค 48 – มิ.ย 48

ประเภทขยะ	มกราคม		กุมภาพันธ์		มีนาคม		เมษายน		พฤษภาคม		มิถุนายน		รวมม.ค.- มิ.ย. 48	
	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้
เบียร์ไฮเนเก้น(ใหญ่)														
เบียร์ไฮเนเก้น(เล็ก)														
เบียร์สิงห์														
เบียร์ช้าง	6.00	10.00											6.00	10.00
เบียร์คอลลอสเตอร์														
بيب														
น้ำมัน														
ขวดน้ำปลา														
เศษกระดาษ	31.00	62.00	60.00	120.00	7.00	14.00	1,042.00	2,084.00	1,410.00	2,820.00	152.00	304.00	2,702.00	5,404.00
กล่องกระดาษ	135.50	542.00	7.00	28.00			76.00	304.00	161.00	644.00	41.50	166.00	421.00	1,684.00
กระดาษขาว – ด้า			2.00	10.00			15.00	75.00	7.50	37.50			24.50	122.50
หนังสือพิมพ์			10.00	40.00	14.00	56.00	4.00	16.00					28.00	112.50
พลาสติก									7.00	56.00	43.40	327.00	50.40	383.00
ถุงพลาสติก					10.00	10.00					16.00	79.50	26.00	89.50
ขวดรวม	28.00	28.00					9.00	9.00			8.00	8.00	45.00	45.00
ขวดพลาสติกขุ่น									1.50	22.50			1.50	22.50
ขวดแก้ว														
ขวดพลาสติกใส	35.50	448.00	89.00	1,068.00			4.00	52.00	4.00	52.00	74.80	885.00	207.30	2,505.00
แกลลอนพลาสติก			9.00	72.00									9.00	72.00
เหล็ก														
กระป๋องเหล็ก														
กระป๋องสังกะสี			21.00	21.00									21.00	21.00
อลูมิเนียม	0.50	19.00	0.30	10.00	5.00	190.00	0.40	14.00	0.80	25.00	1.25	41.00	8.25	299.00
ท่อ PVC														
ฝาอลูมิเนียม														
ทั่วไป											14.00	126.00	14.00	126.00
ยาง														
ตะกั่ว														
ทองแดง														
สแตนเลส														
หลอดพลาสติก														
รวม	236.50	1,109.00	198.30	1,369.00	36.00	270.00	1,150.40	2,554.00	1,591.80	3,657.00	350.95	1,936.50	3,563.95	10,895.50

สรุปข้อมูลตลาดนัดไซเคิล (ลูกค้าภายในอาคารไซเคิล) เดือน ม.ค 48 – มิ.ย 48

ประเภทขยะ	มกราคม		กุมภาพันธ์		มีนาคม		เมษายน		พฤษภาคม		มิถุนายน		รวมม.ค.- มิ.ย. 48	
	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้	น้ำหนัก	รายได้
เบียร์ไฮเนเก้น(ใหญ่)														
เบียร์ไฮเนเก้น(เล็ก)														
เบียร์สิงห์														
เบียร์ช้าง														
เบียร์คอลลอสเตอร์														
بيب														
น้ำมัน														
ขวดน้ำปลา														
เศษกระดาษ	62.00	124.00	508.50	1,017.00	300.50	601.00	12.50	25.00	89.00	178.00	1,120.00	2,240.00	2,092.50	4,185.00
กล่องกระดาษ	136.00	544.00	520.50	2,082.00	296.50	1,186.00	96.50	386.00	167.00	668.00	166.00	664.00	1,382.50	5,530.00
กระดาษขาว – ต่ำ	13.00	65.00	46.00	230.00	79.00	395.00	5.00	25.00	8.00	40.00	99.50	488.00	250.50	1,243.00
หนังสือพิมพ์	4.00	16.00	29.00	116.00	24.00	136.00			7.50	30.00	33.00	132.00	97.50	430.00
พลาสติก	9.00	72.00			1.00	8.00	1.00	8.00	6.50	52.00	13.50	108.00	31.00	248.00
ถุงพลาสติก	4.00	20.00	254.00	1,272.00	118.50	590.00	2.00	10.00	15.50	78.00	275.50	1,376.00	669.50	3,346.00
ขวดรวม					30.00	30.00			8.00	8.00			38.00	38.00
ขวดพลาสติกขุน	1.00	15.00	0.30	5.00									1.30	20.00
ขวดแก้ว														
ขวดพลาสติกใส			9.50	114.00	8.00	97.00	1.50	15.00	4.50	47.00	10.00	100.00	33.50	373.00
แกลลอนพลาสติก														
เหล็ก											26.00	102.00	26.00	102.00
กระป๋องเหล็ก														
กระป๋องสังกะสี											18.00	18.00	18.00	18.00
อลูมิเนียม	0.30	10.00	2.35	82.50	2.05	78.00	0.30	9.00			0.90	27.00	5.90	206.50
ท่อ PVC			3.00	9.00	1 0.00	30.00							13.00	39.00
ฝาอลูมิเนียม														
หัวไป			9.00	46.00	6.00	24.00							15.00	70.00
ยาง									1.50	7.50	7.00	34.00	8.50	41.50
ตะกั่ว														
ทองแดง														
สแตนเลส														
หลอดพลาสติก														
รวม	229.30	866.00	1,382.15	4,973.50	875.55	3,175.00	118.80	478.00	307.50	1,108.50	1,769.40	5,289.00	4,62.70	15,890.00

ภาคผนวก ฉ
รายละเอียดกำหนดการ
และภาพการจัดโครงการของ
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

กำหนดการมหกรรมลดทิ้ง ลดใช้...ถุงใหญ่ใบเดียว
โครงการรณรงค์และประชาสัมพันธ์สร้างวินัยลดขยะมูลฝอยชุมชน
วันเสาร์ ที่ 17 กันยายน 2548 เวลา 10.00 – 18.00 น.

ณ ห้างสรรพสินค้าซีคอน สแควร์

.....

10.00 น.	เปิดพื้นที่ให้ประชาชนทั่วไปเข้าชมงาน
10.30 – 11.00 น.	สื่อมวลชนและผู้ร่วมงานลงทะเบียน
11.00 – 11.30 น.	พิธีเปิดงานมหกรรมลดทิ้ง ลดใช้...ถุงใหญ่ใบเดียว - พิธีกรเปิดเวที - การแสดงกลองยาว โดยเยาวชนโรงเรียนเพชรเกษม ชุมชนปู่เย็น – ย่าคำ ยังอยู่ - กล่าวรายงานและประธานกล่าวเปิดงาน
11.30 – 12.00 น.	พิธีมอบโล่เกียรติคุณและรับมอบพันธกิจในการลดปริมาณขยะถุงพลาสติก - ประธานมอบโล่เกียรติคุณแก่ชุมชนต้นแบบทั้ง 10 แห่ง - การรับมอบพันธกิจปฏิญาณตนเพื่อรวมพลัง ลดทิ้ง ลดใช้...ถุงพลาสติก
12.00 – 12.30 น.	ประธานเยี่ยมชมนิทรรศการและพื้นที่จัดงาน - นิทรรศการซาเล้ง - นิทรรศการและกิจกรรมรณรงค์ของชุมชนต้นแบบทั้ง 10 แห่ง - กิจกรรมตู้ร่วมโหวตสำรวจพฤติกรรมลดใช้ถุงพลาสติก - การออกร้าน
12.30 – 12.45	การแสดง Recycle Hula Hula โดยเยาวชนโรงเรียนเพชรเกษม ชุมชนปู่เย็น – ย่าคำ ยังอยู่ และจับรางวัล Lucky draw ครั้งที่ 1
12.45 – 13.30	ศิลปินร่วมพูดคุยกันในหัวข้อ “เราจะช่วยกันลดขยะถุงพลาสติกได้อย่างไร” - ร่วมกันพับทำถุงโครงการพร้อมทั้งประมูลเพื่อนำรายได้เข้ามูลนิธิวัดสวนแก้ว
13.30 – 13.45	Recycle Fashion show 40 ชุด โดยเยาวชนจากโรงเรียนราชาวดีแดนซ์เซ็นเตอร์
13.45 – 14.00 น.	ช่วงนาทีทองสำหรับลูกค้าสัมพันธ์มิตรครั้งที่ 2 (ฉายขึ้นจอ) และการแสดง Dance Show ชุดที่ 1 โดยเยาวชนจากโรงเรียนราชาวดีแดนซ์เซ็นเตอร์
14.00 – 14.45 น.	การแสดงดนตรี Recycle percussion โดยตี๊ก ชิโร่ และนักแสดง พร้อมสัมภาษณ์ แนวคิดในการประยุกต์เครื่องดนตรีที่ทำมาจากหม้อและถังน้ำมันรวมทั้งวัสดุเหลือใช้ ภายในบ้านอื่นๆ
14.45 – 15.00 น.	ช่วงนาทีทองสำหรับลูกค้ามิตรสัมพันธ์ครั้งที่ 2 (ฉายขึ้นจอ) และเกมแจก รางวัลบนเวที

กำหนดการมหกรรมลดทิ้ง ลดใช้...ถูกใจใหญ่ไปเดียว
โครงการณรงค์และประชาสัมพันธ์สร้างวินัยลดขยะมูลฝอยชุมชน
วันเสาร์ ที่ 17 กันยายน 2548 เวลา 10.00 – 18.00 น.
ณ ห้างสรรพสินค้าซีคอน สแควร์

.....

15.00 – 15.45 น.	พิธีเปิดและพิธีมอบรางวัลโดยพระพะยอม กัลยาโณ (พระราชธรรมนิเทศ)
15.45 – 16.00 น.	จับรางวัล Lucky draw ครั้งที่ 2 และเกมแจกรางวัลบนเวที
16.00 – 16.15 น.	การแสดง Dance Show ชุดที่ 2 โดยเยาวชนโรงเรียนราชาวดีแดนซ์เซ็นเตอร์
16.15 – 16.30 น.	การแสดง Dance Show ชุดที่ 3 โดยเยาวชนโรงเรียนราชาวดีแดนซ์เซ็นเตอร์
16.30 – 17.15 น.	การแสดงมินิคอนเสิร์ต โดย ศุ บุญเลี้ยง
17.15 – 17.30 น.	จับรางวัล Lucky draw ครั้งที่ 3, ช่วงเวลาที่ทองสำหรับลูกค้ามิตรสัมพันธ์ครั้งที่ 3 (ฉายขึ้นจอ) และเกมแจกรางวัลบนเวที
17.30 น.	พิธีกรปิดเวที
18.00 น.	ปิดงาน

พิธีเปิดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมกล่าวเปิดงาน

พิธีเปิดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมมอบโล่แก่ชุมชนนำร่องโครงการ

พิธีกรรมฯ และตัวแทนชุมชน 10 ชุมชนร่วมลงนามเป็นพันธมิตรด้านสิ่งแวดล้อม

รูปที่ จ-1 ภาพกิจกรรมในงานมหกรรมลดที่ง อดใช้...ถุงพลาสติกของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
ในวันที่ 17 กันยายน 2548 ณ ห้างสรรพสินค้าซีคอน สแควร์

กิจกรรมขยะแลกไข่ของชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ

กิจกรรมการแสดงดนตรี Recycle percussion

ถุงพลาสติกที่ย่อยสลายด้วยแสงอาทิตย์

กิจกรรมการพับนึ่งกระเป๋าสองโครงการฯ

การประมวลการวาดภาพบนกระเป๋าสองโครงการฯ

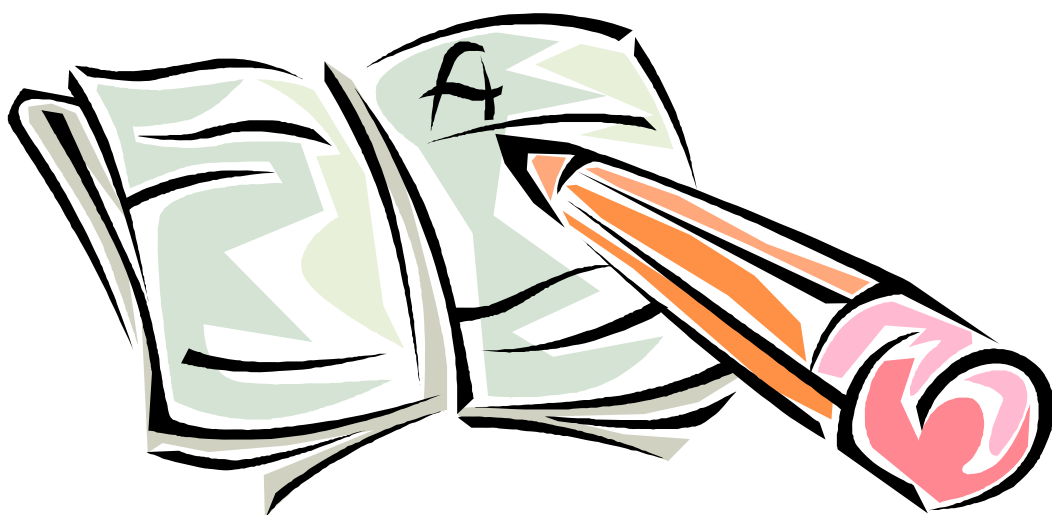

พรมที่ทำจากขวดพลาสติก ชนิด PET

รูปที่ ฉ-1 ภาพกิจกรรมในงานมหกรรมลดที่ง ไล้.ถุงพลาสติกของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
ในวันที่ 17 กันยายน 2548 ณ ห้างสรรพสินค้าซีคอน สแควร์ (ต่อ)

ภาคผนวก ช

สรุปผลการสำรวจทัศนคติ
ในการดำเนินโครงการ

สรุปแบบสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม (สำหรับประชาชน)

ตารางที่ ข.1 แสดงเพศของประชาชนจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	80	40.00
หญิง	120	60.00
รวม	200	100.00

ตารางที่ ข.2 แสดงอายุของประชาชนจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 – 15	16	8.00
16 – 30	149	74.50
31 – 45	28	14.00
46 – 60	7	3.50
รวม	200	100.00

ตารางที่ ข.3 แสดงอาชีพของประชาชนจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นักศึกษา	69	34.50
ธุรกิจส่วนตัว	9	4.50
รับจ้าง	30	15.00
นักเรียน	32	16.00
พนักงานบริษัท	25	12.50
แม่บ้าน	6	3.00
ทหารพราน	1	0.50
รับราชการ	1	0.50
พยาบาล	1	0.50
ค้าขาย	2	1.00
โปรแกรมเมอร์	1	0.50
ทำนา	1	0.50
ทั่วไป	2	1.00
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	19	9.50
รวม	200	100.00

ตารางที่ ข.4 แสดงความรู้ทั่วไปของประชาชนจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

ความรู้ทั่วไป	จำนวน		ร้อยละ	
	ทราบ	ไม่ทราบ	ทราบ	ไม่ทราบ
1. ถุงพลาสติกและโฟมที่ใช้อยู่ปัจจุบันเป็นปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม	195	5	97.50	2.50
2. พลาสติกและโฟมเป็นขยะที่ย่อยสลายได้ยากในธรรมชาติ	184	16	92.00	8.00
3. พลาสติกใช้เวลาในการย่อยสลาย 450 ปี	108	92	54.00	46.00
4. โฟมไม่สามารถย่อยสลาย	175	25	87.50	12.50
5. การกำจัดพลาสติกและโฟมโดยการฝังกลบทำให้สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงพื้นที่ในการกำจัด	159	41	79.50	20.50
6. พลาสติก เช่น พิวซี่ ขวดพลาสติก ถุงหิ้ว สามารถนำมารีไซเคิลกลับมาใช้ใหม่ได้	183	17	91.50	8.50
7. โฟมสามารถนำกลับมารีไซเคิลได้	131	69	65.50	34.50
8. การนำพลาสติกและโฟมกลับมาใช้ใหม่และการใช้ซ้ำสามารถลดขยะพลาสติกและโฟมได้	187	13	93.50	6.50

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมปละทัศนคติเกี่ยวกับโครงการ

ตารางที่ ข.5 แสดงความรู้ทั่วไปของประชาชนจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

จำนวนถุงพลาสติกที่ใช้/สัปดาห์ (ใบ)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 – 5	29	14.50
6 – 10	62	31.00
11 – 15	21	10.50
16 – 20	39	19.50
21 – 25	5	2.50
26 - 30	14	7.00
31 ถุงขึ้นไป	14	7.00
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	6	3.00
รวม	200	100.00

ตารางที่ ข.6 แสดงความรู้ทั่วไปของประชาชนจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

ระดับความสำคัญการลดใช้พลาสติกและโฟม ที่มีต่อการช่วยลดขยะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มาก	116	58.00
ปานกลาง	77	38.50
น้อย	7	3.50
รวม	200	100.00

ตารางที่ ข.7 การจัดการขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมในครัวเรือนของประชาชนจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

การจัดการขยะมูลฝอยประเภทพลาสติก และโฟมในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทิ้งเป็นขยะทันทีเมื่อใช้เสร็จ	52	26.00
เก็บรวบรวมทิ้งเป็นขยะในคราวเดียว	51	25.50
เก็บไว้เพื่อใช้ซ้ำ	79	39.50
เก็บรวบรวมไว้ขาย	18	9.00
รวม	200	100.00

ตารางที่ ข.8 แสดงกิจกรรมที่สามารถมีส่วนร่วมได้ในการลดการใช้พลาสติกและโฟมของประชาชนจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

กิจกรรมที่สามารถมีส่วนร่วมได้ในการลดการ ใช้พลาสติกและโฟม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ใช้ถุงน้อยชิ้น (ถุงใหญ่ใบเดียว)	107	53.50
เปลี่ยนใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก	35	17.50
เลี่ยงการใช้ถุงพลาสติกและโฟม	49	24.50
ประชาสัมพันธ์ไปยังผู้อื่น	9	4.50
รวม	200	100.00

ตารางที่ ข.9 ความร่วมมือในการลดการใช้พลาสติกและโฟม โดยหันมาใช้ภาชนะที่ใช้ซ้ำแทนของประชาชนจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

ความร่วมมือในการลดการใช้พลาสติกและโฟม โดยหันมาใช้ภาชนะที่ใช้ซ้ำแทน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ยินดีให้ความร่วมมือ	128	64.00
แล้วแต่สะดวก	71	35.50
ไม่ยินดี	3	1.50
รวม	200	100.00

ตารางที่ ข.10 ทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ลดการใช้พลาสติกและโฟมของประชาชนจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

ทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ลดการใช้พลาสติกและโฟม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เห็นด้วย	196	98.00
ไม่เห็นด้วย	2	1.00
ไม่มีความคิดเห็น	2	1.00
รวม	200	100.00

ตารางที่ ข.11 ทัศนคติเกี่ยวกับการจัดทำโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟมของประชาชนจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

ทัศนคติเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ ลดการใช้พลาสติกและโฟม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ดี	196	98.00
ไม่ดี	4	2.00
รวม	200	100.00

สรุปแบบสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม (สำหรับร้านค้า)

ตารางที่ ข.12 แสดงเพศของร้านค้าจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	43	25.44
หญิง	113	66.86
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	13	7.70
รวม	169	100.00

ตารางที่ ข.13 แสดงอายุของร้านค้าจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
16 – 30	92	54.44
31 – 45	45	26.63
46 – 60	3	1.78
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	29	17.16
รวม	169	100.00

ตารางที่ ข.14 แสดงความรู้ทั่วไปของร้านค้าจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

ความรู้ทั่วไป	จำนวน (คน)		ร้อยละ	
	ทราบ	ไม่ทราบ	ทราบ	ไม่ทราบ
1. ถุงพลาสติกและโฟมที่ใช้อยู่ปัจจุบันเป็นปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม	168	1	99.41	0.59
2. พลาสติกและโฟมเป็นขยะที่ย่อยสลายได้ยากในธรรมชาติ	165	4	97.63	2.37
3. พลาสติกใช้เวลาในการย่อยสลาย 450 ปี	87	82	51.48	48.52
4. โฟมไม่สามารถย่อยสลาย	149	20	88.16	11.83
5. การกำจัดพลาสติกและโฟมโดยการฝังกลบทำให้สิ่งแวดล้อมพื้นที่ในการกำจัด	146	23	86.39	13.61
6. พลาสติก เช่น พีวีซี ขวดพลาสติก ถุงหิ้ว สามารถนำมารีไซเคิลกลับมาใช้ใหม่ได้	163	6	96.45	3.55
7. โฟมสามารถนำกลับมารีไซเคิลได้	106	63	62.72	37.28
8. การนำพลาสติกและโฟมกลับมาใช้ใหม่และการใช้ซ้ำสามารถลดขยะพลาสติกและโฟมได้	161	8	95.26	4.33

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมปะทั้ทัศนคติเกี่ยวกับโครงการ

ตารางที่ ข.15 แสดงความรู้ทั่วไปของร้านค้าประชาชนจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

จำนวนถุงพลาสติกที่ใช้/สัปดาห์ (ถุง)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 – 50	61	36.09
51 – 100	56	33.14
101 – 150	15	8.88
151 – 200	4	2.37
201 – 250	2	1.18
251 – 300	3	1.78
301 ถุงขึ้นไป	28	16.57
รวม	169	100.00

ตารางที่ ข.16 แสดงความรู้ทั่วไปของร้านค้าจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

ระดับความสำคัญการลดใช้พลาสติกและโฟม ที่มีต่อการช่วยลดขยะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มาก	102	60.35
ปานกลาง	57	33.73
น้อย	7	4.14
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	3	1.78
รวม	169	100.00

ตารางที่ ข.17 การจัดการขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมในร้านค้าจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

การจัดการขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม ในร้านค้า	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทิ้งเป็นขยะทันทีเมื่อใช้เสร็จ	49	28.99
เก็บรวบรวมทิ้งเป็นขยะในคราวเดียว	36	21.30
เก็บไว้เพื่อใช้ซ้ำ	40	23.67
เก็บรวบรวมไว้ขาย	39	23.08
รวม	169	100.00

ตารางที่ ข.18 แสดงกิจกรรมที่สามารถมีส่วนร่วมได้ในการลดการใช้พลาสติกและโฟมของร้านค้าจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

กิจกรรมที่สามารถมีส่วนร่วมได้ในการลดการใช้พลาสติกและโฟม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ใช้ถุงน้อยชิ้น (ถุงใหญ่ใบเดียว)	93	55.02
เปลี่ยนใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก	21	12.43
เลี่ยงการใช้ถุงพลาสติกและโฟม	40	23.67
ประชาสัมพันธ์ไปยังผู้อื่น	15	8.88
รวม	169	100.00

ตารางที่ ข.19 ความร่วมมือในการลดการใช้พลาสติกและโฟม โดยหันมาใช้ภาชนะที่ใช้ซ้ำแทนของร้านค้าจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

ความร่วมมือในการลดการใช้พลาสติกและโฟม โดยหันมาใช้ภาชนะที่ใช้ซ้ำแทน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ยินดีให้ความร่วมมือ	116	68.64
แล้วแต่สะดวก	50	29.59
ไม่ยินดี	2	1.18
รวม	169	100.00

ตารางที่ ข.20 ทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ลดการใช้พลาสติกและโฟมของร้านค้าจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

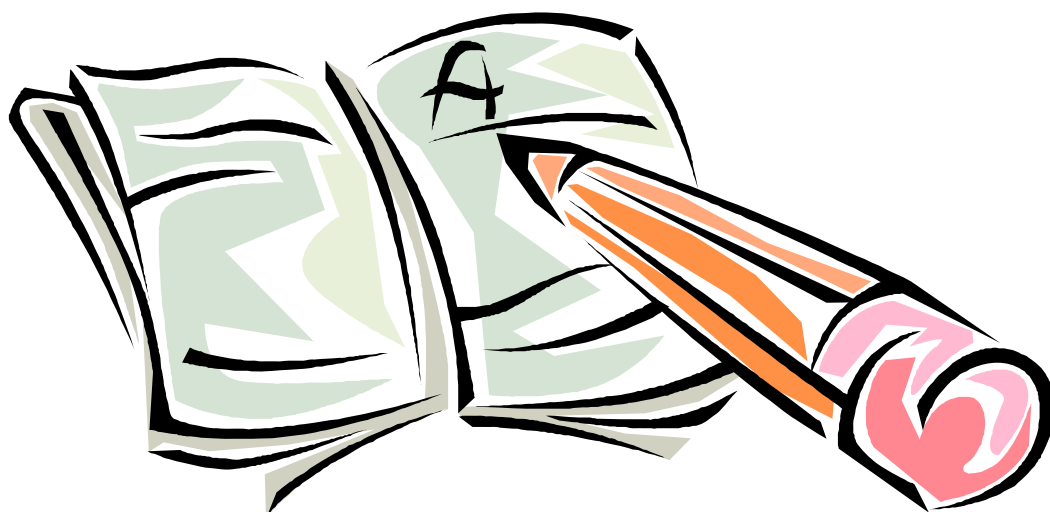
ทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ลดการใช้พลาสติกและโฟม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เห็นด้วย	166	98.22
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	3	1.78
รวม	169	100.00

ตารางที่ ข.21 ทัศนคติเกี่ยวกับการจัดทำโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟมของร้านค้าจากการสำรวจทัศนคติโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

ทัศนคติเกี่ยวกับการจัดทำโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ดี	164	97.04
อื่นๆ	5	2.96
รวม	169	100.00

ภาคผนวก ช
สรุปการประชุมสัมมนาโครงการ

สรุปรายงานการประชุมสัมมนา
โครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม
วันอังคารที่ 1 พฤศจิกายน 2548 เวลา 08.30 – 12.30 น.
ณ ห้องประชุม 202 ชั้น 2 กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. กำหนดการประชุมสัมมนา

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.10 น.	เปิดการประชุมสัมมนา โดย รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ นายอดิศักดิ์ ทองไข่มุกต์
09.10 – 09.30 น.	รายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม และการจัดการ แนวนโยบายของรัฐในการจัดการขยะ มูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม โดย ผอ. สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย นางสุณี ปิยะพันธุ์พงศ์
09.30 – 09.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
09.45 – 10.00 น.	รายงานสรุปผลการศึกษา โดย รศ.ดร. สุเทพ ศิลพานันท์กุล และนายพงษ์ศักดิ์ เย็นอ่อน
10.00 – 11.00 น.	ผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อสรุปผลการดำเนิน โครงการ โดย ศูนย์การค้าซีคอน สแควร์ ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน ห้างสรรพสินค้า เทสโก้ โลตัส ห้างสรรพสินค้าบิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต ห้างสรรพสินค้าท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต
11.00 – 12.00 น.	ร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะการลดการใช้พลาสติก และโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อจากตัวแทนต่างๆ
12.00 – 12.30 น.	แถลงข่าวและมอบโล่ประกาศเกียรติคุณแก่ห้างสรรพสินค้าและ ร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการ
12.30 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน

2. ผู้เข้าร่วมสัมมนา

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. นางสาวจรรยา	โอไรศ	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 4

กรมควบคุมมลพิษ

1. นายอดิศักดิ์	ทองไข่มุกต์	รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
2. นางสุณี	ปิยะพันธุ์พงศ์	ผอ.สำนักจัดการกากของเสียอันตราย
3. นางนุชนารถ	ลีลาศหกิจ	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6A
4. นายไชยา	บุญชิต	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 5
5. นางสาววาสนา	แจ้ประจักษ์	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6A
6. นางสาวศิริกาญจน์	คำยันต์	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
7. นางสาวนิภาพร	เอี่ยมเจริญ	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
8. นางสาวจิราภรณ์	นวลทอง	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
9. นางสาววรรณ	ดุษฎีศุภการย์	ฝ่ายเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
10. นางสาวจิรวรรณ	แก้วมา	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
11. นางสาวจรรยา	หลวงหลาก	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม

สมาคมผู้ค้าปลีกไทย

1. นางสาววรรณุช	พูนสวัสดิ์มงคล	

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

1. นายวีระ	อัครพุทธิพร	ผู้ช่วยกรรมการ บ.ไทยน้ำทิพย์ จำกัด
2. นายสืบเสถียร	โชติกเสถียร	รองประธานคณะกรรมการบริหารสถาบัน สิ่งแวดล้อมอุตสาหกรรม
3. นางสาวอรนุช	พรหมยานนท์	สภาอุตสาหกรรม (กลุ่มพลาสติก)
4. นางสาวอรอุมา	แก้วประเสริฐ	สภาอุตสาหกรรม (กลุ่มโพลีโฟม)

มหาวิทยาลัยมหิดล

1. รศ.ดร.สุเทพ	ศิลาปานันทกุล	
2. รศ.จรรยา	เสียงเสนาะ	ผู้จัดการสำนักงานบริการเทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม
3. ผศ.ปกรณ	สุเมธานุรักษ์กุล	ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานบริการเทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม
4. นายอรรถกร	จันทร์มาทอง	หัวหน้าฝ่ายวิจัยและฝึกอบรมสำนักงาน บริการเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

5. คุณเนตรนภา	ชนพัฒน์	เลขานุการสำนักงานบริการเทคโนโลยีและ สิ่งแวดล้อม
6. คุณพงษ์ศักดิ์	เย็นอ่อน	คณะทำงานโครงการลดการใช้พลาสติก และโฟม
7. คุณทัศนีย์	เปาพะ	คณะทำงานโครงการลดการใช้พลาสติก และโฟม
8. คุณมะลิวัลย์	พวงมณี	คณะทำงานโครงการลดการใช้พลาสติก และโฟม
9. คุณสาริกา	กุลธิ	คณะทำงานโครงการลดการใช้พลาสติก และโฟม
10. คุณน้ำผึ้ง	ดอนชัยรัตน์	คณะทำงานโครงการลดการใช้พลาสติก และโฟม

ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ

- บริษัท รังสิต พลาซ่า จำกัด ผู้บริหาร ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต
  - (1) คุณสุธรรม มนต์รีกานนท์ ผู้จัดการฝ่ายธุรกิจสัมพันธ์
  - (2) คุณกัญญา ขจรกลิ่น ผู้จัดการฝ่ายรักษาความสะอาด
  - (3) คุณนุชจรินทร์ เฉลิมบุญ เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์
- บริษัท เซ็นทรัล ฟู๊ด รีเทล จำกัด
  - (1) คุณกลอรี ปทุมรังษี Spacail Project
  - (2) คุณมลชัย พิจารณ์ ผู้จัดการ สาขา รังสิต
  - (3) คุณปีติวงศ์ ยุวกมลศักดิ์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายขาย
- บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)
  - (1) คุณสมพิศ คงพันธ์ ผู้จัดการฝ่าย
  - (2) คุณสุพจน์ ทวีผ่อง Deputy General Manager
- บริษัท ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน จำกัด (มหาชน)
  - (1) คุณสุทธิญา นิสารัตน์ รองผู้อำนวยการกองธุรการ
  - (2) คุณบุญชัย ปรารค์ประยูร ผู้จัดการฝ่ายกองธุรการส่วนกลาง
- บริษัท เอก-ชัย ดีสทิวชั่น จำกัด
  - (1) คุณอรวรรณ ศิริโชติรัตน์ ผู้จัดการทั่วไปฝ่ายองค์กรสัมพันธ์
  - (2) คุณทิพวรรณ เมฆเกิดชู เจ้าหน้าที่ประสานงานฝ่ายองค์กรสัมพันธ์

6. บริษัท สยามแม็คโคร จำกัด (มหาชน)
  - (1) คุณชนพัฒน์ สมชิต   Contruction-co-ordinationator

7. บริษัท สยาม จัสโก้ จำกัด
  - (1) คุณปฐมมา พันธุ์สัมฤทธิ์   ผู้จัดการแผนกธุรการกลางและกฎหมาย

8. บริษัท สยาม รีเทล ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด
  - (1) นายอาหาร วงศ์วานิชกิจ   ผู้จัดการฝ่ายบริหารอาคารและสถานที่

9. บริษัท สรรพสินค้าตั้งฮั่วเส็ง จำกัด
  - (1) คุณพิชาญ ตริสิงหวงศ์   หัวหน้าแผนกอาหารสด
  - (2) คุณศรีนวล นิยมพลอย   หัวหน้าแผนกผัก ผลไม้

10. บริษัท สยามพิวรรธน์ จำกัด
  - (1) นายไพรัช วิเศษศิริลักษณ์   ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายปฏิบัติการอาคาร

11. บริษัท สยามแฟมิลี่ มาร์ท
  - (1) คุณปฐมมา พันธุ์สัมฤทธิ์   ผู้จัดการแผนกธุรการกลางและกฎหมาย

12. บริษัท ไทยดีเอ็มอาร์ รีเทล จำกัด
  - (1) คุณจิระภรณ์ กันกระโทก   ผู้จัดการแผนกซูปเปอร์มาร์เก็ต

13. บริษัท เดอะมอลล์ กรุ๊ป จำกัด
  - (1) คุณประมุข เกิดทรัพย์   ผู้จัดการฝ่ายอาวุโสฝ่ายธุรการ

14. บริษัท เซ็นคาร์ จำกัด
  - (1) คุณอนุพงศ์ เจริญตันติไพโรจน์   Cost Controller

15. บริษัท เอ็ม บี เค จำกัด (มหาชน)
  - (1) คุณณัฐลักษณ์ จิตรุ่งเรือง   ผู้จัดการแผนกควบคุมความสะอาด
  - (2) คุณอารี พักขาว   -

สื่อมวลชน

เริ่มการประชุมสัมมนา เวลา 09.00 น.

ระเบียบวาระที่ 1 นายอดิศักดิ์ ทองไข่มุกต์ (รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ)

กล่าวเปิดการสัมมนาโครงการฯ

ระเบียบวาระที่ 2 นางสุณี ปิยะพันธุ์พงศ์ (ผอ.สำนักจัดการกากของเสียอันตราย)

กล่าวรายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมและการจัดการ แนวนโยบายของรัฐในการจัดการขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟม ดังนี้ จากข้อมูลทางสถิติของกรมควบคุมมลพิษในปี 2547 ปริมาณขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกและโฟมมีอยู่ประมาณร้อยละ 17.6 หรือ 2.6 ล้านตันของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด โดยปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยเหล่านี้ ได้แก่ การออกแบบและการผลิต การบริโภค และการจัดการของเสียหลังการใช้แล้ว โดยมาตรการที่จะสามารถลดการใช้พลาสติกและโฟม ได้แก่ 1) มาตรการลดของเสียประเภทพลาสติกและโฟม 2) มาตรการส่งเสริมการนำพลาสติกและโฟมนำมาใช้ใหม่ 3) มาตรการส่งเสริมด้านการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุธรรมชาติและวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจากมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการลดการใช้พลาสติกและทำให้ภาครัฐดำเนินการเกี่ยวกับการลดการใช้พลาสติกและโฟม อาทิ การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ การจัดทำโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม รวมทั้งการประกาศห้ามใช้โฟมในพื้นที่อุทยาน เป็นต้น

ระเบียบวาระที่ 3 นายพงษ์ศักดิ์ เย็นอ่อน (สำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งแวดล้อม) กล่าวรายงานความเป็นมาของโครงการ แนวทางการดำเนินกิจกรรม และผลการดำเนินงาน ดังรายละเอียดที่ปรากฏในรายงานหลัก

ระเบียบวาระที่ 4 ผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าที่เข้าร่วมโครงการกล่าวรายงานผลการดำเนินโครงการ ดังนี้

1) คุณสุทธิญา นิสารชญู (รองผู้อำนวยการธุรกิจกลาง บริษัทห้างสรรพสินค้าโรบินสัน จำกัด (มหาชน)) กล่าวรายงาน ดังนี้ ห้างสรรพสินค้าโรบินสันมีทั้งหมด 19 สาขา นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทคือการไม่เพิ่มปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและนอกองค์กร ในส่วนกิจกรรมที่เคยเดินเนินการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ กิจกรรมการคัดแยกขยะตามประเภท และกิจกรรมการจัดทำถังขยะแยกประเภทร่วมกับสมาคมสร้างสรรค์ไทย กิจกรรมที่ดำเนินร่วมกับโครงการ ได้แก่ กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ดำเนินการในช่วงเดือนสิงหาคม ในสาขารังสิต สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการลดการใช้พลาสติกและโฟม คือ การศึกษาหาวัสดุที่ใช้แทนพลาสติกและให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด เหตุที่ทางบริษัทฯ ยังไม่สามารถดำเนินการใช้ถุงพลาสติกย่อยสลายได้ง่ายนั้นเนื่องจากวัสดุและต้นทุนยังมาราคาที่สูงอยู่มาก

2) คุณอรวรรณ ศิริโชติรัตน์ (ผู้จัดการทั่วไปฝ่ายองค์กรสัมพันธ์ บริษัท เอก-ชัย ดีสทิวชั่น จำกัด) กล่าวรายงาน ดังนี้ ห้างสรรพสินค้าเทสโก้-โลตัส ปัจจุบันมี 174 สาขาทั่วประเทศ นโยบายเกี่ยวกับพลาสติกและโฟมของห้างสรรพสินค้าฯ ได้แก่ การผลิตถุงพลาสติกและทำเครื่องหมายเพื่อเป็นการใช้ซ้ำ รวมถึงการใช้โฟมบรรจุอาหารโดยให้ใช้โฟม

ที่มีขนาดมาตรฐาน ในส่วนการดำเนินกิจกรรมร่วมกับโครงการเบื้องต้นได้ดำเนินกิจกรรม ประชาสัมพันธ์เสียงตามสายนาร่องใน 3 สาขา ได้แก่ สาขารามอินทรา สาขาสุขุมวิท 50 และ สาขาพระราม 4 ซึ่งต่อไปจะได้ดำเนินการในรูปแบบของ เทสโก้ เอฟ. เอ็มต่อไป

3) คุณสุพจน์ ทวีผ่อง (Deputy General Manager สาขารังสิต บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)) กล่าวรายงานดังนี้ ห้างสรรพสินค้าบิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ ปัจจุบันมี 43 สาขา โดยกิจกรรมที่เข้าร่วมโครงการได้แก่ กิจกรรมการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย โดยกิจกรรมประชาสัมพันธ์เสียงตามสายทางห้างฯ ได้มีการขยายกิจกรรมให้ดำเนินการพร้อมกันทั่วประเทศ

4) คุณสุธรรม มนตรีกันนท์ (ผู้จัดการฝ่ายธุรกิจสัมพันธ์ บริษัท รังสิตพลาซ่า จำกัด ผู้บริหาร ศูนย์การค้า ฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต) กล่าวรายงานดังนี้ ศูนย์การค้าฯ ได้ดำเนินกิจกรรมตลาดนัดรีไซเคิล โดยได้ขอความร่วมมือจากร้านค้าในศูนย์ฯ และดำเนินการซึ่งในปัจจุบันการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวก็ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

5) คุณมลชัย พิจารณ์ (ผู้จัดการ สาขารังสิต บริษัท เซ็นทรัล ฟู้ด รีเทล จำกัด) กล่าวรายงาน ดังนี้ ท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต ปัจจุบันมี 81 สาขา ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมทางสาขารังสิต ได้มีการดำเนินการรณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติกมาบ้างแล้ว โดยมีแนวคิดจากลูกค้าต่างชาติ หลังจากการเข้าร่วมดำเนินโครงการได้มีกิจกรรมเกี่ยวกับการลดการใช้พลาสติกมากขึ้นก็ได้รับความสนใจจากลูกค้า ซึ่งการดำเนินการต่อไปจึงอยากให้มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และขยายผลไปยังประชาชน เยาวชนด้วย

ระเบียบวาระที่ 5 การอภิปรายและความคิดเห็นเกี่ยวกับการลดการใช้พลาสติกและโฟมในห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ สรุปสาระสำคัญดังนี้คือ

1) การสร้างเครือข่ายของผู้ประกอบการเพื่อดำเนินความร่วมมือกันต่อไป ตัวแทนที่เข้าร่วมประชุมมีความยินดีที่จะเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม โดยการสร้างเครือข่าย ดังนี้ ผู้ประกอบการ ยินดีที่จะเข้าร่วมโครงการทั้งนี้ในการเข้าร่วมโครงการสิ่งสำคัญอันหนึ่งที่น่าจะทำให้เป็นรูปธรรม คือในเรื่องของเครือข่ายที่จะต้องเป็นรูปธรรมชัดเจน และ ผศ.ปรกรณ์ สุเมธานุรักษ์กุล ได้เสนอแนวคิดการลดการใช้ประโยชน์ไว้ 3 ประการ ดังนี้ ประการที่ 1 การลดขนาดของถุงพลาสติกให้มีหลายขนาดมากขึ้น เพื่อเหมาะสมต่อการใช้จ่าย ประการที่ 2 การหารูปแบบสินค้าที่สามารถพกพาได้เลยโดยไม่ต้องใส่ถุงพลาสติก และประการที่ 3 ควรมีการดำเนินโครงการให้ครอบคลุมกลุ่มผู้ประกอบการให้มากกว่านี้

2) ความร่วมมือภาครัฐ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้ ภาครัฐควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อส่งเสริมให้ผู้ขายผลิตพลาสติกที่สามารถรีไซเคิลได้หรือทำลายได้ง่าย รวมทั้งการใช้กฎหมายเพื่อกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง และภาครัฐควรมีบทบาทเกี่ยวข้องในการกำหนดแผนกลยุทธ์ และจัดทำกิจกรรมร่วมกับผู้ประกอบการแต่ละประเภทเพื่อนำแบบกิจกรรมไปดำเนินการต่อไป

3) การดำเนินการลดการใช้พลาสติกและโฟมให้มีความยั่งยืน ซึ่งผู้เข้าร่วมสัมมนามีความเห็นให้มีการดำเนินกิจกรรมประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ระเบียบวาระที่ 6 ข้อซักถามและข้อเสนอแนะ

1) นายวีระ อัครพุทธิพร (สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย) กล่าวถึงการจัดตั้งสภาอุตสาหกรรม โดยจะดำเนินการแก้ไขในเรื่องการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ เพื่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ แก้ว พลาสติก โฟม กระดาษ และอะลูมิเนียม

2) นายสืบเสถียร โชติเสถียร (สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย) สอบถามเกี่ยวกับแนวทางการศึกษา การค้นคว้าของกรมควบคุมมลพิษเกี่ยวกับผลกระทบที่ตามมาหลังจากการเลิกใช้พลาสติกและโฟม

3) นายอดิศักดิ์ ทองไข่มุกต์ (รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ) ตอบข้อซักถามของสภาอุตสาหกรรม สรุปสาระสำคัญดังนี้ ประเด็นที่ 1 คือ การลดการใช้พลาสติกและโฟมในชีวิตประจำวัน ไม่ให้เกิดขยะพลาสติกและโฟม เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีวัสดุใดที่จะมาแทนคุณสมบัติของพลาสติก และโฟมได้ ประเด็นที่ 2 คือ การออกกฎหมาย เช่น การออกกฎหมายทางด้านภาษีบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันรัฐยังไม่มีการออกกฎหมายดังกล่าว เนื่องจากการบริโภคยังเป็นเรื่องของความพอใจ และในส่วนของกรมการณรงค์ประชาสัมพันธ์อยากให้ประชาสัมพันธ์ในส่วนไหน อย่างไร และจากการประชุมสัมมนาในครั้งนี้ ทางกรมก็จะนำเสนอต่อไป และก็จะมีการติดตามข้อเสนอแนะ รวมทั้งการขยายเครือข่ายไปในห้างสรรพสินค้าและส่วนอื่นๆ ต่อไป

4) นางสุณี ปิยะพันธุ์พงศ์ (ผอ.สำนักการจัดการกากของเสียและสารอันตราย) กล่าวว่าการประชาสัมพันธ์จะต้องมีระบบในการรองรับ เพราะหากมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนคัดแยกขยะมูลฝอย แต่ไม่มีระบบมารองรับในการคัดแยกขยะมูลฝอยการดำเนินกิจกรรมก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนั้น ในส่วนของห้างสรรพสินค้าในตัวห้างฯ และในออฟฟิศควรจะต้องจัดระบบว่าขยะส่วนนี้เกิดจากการจัดการของตัวห้าง ก็ต้องใช้ระบบแยกขยะ และเมื่อประชาชนเข้ามาใช้บริการจะจัดระบบอย่างไรก็ต้องตอบรับกับระบบที่ทางห้างจัด

5) นายสุพจน์ ทวีผ่อง (ผู้จัดการ สาขาโรงสี บริษัท บีคี่ ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)) เสนอให้มีกิจกรรมการลดและใช้พลาสติกและโฟม โดยให้กรมควบคุมมลพิษเป็นแกนนำหลักและกำหนดรูปแบบกิจกรรมของการลดและใช้พลาสติกและโฟมให้กับห้างสรรพสินค้าให้ดำเนินการในรูปแบบเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนเกิดความเคยชินและทำให้งานสามารถเกิดความยั่งยืนได้ในที่สุด

ระเบียบวาระที่ 7 นายอดิศักดิ์ ทองไข่มุกต์ (รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ) มอบโล่เกียรติคุณให้กับห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อที่เข้าร่วมโครงการ

ปิดการประชุมสัมมนา เวลา 12.30 น.

สรุปแบบสอบถามผู้เข้าร่วมสัมมนา โครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. หน่วยงาน กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศสุขและสิ่งแวดล้อม คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล บริษัท เอ็ม บี เค จำกัด (มหาชน) บริษัท สรรพสินค้าตั้งฮั่วเส็ง บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) บริษัท ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน จำกัด (มหาชน) บริษัท สยาม-จัสโก้ จำกัด บริษัท รังสิต พลาซ่า จำกัด ผู้บริหาร ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ พาร์ค รังสิต สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บริษัท เซ็นคาร์ จำกัด บริษัท เซ็นทรัลพลาซ่า รีเทล จำกัด บริษัท สยามรีเทล ดีเวลลอปท์เมนท์ และ บมจ.สยามแม็คโคร

ตอนที่ 2 ทักษะเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟม

1) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่กรมควบคุมมลพิษจัดทำโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟมในครั้งนี้

ทัศนคติ	ร้อยละ
เห็นด้วย	94.12
ไม่เห็นด้วย	5.88

2) หน่วยงานของท่านมีนโยบายและกิจกรรมในการลดการใช้พลาสติกและโฟมหรือไม่ อย่างไร

ทัศนคติ	ร้อยละ
มี	76.47
ไม่มี	23.53

3) ท่านมีความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมหรือไม่
กิจกรรมและระยะเวลาที่ท่านสามารถดำเนินกิจกรรมลดการใช้พลาสติกและโฟมได้

กิจกรรม	ร้อยละ					
	ไม่พร้อมดำเนินการ	ดำเนินการได้ทันที	ภายใน 3 เดือน	ภายใน 6 เดือน	ภายใน 1 ปี	ไม่ทราบ/ไม่ตอบ
- กิจกรรมสำรวจทัศนคติและความคิดเห็นผู้ใช้บริการ (เดือนละ 1-2 ครั้ง)	11.76	5.88	17.65	11.76	0.00	52.95
- กิจกรรมรณรงค์และประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย (เป็นประจำทุกวัน)	5.88	23.53	17.65	5.88	0.00	47.06
- กิจกรรมจัดนิทรรศการให้ความรู้และรณรงค์ประชาสัมพันธ์ (3-6 เดือน/ครั้ง)	5.88	17.65	11.76	17.65	0.00	47.06
- กิจกรรมเดินรณรงค์และประชาสัมพันธ์ใช้เครื่องขยายเสียง (เดือนละ 1-2 ครั้ง)	17.65	23.53	5.88	5.88	0.00	47.06
- กิจกรรมอบรมและให้ความรู้พนักงาน (เดือนละ 1-2 ครั้ง)	5.88	35.94	11.74	5.88	0.00	41.18
- กิจกรรมเปิดช่องทางพิเศษสำหรับลูกค้าไม่ใส่ถุงพลาสติก (ตลอดไป)	23.53	5.88	0.00	0.00	0.00	70.59
- กิจกรรมสอบถามความต้องการลูกค้าในการรับถุงพลาสติก (ตลอดไป)	23.53	5.88	0.00	5.88	0.00	64.71
- กิจกรรมไม่แจกถุงพลาสติกสำหรับลูกค้า	23.53	11.77	5.88	0.00	0.00	58.82

4) หากรัฐจะออกมาตรการเหล่านี้ท่านเห็นด้วยหรือไม่

มาตรการ	ร้อยละ	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- มาตรการการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนที่เป็นลูกค้าและพนักงานได้รับรู้ปัญหาของขยะประเภทพลาสติกและโฟม	82.35	0.00
- มาตรการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนนิยมใช้ผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติกและโฟมที่ทำจากวัสดุธรรมชาติและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	0.00	5.88
- มาตรการรณรงค์ให้ลูกค้าลดการใช้ถุงพลาสติก โดยให้พนักงานสอบถามลูกค้าว่าจะใช้ถุงพลาสติกหรือไม่	82.35	5.88
- มาตรการขายถุงพลาสติกให้กับลูกค้าโดยมีราคาถุงพลาสติกคิดแยกจากรายการของที่ซื้อและมีราคาที่เหมาะสมตามขนาดถุงพลาสติก	47.06	23.53
- มาตรการให้ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อเปลี่ยนมาใช้ถุงพลาสติกที่ย่อยสลายได้	70.59	5.88

มาตรการ	ร้อยละ	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- มาตรการกำหนดความหนาของถุงพลาสติก	76.47	5.88
- มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนลงทุนให้เอกชนดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการรีไซเคิลพลาสติกและโฟม	82.35	0.00
- มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์รีไซเคิลพลาสติกและโฟม	82.35	0.00
- มาตรการกำหนดให้พลาสติกต้องระบุประเภทของพลาสติก และแสดงสัญลักษณ์รีไซเคิลไว้ที่ผลิตภัณฑ์	82.35	0.00
- มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการนำพลาสติกและโฟมกลับมาใช้ใหม่	82.35	0.00
- มาตรการส่งเสริมการตลาดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติกและโฟม	82.35	5.88
- มาตรการลดหรือยกเว้นภาษีสารนำเข้าที่ใช้ผสมพลาสติกและโฟมให้สามารถย่อยสลายง่ายไม่เป็นพิษกับสิ่งแวดล้อม	70.59	5.88

ตอนที่ 3 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม/ ข้อเสนอแนะจากการสัมมนา

- 1) อยากให้มีการสนับสนุนการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้พลาสติกและโฟมสามารถย่อยสลายหรือทำลายได้ง่ายขึ้น และหาสิ่งที่มาทดแทนพลาสติกและโฟมได้
- 2) รัฐควรมีการสนับสนุนหน่วยงานที่มีเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการรีไซเคิลพลาสติกและโฟมเพิ่มมากขึ้น
- 3) การกำหนดมาตรการใดๆ ออกมาควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนทั่วไปให้มีความเข้าใจและมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมให้ดีกว่าก่อน
- 4) ควรมีการกำหนดร่างแนวทางปฏิบัติให้กับผู้ประกอบการเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

รูปแสดงการประชุมสัมมนาโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม

รูปแสดงการประชุมสัมมนาโครงการลดการใช้พลาสติกและโฟม (ต่อ)